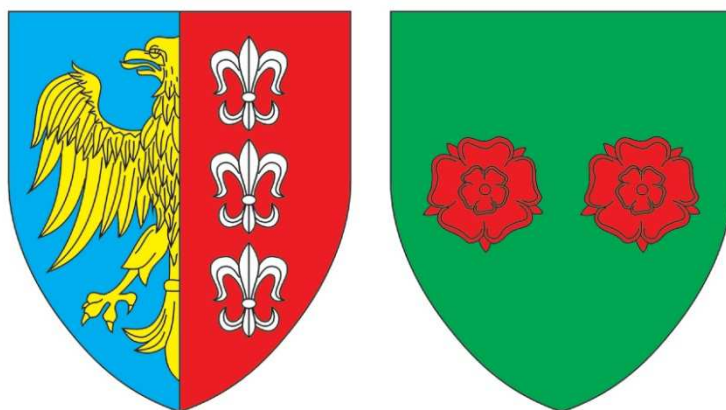

**Raport o stanie
miasta Bielska-Białej
za rok 2010**

Bielsko-Biała, październik 2011 r.

Spis treści

Wstęp	6
1. Informacje ogólne	7
1.1 Historia, położenie oraz warunki gospodarcze	7
1.2 Struktura demograficzna	9
2. Gospodarka	15
2.1 Charakterystyka sfery gospodarczej	16
2.2 Lokalne inicjatywy gospodarcze	22
2.3 Instytucje wsparcia rozwoju przedsiębiorczości	25
2.4 Targi i imprezy handlowe	28
2.5 FIRMA ROKU 2010	29
2.6 Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach	30
2.7 Atrakcyjność miasta dla biznesu	34
3. Rynek pracy	35
4. Administracja publiczna	47
4.1 Charakterystyka ustrojowa	47
4.2 Rada Miejska	49
4.3 Prezydent Miasta	55
4.4 Urząd Miejski	58
4.5 Miejskie jednostki organizacyjne	60
4.6 Terenowe organy administracji publicznej	62
4.7 Organizacje pozarządowe	64
5. Majątek i budżet miasta	65
5.1 Mienie komunalne	65
5.2 Gospodarowanie mieniem komunalnym	67
5.3 Spółki prawa handlowego z udziałem gminy	69
5.4 Finanse miasta	72
5.5 Zakłady budżetowe	77

5.6 Fundusze celowe.....	78
5.7 Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.....	79
5.8 Wieloletnie Plany Inwestycyjne.....	83
5.9 Inwestycje miejskie w 2010 r.....	84
5.10 Kredyty i pożyczki inwestycyjne miasta w 2010 r.....	87
5.11 Rating – ocena wiarygodności kredytowej miasta.....	87
5.12. Bielsko-Biała w rankingach.....	88
6. Zagospodarowanie przestrzenne.....	89
6.1 Plany miejscowe.....	89
6.2 Rewitalizacja.....	92
7. Transport i komunikacja.....	97
7.1 System transportowy.....	97
7.2 Transport drogowy i drogownictwo.....	97
7.3 Miejskie inwestycje drogowe zrealizowane w 2010 r.....	100
7.4 Motoryzacja.....	102
7.5 Miejski transport zbiorowy.....	102
7.6 Transport kolejowy.....	103
7.7 Transport lotniczy.....	105
8. Gospodarka komunalna.....	106
8.1 Gospodarka wodno – ściekowa.....	106
8.2 Gospodarka odpadami.....	108
8.3 Elektroenergetyka.....	110
8.4 Gazownictwo.....	110
8.5 Ciepłownictwo.....	111
8.6 Zarządzanie energią.....	114
8.7 Cmentarnictwo komunalne.....	116
9. Ochrona środowiska.....	117
9.1 Ochrona powietrza.....	117

9.2 Monitoring wód.....	120
9.3 Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	121
9.4 Lasy i tereny zieleni.....	121
9.5 Formy ochrony przyrody.....	128
9.6 Ekorozwój i edukacja ekologiczna.....	129
10. Budownictwo i mieszkalnictwo.....	131
10.1 Rynek mieszkaniowy.....	131
10.2 Gminna gospodarka mieszkaniowa.....	132
11. Bezpieczeństwo publiczne.....	136
11.1 Komenda Miejska Policja.....	136
11.2 Straż Miejska.....	143
11.3 Straż Pożarna.....	148
11.4 Sądownictwo.....	150
12. Zdrowie i pomoc społeczna.....	151
12.1 Ochrona zdrowia.....	151
12.2 Profilaktyka i promocja zdrowia.....	156
12.3 Pomoc społeczna.....	158
13. Oświata i edukacja.....	168
13.1 System oświaty w kraju.....	168
13.2 Miejski Zarząd Oświaty.....	169
13.3 Wychowanie przedszkolne.....	170
13.4 Szkoły podstawowe.....	172
13.5 Gimnazja.....	173
13.6 Szkoły ponadgimnazjalne.....	175
13.7 Edukacyjna opieka wychowawcza.....	178
13.8 Szkolnictwo wyższe.....	181
14. Kultura i sztuka.....	186
14.1 Miejskie instytucje kultury.....	186

14.2 Teatry.....	189
14.3 Galerie artystyczne.....	192
14.4 Muzea.....	194
14.5 Biblioteki.....	196
14.6 Pozostałe instytucje kultury oraz wydarzenia kulturalne.....	198
14.7 Stypendia twórcze.....	199
14.8 IKAR - Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki.....	200
15. Turystyka i sport.....	201
15.1 Miejskie Centrum Informacji Turystycznej.....	201
15.2 Szlaki turystyczne.....	201
15.3 Zabytki miejskie.....	203
15.4 Baza turystyczna.....	206
15.5 Baza sportowo – rekreacyjna.....	208
15.6 Inwestycje sportowe w 2010 r.....	212
15.7 Organizacje sportowe.....	213
15.8 Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne.....	216
15.9 Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2010 r.....	219
15.10 Gry zespołowe sezon 2009/2010.....	220
15.11 Nagrody sportowe – Harnasie.....	220
16. Promocja oraz współpraca zagraniczna.....	222
16.1 Przedsięwzięcia promocyjne.....	222
16.2 Współpraca krajowa.....	223
16.3 Współpraca międzynarodowa.....	224
17. Komunikacja społeczna.....	228
17.1 Społeczeństwo informacyjne.....	228
17.2 Rynek mediów.....	230
18. Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku – profile.....	232

Wstęp

Niniejszy Raport stanowi zbiór danych obrazujących najważniejsze dziedziny życia w mieście. Jest bazą informacji dotyczących sytuacji wewnętrznej miasta i stanowi źródło wiedzy zarówno dla społeczności lokalnej, instytucji życia publicznego, jak również dla obecnych i potencjalnych inwestorów.

Poszczególne sfery życia miasta zostały szczegółowo przedstawione w kolejnych rozdziałach raportu i obejmują następujące zagadnienia: struktura demograficzna, rynek pracy, zagospodarowanie przestrzenne, ochrona środowiska, transport i komunikacja, gospodarka komunalna, sfera przedsiębiorczości, turystyka i sport, kultura i sztuka, oświata i edukacja, mieszkalnictwo, zdrowie i opieka społeczna, bezpieczeństwo publiczne, finanse miejskie, zarządzanie samorządowe i administracja, promocja oraz współpraca zagraniczna miasta.

Raport został opracowany na podstawie danych źródłowych przekazanych przez wydziały merytoryczne oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Posłużono się też sprawozdaniami z działalności jednostek i spółek miejskich. Skorzystano ponadto z opracowań innych jednostek administracji publicznej tj. Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie (Bank Danych Lokalnych), Urzędu Statystycznego w Katowicach, Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

1. Informacje ogólne

1.1 Historia, położenie oraz warunki gospodarcze

Bielsko-Biała (49° 49' 21" N, 19° 02' 50" E)

Powierzchnia: 125 km² (12 451 ha)

Wysokość: 262 – 1117 m n.p.m.

Ludność: 175 008 mieszkańców

(stan na 31.12.2010 r.)

Bielsko-Biała powstało 1 stycznia 1951 r. z połączenia dwóch organizmów miejskich, Bielska oraz Białej. Położone na Pogórzu Śląskim w dolinie nad rzeką Białą miasta były w przeszłości granicą wpływów Śląska i Małopolski. Bielsko-Biała stanowi historycznie ważny ośrodek przemysłowy regionu oraz kraju. Przed laty zyskało miano „miasta 100 przemysłów”.

Powierzchnia Bielska-Białej wynosi 125 km² (1,01% powierzchni województwa śląskiego). Miasto położone jest na kilkunastu wzgórzach – centrum miasta znajduje się na wysokości około 310 m n.p.m., najniższymi terenami są Stawy Komorowickie: 262 m n.p.m., a najwyższy szczyt górski Klimczok: 1117 m n.p.m. Bielsko-Biała liczy ponad 175 tys. mieszkańców i jest jednym z najlepiej rozwiniętych gospodarczo obszarów w kraju.

W układzie przestrzennym województwa śląskiego Bielsko-Biała stanowi centrum przemysłowo – handlowe, administracyjne oraz kulturalne subregionu południowego obejmującego powiat: bielski, żywiecki, cieszyński oraz miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała.

Lokalizacja Bielska-Białej na szlaku międzynarodowych kanałów transportowych (krzyżują się tu europejskie drogi: E75 biegnąca z Norwegii do Grecji oraz E462 łącząca wschodnie Czechy z południową Polską) sprzyja dynamicznemu rozwojowi miasta.

Bliskość regionalnych centrów rozwoju Śląska (Górnośląski Związek Metropolitalny) i Małopolski (Kraków), jak również bliskie sąsiedztwo centrów przemysłowych Czech (Ostrawa) oraz Słowacji (Żylin), czynią Bielsko-Białą istotnym ośrodkiem rozwoju o charakterze transgranicznym.

Mapa 1. Położenie Bielska-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Bielsko-Biała jest członkiem Euroregionu Beskidy, który powstał na bazie porozumienia "Beskidy bez granic" – inicjatywy władz lokalnych miast i gmin beskidzkich polsko – słowacko – czeskiego pogranicza.

Od lat w mieście konsekwentnie realizowana jest proinwestycyjna polityka. W 2010 r. 24,7% wydatków budżetowych przeznaczonych zostało na realizację zadań inwestycyjnych. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w wysokich pozycjach Bielska-Białej w prezentowanych rankingach. Poziom bezrobocia w mieście w 2010 r. był ponad dwukrotnie niższy niż w skali kraju i wynosił 6,0%.

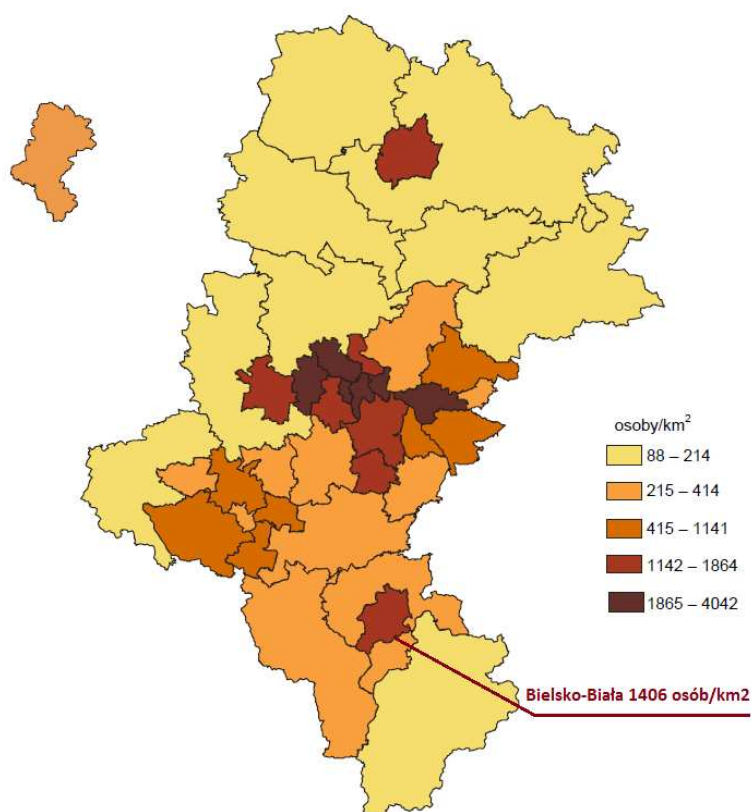
Bielsko-Biała wyróżnia się na tle innych ośrodków miejskich nie tylko dynamicznym rozwojem turystyki, ale również przemysłem opartym na wysokich technologiach. Dużym atutem miasta jest dobrze rozwinięty sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Doskonałe położenie Bielska-Białej, dobry klimat ekonomiczny oraz proinwestycyjna polityka władz samorządowych sprawiły, że w mieście zdecydowały się inwestować liczące się zagraniczne koncerny. Do największych inwestorów zagranicznych w Bielsku-Białej należą m.in. FIAT, General Electric, Philips, Bulten, Eaton, Hutchinson, Nematik, Klingspor, Electropoli.

Na terenie Bielska-Białej w ramach podstrefy jastrzębsko – żorskiej działa Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. W sąsiedztwie Strefy, w dzielnicy Wapienica, funkcjonuje Park Przemysłowy i Usługowy oraz Beskidzki Inkubator Technologiczny. Ideą tych przedsięwzięć jest stworzenie korzystnych warunków do rozwoju lokalnej małej i średniej przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem branż innowacyjnych.

1.2 Struktura demograficzna

Liczba mieszkańców Bielska-Białej wg faktycznego miejsca zamieszkania, na koniec 2010 r. wynosiła 175 008 osób, przy gęstości zaludnienia 1 406 osób/km². Bielszczanie stanowią 3,77% ludności województwa śląskiego.

Mapa 2. Gęstość zaludnienia według powiatów w 2010 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Ponad 52,8% ogółu mieszkańców miasta stanowią kobiety, współczynnik feminizacji (kobiety na 100 mężczyzn) wynosi 111,9.

Tabela 1. Liczba ludności Bielska-Białej – stan na koniec 2010 r.*

Ogółem	175 008
Mężczyźni	82 581
Kobiety	92 427
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	111,9

* wg faktycznego miejsca zamieszkania

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. Saldo migracji ludności Bielska-Białej na tle grupy porównawczej – stan na koniec 2010 r.

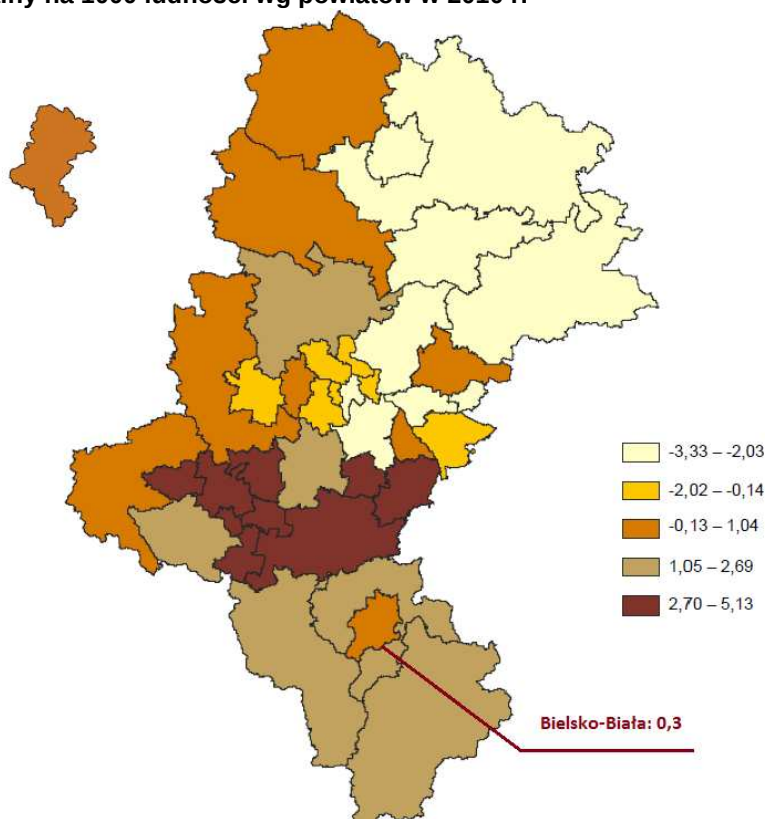
Saldo migracji na 1000 ludności *	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik
wewnętrznych i zagranicznych	-2,57	-3,07	-3,51	-2,79
zagranicznych	0,53	-0,05	-0,43	-0,28

*dotyczy osób na pobyt stały

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Sytuację demograficzną miasta można określić w pierwszej kolejności poprzez przyrost naturalny oraz strukturę wieku mieszkańców (wskaźnik obciążenia demograficznego).

Przyrost naturalny (na 1000 ludności) w Bielsku-Białej w 2010 r. był dodatni i wyniósł 0,3 – należał do jednych z wyższych w skali śląskich miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz wobec średniej dla miast województwa (-0,2).

Mapa 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności wg powiatów w 2010 r.

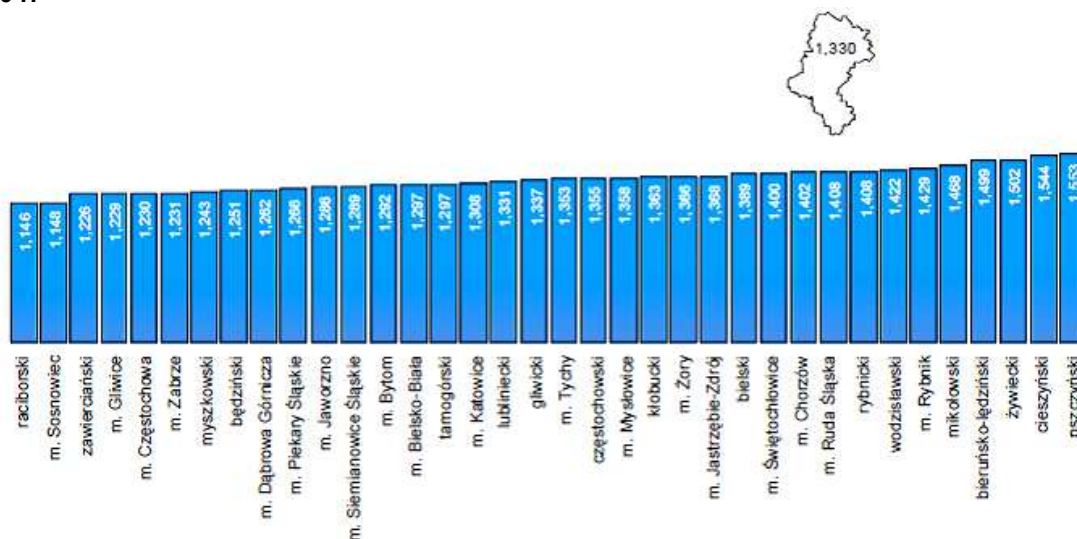
Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące ludności oraz ruchu naturalnego w Bielsku-Białej wg płci – stan na koniec 2010 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Urodzenia żywe	1 762	857	905
Zgony, w tym:	1706	848	858
Zgony niemowląt	14	6	8
Przyrost naturalny	56	9	47
Wyszczególnienie	Ilość par		
Małżeństwa	1 108		
Rozwody	378		

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2010 r. w Bielsku-Białej współczynnik dzietności ogólnej wyniósł 1,297. Co oznacza, że poziom reprodukcji nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń, do zagwarantowania której wymagane jest kształtowanie się tego współczynnika na poziomie 2,10 – 2,15, tzn., że w danym roku na 1 kobietę w wieku 15-49 lat powinno przypadać średnio dwoje dzieci.

Wykres 1. Współczynnik dzietności ogólnej wg powiatów województwa śląskiego – stan na koniec 2010 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 4. Płodność kobiet i współczynniki reprodukcyjności: Bielsko-Biała – stan na koniec 2010 r.

Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku								Współczynniki		
15-49 lat	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49 lat	dzietności ogólnej	reprodukcji brutto	dynamiki demograficznej
41,80	16,20	42,48	87,35	75,37	32,43	7,22	0,72	1,297	0,631	1,033

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 5. Współczynniki ruchu naturalnego ludności na tle grupy porównawczej – stan na koniec 2010 r.

na 1000 ludności	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	województwo śląskie	Polska
Małżeństwa	6,3	5,7	6,1	7,0	6,1	5,9
Urodzenia żywe	10,1	9,2	9,7	11,4	10,3	10,4
Zgony	9,8	11,5	11,8	8,4	10,3	9,8
Przyrost naturalny	0,3	-2,3	-2,1	3,0	0,0	0,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

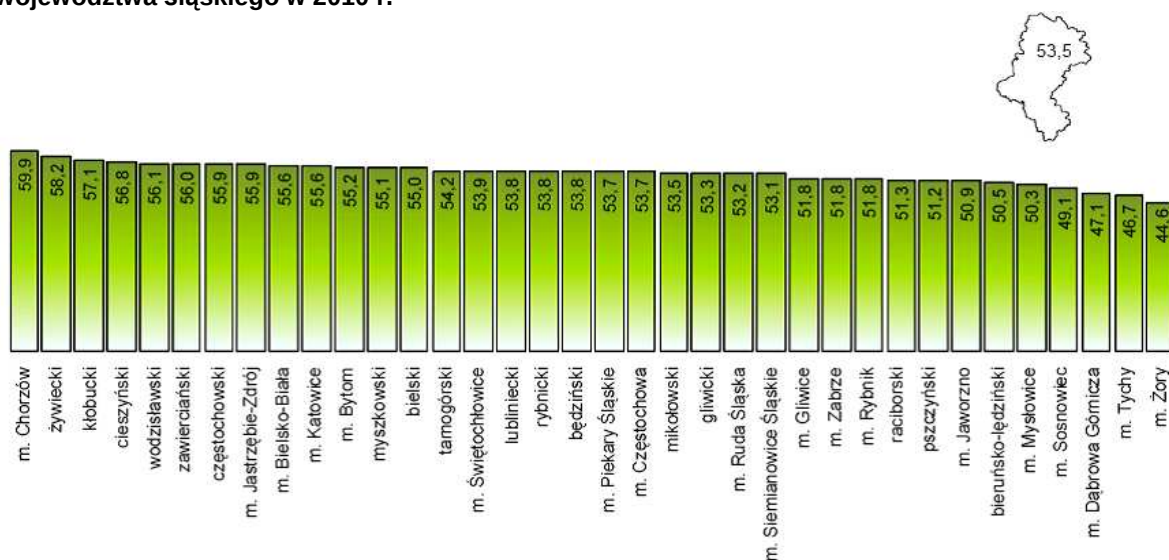
Wskaźnik obciążenia demograficznego wyraża relację wielkości grupy nieprodukcyjnej (ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym) do wielkości grupy produkcyjnej. Dla Bielska-Białej wskaźnik ten w 2010 r. wyniósł 55,6 i był jednym z wyższych wśród miast województwa śląskiego.

Tabela 6. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Bielsku-Białej na tle grupy porównawczej – stan na koniec 2010 r.

	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	województwo śląskie
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55,6	53,7	55,6	51,8	53,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

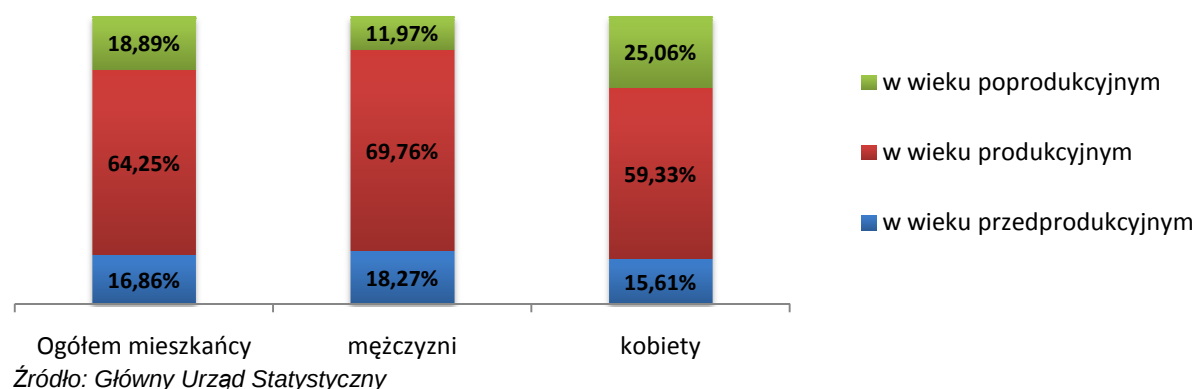
Wykres 2. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wg powiatów województwa śląskiego w 2010 r.

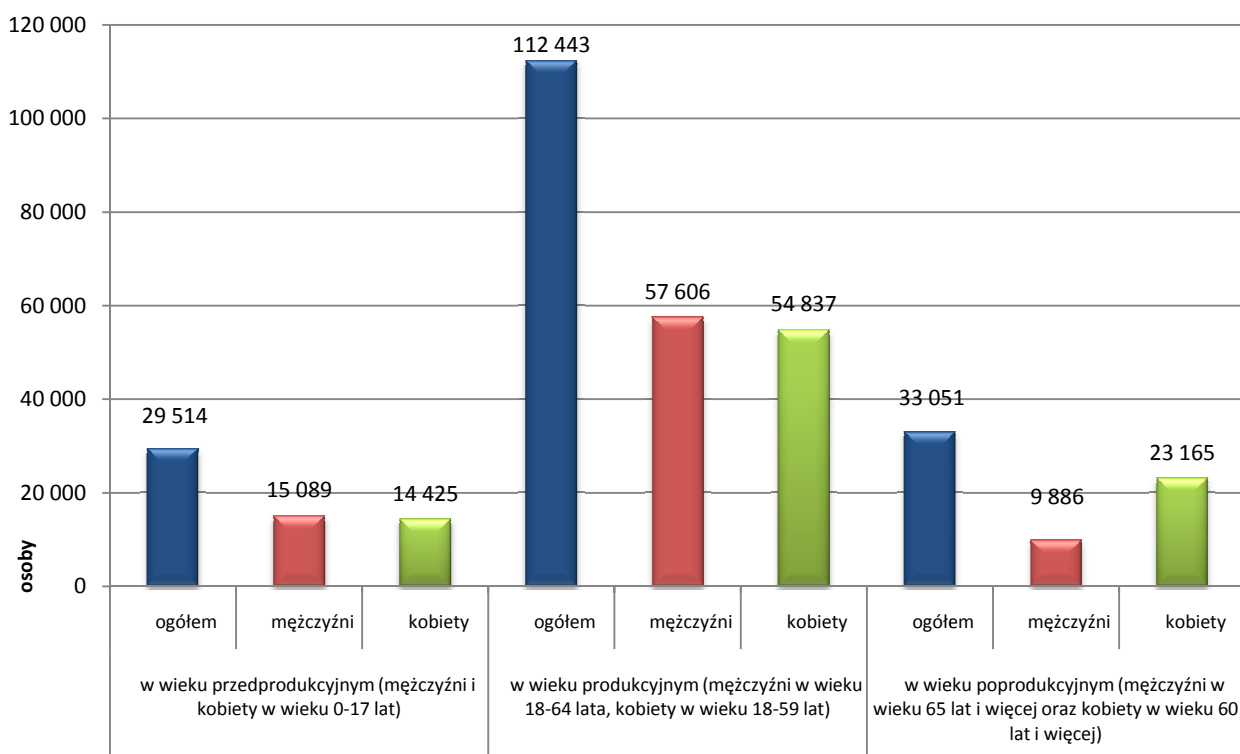
Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

W 2010 r. mieszkańcy miasta w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) stanowili 64,25% ogółu bielszczan, natomiast w wieku nieprodukcyjnym: przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież w wieku 0-17 lat) i poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) stanowili 35,75% populacji ogółem. Analiza struktury ludności według biologicznych i ekonomicznych grup wieku wskazuje na przewagę kobiet w grupie wieku nieprodukcyjnego (o 10,43% więcej niż mężczyzn).

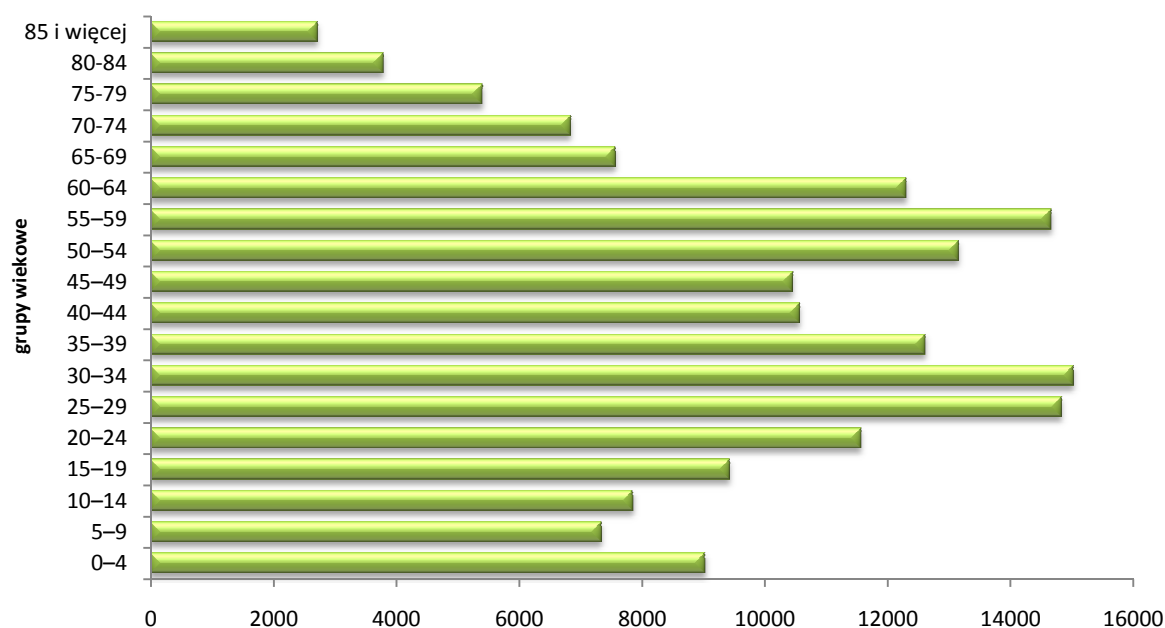
Wykres 3. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci – stan na koniec 2010 r.

Wykres 4. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci – stan na koniec 2010 r.

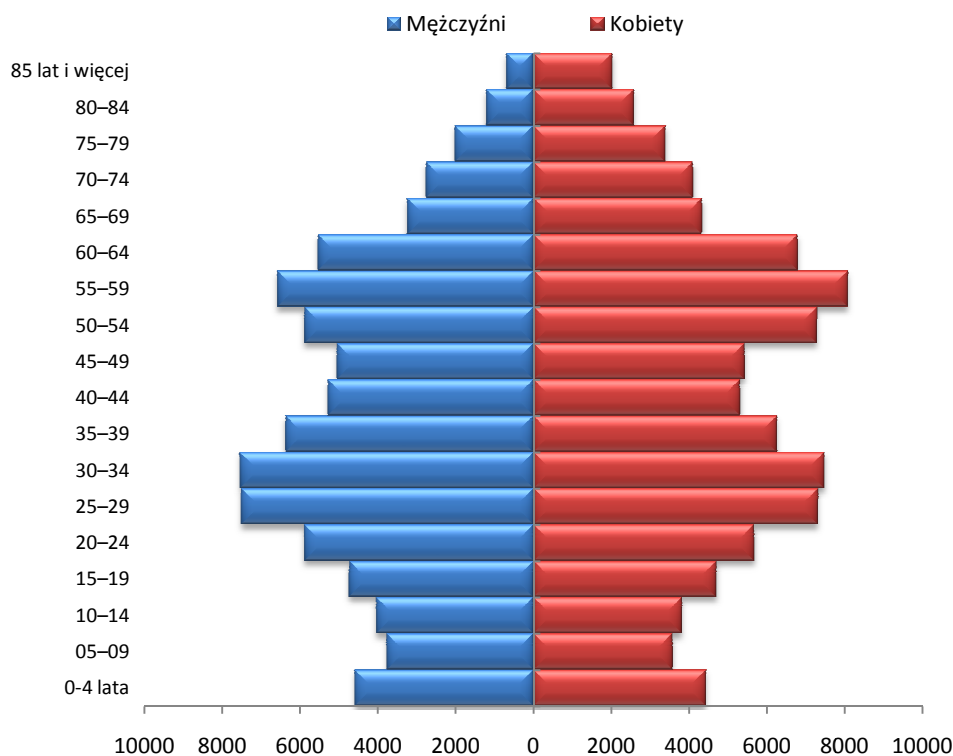

Największą grupę mieszkańców Bielska-Białej stanowią osoby pomiędzy 25-29 i 30-34 oraz 55-59 rokiem życia.

Wykres 5. Ludność Bielska-Białej wg grup wieku – stan na koniec 2010 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analiza ludności Bielska-Białej według płci i grup wieku wykazuje nadwyżkę kobiet w grupach wieku 45 lat i więcej – rozwarstwienie następuje progresywnie wraz ze wzrostem grup wieku.

Wykres 6. Piramida wieku mieszkańców Bielska-Białej – stan na koniec 2010 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2. Gospodarka

Bielsko-Biała stanowi historycznie ważny ośrodek przemysłowy regionu oraz kraju. W XIX w., wraz z rewolucją przemysłową, oba miasta (Bielsko i Biała) weszły w okres dynamicznego rozwoju gospodarczego – stały się nowoczesnymi ośrodkami przemysłowymi, tworząc z czasem zwarty organizm gospodarczy, a od 1951 r. także jeden organizm administracyjny (Bielsko-Biała), który zyskał miano „miasta 100 przemysłów”. Po II wojnie światowej Bielsko-Biała było jednym z największych w kraju ośrodków przemysłu samochodowego oraz elektromaszynowego. Procesy transformacji systemowej w kraju po 1989 r. doprowadziły do kryzysu w wielu branżach gospodarki oraz upadku licznych zakładów, skutki tego znacząco odczuło także Bielsko-Biała, w którym dominował przemysł włókienniczy oraz samochodowy. Polepszająca się koniunktura gospodarcza oraz wejście Polski do UE przyczyniły się do ponownego rozwoju handlu, przemysłu oraz usług w mieście.

Obecnie Bielsko-Biała jest jednym z najlepiej rozwijających się gospodarczo miast Polski oraz znaczącym centrum produkcyjno – handlowo – turystycznym na południu kraju.

Doskonałe położenie geograficzne, dobry klimat ekonomiczny oraz proinwestycyjna polityka władz miasta sprawiły, że zdecydowały się tutaj inwestować wielkie, światowe koncerny.

Do największych firm działających w mieście należy zaliczyć: Fiat Auto Poland S.A., FIAT POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o., Nemak Poland Sp. z o.o., EATON Automotive Systems Sp. z o.o., Bulten Polska S.A., Adler Polska Sp. z o.o., Cooper-Standard Automotive Polska Sp. z o.o., Magneti Marelli Suspension Systems Bielsko Sp. z o.o., GE Power Controls Sp. z o.o., Hutchinson Poland Sp. z o.o., „PHILIPS Lighting Bielsko” Sp. z o.o., „ELECTROPOLI-GALWANOTECHNIKA” Sp. z o.o., Avio Polska Sp. z o.o. i inne.

W Bielsku-Białej zlokalizowane są liczne firmy sektora usług, w szczególności rozwinięta jest branża usług finansowych – oddziały krajowych oraz zagranicznych banków, firmy ubezpieczeniowe, domy maklerskie i inwestycyjne.

Główny pasaż handlowy miasta stanowi ul. 11 listopada, gdzie zlokalizowane są placówki handlowo – usługowe, finansowe oraz gastronomiczne, jak również zlokalizowane w jej sąsiedztwie Centrum Handlowo – Rozrywkowe SFERA (Galeria I oddana do użytku w 2001 r. oraz Galeria II oddana do użytku w 2009 r.).

Zamożność społeczeństwa i jego potencjał nabywczy przyczyniły się do powstania na terenie miasta licznych sklepów wielkopowierzchniowych i centrów handlowych.

W Bielsku-Białej otwały swoje placówki handlowe m.in.: Tesco, Real, Auchan, Leroy Merlin, Carrefour, Kaufland, Castorama, Decathlon, Makro Cash and Carry.

2.1 Charakterystyka sfery gospodarczej

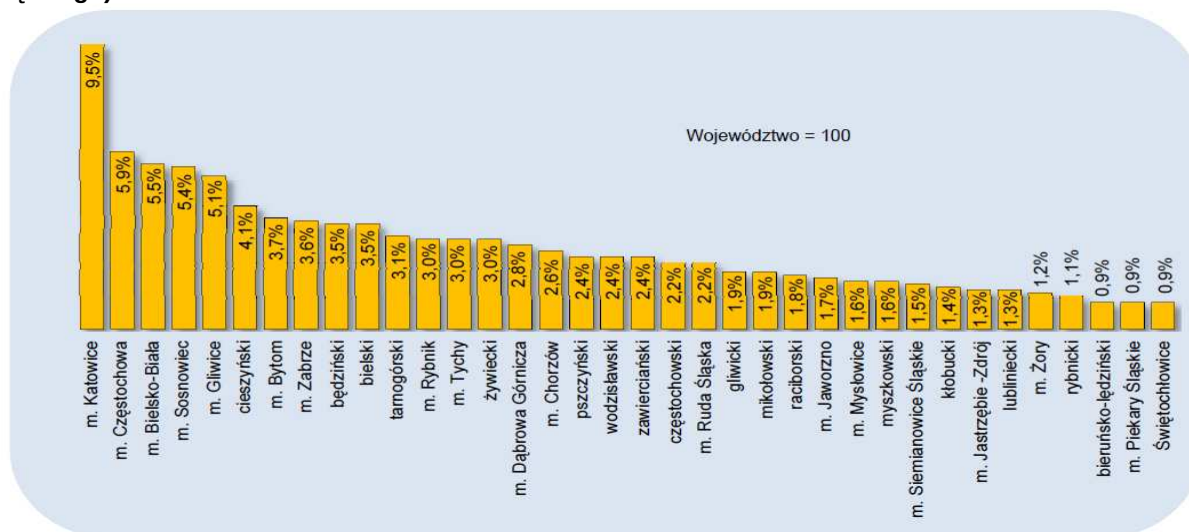
W Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2010 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 24 937 podmiotów gospodarki narodowej. Zdecydowaną większość (24 307) tj. 97,5% ogólnej liczby podmiotów skupiał sektor prywatny.

Tabela 7. Podmioty zarejestrowane w systemie REGON wg sektorów własności w 2010 r.

Sektor własności	Liczba przedsiębiorstw
Sektor publiczny	630
Sektor prywatny	24 307
Ogółem	24 937

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej wg powiatów (udział procentowy w skali województwa śląskiego) w 2010 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

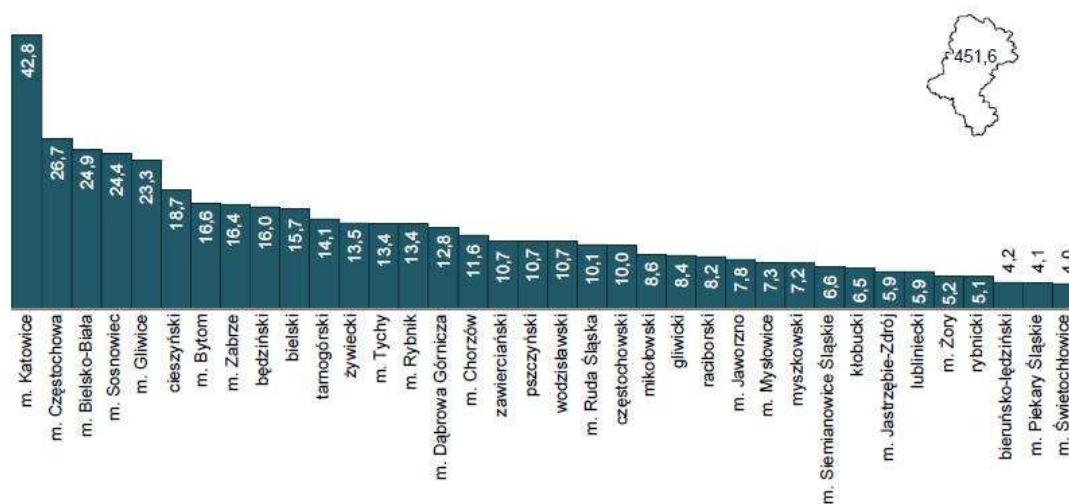
Bielsko-Biała zanotowało w 2010 r. trzeci najlepszy wynik wśród powiatów i miast na prawach powiatu województwa śląskiego w liczbie podmiotów gospodarki narodowej (24,9 tys., co daje 5,5% udział w skali województwa). W stosunku do 2007 r. liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych w Bielsku-Białej w 2010 r. wzrosła o 1569 tj. o 6,7%.

Wykres 8. Liczba podmiotów gospodarczych w Bielsku-Białej w latach 2007-2010.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

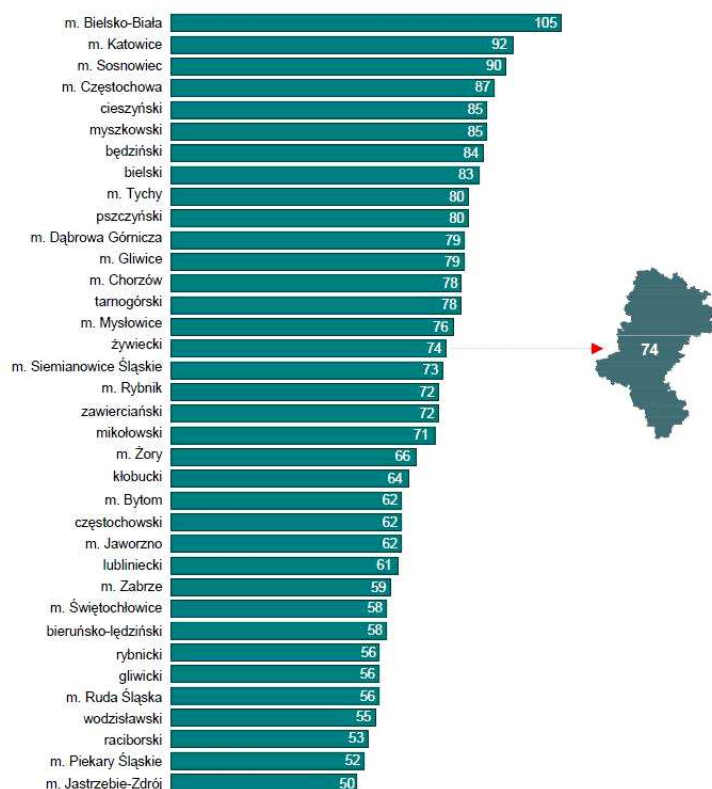
Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej (w tys.) wg powiatów województwa śląskiego w 2010 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

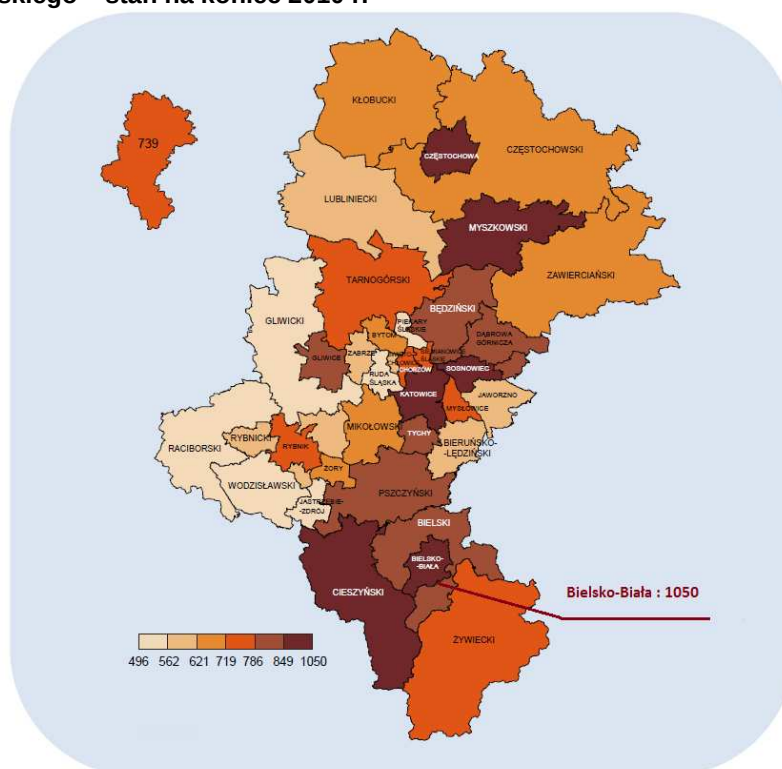
Bielsko-Biała w 2010 r. miało najwyższy wśród śląskich powiatów wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności ogółem: 105.

Wykres 10. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności według powiatów w 2010 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Mapa 4. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 000 ludności wg powiatów województwa śląskiego – stan na koniec 2010 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Najwyższy udział w ogólnej liczbie podmiotów działających w mieście (28,7 %) stanowi branża handlowa. Widoczną część ogółu stanowią także podmioty należące do branży budowlanej (10,1%) oraz przetwórstwa przemysłowego (10%).

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej w Bielsku-Białej wg wybranych sekcji PKD 2007 w 2010 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym: osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
	liczba	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	7 147	5 351
Budownictwo	2 711	2 229
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 523	2 084
Przetwórstwo przemysłowe	2 512	1 756
Transport i gospodarka magazynowa	1 509	1 387
Pozostała działalność usługowa	1 477	760
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 309	1 160
Obsługa rynku nieruchomości	1 087	253
Ogółem	24 937	18 390

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Zasadniczą część grupy podmiotów gospodarczych działających na terenie Bielska-Białej to mikroprzedsiębiorstwa (średnioroczne zatrudnienie mniej niż 10 pracowników), które stanowią 94% ogółu podmiotów.

Tabela 9. Podmioty gospodarcze w Bielsku-Białej wg liczby zatrudnionych w 2010 r.

Liczba zatrudnionych	Liczba przedsiębiorstw
0-9	23 543
10-49	1 104
50-249	236
250-999	50
ponad 1000	4
Ogółem	24 937

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 10. Struktura podmiotów gospodarki narodowej ze względu na formę organizacyjno – prawną według REGON w Bielsku-Białej w 2010 r.

Forma prawna	Liczba podmiotów	
Ogółem	24 937	
Sektor publiczny	Zarejestrowane, stan na 31.12.2010 r.	Nowo zarejestrowane w 2010 r.
podmioty gospodarki narodowej ogółem, w tym:	630	6
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	262	2
przedsiębiorstwa państwowe	0	0
spółki handlowe	38	4
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	0
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	3	0
Sektor prywatny	Zarejestrowane, stan na 31.12.2010 r.	Nowo zarejestrowane w 2010 r.
podmioty gospodarki narodowej ogółem, w tym:	24 937	2 333
osoby fizyczne prowadzące działalność	18 390	2 042
spółki handlowe	2 483	145
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	521	20
spółdzielnie	68	2
fundacje	76	5
stowarzyszenia i organizacje społeczne	450	15

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 11. Spółki handlowe w Bielsku-Białej wg form prawnych – stan na koniec 2010 r.

Spółki handlowe	
Ogółem (spółki kapitałowe i osobowe)	2 483
W tym:	
- Spółki kapitałowe:	
Spółki akcyjne	76
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2 027
Razem:	2 103
- Spółki osobowe:	
Spółki jawne	326
Spółki partnerskie	7
Spółki komandytowe	45
Spółki komandytowo-akcyjne	2
Razem:	380

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 12. Przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) w wybranych sekcjach PKD 2007 sektora przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Wielkość przychodów (w tys. zł)	Dynamika
	2010 r.	2009 r. = 100
Ogółem, w tym:	28 103 274	94,6
Przetwórstwo przemysłowe	25 414 380	93,2
Budownictwo	714 110	110,9
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włącznie z motocyklami	376 963	106,7
Transport i gospodarka magazynowa	312 668	119,0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	257 066	92,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	202 841	106,7
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	184 465	115,6
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	176 309	82,9
Informacja i komunikacja	72 582	84,5
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	27 960	96,0
Pozostała działalność usługowa	6 654	84,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 13. Udział wybranych sekcji PKD w całkowitych przychodach ze sprzedaży wyrobów i usług sektora przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	w %
Przetwórstwo przemysłowe	90,43
Budownictwo	2,54
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włącznie z motocyklami	1,34
Transport i gospodarka magazynowa	1,11
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,91
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0,72
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,66
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0,63
Informacja i komunikacja	0,26
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0,10
Pozostała działalność usługowa	0,02

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

2.2 Lokalne inicjatywy gospodarcze

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE) powołana została Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1996 r. na okres 20 lat tj. do 8 sierpnia 2016 r., a z końcem 2008 r. okres ten został przedłużony do końca roku 2020. Głównym celem funkcjonowania KSSE jest wsparcie oraz przyspieszenie procesów restrukturyzacyjnych oraz tworzenia nowych miejsc pracy w województwie śląskim. Strefa obejmuje obszar blisko 1917 ha, podzielona jest na cztery podstrefy: gliwicką, sosnowiecko-dąbrowską, tyską oraz jastrzębsko-żorską, w skład której wchodzi teren położony w Bielsku-Białej.

Władze Bielska-Białej widząc potrzebę rozwoju miasta oraz wspierania przedsiębiorczości podjęły w 1999 r. decyzję o objęciu wybranych terenów miasta obszarem KSSE. Zezwolenie na prowadzenie działalności na terenach KSSE w Bielsku-Białej uzyskało 15 firm, z czego 5 jeszcze w pełni nie zrealizowało zaplanowanych inwestycji. Firmy obecnie działające zatrudniają łącznie 3140 pracowników. KSSE w Bielsku-Białej zajmuje 55,2 ha i obejmuje 4 obszary:

Tabela 14. Inwestorzy na bielskich terenach jastrzębsko – żorskiej podstrefy KSSE, stan na 2010 r.

Teren (powierzchnia)	Data włączenia do strefy	Lokalizacja	Firma	Branża
Fiat Auto Poland S.A. (ok. 27,5 ha)	2000 r.	Budynki i hale produkcyjne należące do Fiat Auto Poland S.A w dzielnicy Dolne Przedmieście, Komorowice Śląskie, Stare Bielsko	Fiat Powertrain Polska Sp. z o.o.	motoryzacja – silniki
			Fiat Powertrain Technologies Poland Sp. z o.o.	motoryzacja
			Elektropoli-Galwanotechnika Sp. z o.o.	motoryzacja
			Avio Polska Sp. z o.o.	lotnicza – turbiny do samolotów
			Cornaglia Poland Sp. z o.o.	motoryzacja - akcesoria
			Fiat Services Polska Sp. z o.o.	usługi przetwarzania danych
			Henkel Polska Sp. z o.o.	chemiczna – powłoki uszczelniające
			Magneti Marelli Suspension Systems Bielsko Sp. z o.o.	motoryzacja
Bielsko-Biała Wapienica (ok. 10,9 ha)	2001 r.	Teren w pn.-zach. części Bielska-Białej w dzielnicy Wapienica	EATON Automotive Systems Sp. z o.o.	motoryzacja – zawory i popychacze

Bielsko-Biała Komorowice Krakowskie (ok.13,7 ha)	2005 r.	Teren w północnej części Bielska-Białej w dzielnicy Komorowice Krakowskie	Polmotors Sp. z o.o.	metalowa
			Pojazdy Specjalistyczne Zbigniew Szczęśniak Sp. z o.o.	motoryzacja
			Takoni Sp. z o.o.	metalowo – gumowa
			Makita Sp. z o.o.	motoryzacja
			MDM NT Sp. z o.o.	budowlana
Bielsko-Biała Lipnik (ok.3,1 ha)	2006 r.	Tereny w pn.-wsch. części Bielska-Białej w dzielnicy Lipnik	Cooper-Standard Automotive Sp. z o.o.	motoryzacja

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Wśród inwestorów na bielskich terenach jastrzębsko – żorskiej podstrefy KSSE dominują przedstawiciele branży motoryzacyjnej.

Park Przemysłowy i Technologiczny

W 1999 r. Urząd Miejski w Bielsku-Białej we współpracy z Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. opracował koncepcję utworzenia Parku Przemysłowego i Technologicznego (pierwotnie Park Przemysłowy i Usługowy). W 2000 r. projekt utworzenia Parku otrzymał dofinansowanie z programu Phare 2000 SSG "Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw przez działania związane z uzbrojeniem terenów pod ich działalność na restrukturyzowanych obszarach województwa śląskiego". Celem przedsięwzięcia było stworzenie, przy współpracy z jednostkami naukowo – badawczymi oraz jednostkami świadczącymi usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, wielofunkcyjnego terenu aktywności gospodarczej.

Park Przemysłowy i Technologiczny w Bielsku-Białej o powierzchni 5,12 ha położony jest przy drodze ekspresowej Katowice – Cieszyn. Funkcję zarządzającego terenem pełni Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Na terenie Parku swoje siedziby mają:

- Hutchinson Polska Sp. z o.o. – wiodący inwestor w Parku, realizuje elementy klimatyzacyjne dla przemysłu motoryzacyjnego;
- Beskidzki Inkubator Technologiczny – należący do Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., skupiający 31 podmiotów gospodarczych;
- Multifarm Dariusz Krywult – firma działająca w branży budowlanej i motoryzacyjnej. W wybudowanej hali produkcyjnej uruchomiona została produkcja części dla przemysłu motoryzacyjnego;

- TI Poland – firma produkująca komponenty dla przemysłu motoryzacyjnego (przewody hamulcowe, gaźniki itp.).

Beskidzki Inkubator Technologiczny

Na terenie Parku Przemysłowego i Technologicznego w Bielsku-Białej ma swoją siedzibę Beskidzki Inkubator Technologiczny (BIT), który powstał dzięki współpracy Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz Akademii Techniczno – Humanistycznej.

Projekt otrzymał dofinansowanie z Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Działanie 1.3 "Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm". Wartość projektu wyniosła 14 mln zł i objęła wybudowanie na terenie Parku Przemysłowego i Usługowego budynku biurowego o powierzchni użytkowej 3 660 m² (ul. I Dywizji Pancerniej 45) oraz modernizację budynku produkcyjnego o powierzchni 2550 m² (ul. Cieszyńska 365). Powstanie BIT miało na celu:

- stworzenie dogodnych warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw wykorzystujących nowoczesne technologie,
- stworzenie optymalnych warunków dla transferu wiedzy z ośrodków akademickich do przedsiębiorstw,
- ułatwienie dostępu do laboratoriów i bibliotek lokalnej instytucji naukowej o profilu technicznym,
- doradztwo biznesowe oraz promocję firm działających w Inkubatorze.

W ramach BIT-u działa Beskidzkie Centrum Innowacji i Transferu Technologii, którego zadaniem jest:

- tworzenie warunków synergii między światem nauki a biznesem,
- transfer technologii i innowacji,
- pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom w przystosowaniu do działań w warunkach otwartego rynku,
- doradztwo w zakresie finansowania projektów naukowo – badawczych,
- kojarzenie partnerów w kraju i za granicą.

W obiektach BIT swoją siedzibę znalazło 31 firm działających m.in. w takich sektorach jak: informatyka, automatyka kolejowa, projektowanie i budownictwo przemysłowe, nowoczesne technologie w lakiernictwie, usługi doradczo – finansowe. Firmy ulokowane w BIT mają zapewnione optymalne warunki rozwoju dzięki systemowi preferencyjnych stawek czynszowych za wynajem powierzchni, szerokiemu dostępowi do usług recepcyjno – biurowych oraz usług doradczych i szkoleniowych. BIT posiada również nowoczesne

Centrum Szkoleniowo – Konferencyjne dysponujące 150 miejscami wraz z zapleczem socjalnym.

2.3 Instytucje wsparcia rozwoju przedsiębiorczości

Na warunki gospodarcze w mieście mają wpływ nie tylko atrakcyjne położenie, wykwalifikowane zasoby kapitału ludzkiego, ale również poziom rozwoju sfery otoczenia biznesu. Rozwojowi przedsiębiorczości w Bielsku-Białej służą liczne instytucje i organizacje, m.in.:

Tabela 15. Instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości w Bielsku-Białej

Instytucja	Zakres działalności
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. ul. Cieszyńska 365	- promocja regionu i jego potencjału gospodarczego, - kompleksowa pomoc dla małych i średnich firm w ramach Krajowego Systemu Usług dla MSP, Krajowego Systemu Innowacji, w tym profesjonalne doradztwo techniczne, organizacyjne, ekonomiczno-finansowe, prawne, marketing, organizowanie szkoleń, seminariów, - działalność związana z pozyskiwaniem środków finansowych z Unii Europejskiej, - działalność konsultingowa, - działalność szkoleniowa, - realizacja projektów międzynarodowych w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej, FP7 i CIP.
Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. ul. Cieszyńska 367	- udziela poręczeń kredytów i poręczeń pożyczek, zaciąganych na cele gospodarcze przez mikro, małych i średnich przedsiębiorców, mających siedzibę na terenie województwa śląskiego, - do końca 2010 r. Fundusz udzielił wsparcia 335 przedsiębiorcom, co przekłada się odpowiednio na kwotę poręczeń o wartości ponad 23,75 mln zł oraz na ponad 38,47 mln zł kredytów. Udzielone poręczenia, według deklaracji przedsiębiorców, umożliwiły utworzenie 445 miejsc pracy i wsparcie ponad 3,4 tys. już istniejących.
Regionalna Izba Handlu i Przemysłu ul. Wzgórze 19	- usługi szkoleniowe (szkolenia zamknięte i otwarte: ogólne, specjalistyczne, branżowe), - informacja gospodarcza (administracyjno-prawne aspekty działalności gospodarczej, targi, wystawy i inne wydarzenia gospodarcze, wyszukiwanie partnerów gospodarczych, wywiadownia gospodarcza - raporty o firmach, organizacja misji gospodarczych), - usługi informacyjne udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego (m.in. informacje nt. programów pomocy publicznej dla przedsiębiorców i innych źródeł finansowania, zasad sporządzania wniosków o pomoc publiczną i finansowania działalności gospodarczej z innych źródeł), - usługi doradcze (rozpoczynanie działalności gospodarczej, marketing, promocja, public relations, zarządzanie jakością, zarządzanie zasobami ludzkimi), - legalizacja dokumentów w obrocie międzynarodowym.

Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości ul. Cieszyńska 367: ➤ Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości ➤ Fundusz Pożyczkowy ➤ Inkubator Przedsiębiorczości ➤ Punkt Konsultacyjno – Doradczy ➤ Regionalny Ośrodek EFS	- organizacja szkoleń, doradztwo i indywidualne konsultacje, - udzielanie pożyczek na podjęcie lub rozwój działalności gospodarczej (pożyczki dla MŚP, osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych zwolnieniami grupowymi), - usługi wspierające biznes, promowanie przedsiębiorczości, doradztwo związane z administracyjno-prawnymi aspektami prowadzenia działalności, - informacja o dostępnej na rynku ofercie banków oraz innych instytucji finansowych, - wynajem pomieszczeń po preferencyjnych stawkach czynszu, - szkolenia, doradztwo i informacje o EFS, działania na rzecz przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie i wdrażanie EFS oraz potencjalnych projektodawców.
Beskidzka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości ul. 3 Maja 13	- szkolenia uczniów w zakresie rzemiosła, - organizacja targów, promocja, - współpraca z zagranicą,
Cech Rzemiosł Metalowych i Małej Przedsiębiorczości ul. Stojałowskiego 46	Cechy zrzeszają rzemieślników określonych branż i prowadzą: - szkolenia uczniów, - udzielają porad i informacji zawodowych, - świadczą pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, - prowadzą hurtownie zaopatrzenia rzemiosła.
Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości ul. Stojałowskiego 48	
Cech Rzemiosł Spożywczych i Małej Przedsiębiorczości ul. 3 Maja 13	
Inicjatywa Mikro ul. Cyniarska 36	Inicjatywa Mikro jest funduszem pożyczkowym działającym w Polsce od 15 lat, celem działania Inicjatywy Mikro jest: - rozwój przedsiębiorczości poprzez stworzenie dostępu do środków finansowych dla małych firm, - doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.
Beskidzka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT ul. 3 maja 10 ➤ Ośrodek Innowacji NOT	- usługi doradczo-konsultingowe, - edukacja, ekspertyzy, - doradztwo dla MSP, - szkolenia, sympozja.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Klastry

Klastry, stanowiące elastyczną formę współpracy horyzontalnej między przedsiębiorstwami a jednostkami naukowo – badawczymi, tworzą środowisko ułatwiające procesy interakcji oraz kooperacji. Rozwój klastrów wiąże się z szeregiem zjawisk, które pozytywnie wpływają na konkurencyjność i innowacyjność w skali mikro (lokalna gospodarka), jak i makro – wzrost produktywności dzięki dostępowi do wyspecjalizowanych czynników produkcji i redukcji kosztu dostępu do wspólnych zasobów, korzyści zewnętrzne w zakresie dyfuzji technologii i przepływów wiedzy wynikające z bezpośrednich kontaktów między przedstawicielami

klastra, możliwość podejmowania wspólnych działań marketingowych czy realizacji zamówień, możliwość korzystania z pomocy biznesowej.

Tabela 16. Klastry na terenie Bielska-Białej w 2010 r.

Nazwa klastra	Charakterystyka klastra	Członkowie klastra z Bielska-Białej	
Klaster Informatyczny NT Hills (28 członków, w tym 24 z Bielska-Białej)	Celem działalności klastra jest wspieranie rozwoju przedsiębiorstw, pomoc w zwiększaniu konkurencyjności przez innowacyjność. Klaster ma umożliwiać jego aktorom: realizację wspólnych projektów, nawiązywanie współpracy z polskimi i zagranicznymi organizacjami biznesowymi oraz przedsiębiorcami, pozyskanie inwestycji zagranicznych, wykorzystanie zasobów uczelni w biznesie, wspólne pozyskiwanie dotacji z UE.	Usługi teleinformatyczne, e-usługi	– adboka software Sp. z o.o. – Alfavox – ANFA.pl – Bielbit Sp. z o.o. – Centrostal – Codido – Connectionpoint Sp. z o.o. – Elcoms – Fundacja Centrum Nowych Technologii – Infomex Sp. z o.o. – Infonet Projekt – Jantar Sp. z o.o. – Landster – ProfitCard Sp. z o.o. – REKORD Systemy Informatyczne Sp. z o.o. – Setia – SferaNet Sp. z o.o. – SKG SA – Spółka Doradztwa Podatkowego "NOTA" Sp. z o.o. – Strategis – TX System – WizjaNet – WLT Sp. z o.o.
		Jednostki badawczo-naukowe	– Wyższa Szkoła Finansów i Prawa w Bielsku-Białej
Mobajl.org (25 członków, w tym 14 z Bielska-Białej) Koordynator klastra: Zrzeszenie Uczestników Rynku Mobilnego Mobajl.org.	Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw działających na rynku rozwiązań i usług mobilnych – producentów oprogramowania, firm świadczących mobilne usługi dodane oraz dostawców treści mobilnych. Świadczenie kompleksowych i zróżnicowanych usług związanych z technologiami informatyczno-telekomunikacyjnymi – opracowanie, rozwiązania informatyczne dla telekomunikacji, rozwiązania dla potrzeb komunikacji i działań biznesowych w Internecie, rozrywka w oparciu o ICT, lobbying na rzecz branży, efektywne zarządzanie firmami z branży ICT, badania i rozwój w dziedzinie ICT oraz rozwiązania informatyczne wspierające działalność B+R.	Usługi informatyczne	– Albatros Sp. z o.o.
		Usługi teleinformatyczne	– Alfavox Sp. z o.o. – Dazi Management Sp. z o.o. – Sferanet Sp. z o.o.
		e-usługi	– Big Blue Studio Projektowe Sp. z o.o. – Projektino Sp. z o.o. – Toba Consulting Sp. z o.o. – 9 sekund Sp. z o.o.
		Jednostki naukowo-badawcze	– Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku – Białej – Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza – Wyższa Szkoła Finansów i Prawa w Bielsku-Białej
		Instytucje otoczenia biznesu	– Beskidzkie Biuro Consultingowe S.A. – NTHills – klaster informatyczny– Wzgórza Nowych Technologii

			– Regionalna Izba Handlu i Przemysłu
Śląski Klaster eBiznesu (17 członków, w tym 12 z Bielska-Białej) Koordynator klastra: Inkubator Przedsiębiorczości „Strażacka” Sp. z o.o.	Wsparcie rozwoju i inkubacja przedsiębiorstw nowoczesnych technologii, w szczególności branży ICT: doradztwo w zakresie zarządzania, pozyskiwania finansowania, reklama, działalność informacyjna, edukacyjna oraz doradcza skupiająca przedsiębiorców związanych z prowadzeniem biznesu w Internecie, świadczenie kompleksowych i zróżnicowanych usług informatycznych, szczególnie dla MŚP, działalność badawczo-rozwojowa i analizy dotyczące nowoczesnych technologii, lobbing na rzecz rozwoju nowoczesnych technologii w Bielsku Białej, rozwój e-przedsiębiorczości na Śląsku.	e-usługi	– Bezkartek.pl Sp. z o.o. – Projektino Sp. z o.o. – Scool Sp. z o.o. – 9 sekund Sp. z o.o.
		Usługi informatyczne	– Codido Sp. z o.o.
		Jednostki badawczo-naukowe	– Wyższa Szkoła Finansów i Prawa w Bielsku-Białej – Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza – Centrum Innowacji Transferu Technologii przy Akademii Techniczno-Humanistycznej
		Instytucje otoczenia biznesu	– AdVerto Agencja Reklamowa Sp. z o.o. – B&B Ventures Sp. z o.o. – Connection Point Sp. z o.o. – Regionalna Izba Handlu i Przemysłu
Śląski Klaster Lotniczy (22 członków, w tym 11 z Bielska-Białej) Koordynator klastra: Federacja Firm Lotniczych BIELSKO	Projektowanie, wytwarzanie i serwis samolotów oraz części do samolotów, wytwarzanie urządzeń wspomagających lotnictwo oraz usługi powiązane z lotnictwem jak elektronika, działalność badawczo-rozwojowa w dziedzinie przemysłu lotniczego, szkolenie kadr dla lotnictwa i produkcji samolotów i ich części, wspólna realizacja projektów innowacyjnych, wsparcie rozwoju branży i lobbing na jej rzecz.	producenci maszyn, sprzętu i części lotniczych	– Avio Polska Sp. z o.o. – Margański&Mysłowski Zakłady Lotnicze Sp. z o.o. – 3XTrim Zakłady Lotnicze Sp. z o.o. – Allstar PZL Glider Sp. z o.o. – REMOS Sp. z o.o. – Wytwórnia Konstrukcji Lekkich
		Dostawcy usług	– Air Photo Gorgolewski – Normal Piotr Jaferniki – Osprzęt Lotniczy Jarosław Kaleta
		Jednostki badawczo-naukowe	– Akademia Techniczno-Humanistyczna
		Instytucje otoczenia biznesu	– Stowarzyszenie Federacja Firm Lotniczych Bielsko

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

2.4 Targi i imprezy handlowe

Do kalendarza prestiżowych krajowych imprez handlowych na trwałe weszły organizowane w Bielsku-Białej Międzynarodowe Energetyczne Targi Bielskie ENERGETAB, które cieszą się dużą popularnością i uznaniem w branży. Organizatorem ENERGETAB jest należący do Gminy Bielsko-Biała – ZIAD Bielsko-Biała S.A.

Ponadto liczące się imprezy targowe i wystawiennicze organizuje w mieście Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA".

Tabela 17. Targi i imprezy handlowe w Bielsku-Białej w 2010 r.

Nazwa	Termin	Organizator	Wystawcy/branża
VIII Bielskie Targi Edukacyjne	2 – 4.02	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	100 wystawców w tym uczelnie wyższe, szkoły średnie i policealne, szkoły językowe, ośrodki szkoleniowe, wydawnictwa i szereg innych związanych z działalnością edukacyjną.
XXXVII Targi Budownictwa "TWÓJ DOM 2010"	23 – 25.04	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	ok. 200 krajowych i zagranicznych wystawców z różnorodną ofertą budowlaną. Wśród wystawców znalazły się firmy wykonawcze, dystrybutorzy materiałów i urządzeń budowlanych, producenci jak również banki specjalizujące się w kredytowaniu inwestycji.
XXXVIII Międzynarodowe Targi Budownictwa i Wnętrz „JESIEŃ 2010”	24 – 26.09	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	oferta budowlano- mieszkaniowa oraz wyposażenia i aranżacji wnętrz, bezpieczne, ekologiczne materiały budowlane i technologie zapewniające wysoką sprawność energetyczną, komfort i funkcjonalność budynku. Tematem wiodącym targów był „Dom Energooszczędny”.
XII Targi Technik Grzewczych i Instalacyjnych "INSTAL-SYSTEM 2010"	24 – 26.09	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	szeroka prezentacja najnowszych osiągnięć i propozycji z zakresu techniki grzewczej, systemów instalacyjnych, wentylacji i klimatyzacji.
XXIII Międzynarodowe Energetyczne Targi Bielskie ENERGETAB 2010	14 – 16.09	ZIAD Bielsko-Biała S.A.	jedno z najważniejszych wydarzeń branży energetycznej w kraju i zagranicą. Ponad 600 firm z Polski oraz kilkanaście z Europy i Azji - producenci, dystrybutorzy i usługodawcy związani z energetyką i elektrotechniką. Nowe rozwiązania z zakresu automatyki przemysłowej i elektroniki.
IV Targi Domów i Mieszkań „BESKID DOM 2010”	16 – 17.10	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	ok. 40 wystawców: agencje nieruchomości, deweloperzy, biura projektowe, banki, firmy wykonawcze oraz firmy proponujące wykończenia i aranżacje wnętrz.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

2.5 Konkurs Firma Roku 2010

W 2010 r. zorganizowana została pierwsza edycja wspólnego konkursu Miasta Bielska-Białej oraz powiatów: bielskiego, cieszyńskiego oraz żywieckiego – „FIRMA ROKU”. Przedsięwzięcie odbyło się pod hasłem "Samorządy – Przedsiębiorcom".

Zwycięzcy w poszczególnych kategoriach otrzymali statuetkę Dedala. FIRMĄ ROKU 2010 Miasta Bielska-Białej został Fiat Auto Poland S.A. Decydując o przyznaniu nagród kapituła

konkursu brała pod uwagę wskaźniki ekonomiczne ocenianych podmiotów oraz działalność firm na rzecz promocji regionu, jak również ich działania sponsoringowe.

Tytuł "FIRMA ROKU" promuje szczególnie aktywne, dynamiczne podmioty gospodarcze. Jest wyrazem uznania ze strony samorządów terytorialnych dla ich wiodącej roli w rozwoju regionalnym. Specjalnego Złotego Dedala jako wspólną nagrodę czterech samorządów, za szczególne zasługi dla regionu otrzymał Fiat Auto Poland S.A.

2.6 Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach

Lista 500 największych polskich firm wg "Rzeczpospolitej" – edycja 2011

Dziennik "Rzeczpospolita" 20 kwietnia 2011 r. przedstawił listę 500 największych polskich firm. W zestawieniu znalazły się 4 bielskie przedsiębiorstwa. Na miejscu 8 (spadek o 5 pozycji) uplasował się Fiat Auto Poland S.A., na miejscu 68 (wzrost o 3 pozycje) FIAT POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o., na miejscu 375 (wzrost o 57 pozycji) TI POLAND Sp. z o.o. oraz na miejscu 486 (awans o 4 pozycje) – NEMAK POLAND Sp. z o.o.

Pod względem ilości firm, które znalazły się na Liście 500 największych polskich firm w województwie śląskim (45 podmiotów), lepszym wynikiem od Bielska-Białej mogą pochwalić się tylko Katowice (12 podmiotów).

Tabela 18. Bielskie firmy na Liście 500 „Rzeczpospolitej”.

Wskaźnik	FIAT AUTO POLAND S.A.	FIAT POWERTRAIN POLSKA SP. Z O.O.	TI POLAND SP. Z O.O.	NEMAK POLAND SP. Z O.O.
przychody ze sprzedaży (tys. zł)	16 334 775	3 731 095	647 176	458 878
zmiana przychodów ze sprzedaży (w proc.)	-15,9	16,0	34,0	8,5
udział eksportu w sprzedaży (w proc.)	77,0	58,6	80,0	81,0
przychody z całokształtu działalności (tys. zł)	16 520 825	3 828 733	b.d.	482 573
wynik finansowy netto (tys. zł)	-81 654	169 232	33 434	17 661
EBITDA (tys. zł)	359 761	313 402	53 944	45 990
nakłady inwestycyjne (tys. zł)	664 397	53 402	0	19 695
zatrudnienie (etaty)	6 365	890	1 353	719

Źródło: Lista 500 „Rzeczpospolita”

Lista 2000 polskich przedsiębiorstw wg "Rzeczpospolitej" – edycja 2010

27 października 2010 r. w dzienniku „Rzeczpospolita” ukazał się ranking 2000 największych polskich przedsiębiorstw – Lista 2000, wśród których znalazło się 22 bielskie firm. Najwyższą pozycję (podobnie jak w latach minionych) zajął Fiat Auto Poland S.A., który sklasyfikowany został na 3 miejscu (wzrost o 4 pozycje). Kolejnym bielskim przedstawicielem został Fiat Powertrain Polska Sp. z o.o. plasując się na 74 miejscu oraz Magneti Marelli Suspension System Sp. z o.o. na 289 miejscu.

Tabela 19. Bielskie firmy na Liście 2000 „Rzeczpospolitej”.

Lp.	Lista 2000 Rzeczpospolitej		Nazwa przedsiębiorstwa	Przychody ze sprzedaży	Wynik finansowy netto	Zatrudnienie
	Pozycja w 2010 r.	Pozycja w 2009 r.		w tys. zł		
1.	3	7	FIAT AUTO POLAND S.A.	19 434 260	820 420	6 422
2.	74	60	FIAT POWERTRAIN POLSKA SP. Z O.O.	3 215 508	98 005	947
3.	289	382	MAGNETI MARELLI SUSP. SYSTEMS	958 646	92 417	b.d.
4.	442	-	PWUH INTER SIGMA SP. Z O.O.	591 478	88 692	13
5.	549	688	TI POLAND SP. Z O.O.	470 922	25 285	948
6.	601	596	NEMAK POLAND SP. Z O.O.	426 879	21 970	724
7.	652	746	FENICE POLAND SP. Z O.O.	392 922	49 877	478
8.	706	676	ALUPROF S.A.	367 698	b.d.	b.d.
9.	719	607	GE POWER CONTROLS SP.Z O.O.	361 184	6 357	b.d.
10.	744	594	CANTONI GROUP	349 993	6 933	2 029
11.	919	898	KLINGSPOR SP. Z O.O.	270 728	46 785	b.d.
12.	1027	134	ZT BIELMAR SP. Z O.O.	241 534	11 846	500
13.	1152	-	ADLER POLSKA SP. Z O.O.	208 210	16 613	600
14.	1202	-	GRAMMER AUTOMOTIVE	199 696	3 699	400
15.	1443	-	PAINT-SERWIS SP Z O.O.	158 384	2 508	b.d.
16.	1448	1440	AVIO POLSKA SP. Z O.O.	157 949	10 557	270
17.	1591	-	PHILIPS LIGHTING BIELSKO	143 057	14 367	300
18.	1601	1454	ENERSYS SP. Z O.O.	141 617	8 659	b.d.
19.	1716	1635	MARBET SP Z O.O.	131 267	4 061	396
20.	1762	1895	ŁAKOĆ SP. Z O.O.	127 574	2 981	80
21.	1864	-	AQUA S.A.	117 833	9 535	403
22.	1868	-	T I M S.A.	117 587	7 294	b.d.

Źródło: Lista 2000 „Rzeczpospolita”

Bielskie przedsiębiorstwa znalazły się także w zestawieniach (rankingach) sektorowych:

1. Laureat nagrody Dobra Firma: Fiat Auto Poland S.A.
2. ROA stopa zwrotu: 6. miejsce: PWUH Inter Sigma Sp. z o.o.
3. Największa dynamika zysku netto: 27. miejsce: Adler Polska Sp. z o.o.
4. Najwięksi w branży samochodowej: 1. miejsce: Fiat Auto Poland S.A.
4. miejsce: Fiat Powertrain Polska S.A.
25. miejsce: Magneti Marelli Suspension Systems Sp. z o.o.
5. Największe zyski w branży samochodowej: 1. miejsce: Fiat Auto Poland S.A.
9. miejsce: Fiat Powertrain Polska S.A.
10. miejsce: Magneti Marelli Suspension Systems Sp. z o.o.
27. miejsce: TI Poland Sp. z o.o.

Gazele Biznesu wg "Puls Biznesu" – edycja 2010

Po raz jedenasty firma Coface Poland przygotowała dla „Pulsu Biznesu” zestawienie najbardziej dynamicznie rozwijających się firm w Polsce. Tytuł Gazeli Biznesu 2010 przypadł 3500 przedsiębiorstwom, wśród których znalazły się 441 firmy z województwa śląskiego, w tym 38 przedsiębiorstw z Bielska-Białej. Liderem wśród bielskich firm zostało Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych Beskid II (360 miejsce w kraju i 32 w woj. śląskim). Kolejne miejsce zajęła firma Sempre Farby (449 miejsce w kraju i 48 w woj. śląskim) oraz Zakład Gospodarki Odpadami S.A. (567 miejsce w kraju i 67 w woj. śląskim).

Tabela 20. Bielskie firmy w rankingu Gazele Biznesu.

Lp.	Miejsce w rankingu Gazele (w kraju)		Miejsce w rankingu Gazele (w województwie śląskim)	Nazwa firmy	Wzrost przychodów 2009/2007 (proc.) 2007=100	Zysk netto 2009 (zł)	Zatrudnienie
	Pozycja 10	Pozycja 09					
1.	360	-	32	PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT BUDOWLANYCH BESKID II	213,698	297 955	40
2.	449	217	48	SEMPRE FARBY	197,632	866 278	50
3.	567	835	67	ZAKŁAD GOSPODARKI ODPADAMI	187,037	1 396 965	30
4.	683	1304	82	MARTES SPORT	175,895	8 768 908	194
5.	890	-	107	SITA ZAKŁAD OCZYSZCZANIA MIASTA	162,851	3 118 399	180
6.	946	-	116	ASTAR ABR ALEKSANDER	160,392	1 732 748	36

				JĘDRZEJOWSKI, ROBERT DZIENDZIEL			
7.	1004	-	125	FIRMA HANDLOWA DAVIS KAZIMIERZ HANUSIAK	157,519	2 992 231	20
8.	1017	520	127	PRZEDS. WIELOBRANOŻOWE INTERGOS	157,115	2 820 697	500
9.	1030	-	129	SPOMET	156,579	3 248 588	230
10.	1073	-	139	DELIKOMAT POLSKA	154,443	914 081	60
11.	1078	-	141	INCOBEX	154,310	4 869 791	90
12.	1102	2938	145	SKG	152,945	3 577 266	44
13.	1350	-	176	KOLSATPOL	144,233	6 720 308	30
14.	1422	-	189	AESSEAL POLSKA	142,379	825 897	9
15.	1424	-	190	POJAZDY SPECJALISTYCZNE ZBIGNIEW SZCZĘŚNIAK	142,324	2 007 000	98
16.	1582	-	206	PRZEDS. BILT	138,248	85 452	70
17.	1590	-	207	EKSPLOATACJA DŹWIGNIC CZUBIŃSKICH, WOJTUSZEK	138,062	2 878 009	40
18.	1868	-	247	PHU MARKO MIROSLAW FIRGANIEK, IWONA KASJANIUK	132,545	655 492	-
19.	1982	2902	255	TIM	130,504	7 855 000	97
20.	1984	1887	256	AWD INTERIOR B. RAJEWSKA I S-KA	130,471	1 705 195	21
21.	2161	-	273	ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA DROBIU MARICA J.M.E.K. WRÓBEL	127,533	1 214 735	75
22.	2328	1993	292	DORADO CHŁODNIE	124,669	972 332	96
23.	2353	-	296	KEMAG	124,288	438 594	-
24.	2355	1635	297	MIREX	124,276	3 110 707	100
25.	2560	-	317	PRZEDS. ROBÓT BUDOWLANYCH BESKID NR IV	120,771	145 159	40
26.	2570	-	319	MULTIFORM DARIUSZ KRYWULT	120,702	3 248 774	80
27.	2683	3470	339	ADLER POLSKA	118,893	16 613 182	700
28.	2731	3527	343	ELBIS	118,110	274 320	31
29.	2831	-	358	CHŁODNIE BIELSKIE IGLOKRAK	116,421	2 271 993	80
30.	2955	3818	377	FIAT SERVICES POLSKA	114,631	11 270 575	700
31.	2964	-	378	AQUA-SYSTEM	114,528	2 928 271	82
32.	3022	-	383	WIARUS PAKIEŁA A. GUNIA M. I WSPÓLNICY	113,482	818 301	-

33.	3085	-	389	BESKIDZKA SM	112,592	964 012	40
34.	3139	2971	396	DOMICO DROGI I MOSTY	111,487	2 370 326	170
35.	3161	-	399	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W BIELSKU-BIAŁEJ	111,124	508 365	-
36.	3218	-	411	PRZEDS. PRYWATNE UNIBAU	110,209	774 876	162
37.	3265	-	419	ROBINSON EUROPE	109,380	105 598	18
38.	3491	-	441	TOMEX T. HALAMA, W. HALAMA PHUP	101,848	437 700	12

Źródło: Gazele Biznesu 2010, „Puls Biznesu”

2.7 Atrakcyjność miasta dla biznesu

W prestiżowym magazynie ekonomicznym „Forbes” (06/2010) opublikowany został ranking miast najatrakcyjniejszych dla biznesu. Ranking powstał na podstawie danych zebranych przez Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej. O wynikach w rankingu decydowała głównie liczba nowo rejestrowanych spółek prawa handlowego na przestrzeni ostatnich pięciu lat (pomniejszona o liczbę upadłości i likwidacji) oraz obecności w mieście tzw. Diamentów Forbesa – firm nagrodzonych za dynamiczny rozwój, najwyższe zyski i duże inwestycje w aktywach trwałych, takich jak linie produkcyjne czy nieruchomości.

W przedziale miast od 150 do 300 tys. mieszkańców, Bielsko-Biała zajęło wysokie – drugie miejsce (po Toruniu) w kategorii „miasta najatrakcyjniejsze dla biznesu”, także w kategorii „miasta najatrakcyjniejsze dla kapitału zagranicznego” Bielsko-Biała uplasowało się na drugiej pozycji (ex aequo z Toruniem, a za Gdynią).

3. Rynek pracy

Przeciętne zatrudnienie w Bielsku-Białej w 2010 r. wyniosło 68 598 osób, z czego w sektorze przedsiębiorstw pracowało 77,99% zatrudnionych (53 505 osób). W całkowitym zatrudnieniu sektora przedsiębiorstw największy udział miały sekcje PKD 2007: przetwórstwo przemysłowe (46,39%), handel hurtowy i detaliczny (11,71%) oraz edukacja (7,72%).

Tabela 21. Przeciętne zatrudnienie (według siedziby zarządu jednostki) w wybranych sekcjach PKD 2007 oraz w sektorze przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych
Ogółem	68 598
w tym: SEKTOR PRZESIEBIORSTW	53 505
Przetwórstwo przemysłowe	31 826
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8 035
Edukacja	5 293
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 044
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4 006
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	3 567
Budownictwo	2 599
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 269
Transport i gospodarka magazynowa	1 913
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	881
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	778
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	723
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	722
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	699
Informacja i komunikacja	587
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	464
Pozostała działalność usługowa	148
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 22. Udział wybranych sekcji PKD w całkowitym zatrudnieniu sektora przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	%
Przetwórstwo przemysłowe	59,4
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	15,0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	7,6
Budownictwo	4,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3,1
Transport i gospodarka magazynowa	2,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1,4
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1,3
Informacja i komunikacja	1,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 23. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podziale na sektor publiczny i prywatny oraz sekcje PKD w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Miesięczne wynagrodzenie w zł
Ogółem	3 379,20
- SEKTOR PUBLICZNY	3 587,28
- SEKTOR PRYWATNY	3 318,21
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5 709,04
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4 635,94
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4 547,49
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	4 166,26
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4 016,12
Informacja i komunikacja	3 817,63
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 789,22
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3 739,60
Przetwórstwo przemysłowe	3 653,96
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 543,07
Edukacja	3 239,37
Transport i gospodarka magazynowa	3 231,08
Budownictwo	2 908,66
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2 732,17

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 617,57
Pozostała działalność usługowa	2 014,98
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 972,76
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 862,83

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Bielsku-Białej w 2010 r. wynosiło 3 379,20 zł, co w relacji do średniej krajowej (Polska=100%) stanowiło 98,4%.

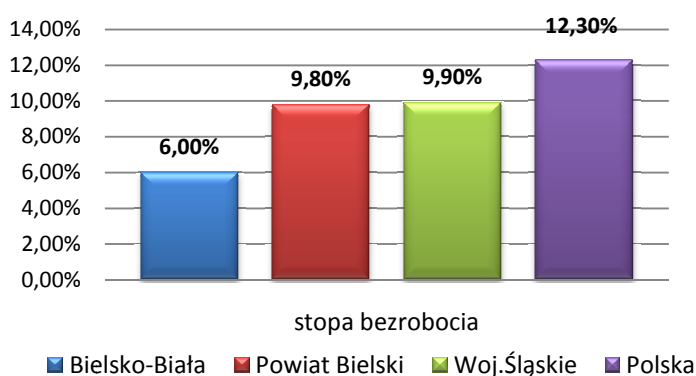
Tabela 24. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Bielsku-Białej w 2010 r. na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	Woj. śląskie
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	zł	3 379,20	3 011,70	4 563,66	3 226,18	3 528,19
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	98,4	87,7	132,9	93,9	102,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

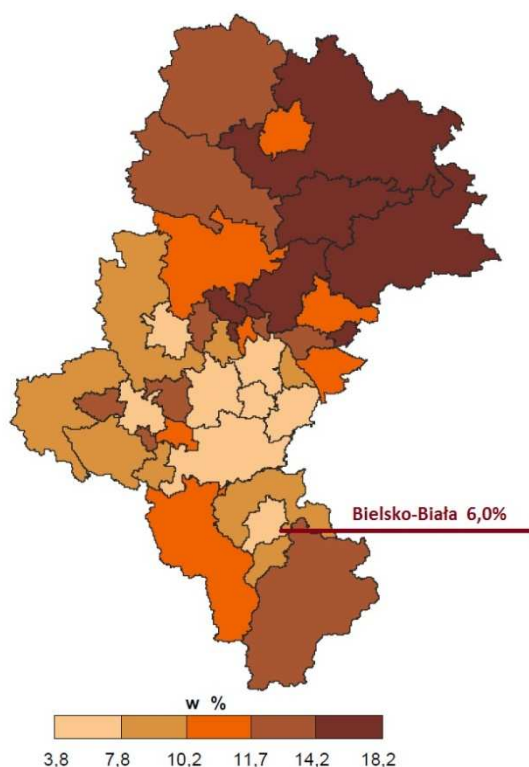
Stopa bezrobocia rejestrowanego w Bielsku-Białej wyniosła na koniec 2010 r. 6,0 %, co w porównaniu z 2009 r. oznacza spadek o 0,1 punkta procentowego. Jednakże w porównaniu do 2007 r. stanowi wzrost o 0,8 punkta procentowego.

Wykres 11. Poziom bezrobocia w Bielsku-Białej w 2010 r. na tle grupy porównawczej

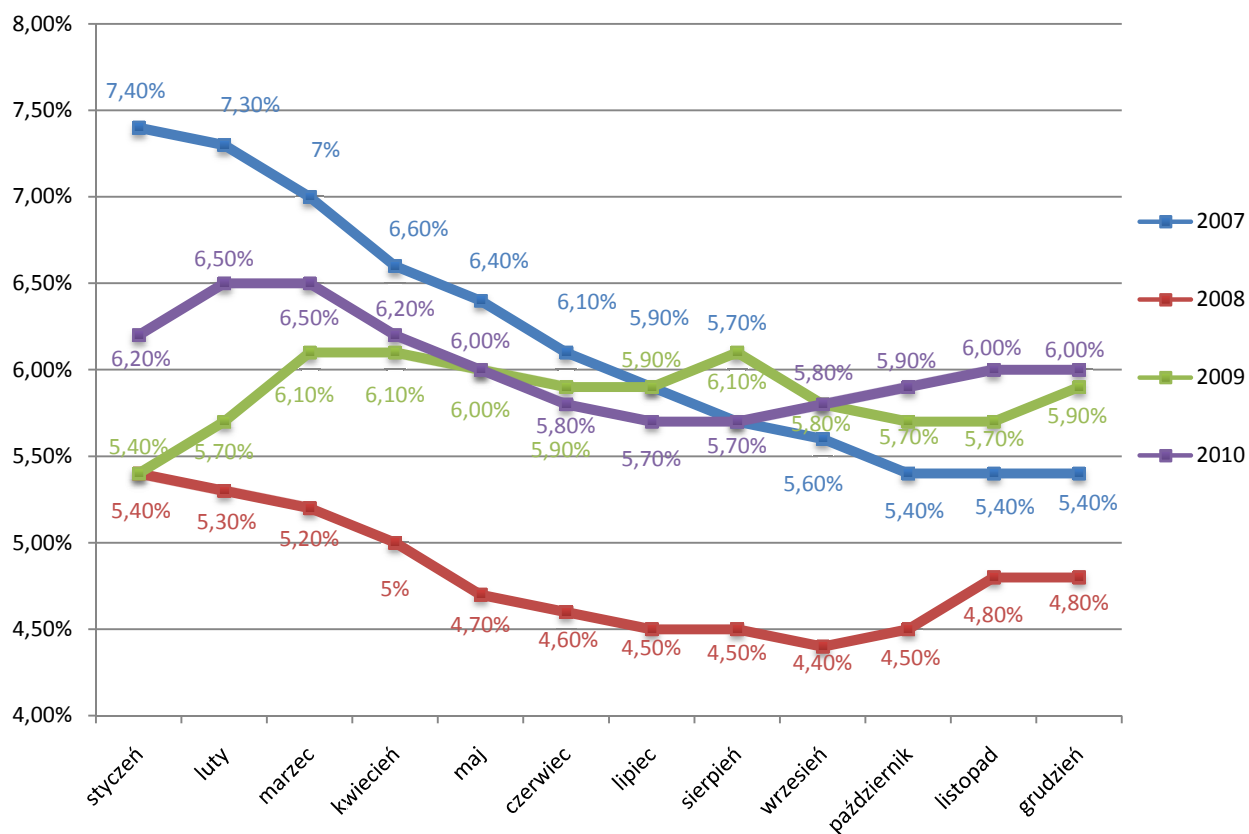
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Mapa 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego wg powiatów województwa śląskiego – stan na koniec 2010 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

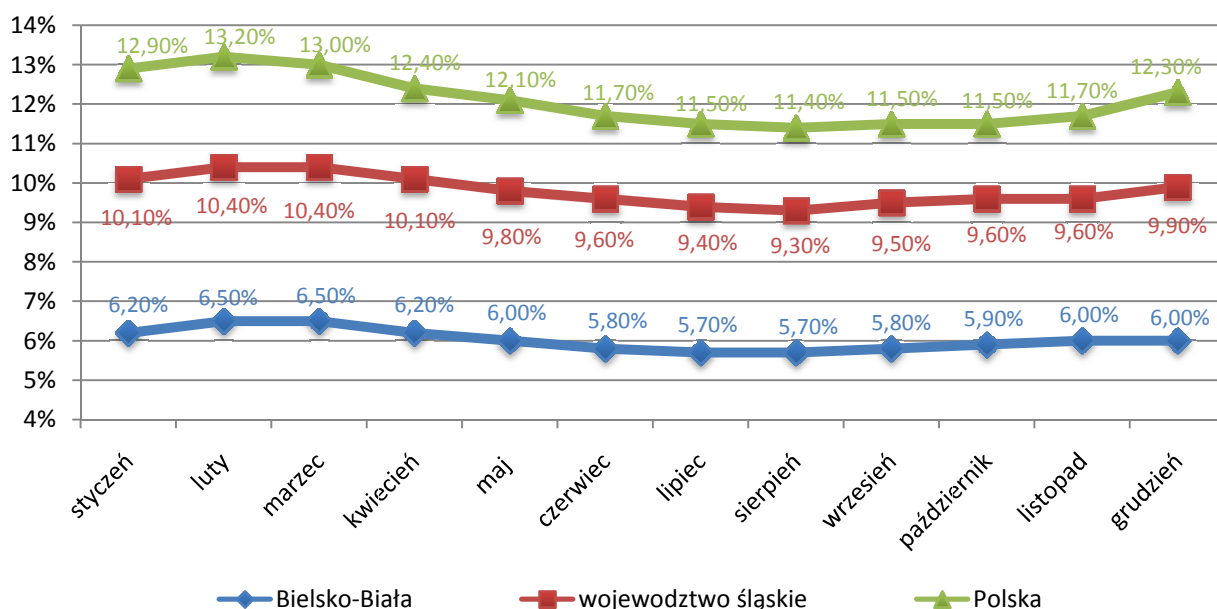
Wykres 12. Stopa bezrobocia w Bielsku-Białej w latach 2007 – 2010

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Bielsko-Biała cechuje się jedną z najniższych stóp bezrobocia zarówno w skali województwa śląskiego – zajmując drugie miejsce po Katowicach (3,8% - stopa bezrobocia w 2010 r.), jak również w skali całego kraju.

Wykres 13. Stopa bezrobocia wg danych na koniec poszczególnych miesięcy 2010 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Bielsku-Białej w 2010 r. wyniosła 5 720 osób, w tym 2 680 mężczyzn oraz 3 040 kobiet (53,1% ogółu bezrobotnych).

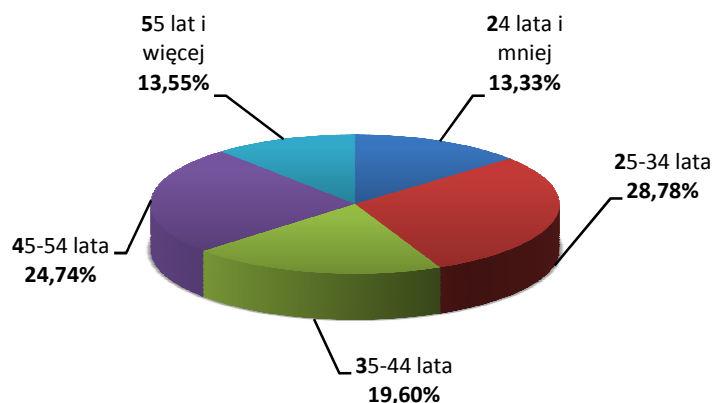
Na strukturę bezrobocia w mieście ma niewątpliwie wpływ sytuacja na lokalnym rynku pracy. Jest ona uwarunkowana wieloma czynnikami zarówno gospodarczymi, jak i samą specyfiką regionu. W ujęciu grup wiekowych, największą liczbę bezrobotnych tj. 28,8% stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata. Odsetek bezrobotnych wśród osób młodych do 25 roku życia wyniósł 13,3%

Tabela 25. Struktura bezrobotnych według wieku w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wiek	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety bezrobotne
24 lata i mniej	763	449
25-34 lat	1 646	965
35-44 lat	1 121	618
45-54 lat	1 415	769
55 lat i więcej	775	239
Razem	5 720	3 040

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Wykres 14. Struktura bezrobotnych według wieku w Bielsku-Białej w 2010 r.

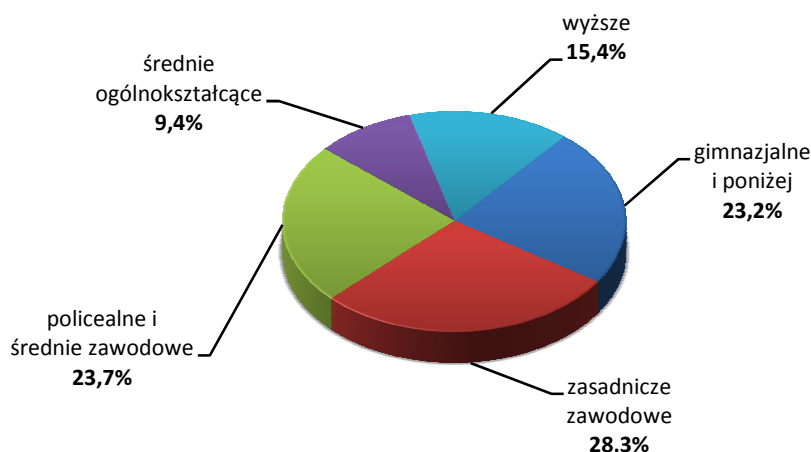
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Największą grupę bezrobotnych w 2010 r. w Bielsku-Białej stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1618 osób (28,3% ogółu bezrobotnych). Dużą grupą osób pozostających bez pracy były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (23,9% ogółu bezrobotnych). Niepokojącym jest fakt wzrostu liczby osób z wykształceniem wyższym w strukturze bezrobocia z 10,1% na koniec 2007 r. do 15,4 % na koniec 2010 r., w tym 63% udział kobiet w grupie osób z wykształceniem wyższym.

Tabela 26. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Bielsku-Białej w 2010 r.

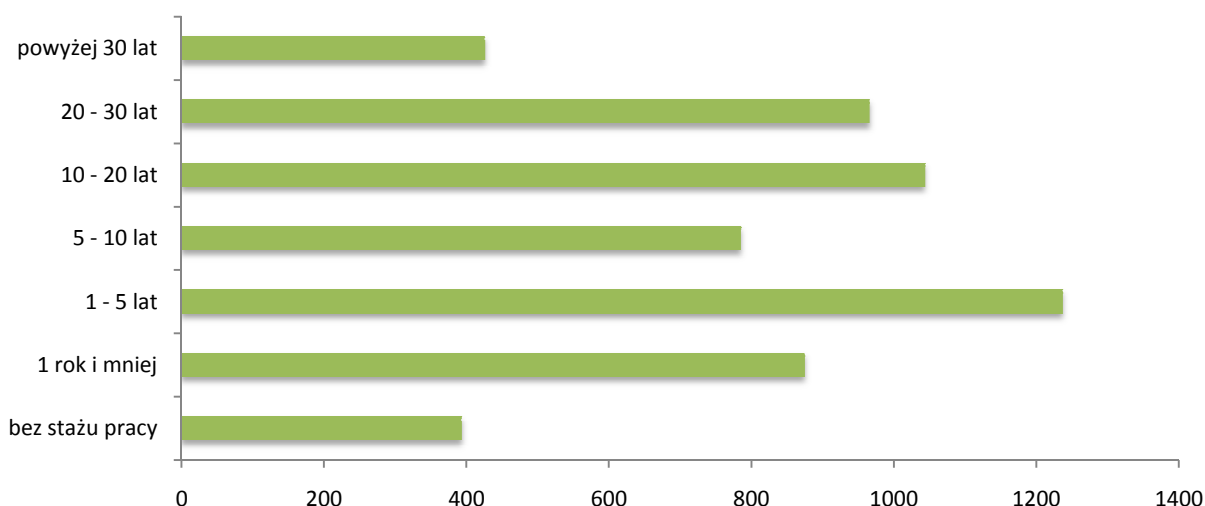
Wykształcenie	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety bezrobotne
wyższe	878	553
policealne i średnie zawodowe	1 356	811
średnie ogólnokształcące	539	358
zasadnicze zawodowe	1 618	728
gimnazjalne i poniżej	1 329	590
Razem	5 720	3 040

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

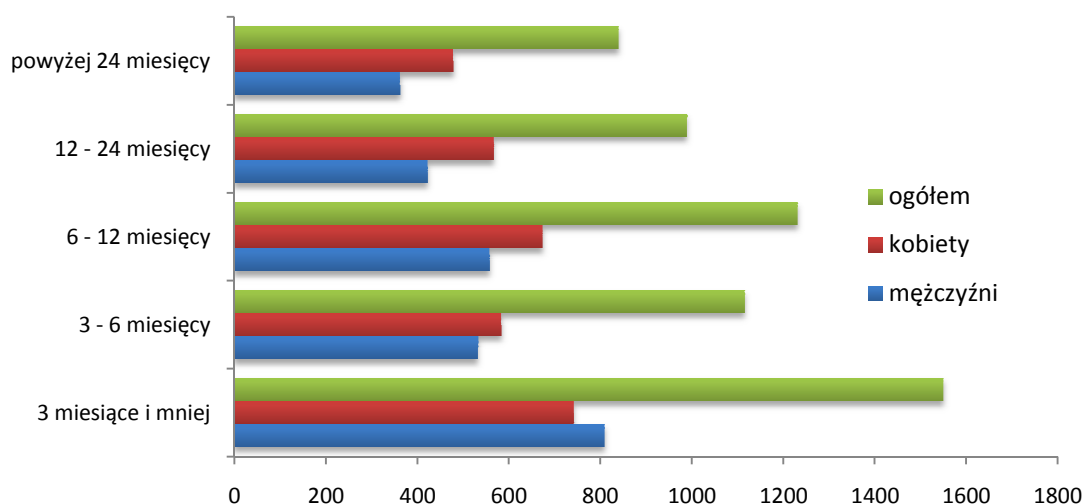
Wykres 15. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Bielsku-Białej w 2010 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Biorąc pod uwagę posiadany staż pracy – największą grupę bezrobotnych w 2010 r. stanowiły osoby mające 10–20 letni staż pracy (23,5% ogółu bezrobotnych) oraz osoby mające 1-5 letni staż pracy (23% ogółu bezrobotnych). Najmniej liczną grupę pozostającą bez pracy stanowiły osoby posiadające ponad 30-letni staż pracy. Niski wskaźnik bezrobotnych nie posiadających żadnego doświadczenia zawodowego lub roczny i krótszy (odpowiednio: 7,7% i 5% ogółu bezrobotnych) wskazuje na dużą mobilność osób wkraczających na rynek pracy bądź też brak potrzeby rejestrowania się jako osoby bezrobotne.

Wykres 16. Bezrobotni w Bielsku-Białej w 2010 r. zarejestrowani wg stażu pracy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 17. Bezrobotni w Bielsku-Białej w 2010 r. zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy oraz płci

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej w 2010 r. najliczniejszą grupę stanowiły „osoby bez zawodu” – 801 osób (14%). Natomiast najliczniej reprezentowanym zawodem w strukturze bezrobotnych był „sprzedawca” – 494 osoby (8,64%). Licznie reprezentowanymi zawodami były również: „pozostali pracownicy obsługi biurowej” – 250 osób, „sprzątaczką biurową” – 165 osób oraz „robotnik budowlany” – 139 osób.

Tabela 27. Bezrobotni według wybranych zawodów w Bielsku-Białej – stan na koniec 2010 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotne kobiety
1.	Bez zawodu	801	429
2.	Sprzedawca	494	417
3.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	250	199
4.	Sprzątaczką biurową	165	164
5.	Robotnik budowlany	139	1
6.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	111	56
7.	Robotnik gospodarczy	83	15
8.	Magazynier	78	18
9.	Krawiec	76	73
10.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	76	32
11.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	73	23

12.	Kucharz	63	43
13.	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	63	30
14.	Ślusarz	61	0
15.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	60	0
16.	Technik mechanik	54	4
17.	Technik ekonomista	49	41
18.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	39	24
19.	Przedstawiciel handlowy	38	15
20.	Ekonomista	33	22

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przedstawił „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Bielsko-Biała w II półroczu 2010 roku”. Z przeprowadzonej analizy rynku wynika, że zawodami deficytowymi czyli takimi, na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (osób w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych w danych zawodach) – były następujące profesje:

Tabela 28. Zawody deficytowe w Bielsku-Białej w II półroczu 2010 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów	Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Rzeźnik - wędliniarz	50	16.	Parkingowy	3,5
2.	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	30	17.	Kolporter	3,3333
3.	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	15	18.	Elektromonter instalacji elektrycznych	3
4.	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	10	19.	Malarz budowlany	2,8571
5.	Stolarz meblowy	9	20.	Robotnik magazynowy	2,5
6.	Wydawca posiłków / bufetowy	8	21.	Kierownik małego przedsiębiorstwa w przemyśle przetwórczym	2
7.	Brukarz	8	22.	Kierownik działu w handlu detalicznym	2
8.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	7,6667	23.	Inżynier organizacji i planowania produkcji	2
9.	Telemarketer	7,5714	24.	Technik weterynarii	2
10.	Operator wtryskarki	7	25.	Technik masażysta	2
11.	Monter / składacz okien	6	26.	Opiekunka dziecięca	2
12.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	4,5	27.	Pracownik (doradca) do spraw kredytów	2

13.	Dekarz	4,5	28.	Wizażystka / stylistka	2
14.	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	4	29.	Betoniarz	2
15.	Elektryk	3,5	30.	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	2

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Zawodami deficytowymi (najwyższy wskaźnik intensywności deficytu) w Bielsku-Białej były zawody, których wykonywanie wymaga specjalnych kwalifikacji i umiejętności: rzeźnik-wędliniarz, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, stolarz meblowy, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, operator wtryskarki.

Ranking ujmuje także zawody nadwyżkowe czyli takie, które cechuje niedostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Oznacza to, że podaż pracy w tych zawodach przekracza znacznie popyt na pracę (najniższe wskaźniki intensywności nadwyżki).

Tabela 29. Zawody nadwyżkowe w Bielsku-Białej w II półroczu 2010 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Technik ekonomista	0,0541	16.	Architekt	0,2
2.	Technik mechanik	0,0625	17.	Grafik komputerowy multimedialny	0,2
3.	Pakowacz	0,0769	18.	Fizjoterapeuta	0,2
4.	Technik ogrodnik	0,0833	19.	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	0,2
5.	Mistrz produkcji w przemyśle elektronicznym	0,0909	20.	Operator koparko - ładowarki	0,2
6.	Cukiernik	0,1111	21.	Recepcjonista	0,2222
7.	Specjalista administracji publicznej	0,1176	22.	Kosmetyczka	0,2222
8.	Hostessa	0,125	23.	Lakiernik samochodowy	0,2222
9.	Portier	0,1429	24.	Plastyk	0,25
10.	Kucharz małej gastronomii	0,15	25.	Barista	0,25
11.	Sprzątaczką biurową	0,1653	26.	Opiekunka domowa	0,25
12.	Specjalista do spraw rachunkowości	0,1667	27.	Cieśla szalunkowy	0,25
13.	Specjalista zastosowań informatyki	0,1667	28.	Tłoczarz w metalu	0,25
14.	Technik budownictwa	0,1667	29.	Dozorca	0,25
15.	Sprzedawca	0,1964	30.	Mechanik pojazdów samochodowych	0,2727

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Profesjami nadwyżkowymi w Bielsku-Białej były: technik ekonomista, technik mechanik, pakowacz, technik ogrodnik.

Ważną kwestię dotyczącą problemu bezrobocia stanowi okres pozostawania bez pracy. Poniższe zestawienie – ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie ujmujące zawody o największym wskaźniku długotrwałego bezrobocia (w których zarejestrowanych było co najmniej 3 bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy).

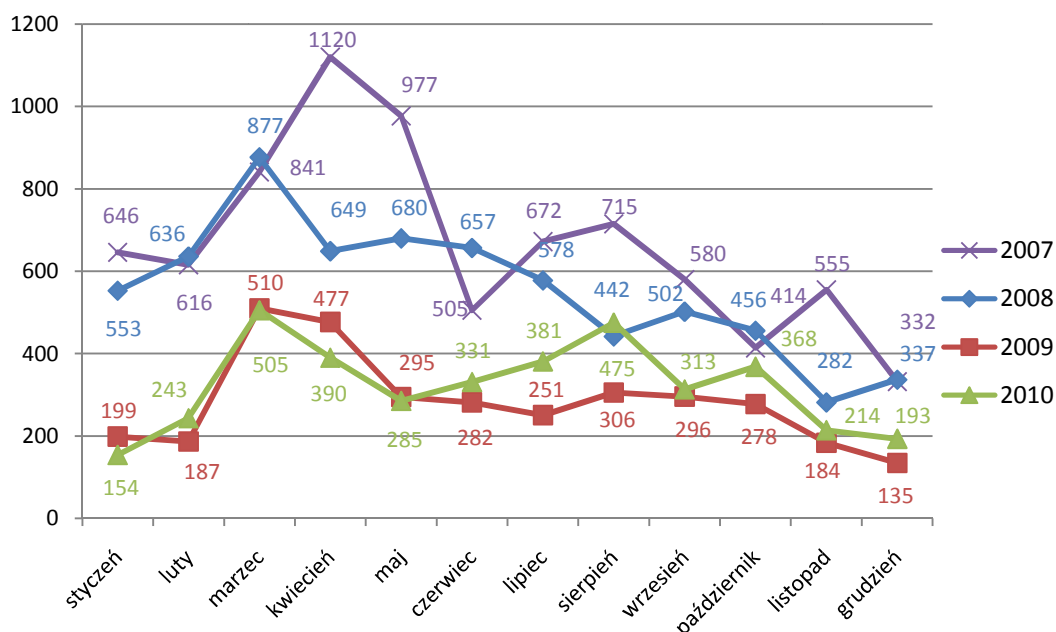
Tabela 30. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Bielsku-Białej w 2010 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni powyżej 12 mies.	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	Kierownik działu produkcji	4	4	1
2.	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	3	3	1
3.	Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	5	4	0,8
4.	Przewoźnik osób	5	4	0,8
5.	Ankieter	8	6	0,75
6.	Monter izolacji chemooodpornych i antykorozyjnych	4	3	0,75
7.	Dekarz	7	5	0,714286
8.	Malarz - tapeciarz	7	5	0,714286
9.	Konserwator części	10	6	0,6
10.	Fotograf	5	3	0,6
11.	Tapicer	5	3	0,6
12.	Tłoczarz w metalu	5	3	0,6
13.	Prasowaczka ręczna	5	3	0,6

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Dokonując analizy ilościowej ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej należy podkreślić, iż największa liczba zgłaszanych ofert przypada na miesiące marzec, kwiecień maj. Najmniej ofert pracy wpływa do Urzędu w ostatnim kwartale każdego roku.

Wykres 18. Liczba ofert pracy w Bielsku-Białej na przestrzeni lat 2007-2010

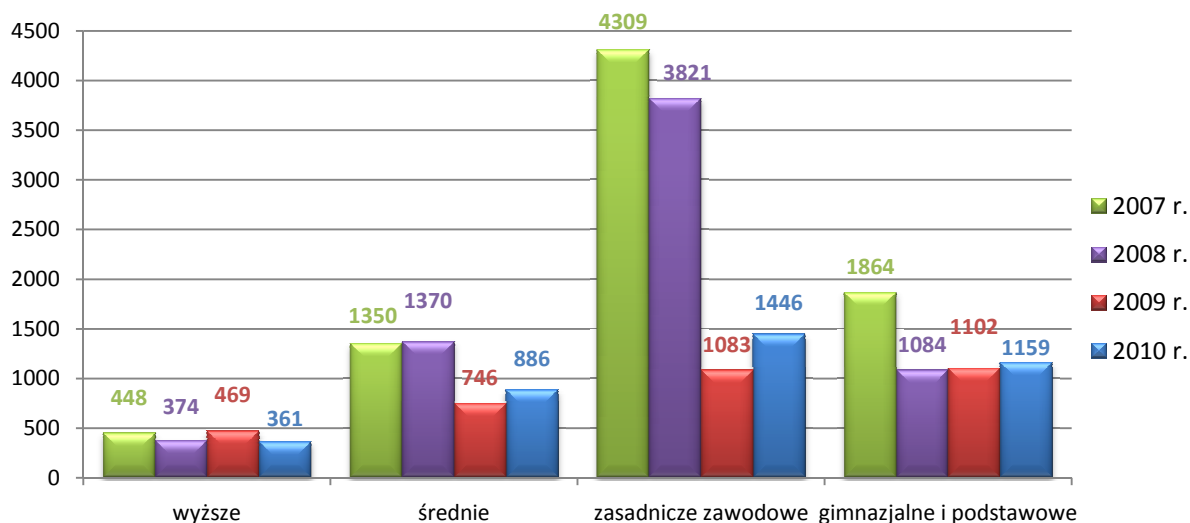

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

W 2010 r. zanotowany został wzrost ilości zgłoszonych ofert pracy o 11,7 % w stosunku do 2009 r. Jednakże w ujęciu do 2007 r. stanowi to spadek o 51,7%.

Największa ilość ofert pracy w 2010 r. skierowana była do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (37,5%), w dalszej kolejności znalazły się oferty pracy dla osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (30%) i z wykształceniem średnim (23%). Najmniej ofert pracy zgłoszono dla osób z wyższym wykształceniem (9,4%) – najniższy wynik w okresie od 2007 r.

Wykres 19. Struktura ofert pracy według poziomu wykształcenia w Bielsku-Białej w latach 2007-2010

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

4. Administracja publiczna

4.1 Charakterystyka ustrojowa

Bielsko-Biała wykonuje prawa i obowiązki gminy oraz miasta na prawach powiatu wynikające z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.), jak również wynikające z ustaw szczegółowych.

W świetle obowiązującego ustawodawstwa miasta na prawach powiatu są gminami, wykonującymi dodatkowo zadania powiatu, na zasadach określonych w ustawie o samorządzie powiatowym. Ustrój i działanie organów miasta na prawach powiatu, a także zasady sprawowania nadzoru określa ustawa o samorządzie gminnym. Funkcje organów powiatu sprawuje rada miejska (organ stanowiący) oraz prezydent miasta (organ wykonawczy).

O ustroju miasta na prawach powiatu decyduje jego statut, który stanowi akt o charakterze lokalnym należący do przepisów o szczególnej randze. Statut Miasta Bielska-Białej przyjęty został Uchwałą Nr XI/212/2003 r. Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 20 maja 2003 r. – tekst jednolity został ogłoszony uchwałą nr XV/335/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18 września 2007 r.

Do zakresu działania Miasta Bielsko-Biała należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Do podstawowych zadań Miasta należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, a w szczególności:

Tabela 31. Zadania własne gminy

Lp.	Wyszczególnienie
1.	ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
2.	miejskich dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
3.	wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą oraz gaz,
4.	lokalnego transportu zbiorowego,
5.	ochrony zdrowia,
6.	pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
7.	miejskiego budownictwa mieszkaniowego,
8.	edukacji publicznej,
9.	kultury, w tym bibliotek miejskich i innych placówek upowszechniania kultury,

10.	kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
11.	targowisk i hal targowych,
12.	zieleni miejskiej i zadrzewień,
13.	cmentarzy miejskich,
14.	porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
15.	utrzymania miejskich obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
16.	polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
17.	wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
18.	promocji miasta,
19.	współpracy z organizacjami pozarządowymi,
20.	współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Źródło: Uchwała nr XV/335/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej z późniejszymi zmianami.

Tabela 32. Zadania publiczne o charakterze ponadgminnym

Lp.	Wyszczególnienie
1.	edukacji publicznej,
2.	promocji i ochrony zdrowia,
3.	pomocy społecznej,
4.	polityki prorodzinnej,
5.	wspierania osób niepełnosprawnych,
6.	transportu zbiorowego i dróg publicznych,
7.	kultury i ochrony dóbr kultury,
8.	kultury fizycznej i turystyki,
9.	geodezji, kartografii i katastru,
10.	gospodarki nieruchomości,
11.	administracji architektoniczno-budowlanej,
12.	gospodarki wodnej,
13.	ochrony środowiska i przyrody,
14.	rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
15.	porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
16.	ochrony przeciwpowodziowej , w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
17.	przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
18.	ochrony praw konsumenta,
19.	utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
20.	obronności,

21.	promocji powiatu,
22.	współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Źródło: Uchwała nr XV/335/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej z późniejszymi zmianami.

Miasto wykonuje także zadania:

- zlecone z zakresu administracji rządowej, których obowiązek wykonywania nakładają ustawy,
- z zakresu administracji rządowej (na podstawie porozumienia z organami tej administracji),
- z zakresu właściwości województwa (na podstawie porozumień z tymi jednostkami samorządu terytorialnego).

Mieszkańcy Miasta Bielska-Białej tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową, podejmującą rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym – poprzez wybory i referendum lub za pośrednictwem organów:

1. Rady Miejskiej – organu stanowiącego i kontrolnego.
2. Prezydenta – organu wykonawczego.

4.2 Rada Miejska

Rada Miejska w Bielsku-Białej stanowi reprezentację zbiorowych interesów wspólnoty samorządowej mieszkańców. Jest organem stanowiącym i kontrolnym – podejmuje uchwały w zakresie swojej działalności oraz kontroluje działalność Prezydenta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy. Kadencja Rady trwa 4 lata. Do właściwości Rady należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Miasta, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

Tabela 33. Uprawnienia Rady Miejskiej

Lp.	Wyszczególnienie
1.	stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym Statutu Miasta,
2.	ustalanie wynagrodzenia Prezydenta, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie kwartalnych sprawozdań z jego działalności,
3.	powoływanie i odwoływanie Skarbnika Miasta, który jest głównym księgowym budżetu oraz Sekretarza Miasta, na wniosek Prezydenta,
4.	uchwalanie budżetu Miasta, rozpatrywanie sprawozdań z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu,
5.	uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
6.	uchwalanie programów gospodarczych,

7.	ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych Miasta (Osiedli), zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te Osiedla,
8.	podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
9.	podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych Miasta przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących:
a.	określania zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; do czasu określenia zasad Prezydent może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą Rady,
b.	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez Prezydenta,
c.	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
d.	ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych, zaciąganych przez Prezydenta w roku budżetowym,
e.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez Radę,
f.	tworzenia i przystępowania do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich,
g.	określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Prezydenta,
h.	tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych miejskich jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek,
i.	ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez Prezydenta w roku budżetowym,
10.	określania wysokości sumy, do której Prezydent może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
11.	podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań z zakresu działania administracji rządowej na podstawie porozumienia z organami tej administracji,
12.	podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku,
13.	podejmowanie uchwał w sprawie wykonywania zadań z zakresu właściwości województwa na podstawie porozumienia,
14.	podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych,
15.	podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów,
16.	uchwalanie powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego,
17.	uchwalanie powiatowego programu przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
18.	podejmowanie uchwał w sprawach: herbu Miasta, nazw ulic i placów publicznych oraz wznoszenia pomników oraz flagi powiatu,
19.	nadawanie honorowego obywatelstwa Miasta i dokonywanie wpisu do "Księgi Zasłużonych dla Miasta Bielska-Białej",
20.	stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji Rady.

Źródło: Zarządzenie Nr ON-0152/12/07/BRM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej.

Rada Miejska w Bielsku-Białej składa się z 25 radnych, wybranych przez mieszkańców Miasta. Rada wybiera ze swojego grona Przewodniczącego oraz od 1 do 3 Wiceprzewodniczących.

21 listopada 2010 r. odbyły się wybory samorządowe i rozpoczęła się nowa kadencja Rady Miejskiej 2010 – 2014. Przewodniczącym Rady Miejskiej został wybrany Ryszard Batycki (KWW Jacka Krywultra), a Wiceprzewodniczącymi: Jarosław Klimaszewski (Platforma Obywatelska RP) oraz Przemysław Drabek (Prawo i Sprawiedliwość).

Tabela 34. Wyniki wyborów samorządowych w 2010 r. do Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

Nazwa komitetu wyborczego	Liczba głosów ważnych oddanych na listę	% głosów ważnych	Udział w podziale mandatów	Liczba uzyskanych mandatów
Komitet Wyborczy Wyborców Jacka Krywulta	20 738	33,47	TAK	11
Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP	14 424	23,28	TAK	8
Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	13 119	21,17	TAK	5
Komitet Wyborczy Wyborców Grażyny Staniszewskiej	6 819	11,01	TAK	1
Komitet Wyborczy Sojuszu Lewicy Demokratycznej	5 668	9,15	NIE	-
Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe	1 104	1,78	NIE	-
Komitet Wyborczy Związku Słowiańskiego	84	0,14	NIE	-

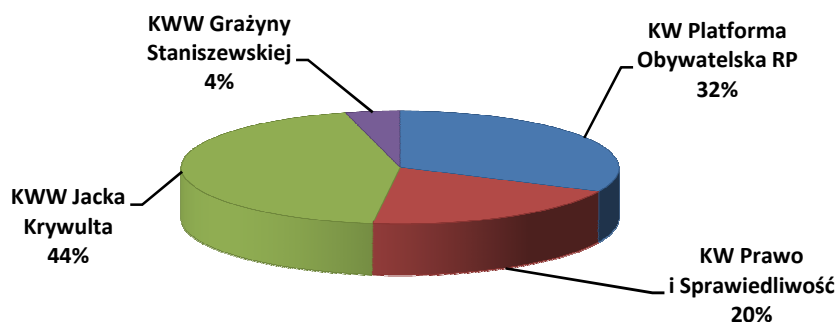
Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Tabela 35. Kluby oraz radni Rady Miejskiej w Bielsku-Białej kadencja 2010-2014

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

KWW Jacka Krywulta (11 mandatów)		KW Platforma Obywatelska RP (8 mandatów)	
1.	Balicka Katarzyna	1.	Gruszka Renata
2.	Batycki Ryszard	2.	Jazowy Krzysztof
3.	Dzida Jan	3.	Kamiński Przemysław
4.	Edelman Irena	4.	Klimaszewski Jarosław
5.	Kochowski Piotr	5.	Łopatka Józef
6.	Kruczek Antoni	6.	Michalski Krzysztof
7.	Krywult Marek	7.	Piegzik-Izydorczyk Dorota
8.	Nikiel Franciszek	8.	Podolski Marek
9.	Ruśniak Adam	KWW Grażyny Staniszewskiej (1 mandat)	
10.	Wieczorek Leszek	1.	Grażyna Staniszevska (niezrzeszona w klubie)
11.	Wojtasik Szczepan		
KW Prawo i Sprawiedliwość (5 mandatów)			
1.	Drabek Przemysław		
2.	Gacek Andrzej		
3.	Matyja Roman		
4.	Puda Grzegorz		
5.	Wolak Adam		

Wykres 20. Struktura polityczna Rady Miejskiej w Bielsku-Białej kadencji 2010-2014

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

W 2010 r. Rada Miejska w Bielsku-Białej nowej kadencji obradowała na 3 sesjach, podjęła 28 uchwał.

W celu sprawnego wykonywania zadań Rada powołuje komisje. Komisje są pomocniczymi organami wewnętrznymi Rady o charakterze opiniodawczo -doradczym. Wg stanu na dzień 31.12.2010 r. funkcjonowało 7 stałych komisji Rady Miejskiej.

Tabela 36. Informacje dotyczące prac stałych Komisji Rady Miejskiej w 2010 r. w kadencji 2010-2014

Lp.	Nazwa Komisji	Ilość posiedzeń	Frekwencja	Ilość podjętych wniosków	Ilość wydanych opinii
1.	Komisja Rewizyjna	1	100%	0	0
2.	Komisja Budżetu, Strategii i Rozwoju Gospodarczego	3	71,8%	1	7
3.	Komisja Gospodarki Miejskiej i Mieszkalnictwa	1	90%	0	3
4.	Komisja Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska	1	66,7%	0	8
5.	Komisja Edukacji i Kultury	1	75%	0	4
6.	Komisja Zdrowia, Polityki Społecznej i Sportu	1	91%	1	4
7.	Komisja Bezpieczeństwa i Samorządności	2	87,5%	2	4

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

Do zadań komisji stałych należy w szczególności:

1. opiniowanie działalności Prezydenta, jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych Miasta (osiedli) w zakresie spraw, do których komisja została powołana i przedstawianie ich Radzie.
2. opiniowanie projektów uchwał i rozpatrywanie spraw przekazanych komisji przez Radę oraz spraw przedkładanych przez członków komisji i mieszkańców.

3. występowanie z inicjatywą uchwałodawczą oraz przygotowywanie projektów uchwał Rady, zgodnie z przyjętą procedurą ujętą w Regulaminie Rady Miejskiej.

W skład gminy Bielsko-Biała wchodzi osiedla. Obejmują one obszar określony uchwałą Rady Miejskiej i stanowią jednostki pomocnicze miasta w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Organem uchwałodawczym w osiedlu jest Rada Osiedla. Do zakresu zadań Rady należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone przepisami dla innych organów.

Tabela 37. Uprawnienia Rad Osiedli

Lp.	Wyszczególnienie
1.	organizowanie życia społecznego,
2.	podjmowanie inicjatyw we wszystkich sprawach dotyczących osiedla,
3.	organizowanie wspólnych prac mieszkańców na rzecz swojego osiedla oraz gminy,
4.	wyrażanie opinii oraz formułowanie wniosków dotyczących funkcjonowania jednostek organizacyjnych miasta działających na terenie osiedla,
5.	opiniowanie funkcjonowania komunikacji na terenie osiedla,
6.	zgłaszanie uwag i wniosków do projektów planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego osiedle lub jego część,
7.	współpraca ze służbami porządkowymi i innymi instytucjami w sprawach bezpieczeństwa i utrzymania porządku na terenie osiedla,
8.	współpraca z podmiotami i instytucjami w sprawach rozwiązywania istotnych problemów osiedla, w tym organizowanie spotkań z radnymi i organami wykonawczymi Miasta Bielska-Białej
9.	opiniowanie i wnioskowanie w sprawach: – nazewnictwa ulic, placów publicznych, – ochrony środowiska i zdrowia oraz pomocy społecznej, – komunalnego budownictwa mieszkaniowego (konserwacji i remontów), – lokalizacji i funkcjonowania placówek oświatowo-wychowawczych, służby zdrowia i pomocy społecznej, sportowo-rekreacyjnych, produkcyjno-usługowych, handlowych (w tym obiektów tymczasowych i ruchomych), – działalności gminnych jednostek organizacyjnych, – rozdziału i wykorzystania funduszy miejskich, – nadawania tytułu honorowego obywatela miasta, – innych spraw będących przedmiotem uchwał Rady Miejskiej, decyzji Prezydenta Miasta, mających istotne znaczenie dla społeczności osiedla.
10.	interwencje do Rady Miejskiej i Prezydenta Miasta w sprawie niewłaściwego wykorzystania mienia komunalnego,
11.	organizowanie konsultacji społecznych,
12.	gospodarowanie przekazanym mieniem komunalnym i rozporządzanie dochodami z tego źródła. W razie powierzenia osiedlu mienia komunalnego Rada Osiedla zarządza i korzysta z tego mienia oraz rozporządza dochodami z tego źródła do kwoty niezbędnej dla wykonania zadań zapisanych w planie rocznym osiedla,
13.	prowadzenie gospodarki finansowej w ramach budżetu Miasta.

Źródło: Uchwała Nr LXVII/1093/2002 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 8 października 2002 r. w sprawie uchwalenia Statutów Osiedli w Bielsku-Białej.

Tabela 38. Rady Osiedla Miasta Bielska-Białej wg stanu na dzień 31.12.2010 r.

Lp.	Rada Osiedla	Siedziba Rady Osiedla	Przewodniczący(a) Rady Osiedla
1.	Aleksandrowice	ul. Cieszyńska 163	Leszek Sikora
2.	Beskidzkie	ul. Sternicza 8a (Klub Aleksander)	Grażyna Tronkowska
3.	Biała Krakowska	ul. Krakowska 23	Gertruda Dobrowolska
4.	Biała Północ	ul. Anieli Krzywoń 17	Stanisław Dudzik
5.	Biała Śródmieście	ul. Kierowa 10 (Klub Osiedlowy ŚSM)	Eugeniusz Dziergas
6.	Biała Wschód	ul. Paderewskiego 10	Bogdan Surma
7.	Bielsko Południe	ul. Reymonta 5, Przychodnia Rejonowa Nr 15	Tadeusz Wojciuch
8.	Dolne Przedmieście	ul. Mickiewicza 30	Bożena Goły
9.	Górne Przedmieście	ul. Osuchowskiego 6	Małgorzata Korzonkiewicz
10.	Grunwaldzkie	ul. Żywiecka 54	Jerzy Tracz
11.	Hałcnów	ul. Wyzwolenia 293	Grzegorz Wawrzuta
12.	Kamienica	ul. Karpacka 125	Andrzej Tokarz
13.	Karpackie	ul. Matusiaka 1	Andrzej Szczotka
14.	Komorowice Kr.	ul. Olimpijska 16	Andrzej Kraus
15.	Komorowice Śl.	ul. Katowicka 65	Rymwid Mikulski
16.	Kopernika	ul. Jesionowa 13	Stanisława Kramarz
17.	Leszczyny	ul. Straconki 25, SP Nr 13	Janusz Sokołowski
18.	Lipnik	ul. Podgórna 29	Roman Żądło
19.	Mieszka I	ul. Piastowska 46	Janusz Darasz
20.	Mikuszowice Kr.	ul. Żywiecka 252	Ireneusz Hetnał
21.	Mikuszowice Śl.	ul. Olszówka 20	Czesław Kanik
22.	Piastowskie	ul. Sobieskiego 92 (LOK)	Ryszard Szydłowski
23.	Polskich Skrzydeł	ul. Trzech Diamentów 7	Leonard Boda
24.	Słoneczne	ul. Braci Gieryskich 5	Waldemar Wysocki
25.	Straconka	ul. Złoty Potok 7, SP Nr 26	Wiesława Miler
26.	Stare Bielsko	ul. Sobieskiego 130	Maria Czech
27.	Śródmieście Bielsko	ul. Kołłątaja 14	Henryk Wnuk
28.	Wapienica	ul. Cieszyńska 388	Zbigniew Mamorski
29.	Wojska Polskiego	ul. Stawowa 29	Elżbieta Rosińska
30.	Złote Łany	ul. Łagodna 26, SP Nr 33	Grażyna Nalepa

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

4.3 Prezydent Miasta

Organem wykonawczym Miasta jest Prezydent, który wykonuje uchwały Rady i zadania Miasta określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami Miasta oraz reprezentuje je na zewnątrz. W realizacji zadań własnych Miasta Prezydent podlega wyłącznie Radzie. Prezydentem Miasta Bielska-Białej jest Jacek Krywult, pełniący tą funkcję od 2002 r. – wybrany na kolejne kadencje bez ponownego głosowania w II turze: w 2006 r. (39 735 głosów tj. 68,69% głosów) oraz w 2010 r. (48 456 głosów tj. 75,71% głosów).

Tabela 39. Wyniki wyborów samorządowych w 2010 r. na urząd Prezydenta Miasta Bielska-Białej

imię i nazwisko kandydata	komitet	liczba głosów oddana na kandydata	% głosów
Jacek Krywult	Komitet Wyborczy Wyborców Jacka Krywulta	48 456	75,71
Grażyna Staniszevska	Komitet Wyborczy Wyborców Grażyny Staniszevskiej	6 058	9,47
Stanisław Pięta	Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	5 655	8.84
Krzysztof Michalski	Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP	3 832	5.99

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Tabela 40. Zadania Prezydenta Miasta

Lp.	Wyszczególnienie
1.	przygotowywanie projektów uchwał,
2.	określanie sposobu wykonywania uchwał Rady,
3.	gospodarowanie mieniem komunalnym,
4.	wykonywanie budżetu,
5.	informowanie mieszkańców o założeniach projektów uchwał i budżetu, kierunkach polityki społeczno-gospodarczej Miasta i wykorzystywaniu środków budżetowych,
6.	prowadzenie spraw w zakresie zwykłego zarządu majątkiem, zaciąganie zobowiązań finansowych do wysokości 0,5% wielkości budżetu Miasta,
7.	rozpatrywanie ofert przy przetargach publicznych ogłaszanych przez Miasto,
8.	zatrudnianie i zwalnianie kierowników miejskich jednostek organizacyjnych,
9.	udzielanie kierownikom miejskich jednostek organizacyjnych, pozostających w strukturze Miasta, pełnomocnictwa do zarządzania mieniem tych jednostek,
10.	przedkładanie Radzie kwartalnych sprawozdań z działalności finansowej Miasta w terminie nie później niż do 60 dni po zakończeniu kwartału,
11.	przedkładanie wniosków o zwołanie sesji Rady,
12.	ogłaszanie uchwały budżetowej i sprawozdania z jej wykonania, w trybie przewidzianym dla aktów prawa miejscowego,
13.	wydawanie Zastępcom Prezydenta oraz Sekretarzowi poleceń i wskazówek dotyczących sposobu prowadzenia spraw Miasta,
14.	przygotowywanie kwartalnych sprawozdań z działalności Prezydenta,

15.	wykonywanie uprawnień zwierzchnika służbowego w stosunku do Zastępców Prezydenta, podległych pracowników Urzędu Miejskiego oraz kierowników jednostek organizacyjnych Miasta,
16.	wydawanie decyzji w sprawach indywidualnych z zakresu administracji publicznej oraz upoważnianie Zastępców Prezydenta oraz innych pracowników Urzędu do wydawania takich decyzji, w imieniu Prezydenta.

Źródło: Uchwała nr XV/335/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej z późniejszymi zmianami.

Tabela 41. Wydziały i jednostki bezpośrednio podległe Prezydentowi Miasta Bielska-Białej

Jacek Krywult Prezydent Miasta Bielska-Białej	Nadzorowane wydziały: – Biuro Prasowe – Biuro Rady Miejskiej – Wydział Prawny – Wydział Zarządzania Kryzysowego – Wydział Audytu i Kontroli Wewnętrznej – Biuro Ochrony Informacji Niejawnych – Biuro ds. Systemu Zarządzania – Urząd Stanu Cywilnego – Redakcja Magazynu Samorządowego "W Bielsku-Białej" Nadzorowane jednostki: – Straż Miejska
---	---

Źródło: Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Prezydent Miasta powołał 3 zastępców oraz zatrudnił Pełnomocnika ds. Społecznych, powierzając im nadzór nad wydziałami, miejskimi jednostkami organizacyjnymi i spółkami z udziałem Miasta.

Tabela 42. Wydziały, jednostki i spółki podległe i nadzorowane przez Zastępców oraz Pełnomocnika Prezydenta Miasta Bielska-Białej ds. Społecznych

Waldemar Jędrusiński Zastępca Prezydenta Miasta Bielska-Białej	Nadzorowane wydziały: – Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa – Wydział Spraw Obywatelskich – Biuro Rewitalizacji Obszarów Miejskich – Wydział Polityki Społecznej Nadzorowane jednostki: – Miejski Zarząd Oświaty – Szkoły Podstawowe w Bielsku-Białej – Gimnazja – Szkoły ponadgimnazjalne – Placówki oświatowo - wychowawcze – Przedszkola Miejskie Nadzorowane zakłady budżetowe: – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Nadzorowane spółki: – Zakład Gospodarki Odpadami S.A. – Bielsko - Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. – P.P.H. "Prefabet Bielsko-Biała" Sp. z o.o. – SITA Zakład Oczyszczania Miasta S.A.
--	--

Lubomir Zawierucha Zastępca Prezydenta Miasta Bielska-Białej	Nadzorowane wydziały: – Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego – Wydział Inwestycji – Biuro Funduszy Europejskich – Wydział Komunikacji – Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej – Wydział Gospodarki Miejskiej Nadzorowane jednostki: – Miejski Zarząd Dróg – Szpital Ogólny w Bielsku-Białej Nadzorowane spółki: – "AQUA" S.A. – "ZIAD Bielsko-Biała" S.A. – Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. – Beskidzki Hurt Towarowy S.A. – Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. – ZPW "Merilana" S.A. – ZT "Eltech" S.A.
Zbigniew Michniowski Zastępca Prezydenta Miasta Bielska-Białej	Nadzorowane wydziały: – Wydział Kultury i Sztuki – Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki – Wydział Promocji Miasta – Wydział Urbanistyki i Architektury – Wydział Geodezji i Kartografii – Wydział Informatyki – Wydział Ochrony Środowiska – Biuro Zarządzania Energią Nadzorowane jednostki: – Biuro Rozwoju Miasta – Książnica Beskidzka – Galeria Bielska BWA – Bielskie Centrum Kultury – Miejski Dom Kultury – Teatr Polski – Teatr Lalek "Banialuka" – Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji Nadzorowane spółki: – Przedsiębiorstwo Komunalne "THERMA" sp. z o.o.
Henryk Juszczak Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Społecznych	Nadzoruje pracę: – gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – budowy i remontów dróg – pomocy społecznej Nadzorowane jednostki: – Powiatowy Urząd Pracy – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Dom Pomocy Społecznej "Hospicjum" – DPS "Dom Nauczyciela" – DPS dla Osób Starszych – DPS dla Przewlekłe Chorych – Środowiskowy Dom Samopomocy z Zaburzeniami Psychicznymi "Podkowa" – Środowiskowe Centrum Pomocy – Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej – Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych – Izba Wyrzeźwien – Miejski Zakład Gospodarczy – Miejski Zakład Komunikacyjny – Miejskie Schronisko Dla Bezdomnych Zwierząt Nadzorowane spółki: – Spółka "Zieleń Miejska"

Źródło: Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Gospodarką finansową oraz wykonywaniem miejskiego budżetu w imieniu Prezydenta Bielska-Białej kieruje Skarbnik Miasta – Anna Łakomska.

4.4 Urząd Miejski

Urząd Miejski jest narzędziem przy pomocy którego organ wykonawczy – Prezydent Miasta – wykonuje swoje zadania. W celu sprawnego i operatywnego zarządzania Urzędem tworzy się Wydziały, do których należy realizacja przyporządkowanych funkcji, procesów i działalności. Wydziałami kierują Naczelnicy i ich etatowi zastępcy. Do prowadzenia spraw szczególnych nie mieszczących się w ramach zadań wydziałów i wymagających koordynacji w ramach Urzędu, ustanowieni są Pełnomocnicy Prezydenta.

Organizacja oraz zasady funkcjonowania Urzędu określone są w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego przyjętym Zarządzeniem nr ON-0152/88/10/ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 28 września 2010 r. (wraz z późn. zm.). Strukturę organizacyjną Urzędu, podział na komórki organizacyjne, nazewnictwo, stosowną symbolikę oraz podległość i powiązania określa Schemat Organizacyjny Urzędu.

Tabela 43. Wydziały i biura na prawach wydziałów wchodzące w skład Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Lp.	Nazwa wydziału/biura na prawach wydziału	Symbol
1.	Audytu Wewnętrznego i Kontroli	AK
2.	Budżetu	BD
3.	Dochodów Budżetowych	DB
4.	Działalności Gospodarczej	DG
5.	Finansowo-Księgowy	FK
6.	Geodezji i Kartografii	GK
7.	Gospodarki Miejskiej	GM
8.	Informatyki	INF
9.	Inwestycji	IN
10.	Komunikacji	KM
11.	Kultury Fizycznej i Turystyki	KFT
12.	Kultury i Sztuki	KS
13.	Mienia Gminnego i Rolnictwa	MGR
14.	Ochrony Środowiska	OS
15.	Organizacji i Nadzoru	ON
16.	Polityki Społecznej	PS
17.	Prawny	PR
18.	Promocji Miasta	PM

19.	Spraw Obywatelskich	SO
20.	Strategii i Rozwoju Gospodarczego	RG
21.	Urbanistyki i Architektury	UA
22.	Zarządzania Kryzysowego	ZK
23.	Biuro Funduszy Europejskich	BFE
24.	Biuro Prasowe	RP
25.	Biuro Rady Miejskiej	RM
26.	Urząd Stanu Cywilnego	USC

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 44. Komórki organizacyjne, działające na prawach wydziałów wchodzące w skład Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Lp.	Nazwa komórki organizacyjnej	Symbol
1.	Redakcja Magazynu Samorządowego w Bielsku-Białej	MS
2.	Biuro Rewitalizacji Obszarów Miejskich	RO
3.	Biuro Zarządzania Energią	PZE
4.	Biuro Ochrony Informacji Niejawnych	PIN
5.	Biuro ds. Systemu Zarządzania	PSZ

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Zadaniem Urzędu Miejskiego jest pełnienie służby publicznej najwyższej jakości oraz profesjonalna obsługa mieszkańców. W celu zapewnienia identyfikacji procesów mających wpływ na podejmowane decyzje, poprawy funkcjonowania administracji, doskonalenia poziomu świadczonych usług, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnienie bezpiecznego środowiska pracy dla pracowników, jak również zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania informacji i ochrony danych osobowych, został wdrożony w Urzędzie Miejskim Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001 oraz ISO 27001. Certyfikowany w 2009 r. Zintegrowany System Zarządzania obejmuje swym zakresem:

- System Zarządzania Jakością według normy ISO 9001, który zapewnia, że realizowane procesy są zidentyfikowane i powtarzalne. Jego klientami są przede wszystkim mieszkańcy oraz pracownicy Urzędu.
- System Zarządzania Środowiskowego według normy ISO 14001 jest nastawiony na ochronę walorów i zasobów środowiska naturalnego oraz podnoszenie świadomości ekologicznej pracowników i mieszkańców miasta.
- System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy według Polskiej Normy PN-N-18001, który umożliwia nadzorowanie środowiska pracy oraz poprawę warunków pracy pracowników Urzędu.

- System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji według normy ISO 27001, który gwarantuje bezpieczeństwo przetwarzania, przechowywania i przesyłania informacji będących w posiadaniu Urzędu.

Kierownictwo oraz pracownicy Urzędu realizują przyjęte procesy w oparciu o wymagania zawarte w przepisach prawnych oraz opracowane i przyjęte do stosowania wewnętrzne standardy jakościowe dla wykonywanych zadań. Zintegrowany System Zarządzania zapewnia sprawną obsługę interesantów i profesjonalność świadczonych usług, za którą odpowiadają wszyscy pracownicy Urzędu Miejskiego.

Ocena pracy Urzędu jest dokonywana poprzez badania satysfakcji, które są systematycznie przeprowadzane wśród mieszkańców oraz badania porównawcze z innymi miastami w zakresie funkcjonowania Urzędu.

W Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej, wg stanu na koniec 2010 r., zatrudnionych było 560 pracowników (na 550,56 etatach).

4.5 Miejskie jednostki organizacyjne

Tabela 45. Miejskie jednostki organizacyjne w Bielsku-Białej w 2010 r.

Jednostki budżetowe	
Rodzaj	Działalność
Bielsko-Biański Ośrodek Sportu i Rekreacji	Zajmuje się obsługą techniczną miejskich obiektów sportowych.
Biuro Rozwoju Miasta	Zakres działania obejmuje między innymi sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej oraz sporządzenie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej.
Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum”	Zajmuje się opieką nad chorymi w terminalnym okresie choroby nowotworowej.
Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela”	Domy Pomocy zajmują się całodobową opieką nad ludźmi starszymi, niepełnymi, samotnymi, chorymi.
Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych	
Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych	
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Zadaniem Ośrodka jest tworzenie i realizacja zadań pomocy społecznej mającej na celu zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin potrzebujących pomocy.
Miejski Zarząd Dróg	Celem działalności jest pełnienie funkcji zarządcy dróg oraz zarządu ruchu w granicach administracyjnych miasta Bielska-Białej.
Miejski Zarząd Oświaty	Zajmuje się merytoryczną oraz księgową obsługą placówek oświatowych.
Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Celem działania jest bezpłatne świadczenie usług psychologicznych, pedagogicznych, prawnych i socjalnych ofiarom przemocy.

Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt	Zapewnia schronienie bezdomnym zwierzętom
Straż Miejska	Przedmiotem działalności jest ochrona porządku publicznego na terenie gminy.
Środowiskowe Centrum Pomocy	Prowadzi 20 świetlic środowiskowych oraz 2 kluby młodzieżowe, Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych, Klub Samopomocy, Poradnię Prawno-Rodzinną, Ośrodek Wczesnej Stymulacji Rozwoju Małego Dziecka, „Bank Chleba”, obsługę kadrową i finansową Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, zajęcia terapeutyczne dla kobiet.
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Podkowa”	Zajmuje się opieką dzienną osób chorych psychicznie i ich rodzin poprzez prowadzenie terapii zajęciowej m.in. rękodziela, plastycznej, witrażu.
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	Zajmuje się całodobową dzienną opieką nad dziećmi w wieku 0-18 lat pochodzącymi z rodzin patologicznych umieszczonych w placówce.
Przedszkola Miejskie	42 placówki.
Samorządowe Zakłady budżetowe	
Rodzaj	Działalność
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Jako zakład użyteczności publicznej służy zaspokojeniu potrzeb społecznych. Przedmiotem jego działania jest sprawowanie administracji nad budynkami mieszkalnymi i użytkowymi, opieka techniczna nad nimi oraz prowadzenie gospodarki lokalami.
Miejski Zakład Komunikacyjny	Podstawowa działalnością zakładu jest zaspokajanie potrzeb przewozowych społeczeństwa poprzez realizowanie komunikacji autobusowej w granicach administracyjnych miasta.
Izba Wyrzeźwień	Do działalności zakładu należy m.in. prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
Miejski Zakład Gospodarczy	Podstawową działalnością zakładu jest administrowanie mieniem po ZOZ, prowadzenie parkingów.
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	
Szpital Ogólny im. dr Edmunda Wojtyły	
Administracja zespolona	
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej	
Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Bielska-Białej	
Powiatowy Urząd Pracy	

Źródło: Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego

4.6 Terenowe organy administracji publicznej

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach. Placówka Zamiejscowa w Bielsku - Białej, ul. Piastowska 40

W celu usprawnienia działalności Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, jak również podniesienia skuteczności realizowania ustawowych funkcji Wojewody oraz stworzenia optymalnych warunków służących pełniejszemu zaspokajaniu szerokiej sfery potrzeb obywateli, stworzona została delegatura Urzędu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej, w formie Placówki Zamiejscowej.

W ramach delegatury funkcjonuje Oddział Zamiejscowy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców oraz stanowiska pracy wchodzące w skład następujących Wydziałów / Biur Urzędu:

1. Biuro Dyrektora Generalnego,
2. Biuro Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki,
3. Wydział Polityki Społecznej,
4. Wydział Nadzoru Prawnego,
5. Wydział Nadzoru Właścicielskiego,
6. Wydział Infrastruktury.

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach. Międzywydziałowy Zespół Zadaniowy w Bielsku-Białej, ul. Piastowska 40

Strukturę wewnętrzną oraz zasady organizacji pracy niezbędne do sprawnej i należytej realizacji nałożonych na Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego zadań określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Realizację niektórych zadań Urzędu, poza jego siedzibą, zapewnia powołany Międzywydziałowy Zespół Zadaniowy w Bielsku-Białej. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w Zespole Zadaniowym realizowane są działania z zakresu:

1. Wydziału Kultury,
2. Wydziału Ochrony Środowiska,
3. Wydziału Organizacyjnego i Kadr,
4. Wydziału Rozwoju Regionalnego,
5. Wydziału Promocji Współpracy Międzynarodowej,
6. Wydziału Terenów Wiejskich,
7. Wydziału Kontroli,
8. Wydziału Turystyki i Sportu,
9. Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej.

Tabela 46. Urzędy terenowe mające swoją siedzibę w Bielsku-Białej

Lp.	Urząd terenowy	Adres
1.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Śląski Oddział Regionalny Biuro Powiatowe w Bielsku-Białej	ul. Boruty-Spiechowicza 24
2.	Archiwum Państwowe w Katowicach - Oddział Bielsko-Biała	ul. Wapienicka 34-34 a
3.	Beskidzka Izba Lekarska	ul. Krasińskiego 28
4.	Beskidzka Okręgowa Izba Aptekarska	ul. 3 Maja 27
5.	Beskidzka Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych	ul. Krasińskiego 28
6.	Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Partyzantów 117
7.	Inspekcja Weterynaryjna Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Bielsku-Białej	ul. Karpacza 76
8.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Rybackiej w Katowicach - Posterunek w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
9.	Krajowe Biuro Wyborcze - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
10.	Kuratorium Oświaty w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 44
11.	Obwodowy Urząd Miar	ul. Słowackiego 30
12.	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Boruty-Spiechowicza 24
13.	Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach - Oddział w Bielsku-Białej	ul. Warszawska 5
14.	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego	ul. Piastowska 40
15.	Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach - Zespół Zamiejscowy w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
16.	Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach - Oddział w Bielsku-Białej	ul. Boruty-Spiechowicza 24
17.	Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego w Katowicach - Oddział Zamiejscowy w Bielsku-Białej	ul. Widok 5
18.	Urząd Dozoru Technicznego - Oddział w Bielsku-Białej	ul. Legionów 81
19.	Urząd Lotnictwa Cywilnego Delegatura Południowa w Krakowie – Zespół Bielsko-Biała	ul. Cieszyńska 317
20.	Urząd Statystyczny w Katowicach - Oddział w Bielsku-Białej	Piastowska 44
21.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach - Biuro w Bielsku-Białej	ul. Legionów 57
22.	Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 43
23.	Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 44
24.	Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
25.	Wojewódzki Ośrodek Metodyczny Bielsko-Biała	ul. Komorowicka 48
26.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Delegatura	Partyzantów 117
27.	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Powstańców Śląskich 6

Źródło: opracowane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

4.7 Organizacje pozarządowe

W nadzorze Wydziału Spraw Obywatelskich w Bielsku-Białej, sprawowanym na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. nr 79, poz. 855 z późn. zm.) według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r., znajdowało się 361 organizacji pozarządowych.

Tabela 47. Struktura bielskich organizacji pozarządowych ze względu na formę prawną oraz rodzaj w 2010 r.

Forma prawna	Liczba podmiotów
stowarzyszenia zarejestrowane, posiadające osobowość prawną	230
terenowe jednostki organizacyjne	71
stowarzyszenia zwykłe	19
fundacje	40
związki stowarzyszeń	1

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2010 r. 105 podmiotów (organizacji pozarządowych) otrzymało wsparcie z budżetu miasta na realizację swych zadań. Zawartych zostało 179 umów, na łączną kwotę wsparcia 2 966 720,00 zł.*

Tabela 48. Podmioty, które otrzymały dotację z podziałem na prowadzoną działalność oraz kwoty wsparcia w 2010 r.

Rodzaj działalności	Liczba umów	Kwota dotacji w zł
Kultura fizyczna	80	1 450 000,00
Polityka społeczna	38	782 720 ,00*
Kultura i sztuka	39	290 000,00
Ochrona i promocja zdrowia	9	350 000,00
Oświata i wychowanie	5	50 000,00
Turystyka	8	44 000,00
Ogółem	179	2 966 720,00

*Kwota uwzględnia środki jakie w 2010 r. Wydział Polityki Społecznej przyznał na realizację zadań własnych Gminy przez podmioty wskazane w ustawie o pożytku, na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

5. Majątek i budżet miasta

5.1 Mienie komunalne

Informacja o stanie mienia komunalnego Bielska-Białej obejmująca zbiór danych o majątku Gminy Bielsko-Biała i Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu – według stanu na dzień 31.12.2010 r. sporządzona została przez Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, zgodnie z wymogami określonymi w art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240).

Okres sprawozdawczy obejmuje okres 30.09.2009 r. – 31.12.2010 r. Mienie komunalne zostało zewidencjonowane w ujęciu wartościowym, w podziale na 10 grup rodzajowych zgodnie z klasyfikacją rodzajową GUS.

Wartość mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała w rozbiu na grupy rodzajowe według stanu na dzień 31.12.2010 r. wynosi 1.611.393.871,90 zł przy wartości zasobu gruntów wynoszącym 307.748.647,03 zł, wartość gruntów oddanych w wieczyste użytkowanie 109.854.356,51 zł oraz gruntów będących w posiadaniu innych władających 2.631.734,87 zł. Wartość mienia Gminy Bielsko-Biała wraz z gruntem wynosi: 2.031.628.610,31 zł.

Natomiast wartość mienia komunalnego Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu według stanu na dzień 31.12.2010 r. wynosi: - wartość gruntów oddanych w wieczyste użytkowanie 3.638.926,71 zł oraz wartość gruntów będących w posiadaniu innych władających 582.719,82 zł.

Wartość mienia Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu wraz z gruntem wynosi: 109.286.998,19 zł.

Tabela 49. Wartość oraz struktura składników mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała oraz Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu. Stan na 31.12.2010 r.

[w zł]

Grupa wg KRST	Nazwa	Wartość mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała	Wartość mienia komunalnego Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu
Grupa 0	Grunty ogółem ¹	420 234 738,41	37 342 795,64
	z tego przypada na:		
	Grunty – zasób	307 748 647,03	33 121 149,11
	Grunty – oddane w wieczyste użytkowanie	109 854 356,51	3 638 926,71
Grupa 1	Grunty – w posiadaniu innych władających	2 631 734,87	582 719,82
	Budynki i lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego	539 027 915,58	51 567 633,65

¹ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami art. 24 – do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Grupa 2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	924 448 211,28	2 012 819,24
Grupa 3	Kotły i maszyny energetyczne	2 886 320,58	259 690,88
Grupa 4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	16 363 566,97	1 582 151,73
Grupa 5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	1 003 726,28	47 820,96
Grupa 6	Urządzenia techniczne	31 724 684,29	1 484 991,64
Grupa 7	Środki transportu	77 613 037,60	417 724,50
Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości, wyposażenie	18 326 409,32	14 571 369,95
Grupa 9	Inwentarz żywy	-	-
Razem	Grupy 1 – 9	1 611 393 871,90	71 944 202,55
Ogółem	Grupy 1 – 9 + Grupa 0	2 032 628 610,31	109 286 998,19
	Wartości niematerialne i prawne	10 830 303,00	795 388,12

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała oraz Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r.

Tabela 50. Wartość oraz struktura składników mienia komunalnego ogółem (Gmina Bielsko-Biała i Miasto Bielsko-Biała na prawach powiatu) w latach 2009-2010 [w zł]

Grupa wg KRST	Nazwa	Właściciel	2009 r.	2010 r.
Grupa 1	Budynki i lokale	Ogółem Gmina Powiat	523 310 800,21 472 071 740,41 51 239 059,80	590 595 549,23 539 027 915,58 51 567 633,65
Grupa 2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Ogółem Gmina Powiat	695 923 428,85 694 131 174,35 1 792 254,50	926 461 030,52 924 448 211,28 2 012 819,24
Grupa 3	Kotły i maszyny energetyczne	Ogółem Gmina Powiat	2 692 669,95 2 432 979,07 259 690,88	3 146 011,46 2 886 320,58 259 690,88
Grupa 4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	Ogółem Gmina Powiat	15 579 326,50 13 960 781,19 1 618 545,31	17 945 508,20 16 363 566,97 1 582 151,73
Grupa 5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	Ogółem Gmina Powiat	728 238,06 680 135,02 48 103,04	1 051 547,24 1 003 726,28 47 820,96
Grupa 6	Urządzenia techniczne	Ogółem Gmina Powiat	23 225 497,44 21 911 250,44 1 314 247,00	33 209 676,43 31 724 684,23 1 484 991,64
Grupa 7	Środki transportu	Ogółem Gmina Powiat	74 524 318,25 74 106 593,75 417 724,50	78 030 762,10 77 613 037,60 417 724,50
Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	Ogółem Gmina Powiat	25 617 915,80 11 837 238,82 13 781 191,38	32 897 779,27 18 326 409,32 14 571 369,95
RAZEM		Ogółem Gmina Powiat	1 361 602 195,06 1 291 131 893,05 70 470 816,41	1 683 337 864,45 1 611 393 871,90 71 944 202,55

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała oraz Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r.

Analizując stan mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała i Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu należy stwierdzić, że stan majątku na dzień 31 grudnia 2010 r. uległ wzrostowi we wszystkich grupach rodzajowych w stosunku do stanu na 30.09.2009 r. – co jest efektem intensywnie prowadzonej działalności inwestycyjnej.

Grunty Gminy Bielsko-Biała

Powierzchnia gruntów gminnych wynosi 1956 ha, zaś ich struktura przedstawia się następująco:

- I. grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie: 1610 ha, w tym grunty:
 - 1) wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości: 1394 ha.
 - 2) przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym: 82 ha.
 - 3) pozostałe grunty: 134 ha.
- II. grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w wieczyste użytkowanie: 346 ha, w tym grunty:
 - 1) w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych: 87 ha.
 - 2) w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych: 140 ha.
 - 3) w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób: 119 ha.

Grunty Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu

Powierzchnia gruntów Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wynosi 92,9 ha, zaś ich struktura przedstawia się następująco:

- I. grunty powiatów i związków powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie: 89 ha, w tym grunty:
 - 1) wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości: 62 ha.
 - 2) przekazane w trwały zarząd: 1 ha.
 - 3) pozostałe grunty: 26 ha.
- II. grunty powiatów i związków powiatów przekazane w wieczyste użytkowanie: 3,9 ha.

5.2 Gospodarowanie mieniem komunalnym

W okresie sprawozdawczym (30.09.2009 r. - 31.12.2010 r.) odnotowane zostały następujące zmiany w powierzchni gruntów komunalnych:

A. Zwiększeniu o 15 ha 76 a 12 m² uległa powierzchnia gruntów komunalnych, co uzyskano w wyniku nabycia na rzecz Gminy Bielsko-Biała na cele statutowe: 10 ha 09 a 34 m²,

I. Nabycia na cele drogowe: 5 ha 66 a 78 m²

1. Nabycia na cele drogowe przez Miejski Zarząd Dróg 65 nieruchomości o powierzchni: 5 ha 09 a 99 m², z tego na rzecz:
 - Gminy Bielsko-Biała: 32 działek o pow. 9821 m² (w tym udział 1 nieruchomości),
 - Gminy Bielsko-Biała prawo użytkowania wieczystego: 4 działek o łącznej pow. 1093 m²,
 - Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu: 3 działki o pow. 255 m².
2. Przejście na rzecz Gminy Bielsko-Biała : 7 działek o pow. 552 m².
3. Przejęcia przez Miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała: 6 działek o pow. 640 m².
4. Nabycie nieruchomości w ramach inwestycji drogowych, na rzecz:
 - Gminy Bielsko-Biała: 2 działek o pow. 219 m²,
 - Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu: 3 działki o pow. 359 m² oraz 1 działki o pow. 537 m² wraz z budynkiem mieszkalnym.
5. Przejęcia w oparciu o ustawę z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych:
 - ze środków Gminy Bielsko- Biała: 84 działki o pow. 19 120 m²,
 - ze środków Gminy Bielsko- Biała: użytkowanie wieczyste 2 działki o pow. 119 m²,
 - ze środków Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu: 116 działek o pow. 15 277 m²,
 - ze środków Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu: użytkowanie wieczyste 3 działek o pow. 377 m².
6. Nabycie nieruchomości w oparciu o art. 13 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, na rzecz:
 - Gminy Bielsko- Biała: 1 działka o pow. 264 m²,
 - Gminy Bielsko- Biała: udział 3/4 cz. w 2 działkach o pow. 827 m² (do obliczeń przyjęto 620 m²)
 - Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu: 4 działki o pow. 1542 m².
7. nabycie w związku z regulacją stanu prawnego dróg dojazdowych na rzecz Gminy Bielsko-Biała: 1 działka o pow. 336 m² i udział w 1/3 cz. w 1działce o pow. 143 m² (do obliczeń przyjęto 47 m²).
8. W związku z podziałem nieruchomości na wniosek właściciela i przejęcie z mocy prawa działek przeznaczonych pod poszerzenie dróg publicznych:
 - ze środków Gminy Bielsko-Biała: 9 działek o pow. 1994 m²,
 - ze środków Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu: 2 działki o pow. 474 m².
9. W związku z uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na skutek czego korzystanie z nieruchomości stało się niemożliwe wykupiono 1 nieruchomość o pow. 2828 m².

10. Przejęcie w drodze komunalizacji, z mocy prawa i na wniosek: 5 ha 95 a 41 m², w tym gruntów zajętych pod:

- drogi lokalne, miejskie i ogólnodostępne: 4 ha 34 a 92 m²,
- grunty przeznaczone pod zabudowę i zabudowane: 1 a 54 m²,
- pozostałe grunty: 1 ha 58 a 95 m².

II. Inne nabycia: 2 ha 45 a 09 m².

III. Nabycie w drodze zamiany: 1 ha 68 a 84 m².

B. Zmniejszeniu o 13 ha 44 a 36 m², uległa powierzchnia gruntów komunalnych i powiatowych w wyniku:

1. Sprzedaży ogółem: 5 ha 57 a 45 m², w tym w trybie:

a. przetargowym: 4 ha 14 a 35 m² w tym zbyte na:

- własność grunty: 1 ha 77 a 22 m²
- w użytkowanie wieczyste: 2 ha 37 a 13 m²

b. bezprzetargowym: 46 a 39 m², w tym na rzecz:

- osób fizycznych i prawnych: 46 a 39 m² wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste: 41 a 53 m².

2. W drodze zamiany Gmina oddała grunty o pow. 49 a 36 m².

3. Zbycie prawa użytkowania wieczystego na własność: 582 m².

4. Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawie własności: 1 ha 91 a 78 m².

5. Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego spółdzielni mieszkaniowych w prawo własności: 5 ha 95 a 13 m².

6. Oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości niezabudowanych na rzecz Spółdzielni mieszkaniowych: 3850 m².

5.3 Spółki prawa handlowego z udziałem gminy

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. Gmina Bielsko-Biała była współnikiem/akcjonariuszem trzynastu spółek prawa handlowego, w tym:

- 4 spółek ze 100% udziałem w kapitale zakładowym,
- 5 spółek powyżej 50% udziału w kapitale zakładowym,
- 4 spółek poniżej 50% udziału w kapitale zakładowym.

1. „Zieleń Miejska” Spółka z o.o. – Spółka odpowiada za utrzymanie miejskich terenów zieleni, administruje lasem komunalnym, sprawuje zarząd nad dwoma istniejącymi

w mieście cmentarzami komunalnymi przy ul. Krasickiego (Leszczyny) i ul. Karpackiej (Kamienica).

2. Zakład Gospodarki Odpadami S.A. – głównym przedmiotem działalności Spółki jest zagospodarowywanie i unieszkodliwianie odpadów.
3. „ZIAD” Bielsko-Biała S.A. – Spółka zajmuje się doskonaleniem zawodowym w zakresie energetyki, informatyki i automatyki oraz działalnością wystawienniczo – targową oraz hotelarsko – gastronomiczno – turystyczną.
4. Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. – Spółka zajmuje się zarządem i eksploatacją budynków oraz wynajmem mieszkań.
5. PK „Therma” Spółka z o. o. – Spółka zajmuje się zakupem, przesyłem i dystrybucją oraz sprzedażą ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i technologii w nośniku wodnym jak i parowym.
6. PPH „PREFABET Bielsko-Biała” Spółka z o.o. – Spółka zajmuje się produkcją i sprzedażą bloczków z betonu komórkowego.
7. Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. – Spółka zajmuje się udzielaniem poręczeń kredytów i pożyczek, sporządzaniem biznes planów oraz doradztwem finansowym.
8. Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. – Agencja zajmuje się pomocą i doradztwem dla samorządów gminnych i powiatowych, wspieraniem rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez pozyskiwanie środków unijnych, działaniami promocyjnymi na rzecz regionu.
9. „Aqua” S.A. – Spółka prowadzi działalność wodociągowo – kanalizacyjną na terenie Bielska-Białej i gmin ościennych.
10. „SITA Zakład Oczyszczania Miasta” S.A. – Spółka prowadzi działalność w zakresie wywozu i odbioru odpadów komunalnych oraz przemysłowych, oczyszczaniem i odśnieżaniem dróg, placów na terenie Bielska-Białej i gmin ościennych.
11. Beskidzki Hurt Towarowy S.A. – Spółka zajmuje się tworzeniem rynku hurtowego, na którym jest dokonywany obrót produktami rolno – spożywczymi i przemysłowymi poprzez: prowadzenie inwestycji własnych dla przyszłego rynku hurtowego oraz wynajem pomieszczeń i terenów do prowadzenia działalności handlowej.
12. Zakład Przemysłu Wełnianego „Merilana” S.A. – Spółka zajmuje się produkcją szeroko tkanych materiałów wełnianych, a także jedwabnych i sztucznych. Prowadzi też produkcję przędzy czesanej.
13. Zakłady Techniczne „Eltech” S.A. – Spółka zajmuje się wynajmem lokali użytkowych zaadoptowanych z powierzchni produkcyjnych.

Tabela 51. Wielkość udziałów Gminy Bielsko-Biała w poszczególnych spółkach prawa handlowego, stan na 31.12.2010 r.

Lp.	Nazwa Spółki	Data powstania Spółki	Liczba akcji/ udziałów Gminy	% udział Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy [w zł]
1.	„Zieleń Miejska” Sp. z o.o.	29.01.1992	3 981	100%	1 990 500
2.	„Zakład Gospodarki Odpadami” S.A.	23.11.1999	115 803	100%	11 580 300
3.	„ZIAD Bielsko-Biała” S.A.	01.05.1999	231 948	100%	23 194 800
4.	„Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego” Sp. z o.o.	22.01.1997	24 911	100%	12 455 500
5.	Przedsiębiorstwo Komunalne „Therma” Sp. z o.o.	22.09.1992	50 139	97,78%	25 639 500
6.	P.P.H. „Prefabet Bielsko-Biała” Sp. z o.o.	04.05.1992	10 935	80,40%	680 000
7.	„Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	24.01.2002	3 000	75,76%	3 960 000
8.	„Agencja Rozwoju Regionalnego” S.A.	06.07.1992	18 451	57,93%	3 184 800
9.	„Aqua” S.A.	12.03.1990	6 636 427	51,10%	207 791 936
10.	„SITA Zakład Oczyszczania Miasta” S.A.	04.12.1998	49 609	38,98%	12 726 400
11.	„Beskidzki Hurt Towarowy” S.A.	29.02.1996	2 049	33,21%	6 170 000
12.	Zakłady Przemysłu Wełnianego „Merilana” S.A.	14.12.1995	461	1,37%	337 720
13.	Zakłady Techniczne „Eltech” S.A.	19.02.1997	16 735	0,54%	3 100 000

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

5.4 Finanse miasta

Zasady prowadzenia gospodarki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) określają:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240),
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., Nr 80, poz. 526 z późn. zm.).

Odzwierciedleniem prowadzonej gospodarki finansowej Miasta Bielska-Białej jest corocznie opracowywany i uchwalany przez Radę Miejską budżet. Przedstawia on zestawienie przewidywanych dochodów i planowanych wydatków, stanowi podstawę finansowego planowania przedsięwzięć, dostarcza również informacji niezbędnych do kontroli prowadzonej działalności.

Tabela 52 . Rozliczenie wykonania budżetu Miasta Bielska-Białej za 2010 r.

[w zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
1.	Dochody	661 083 473,06	681 447 105,54
2.	Wydatki	795 309 448,35	730 576 757,58
3.	Wynik budżetu – deficyt (1-2)	-134 225 975,29	-49 129 652,04
4.	Przychody ogółem w tym: - kredyt i pożyczki - tzw. „wolne środki” z rozliczenia roku 2009	151 993 155,29 137 400 289,01 14 592 866,28	92 300 496,28 77 707 630,00 14 592 866,28
5.	Rozchody w tym: - spłaty kredytów i pożyczek	17 767 180,00 17 767 180,00	17 024 663,89 17 024 663,89

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

Tabela 53. Dochody budżetu Miasta Bielska-Białej wg źródeł powstawania w 2010 r.

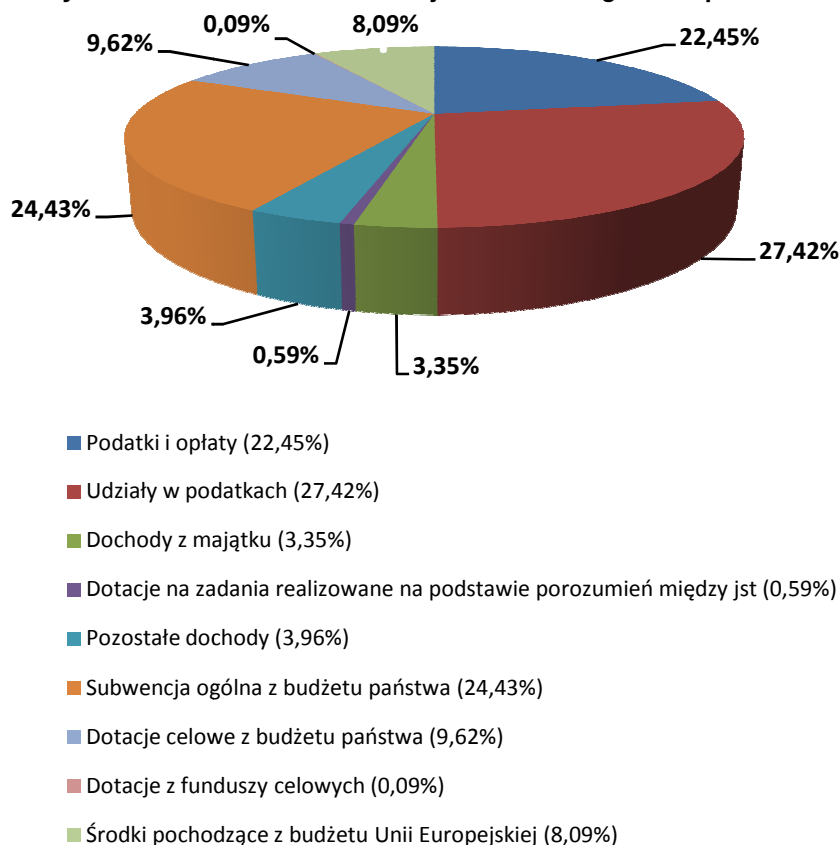
[w zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2010 r.	% wykonania
A. DOCHODY WŁASNE (gmina+powiat)	393 677 963,65	102,04 %
I. Dochody własne gminy (1+2+3+4+5)	335 112 587,24	101,87 %
1. Podatki i opłaty	148 454 333,14	106,27 %
2. Udział gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	146 946 585,82	96,67 %
3. Dochody z majątku gminy	19 590 899,48	106,27 %
4. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	1 540 310,17	125,93 %
5. Pozostałe dochody gminy	18 580 458,63	105,52 %

II. Dochody własne powiatu (1+2+3+4+5)	58 565 376,41	103,03 %
1. Podatki i opłaty	4 500 147,56	126,76 %
2. Udziały powiatów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	39 936 644,63	96,90 %
3. Dochody z majątku powiatu	3 287 869,15	178,40 %
4. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	2 446 200,69	105,89 %
5. Pozostałe dochody powiatu	8 394 514,38	105,96 %
B. SUBWENCJA OGÓLNA (gmina+powiat) (I+II)	166 489 432,00	100,00 %
I. Subwencja ogólna (gmina)	66 645 325,00	100,00 %
II. Subwencja ogólna (powiat)	99 844 107,00	100,00 %
C. DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU PAŃSTWA (I+II+III)	65 553 020,25	98,73 %
I. Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej (1+2)	51 242 080,36	99,13 %
1. Dotacje celowe na zadania gminy	29 880 535,92	98,53 %
2. Dotacje celowe na zadania powiatu	21 361 544,44	99,99 %
II. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (1+2)	114 699,99	100,00 %
1. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (gmina)	39 999,99	100,00 %
2. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (powiat)	74 700,00	100,00 %
III. Dotacje na zadania własne (1+2)	14 196 239,90	97,30 %
1. Dotacje na zadania gminy	10 005 015,90	96,22 %
2. Dotacje na zadania powiatu	4 191 224,00	99,96 %
D. DOTACJE Z FUNDUSZY CELOWYCH (I+II)	574 039,92	99,28 %
I. Dotacje z funduszy celowych (gmina)	395 092,64	99,99 %
II. Dotacje z funduszy celowych (powiat)	178 947,28	97,76 %
E. ŚRODKI POCHODZĄCE Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ (1+2)	55 152 649,72	131,93 %
1. Gmina	24 345 843,26	149,21 %
2. Powiat	30 806 806,46	120,87 %
DOCHODY OGÓŁEM (A+B+C+D+E+F)	681 447 105,54	103,08 %

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

Wykres 21. Dochody budżetu Miasta Bielska-Białej w 2010 r. – wg źródeł powstania

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

Tabela 54. Dochody budżetu Miasta Bielska-Białej wg działów w 2010 r.

[w zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2010 r.			% wykonania
	Gmina	Powiat	Razem	
Rolnictwo i łowiectwo	12 011,90	0,00	12 011,90	95,61 %
Leśnictwo	759 184,53	5,15	759 189,68	150,12 %
Rybołówstwo i rybactwo	0,00	1 720,00	1 720,00	86,00 %
Transport i łączność	9 850 128,43	30 346 245,50	40 196 373,93	134,52 %
Turystyka	145 716,37	0,00	145 716,37	42,50 %
Gospodarka mieszkaniowa	11 950 814,65	3 277 953,94	15 228 768,59	101,91 %
Działalność usługowa	60 569,99	608 140,71	668 710,70	101,31 %
Administracja publiczna	2 176 734,62	532 716,48	2 709 451,10	127,78 %
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	661 299,00	0,00	661 299,00	79,01 %
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	710 826,47	14 195 108,49	14 905 934,96	100,83 %
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	298 904 303,31	44 436 912,19	343 341 215,50	101,36 %

oraz wydatki związane z ich poborem				
Różne rozliczenia	66 604 727,52	99 957 736,58	166 562 464,10	100,04 %
Oświata i wychowanie	12 466 611,54	5 079 278,68	17 545 890,22	92,47 %
Ochrona zdrowia	71 696,52	5 521 276,00	5 592 972,52	100,38 %
Pomoc społeczna	36 232 041,01	5 135 734,44	41 367 775,45	101,15 %
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	304 723,13	3 340 811,32	3 645 534,45	103,91 %
Edukacyjna opieka wychowawcza	395 173,97	912 089,08	1 307 263,05	83,33 %
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 734 620,86	1 422 984,44	8 157 605,30	128,38 %
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	135 677,87	253 992,59	389 670,46	121,35 %
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	2 000,00	0,00	2 000,00	100,00 %
Kultura fizyczna i sport	18 245 538,26	0,00	18 245 538,26	125,09 %
Dochody ogółem	466 424 399,95	215 022 705,59	681 447 105,54	103,08 %

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

Dochody budżetu Miasta w 2010 r. zostały w pełni zrealizowane w stosunku do założeń planu, tj. 103,08%. Najwyższy procent realizacji planu osiągnięto w zakresie wpływów pozyskiwanych z budżetu Unii Europejskiej (131,93%), a także z dochodów własnych gminy i powiatu, które łącznie dały wykonanie w wysokości 102,04% planu po zmianach, np. podatki i opłaty lokalne gminy wykonano w wysokości – 106,27%, a dla powiatu – 126,76%. Wysoko wykonano dochody z majątku powiatu (178,40%) oraz z majątku gminy (106,27%). Ponadplanowe wpływy zaobserwowano również wśród pozostałych dochodów gminy (105,52%) i powiatu (105,96%).

Tabela 55. Wydatki budżetu Miasta Bielska-Białej w 2010 r.

[w zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2010 r.	% udział w wydatkach ogółem
Wydatki bieżące	550 156 244,53	75,30 %
Wydatki majątkowe	180 420 513,05	24,70 %
w tym: inwestycyjne	180 420 513,05	24,70 %
Wydatki ogółem	730 576 757,58	100,00 %

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

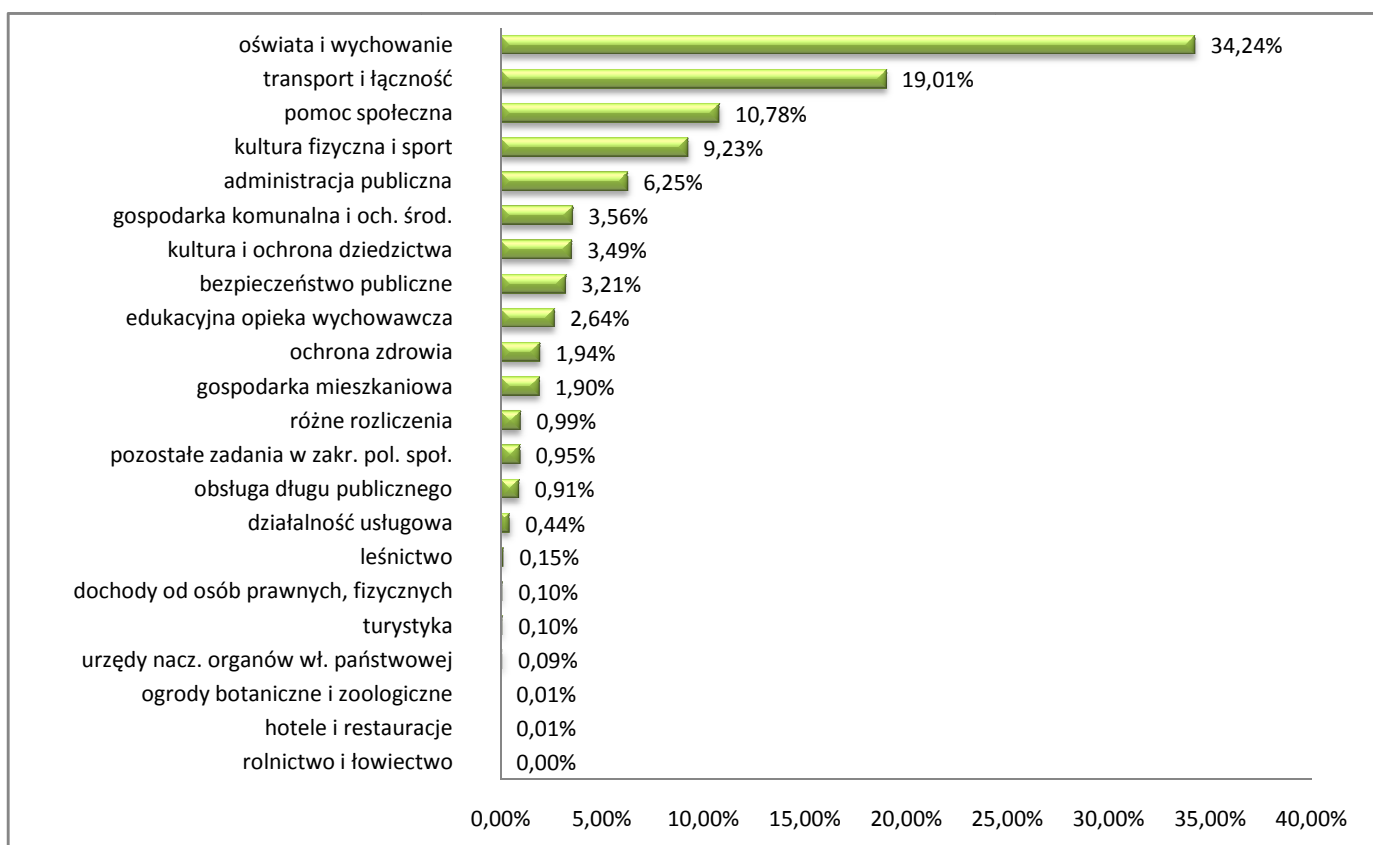
Tabela 56. Wydatki budżetu Miasta Bielska-Białej wg działów w 2010 r.

[w zł]

Wyszczególnienie	Wykonanie			% wykonania
	Razem	Gmina	Powiat	
Rolnictwo i łowiectwo	33 136,42	33 136,42	0,00	62,10 %
Leśnictwo	1 080 631,71	1 064 551,71	16 080,00	100,00 %
Hotele i restauracje	70 435,44	70 435,44	0,00	42,95 %
Transport i łączność	138 854 606,18	61 051 442,62	77 803 163,56	86,09 %
Turystyka	731 134,21	731 134,21	0,00	88,23 %
Gospodarka mieszkaniowa	13 879 944,14	13 514 769,95	365 174,19	76,12 %
Działalność usługowa	3 249 991,07	2 465 572,06	784 419,01	88,30 %
Administracja publiczna	45 658 245,58	41 197 926,67	4 460 318,91	93,74 %
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	661 299,00	661 299,00	0,00	79,01 %
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	23 474 573,50	8 540 377,57	14 934 195,93	91,56 %
Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	704 476,23	704 476,23	0,00	83,99 %
Obsługa długu publicznego	6 675 539,03	2 881 478,59	3 794 060,44	58,74 %
Różne rozliczenia	7 198 958,00	0,00	7 198 958,00	97,87 %
Oświata i wychowanie	250 150 586,53	147 456 562,34	102 694 024,19	98,91 %
Ochrona zdrowia	14 185 621,07	5 532 745,02	8 652 876,05	81,07 %
Pomoc społeczna	78 776 150,47	57 664 820,75	21 111 329,72	98,84 %
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	6 947 496,05	1 995 500,99	4 951 995,06	78,19 %
Edukacyjna opieka wychowawcza	19 252 744,19	4 362 551,53	14 890 192,66	98,55 %
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	26 027 425,65	25 728 406,39	299 019,26	92,83 %
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	25 500 059,55	12 537 576,08	12 962 483,47	98,60 %
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	39 577,00	39 577,00	0,00	100,00 %
Kultura fizyczna i sport	67 424 126,56	67 424 126,56	0,00	81,46 %
Wydatki ogółem	730 576 757,58	455 658 467,13	274 918 290,45	91,86 %

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

Wykres 22. Struktura wydatków budżetu Miasta Bielska-Białej w 2010 r. wg działów

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

Osiągnięte dochody umożliwiły prawidłową realizację wydatków ogółem, które w 2010 roku zostały wykonane w wysokości 91,86% planu. Biorąc pod uwagę wykonanie wydatków bieżących (97,04%) należy stwierdzić, że budżet został wykonany prawidłowo. Ponadto taki poziom wydatków jest wynikiem poczynionych oszczędności w różnych dziedzinach, jak również niższych kosztów obsługi kredytów i pożyczek.

5.5 Zakłady budżetowe

W strukturach Miasta Bielska-Białej w 2010 r. funkcjonowały cztery zakłady budżetowe o różnym profilu działalności. Były to:

- Miejski Zakład Komunikacyjny,
- Miejski Zakład Gospodarczy,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej,
- Izba Wyrzeźwień.

Tabela 57. Przychody i koszty zakładów budżetowych Miasta Bielska-Białej w 2010 r.

[w zł]

Wyszczególnienie	Przychody		Koszty i inne obciążenia
	Wykonanie w 2010 r.	w tym: VAT od dotacji	Wykonanie w 2010 r.
Miejski Zakład Komunikacyjny	55 499 026,68	14 022,57	55 506 458,99
Miejski Zakład Gospodarczy	2 309 792,85	-	2 182 835,75
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	48 001 724,77	-	48 045 452,23
Izba Wyrzeźwien	2 567 696,88	-	2 547 730,10
Razem	108 378 241,18	14 022,57	108 282 477,07

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2010 rok

W skład jednostek organizacyjnych Miasta wchodziło również Gospodarstwo Pomocnicze przy Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej, które zgodnie z Zarządzeniem Nr ON-0152/31/10/PS Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 19 kwietnia 2010 r. zostało z dniem 30 czerwca 2010 r. zlikwidowane. Likwidacja Gospodarstwa Pomocniczego związana jest ze zmianą przepisów prawnych, które weszły w życie 1 stycznia 2010 r.

W miejsce Gospodarstwa Pomocniczego został utworzony z dniem 1 czerwca 2010 r. samorządowy zakład budżetowy jako Miejski Zakład Gospodarczy, zgodnie z Uchwałą Nr LV/1278/2010 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 11 maja 2010 r.

W 2010 roku przychody Gospodarstwa Pomocniczego wynosiły 2 177 775,52 zł, natomiast koszty i inne obciążenia wynosiły 2 168 622,43 zł.

5.6 Fundusze celowe

W Bielsku-Białej w 2010 r. funkcjonował następujący fundusz celowy: Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym dla Miasta Bielska-Białej.

Dotychczasowe pozostałe fundusze celowe, w tym Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w związku z ustawą z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 215, poz. 1664) zostały w 2010 r. zlikwidowane.

Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym dla Miasta Bielska-Białej w roku 2010 osiągnął przychody w wysokości 1 059 935,61 zł, koszty i inne obciążenia ogółem wyniosły 1 318 251,39 zł.

5.7 Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej

Tabela 58. Środki w budżecie Bielska-Białej w latach 2008-2010 pochodzące z budżetu Unii Europejskiej

[w zł]

Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Wykonanie	11.829.165,93	75.320.235,88	55.152.649,72
w tym:			
- gmina	899.232,11	24.594.038,65	24.345.843,26
- powiat	10.929.933,82	50.726.197,23	30.806.806,46
% wykonania	70,08%	79,77%	131,93%
% udział w dochodach ogółem	1,90%	10,96%	8,09%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta za 2008 r., 2009 r. oraz 2010 r.

Tabela 59. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie projektów z Unii Europejskiej w latach 2008-2010

2008 r.	2009 r.	2010 r.
72.764.072,06 zł oraz 72.817,09 Euro	99.569.484,14 zł oraz 95.055,19 Euro	46.055.606,78 zł oraz 254.096,00 Euro

Dane te zawierają ostatecznie podpisane aneksy do umów.

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Należy podkreślić, że realizacja części zadań (zwłaszcza inwestycyjnych) ze środków unijnych przebiega etapowo, w związku z czym Miasto otrzymuje środki finansowe po zakończeniu określonego harmonogramu prac i pozytywnym zaopiniowaniu przez instytucję wdrażającą/zarządzającą złożonego wniosku o płatność. Dlatego też, część dochodów wpływa do budżetu miasta w roku następnym, mimo że wydatki zostały poniesione w danym roku budżetowym. Inna jest również wysokość środków, które wpłynęły do budżetu miasta w danym roku budżetowym a wysokość środków, na które podpisano umowy o dofinansowanie w danym roku budżetowym. Wynika to z faktu, iż w przypadku projektów, na które dopiero podpisano umowy o dofinansowanie, ich realizacja często wybiega poza dany rok, a wpływy do budżetu następują etapowo w zależności od postępu robót oraz rozliczania danej inwestycji.

W zakresie projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków unijnych w 2010 r. kontynuowany i zakończony został projekt pn.: „Przebudowa odcinka drogi krajowej nr 52 (ul. Wyzwolenia/Niepodległości) w Bielsku-Białej”. Miasto otrzymało z tego tytułu środki w kwocie 18,6 mln zł, stanowiące refundację nakładów poniesionych w 2009 r.

Kontynuowano projekt pn.: „Przebudowa ul. Bestwińskiej w Bielsku-Białej” - z tego tytułu wpłynęły środki w kwocie 6,7 mln zł stanowiące refundację wydatków z lat 2007-2009. Nadal realizowano projekt pn.: „Przebudowa ul. Ks. Brzóska w Bielsku-Białej na odcinku od ul. Wspólnej do ul. Wspólnej etap II” - otrzymano z tego tytułu środki w kwocie 2,5 mln zł, jako refundację wydatków poniesionych w latach 2009-2010. W 2010 r. Miasto otrzymało także refundację w wysokości 2,3 mln zł nakładów poniesionych w latach ubiegłych na projekt pn.: „Przebudowa ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej etap II i V”. Zakończono projekt pn.: „Przebudowa ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej etap I B”. Otrzymano także wpływy do budżetu z tytułu zakończonego w ubiegłym roku projektu pn.: „Budowa ul. Sarni Potok w Bielsku-Białej” - wyniosły one ok. 3,2 mln zł.

W 2010 r. realizowano w dalszym ciągu projekt pn.: „Budowa hali wielofunkcyjnej – sportowo, widowiskowo, wystawienniczej w Bielsku-Białej”. Zakończenie projektu przewidziane jest w 2011 r. W 2010 r. Miasto otrzymało na to zadanie środki w kwocie 14,8 mln zł, jako refundację wydatków z lat poprzednich. Kontynuowany był również projekt pn.: „Modernizacja bazy dydaktycznej dla kształcenia ustawicznego i praktycznego – II etap; w Bielsku-Białej”. Wpłynęła tutaj refundacja w wysokości 1,7 mln zł z tytułu wydatków poniesionych w 2007 r. i 2009 r. W 2010 r. Miasto kontynuowało inwestycję pn.: „Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 9 przy ul. Piłsudskiego 47 w Bielsku-Białej”, z którego otrzymano wpływy w wysokości 2,1 mln zł.

W 2010 r. Miasto Bielsko-Biała realizowało także wiele „projektów miękkich”. Podobnie jak w poprzednich latach, przyjęto do realizacji projekty w ramach programu „Uczenie się przez całe życie COMENIUS”, tj.: „Przedsięwzięcie Europejskie - Praca pełna przygód”, „Stwórzmy lepszy świat”, „Nauczanie matematyki przez kulturę”, „Cuda Europy”, „Nasze Ballady”, „Jak unikać zagrożeń w Internecie”, „Przyjaźni ludzie dla przyjaznej energii” oraz „Zdrowe wyzwania dla Europy”. Część z nich zakończyła się i Miasto otrzymało refundację, a część projektów będzie kontynuowana aż do 2012 r. W 2010 r. realizowano też projekt pn.: „Kształcenie nowoczesnych technik pracy w hotelarstwie i turystyce” w ramach programu „Uczenie się przez całe życie Leonardo da Vinci” – będzie on kontynuowany do 2012 roku. W 2010 r. Miasto otrzymało środki w kwocie 102 tys. zł jako refundacja nakładów poniesionych w 2009 r. na realizację projektu pn.: „Doskonalenie umiejętności zawodowych uczniów w zawodzie technik hotelarstwa”. Budżet Miasta zasiliły także środki w kwocie ponad 1,3 mln zł otrzymane z Europejskiego Funduszu Społecznego na dofinansowanie projektu pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” – II edycji realizowanej w latach 2009-2010.

Miasto Bielsko-Biała zaczęło realizację projektu pn.: „Bielsko-Biała – przeżyjesz dwa razy więcej! Kampania promocyjna miasta”, rozpoczęto jego realizację w czerwcu 2010 r., a zakończony będzie w 2011 r. W połowie 2010 r. Bielsko-Biała skorzystało z zaproszenia

do udziału w projekcie o nazwie "ENGAGE", w ramach programu „Inteligentna Energia-Europa”. Co jest znamienne, bierze w nim udział jako jedyne polskie miasto, wśród 11 innych miast Unii Europejskiej. Projekt ma na celu zaproszenie obywateli miasta do podjęcia konkretnych zobowiązań w zakresie sposobu użytkowania energii, mających wpływ na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza. W 2010 r. zakończono projekt pn.: „Badanie ruchu turystycznego w Bielsku-Białej i we Frydku Mistku”.

Otrzymano refundację wydatków poniesionych w latach ubiegłych na wykonanie następujących projektów: „Wystawa IMAGINE w Beskidach – najlepsze europejskie przykłady poszanowania energii i środowiska”, „Bielsko-Biała w Euroregionie Beskidy – aktywny wypoczynek” oraz „Międzynarodowy Rajd Rowerowy Bielsko-Biała – Frydek Mistek – Żyliną – Bielsko-Biała”. W 2010 r. podjęto także realizację wielu projektów dofinansowywanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, a mianowicie: „Wyszkolenie drogą do lepszej przyszłości”, „Więcej-sprawniej II” i „Nauka drogą do sukcesu na Śląsku”, „Fabryka wiedzy i umiejętności” oraz „Edukacja dla przyszłości – atrakcyjna oferta kształcenia w szkołach zawodowych Bielska-Białej”. Powyższe dane wskazują, że Miasto Bielsko-Biała, chętnie sięga po środki unijne oraz skutecznie wykorzystuje te źródła finansowania dla realizacji wielu przedsięwzięć służących polepszeniu warunków życia i rozwoju lokalnej społeczności, a także poprawy konkurencyjności Miasta w regionie.

W 2010 r. podpisano umowy o dofinansowanie następujących projektów ze środków europejskich i innych bezzwrotnych środków zagranicznych:

Tabela 60. Umowy o dofinansowanie podpisane przez Miasto Bielsko-Biała w 2010 r.

Lp.	Nazwa projektu	Wartość projektu	Wartość przyznanej dotacji	Data przyznania dotacji	Nazwa programu
1.	Bielsko-Biała - przeżyjesz dwa razy więcej! Kampania promocyjna miasta.	539.449,57 PLN	458.532,13 PLN	18.05.2010 r.	RPO WSL 2007-2013
2.	Budowa Platformy Integracji Usług Publicznych	642.419,10 PLN	481.007,26 PLN	02.06.2010 r.	RPO WSL 2007-2013
3.	Miejski System Informacji w Bielsku-Białej.	2.673.803,62 PLN	2.097.042,23 PLN	27.09.2010 r.	RPO WSL 2007-2013
4.	Przebudowa drogi krajowej 69 (ul. Żywiecka) w Bielsku-Białej. Odcinek od ul. Górskiej do ul. Prostej.	38.114.290,90 PLN	31.236.409,39 PLN	22.07.2010 r.	PO Infrastruktura i Środowisko 2007-2013
5.	Przebudowa ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej etap IB	1.669.582,79 PLN	1.266.857,68 PLN	31.08.2010 r.	RPO WSL 2007-2013
6.	Wyszkolenie drogą do lepszej przyszłości	239.755,00 PLN	239.755,00 PLN	08.03.2010 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
7.	Startuj, pracuj	6.002.100,00 PLN	6.002.100,00 PLN	Część przypadająca na 2010 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki projekt systemowy

8.	„Cuda Europy”	20.000,00 EUR	20.000,00 EUR	11.10.2010 r.	Program uczenie się przez całe życie COMENIUS
9.	„Jak uniknąć zagrożeń w Internecie”	20.000,00 EUR	20.000,00 EUR	11.10.2010 r.	Program uczenie się przez całe życie COMENIUS
10.	„Nauczanie matematyki przez kulturę”	20.000,00 EUR	20.000,00 EUR	09.09.2010 r.	Program uczenie się przez całe życie COMENIUS
11.	„Przyjaźni ludzie dla przyjaznej energii”	20.000,00 EUR	20.000,00 EUR	11.10.2010 r.	Program uczenie się przez całe życie COMENIUS
12.	„Zdrowe wyzwania dla Europy”	20.000,00 EUR	20.000,00 EUR	11.10.2010 r.	Program uczenie się przez całe życie COMENIUS
13.	„Kształcenie nowoczesnych technik pracy w hotelarstwie i turystyce”	154.096,00 EUR	154.096,00 EUR	30.09.2010 r.	Projekt Mobilności – LEONARDO DA VINCI
14.	„Edukacja dla przyszłości – atrakcyjna oferta kształcenia w szkołach zawodowych Bielska-Białej”	1.959.735,00 PLN	1.709.868,79 PLN	06.10.2010 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
15.	„Fabryka wiedzy i umiejętności”	1.000.000,00 PLN	1.000.000,00 PLN	17.06.2010 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
16.	„Sprawna i skuteczna administracja Miasta Bielska-Białej”	904.412,00 PLN	813.970,80 PLN	31.12.2010 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
17.	„Wykształcenie drogą do lepszej przyszłości”	239.755,00 PLN	239.755,00 PLN	08.03.2010 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
18.	„Nauka drogą do sukcesu na Śląsku” – edycja II	164.350,00 PLN	164.350,00 PLN	Aneks nr 2 z 27.04.2010 r. do Porozumienia nr 16/FS/2009 z dnia 2 lutego 2009 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
19.	Więcej – sprawniej II	407.010,00 PLN	345.958,50 PLN	29.12.2009 r.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Razem w 2010 r. podpisano umowy o dofinansowanie projektów na łączną kwotę: – 46.055.606,78 zł oraz 254.096,00 Euro. Dane te uwzględniają ostatecznie podpisane aneksy do umów – wysokość dofinansowania z aneksów jest zatem nieco niższa niż podpisane umowy w 2010 r. z uwagi na niższe koszty inwestycji po rozstrzygnięciu postępowań przetargowych. Ostateczna wartość pozyskanych dotacji uległa zmniejszeniu w 2011 r. po rozstrzygnięciu postępowań przetargowych dot. ul. Żywieckiej.

5.8 Wieloletnie Plany Inwestycyjne

Władze Bielsko-Białej od lat realizują aktywną politykę inwestycyjną w mieście. Jednym z narzędzi umożliwiających prowadzenie zaplanowanej i konsekwentnie realizowanej polityki inwestycyjnej jest opracowywany corocznie czteroletni plan inwestycyjny. Dokument ten spełnia rolę bazy informacyjnej o zamierzeniach inwestycyjnych władz miasta w dłuższym horyzoncie czasu. Wartości poszczególnych zadań inwestycyjnych zwartych w planie są zgodne z projektem budżetu na dany rok.

„Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2010-2013” został przyjęty uchwałą nr LII/1185/2010 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 26 stycznia 2010 r.

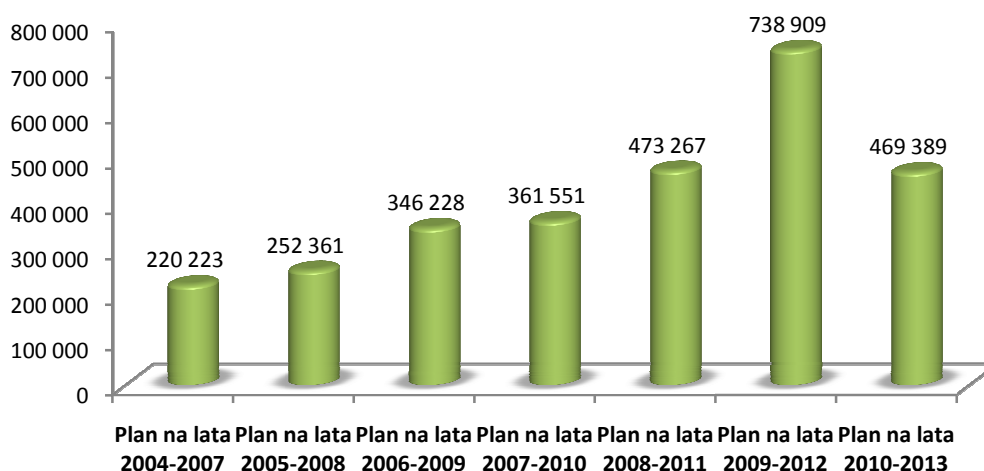
Planowane nakłady na wszystkie inwestycje ogółem wyniosły 684 424 tys. zł, w tym 469 389 tys. zł stanowiły środki budżetu miasta, a 215 035 tys. zł środki pozabudżetowe (środki z Unii Europejskiej, budżet państwa, fundusze ochrony środowiska, kredyty, środki własne spółek).

Tabela 61. Nakłady inwestycyjne w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2010 – 2013

Źródła finansowania	2010	2011	2012	2013	Razem 2010-2013
Budżet miasta	225 403	134 099	75 523	38 535	469 389
Środki pozabudżetowe	126 576	53 950	34 310	198	215 035
Razem	351 979	188 049	109 833	38 733	684 424

Źródło: „Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2010-2013”, uchwała nr LII/1185/2010 z dn. 26.01.2010 r.

Wykres 23. Nakłady inwestycyjne z budżetu miasta w poszczególnych edycjach czteroletniego planu inwestycyjnego (w tys. zł)

Źródło: „Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2010-2013”, uchwała nr LII/1185/2010 z dn. 26.01.2010 r.

W ramach kontynuacji rozpoczętych zadań inwestycyjnych, a także realizacji nowych, największy udział stanowiły inwestycje drogowe i dotyczące transportu zbiorowego, na które łącznie zaplanowano 50,35 %. Bardzo ważne zadania zaplanowano do realizacji w zakresie kultury fizycznej i sportu (27,71% wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta).

Pomimo ogólnie trudnej sytuacji gospodarczej w kraju i na świecie związanej z kryzysem gospodarczym nakłady przeznaczone na realizację inwestycji w Bielsku-Białej utrzymywały się nadal na wysokim poziomie, co podkreśla proinwestycyjny charakter budżetu Miasta na 2010 r.

5.9 Inwestycje miejskie w 2010 r.

Tabela 62. Realizacja inwestycji w Bielsku-Białej w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ze środków budżetu miasta od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r. [w zł]
1.	inwestycje - środki własne z tego: - inwestycje finansowane pożyczką z WFOŚiGW - inwestycje finansowane dotacją z Fundacji EkoFundusz	143 835 848,82 1 843 630,00 448 308,11
2.	inwestycje – środki z budżetu Unii Europejskiej	33 696 358,97
3.	inwestycje – dotacje na zadania własne	2 212 775,34
4.	inwestycje – dotacje z funduszy celowych	549 029,92
5.	inwestycje – zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	46 500,00
6.	inwestycje realizowane na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego	80 000,00
	Ogółem inwestycje:	180 420 513,05

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2010 rok

Tabela 63. Realizacja inwestycji w 2010 r. – wg działów

Wyszczególnienie	Wydatki ze środków budżetu miasta [w zł]	Udział wydatków inwestycyjnych wg działów
Transport i łączność	84 601 257,24	46,89%
Kultura fizyczna i sport	54 990 246,36	30,48%
Oświata i wychowanie	15 308 674,00	8,48%
Gospodarka mieszkaniowa	8 688 404,53	4,82%
Administracja publiczna	3 889 329,82	2,16%
Pomoc społeczna	3 413 725,30	1,89%

Ochrona zdrowia	3 122 572,80	1,73%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 187 701,57	1,21%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 151 976,09	1,19%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 717 698,35	0,95%
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	235 207,13	0,13%
Działalność usługowa	90 060,40	0,05%
Edukacyjna opieka wychowawcza	17 255,68	0,01%
Turystyka	6 403,78	0,00%
Razem	180 420 513,05	100%

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2010 rok

W 2010 r. wykonano wydatki majątkowe na kwotę 180,4 mln zł, co stanowiło 24,70% budżetu ogółem. W ramach wydatków majątkowych realizowane były liczne zadania inwestycyjne. W 2010 r. zakończono realizację następujących zadań:

- przebudowa odcinka drogi krajowej nr 52 (ul. Wyzwolenia/ Niepodległości),
- przebudowa ul. Lipnickiej wraz z przebudową obiektów mostowych,
- przebudowa ul. Sobieskiego - etap IB,
- rozbudowa ul. Średniej,
- przebudowa ul. Jaśminowej,
- przebudowa ul. Wzgórze,
- przebudowa ul. Piotrkowskiej na odcinku od ul. Tarnowskiej do ul. Brzóska,
- przebudowa Domu Kultury w Lipniku.

Wiele ważnych inwestycji w mieście pozostawało w trakcie realizacji, m.in.:

- przebudowa ul. Bestwińskiej, ul. Sobieskiego, ul. Witosa, przebudowa ul. Ks. Brzóska na odcinku od ul. Wspólnej do ul. Wspólnej II etap,
- w ramach zadania pn.: „Rozbudowa ul. Gościnniej i ul. Kolistej wraz z budową jej przedłużenia do ul. Karbowej” wybudowano rondo na ul. Kolistej,
- rozbudowa ul. Straconki,
- rozbudowa układu komunikacyjnego w rejonie ulic Międzyrzeckiej, Al. Gen. Andersa, ul. Warszawskiej i ul. Niepodległości (zakończono przebudowę ul. Niepodległości na odcinku od ul. Kryształowej do ul. Czerwonej, w trakcie realizacji przebudowa ul. Baczyńskiego),
- rozbudowa przejść dla pieszych pod ul. 3 Maja, ul. Piastowską oraz Placu Chrobrego (zakończono przebudowę przejścia podziemnego pod ul. 3 Maja oraz przebudowę przejścia podziemnego na Placu Bolesława Chrobrego),

- budownictwo komunalne – ukończono budynek wielorodzinny (33 mieszkania) przy ul. Wapiennej-Solskiego. Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową przebudowy budynku przy ul. Partyzantów 62-62a na potrzeby mieszkaniowe.

W zakresie inwestycji oświatowych:

- ze środków budżetu miasta przy udziale pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kontynuowano termomodernizację budynku Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących przy ul. Filarowej 52,
- rozpoczęto budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 9 przy ul. Piłsudskiego,
- rozpoczęto budowę Gimnazjum Nr 15 z salą gimnastyczną i zapleczem,
- przeprowadzono procedurę przetargową na modernizację bazy dydaktycznej dla kształcenia ustawicznego i praktycznego II etap (z udziałem środków z Unii Europejskiej).

Prace modernizacyjne w obiektach oświatowych realizowane były w 2010 r. także ze środków zlikwidowanego w 2009 r. Miejskiego i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (wymiana okien).

W ramach zadania „Restrukturyzacja wraz z modernizacją Szpitala Ogólnego im. dr Edmunda Wojtyły w Bielsku-Białej” realizowano przebudowę budynku przy ul. E. Plater. W ramach rewitalizacji Bielskiej Starówki wykonano remont konserwatorski budynków na Bielskiej Starówce (Rynek 11 i 25).

Kontynuowano także porozumienie między Miastem, a Komendą Miejską Policji dotyczące zapewnienia środków w wysokości 0,5 mln zł na dodatkowe patrole policjantów w najbardziej zagrożonych rejonach miasta.

Ponadto w 2010 r. kontynuowano modernizację budynku żłobka przy ul. Pod Grodziskiem 4. W trakcie roku wykonano również nowe instalacje oświetlenia na 41 ulicach o długości 11,28 km zabudowując łącznie 273 oprawy.

Realizowano także zadanie pn. „Zwiedzaj i wypoczywaj. Rewitalizacja Starówki i Parku Słowackiego w Bielsku-Białej – etap II”.

W 2010 r. wykonano modernizację systemów przygotowania ciepłej wody użytkowej i basenowej w oparciu o systemy kolektorów słonecznych w obiektach gminy (DPS „Dom Nauczyciela”, stadion przy ul. Młyńskiej, hala Victoria przy ul. Bratków, Basen „Troclik” przy ul. Sosnkowskiego) z udziałem dotacji z EkoFunduszu i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania inwestycyjne realizowane było również przez samorządowe zakłady budżetowe.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej z własnych środków i dotacji z budżetu miasta dokonał przebudowy budynku przy ul. Broniewskiego 40-42 wraz z przebudową układu funkcjonalnego /II etap/. Ponadto realizowano zadanie p.n.: „Budowa parkingów i organizacja

placu zabaw, przebudowa dróg osiedlowych i chodników na Osiedlu Grunwaldzkim". Wykonano również termomodernizację budynków przy ul. Rzecznej 2 oraz przy ul. Kustronia 54. W Miejskim Zakładzie Komunikacyjnym z dotacji z budżetu miasta zakupiono 3 autobusy przegubowe marki Mercedes Citaro.

5.10 Kredyty i pożyczki inwestycyjne miasta w 2010 r.

Tabela 64. Zestawienie kredytów i pożyczek inwestycyjnych Miasta Bielska-Białej

Źródło	Stan zadłużenia na 31 grudnia 2010 r. [w zł]
Kredyty	75 000 000,00
Pożyczki	2 707 630,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta za 2010 rok

W 2010 r. zapłacono raty kredytu PEKAO S.A., EBI, BGK oraz pożyczek w WFOŚiGW w łącznej wysokości ponad 17,0 mln zł, a także należne odsetki, prowizje i inne koszty od zaciągniętych przez Miasto kredytów i pożyczek w kwocie 6,7 mln zł. Wydatki związane z obsługą długu miasta są niższe od planowanych, co wynika z faktu niewielkich kosztów związanych z obsługą kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu na pokrycie deficytu budżetu miasta w 2010 r. w Banku Pekao S.A., który został zaciągnięty w niższej kwocie niż przewidywano oraz później niż planowano.

5.11 Rating – ocena wiarygodności kredytowej miasta

Ocena klasyfikacyjna (ang. rating) to opinia specjalistycznej agencji, dotycząca ogólnej zdolności kredytowej dłużnika w odniesieniu do danego instrumentu dłużnego lub innego zobowiązania finansowego.

We wrześniu 2010 r. komitet ratingowy Fitch Ratings potwierdził długoterminowe międzynarodowe ratingi dla zadłużenia w walucie krajowej i zagranicznej na poziomie „BBB +”, a także krajowy rating długoterminowy na poziomie „AA –”. Ponadto komitet uznał, że perspektywa ratingów jest stabilna. Ratingi miasta odzwierciedlają bardzo dobre wyniki operacyjne, dobre zarządzanie strategiczne i finansowe oraz zdywersyfikowaną i bogatą gospodarkę lokalną. Ratingi biorą także pod uwagę prognozowany wzrost zadłużenia bezpośredniego i pośredniego Bielska-Białej w związku z finansowaniem przez miasto oraz jego spółki nowych inwestycji.

5.12. Bielsko-Biała w rankingach

1. Ranking Miast Atrakcyjnych dla Biznesu magazynu „Forbes” (czerwiec 2010 r.) w kategorii miast od 100 do 300 tys. mieszkańców – 2 miejsce.
2. Ranking Samorządów 2010 r. Rzeczypospolitej z 21.07.2010 r. – 9. miejsce.
Ranking Samorządów 2010 r. „Rzeczypospolitej” w kategorii Fundusze unijne miast na prawach powiatu – 3. Miejsce.
3. Ranking „Najzamożniejsze samorządy 2009” Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” z 11.09.2010 r., w kategorii „Najzamożniejsze powiaty grodzkie” – 9. miejsce.
4. Ranking „Wydatki Samorządów na Infrastrukturę w 2009 roku” Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” z 09.10.2010 r. – 7. miejsce.
5. Ranking „Inwestycje w infrastrukturę techniczną 2008-2010” Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” z 09.10.2010 r. – 8. miejsce wśród powiatów grodzkich.
6. Ranking Miast, gdzie żyje się najlepiej „Przekrój” z 09.11.2010 r. – 8. miejsce.
7. Ranking „Miasta na prawach powiatu o najwyższej zdolności kredytowej w 2010 roku” Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” z 26.02.2011 r. – 7. miejsce.

6. Zagospodarowanie przestrzenne

Zagospodarowanie przestrzenne Bielska-Białej posiada układ pasmowo – koncentryczny, podzielony na dwie części rzeką Białą. Historyczny układ miasta obejmuje Starówkę Bielską z Katedrą Św. Mikołaja, ulicę Cieszyńską i Sobieskiego, tzw. Podzamcze z Zamkiem Sułkowskich, ciągi ulic 11 Listopada i Ks. Stojałowskiego poprzez tzw. Rynki Białskie do ulicy Krakowskiej i Żywieckiej. Obszar ten stanowi tradycyjne centrum handlowe miasta, które zmienia obecnie charakter ze względu na rozwój nowych form działalności usługowej.

Strefa mieszkalno – usługowa rozciąga się po obu stronach rzeki Białej i obejmuje zwarty układ centrum miasta oraz osiedla mieszkaniowe pierścieniowo otaczające śródmieście i nawarstwiające się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych miasta.

Historyczny ciąg zakładów przemysłowych zlokalizowanych nad rzeką Białą przebiegający z północy na południe miasta uległ istotnym przekształceniom. Na miejscu zakładów przemysłowych powstały firmy o charakterze handlowym oraz usługowym. Obszar śródmieścia wypełnia głównie funkcja handlowo – usługowa, bankowa i administracyjna. Tradycyjny układ przestrzenny terenów przemysłowych i handlu zastępuje obszar aktywności gospodarczej strefy komercyjno – wytwórczej, ciągnący się ze wschodu na zachód w północnej części miasta, wzdłuż ulic: Niepodległości, Bohaterów Monte Cassino, aż do Wapienicy.

Bielsko-Biała w swych granicach administracyjnych posiada rozległe tereny rekreacyjno – wypoczynkowe o wysokich walorach krajobrazowych, położone głównie w południowej części miasta w strefie podstokowej Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

6.1 Plany miejscowe

Biuro Rozwoju Miasta (BRM) w Bielsku-Białej jest samorządową jednostką budżetową, wykonującą w imieniu Prezydenta Miasta Bielska-Białej zadania własne gminy z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego. BRM powstało w drodze uchwały Rady Miejskiej i działa od dnia 1 stycznia 1991 r.

Do zakresu działań Biura Rozwoju Miasta należy:

1. Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej.
2. Sporządzanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej.
3. Wykonywanie okresowych ocen zmian zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej.

4. Sporządzanie ocen aktualności planów miejscowych oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielsko-Białą.
5. Wykonywanie planów operacyjnych.
6. Wydawanie opinii lokalizacyjnych.

Tabela 65. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej, stan na koniec 2010 r.

Powierzchnia uchwalonych planów miejscowych	2 914, 41 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	23, 3 %

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Tabela 66. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej w latach 2008 – 2010 r.

Ilość	19
Powierzchnia	1489 ha

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Tabela 67. Plany miejscowe Bielska-Białej w trakcie opracowania, stan na koniec 2010 r.

Ilość	28
Powierzchnia	5569, 54 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	44, 55 %

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Teksty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej, po ich uchwaleniu przez Radę Miejską w Bielsku-Białej, są publikowane przez Biuro Rozwoju Miasta na stronie internetowej oraz umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Decyzje budowlane

Decyzje o warunkach zabudowy oraz o pozwoleniu na budowę wydawane są przez Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Tabela 68. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w 2010 r.

Lp.	Rodzaje budynków i obiektów	Ilość wydanych decyzji*
1.	Budynki jednomieszkaniowe	459
2.	Budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych	44
3.	Budynki zbiorowego zamieszkania	1
4.	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	6
5.	Budynki biurowe	23
6.	Budynki handlowo-usługowe	139
7.	Budynki transportu i łączności	35
8.	Budynki przemysłowe i magazynowe	40

9.	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	24
10.	Pozostałe budynki niemieszkalne	11
11.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	127
12.	Pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej nie sklasyfikowane	1

*ilość decyzji o WZZT ustalających, odmownych, decyzji dla nowych obiektów, decyzji dla: rozbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 69. Pozwolenia na budowę obiektów budowlanych w 2010 r.

Lp.	Rodzaje budynków i obiektów	Liczba pozwoleń
1.	Budynki mieszkalne jednorodzinne (jednomieszkaniowe)*	243
2.	Budynki o dwóch mieszkaniach*	18
3.	Budynki o trzech i więcej mieszkaniach*	7
4.	Rozbudowa budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	34
5.	Przebudowa pomieszczeń niemieszkalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	20
6.	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego*	2
7.	Budynki biurowe*	4
8.	Budynki handlowo-usługowe*	14
9.	Budynki transportu i łączności*	27
10.	Budynki przemysłowe i magazynowe*	15
11.	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej*	4
12.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej*	162

*pozwolenia na budowę nowych budynków, obiektów

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Ilość decyzji o pozwoleniu na budowę wydanych w 2010 r. (decyzje pozytywne, decyzje negatywne, decyzje na budowę nowych obiektów, decyzję na: rozbudowę, przebudowę, zmianę sposobu użytkowania istniejących obiektów, decyzję na rozbiórkę) – 1385.

6.2 Rewitalizacja

Uchwałą Nr XIX/536/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 21 grudnia 2007 r. przyjęty został „Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2007-2013” (PROM). Dokument ten stanowi element realizacji działań, których zasadniczym celem jest ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego miasta.

W Programie Rewitalizacji zostały przyjęte następujące cele strategiczne:

1. rozwój infrastrukturalno – przestrzenny z zachowaniem dziedzictwa kulturowego,
2. aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych,
3. zapobieganie problemom społecznym i patologiom na obszarach objętych rewitalizacją.

W dokumencie określone zostały również cele szczegółowe wraz ze wskaźnikami monitorowania oraz lista zadań do realizacji. Bezpośrednimi wykonawcami (inwestorami) tych zadań są m.in.: właściciele prywatni, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bielsku – Białej, szkoły, kościoły, związki wyznaniowe itp. Do chwili obecnej PROM był trzykrotnie aktualizowany (Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku – Białej: Nr XLV/1077/2009 z 25 sierpnia 2009 r., Nr LVII/1302/2010/PRS z 8 czerwca 2010 oraz Nr VI/98/2011 z 12 kwietnia 2011 r.). Aktualizacja z czerwca 2010 r. zawiera sprawozdanie z realizacji zadań ujętych w PROM za lata 2007 – 2008 (pkt. 2 Ewaluacja „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej” za okres 2007 – 2008 r.).

W latach 2007 – 2009 zostało zrealizowanych, w całości lub częściowo, 29 zadań, w tym: **19 projektów** zrealizowało lub realizuje Miasto Bielsko – Biała przez:

1. Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki:
 - a. „Nowa Starówka – Nowe Szanse. Rewitalizacja Bielskiej Starówki – etap II”:
 - zakończenie w 2007 r. remontu konserwatorskiego kamienicy Rynek 15,
 - wykonanie w 2007 r. remontu konserwatorskiego muru oporowego przy budynku Pl. Żwirki i Wigury 1 oraz odtworzenie muru granicznego z ozdobną bramą wjazdową
 - zakończenie w 2008 r. remontu konserwatorskiego dachu i elewacji budynku Rynek 23/ Wzgórze 1,
 - zakończenie budowy parkingu nr 2 przy ul. Orkana/Plac M. Lutra na 31 miejsc.
 - b. pozostałe wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego:
 - „Aktywność popłaca – wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - „Bielsko – Biała łączy ludzi” - projekt społeczny,

- przebudowa sieci wodociągowej – pakiet Bielsko-Biała,
- modernizacja skrzyżowania Al. Gen. Andersa i ul. Michałowicza,
- przebudowa ul. Lipnickiej wraz z budową mostów,
- przebudowa ul. 11-go Listopada, Barlickiego i Przechód,
- monitoring CCTV śródmieścia miasta Bielska – Białej i osiedli mieszkaniowych,
- modernizacja i rozbudowa stadionu piłkarskiego przy ul. Młyńskiej 52b,
- budowa stadionu miejskiego przy ul. Rychlińskiego 21,
- modernizacja bazy dydaktycznej dla kształcenia ustawicznego i praktycznego na potrzeby BCKiUP – II etap,
- modernizacja budynku Teatru Lalek Banialuka,
- restrukturyzacja wraz z modernizacją Szpitala Ogólnego im. dr Edmunda Wojtyły,
- przebudowa obiektu Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych przy ul. Lompy,
- budowa bulwaru nad rzeką Białą – ul. Bohaterów Warszawy, pl. Fabryczny, pl. Ratuszowy,
- budowa parku rekreacyjno – wypoczynkowego ul. Skrzydlewskiego, ul. Spółdzielców,
- budowa parku rekreacyjno – wypoczynkowego przy ul. Bartniczej,
- budowa strażnicy PSP przy ul. Leszczyńskiej.

10 projektów zrealizowali lub realizują pozostali inwestorzy:

- termomodernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu „Złote Łany”,
- remont budynku parafialnego i kościoła pw. Św. Maksymiliana Kolbe,
- modernizacja i likwidacja barier architektonicznych w Galerii Bielskiej BWA,
- rewitalizacja budynku klasztoru ul. Schodowa 6,
- remont i adaptacja budynku parafialnego ul. Schodowa 2,
- budowa placów zabaw przy ul. Sterniczej i Skośnej,
- poprawa ruchu kołowego i pieszego - Osiedle Beskidzkie,
- poprawa ruchu kołowego i pieszego - Osiedle Słoneczne,
- remont obiektu Muzeum Motoryzacji w Bielsku - Białej wraz z zapleczem,
- remont i adaptacja budynku Parafii Ewangelicko – Augsburskiej w Bielsku – Białej na potrzeby Wyższej Szkoły Administracji.

Równolegle prowadzono na Bielskiej Starówce następujące remonty nieruchomości prywatnych (w tym zakupionych od Gminy; nie ujętych w PROM): Rynek 1/ Cieszyńska 2, Rynek 2, Rynek 3, Rynek 7, Rynek 28 i Rynek 29 – roboty adaptacyjne pomieszczeń parteru na lokale użytkowe, Piwowarska 2, Cieszyńska 1, Cieszyńska 4, Cieszyńska 9, Cieszyńska 11, Celną 14, pl. św. Mikołaja 2, pl. św. Mikołaja 5.

W latach 2009 – 2010, na terenie Bielskiej Starówki, przeprowadzono następujące prace remontowe:

1. Biuro Rewitalizacji Obszarów Miejskich:
 - w 2009 r.: zakończenie remontu konserwatorskiego dachu i elewacji budynku Rynek 32/ Kościelna 1, zagospodarowanie terenu w narożniku Wzgórze 11/ Orkana 3.
 - w 2010 r.: zakończenie remontu konserwatorskiego dachu i elewacji budynku Rynek 11, zakończenie remontu konserwatorskiego dachu i elewacji budynku Rynek 25, rewaloryzacja skweru przy ul. Orkana.
2. właściciele prywatni:
 - w 2009 r. : Rynek 30, Cieszyńska 3, Piwowska 4, budynek Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej ul. Cieszyńska 10, budynek Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej ul. Sobieskiego 3, pl. św. Mikołaja 4.
 - w 2010 r.: Wzgórze 2/Schodowa 1, Rynek 22, Wzgórze 7.

Ważny element procesu rewitalizacji stanowią działania społeczne. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2007 r. kontynuował realizację projektu „Aktywność popłaca – wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Projekt objęty został współfinansowaniem środkami Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Celem projektu było podniesienie wśród osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej) poziomu wiedzy o ich osobistych predyspozycjach zawodowych, wyzwolenie w nich siły do przezwyciężania trudności życiowych oraz aktywnego udziału w procesie nabywania kwalifikacji i umiejętności zawodowych, tak aby zwiększyły szansę na wejście w rynek pracy oraz integrację ze społeczeństwem.

W roku 2009 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku – Białej uruchomił, w ramach Projektu „Bielsko – Biała łączy ludzi”, Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Śródmieście Bielsko (biuro Projektu/ Punkt poradnictwa obywatelskiego przy ul. Cieszyńskiej 11 w Bielsku – Białej).

Efektom dotychczasowych działań rewitalizacyjnych jest zwiększenie zainteresowania inwestowaniem na terenie Starego Miasta (zwiększenie obrotu nieruchomościami prywatnymi gminnymi, wynajmowanie pustostanów, uruchamianie nowych działalności). Powstały nowe lokale gastronomiczne oraz usługowe, w tym również związane z funkcją kulturalną. Nastąpiła zmiana funkcji lokali przyrynkowych zgodnie z preferencjami gminy, jak również znaczne ożywienie działalności remontowej wśród właścicieli i najemców prywatnych oraz oczekiwana zmiana funkcji usług w lokalach usytuowanych w bezpośrednim

sąsiedztwie Rynku. Efektem jest także poprawa ład przestrzennego, estetyki obiektów oraz ich otoczenia.

W sposób ciągły na obszarach przeznaczonych do rewitalizacji prowadzona jest:

- kontynuacja remontów kolejnych nieruchomości ze szczególnym uwzględnieniem podwórek, w tym wykorzystanie założeń do kompleksowego programu małej architektury dla Starówki,
- kontynuacja zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym obsługa komunikacyjna, wprowadzenie zieleni parkowej, budowa kolejnych parkingów,
- realizacja kolejnych projektów mających na celu aktywizację społeczną i gospodarczą mieszkańców Starego Miasta,
- działalność edukacyjno – doradcza dla właścicieli nieruchomości i najemców prywatnych ds. dotycząca możliwości pozyskiwania funduszy na remonty konserwatorskie zarówno ze środków krajowych jak i unijnych,
- dalsza współpraca z użytkownikami i właścicielami nieruchomości prywatnych,
- kontynuacja regulacji stanów prawnoprawno – własnościowych,
- sterowanie programami usługowymi i handlowymi,
- animacja procesów kulturowych tradycji miejsca, informacja i marketing.

Rewitalizowana Starówka stała się miejscem organizacji szeregu imprez, w latach 2007 - 2010 r. zorganizowano m.in.:

- Festiwal ulicy Wzgórze – pomysłodawca i organizator: Stowarzyszenie Wspierania Działań Kulturowych Uwaga Kultura oraz Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla im. Wojewody Grażyńskiego SMOG,
- Spektakl „Exultet” – organizator: Wydział ds. Ewangelizacji przy Diecezji Bielsko-Żywieckiej,
- Festiwal Miast Partnerskich – organizator: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego Bielsko-Biała,
- Jarmark Świętojański: organizator – Muzeum w Bielsku-Białej,
- Festiwal Rytmu – organizator: Beskidzka Inicjatywa Lokalna,
- Koncerty estradowe – organizator: Bielskie Centrum Kultury,
- Pokaz mody z cyklu 4 pory roku,
- Święta na Starówce – organizator: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz Agencja Reklamowa PROMIX,
- Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych „Złota Trąbka” - Organizatorzy: Polski Związek Chórów i Orkiestr Oddział w Bielsku – Białej, Samorząd Gminy Kozy, Dom

- Kultury w Kozach, Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej Współorganizatorzy:
Starostwo Powiatowe w Bielsku – Białej, Samorządy Gmin Powiatu Bielskiego,
- Beskidzki Festiwal Nauki i Sztuki – Akademia Techniczno – Humanistyczna w Bielsku – Białej.

7. Transport i komunikacja

7.1 System transportowy

Sieć dróg publicznych ze względu na rodzaj pełnionych funkcji dzieli się na następujące kategorie dróg: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz wewnętrzne. Drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, a drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne stanowią własność samorządu.

Zarządcą autostrad i dróg ekspresowych jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad z wyłączeniem autostrad płatnych, których zarządcą (po podpisaniu umowy koncesyjnej) staje się koncesjonariusz.

Zarządcą dróg i ruchu na drogach publicznych w granicach administracyjnych miasta Bielska-Białej (z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych) jest jednostka budżetowa – Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej, która została powołana z dniem 1 kwietnia 1995 r. na podstawie uchwały nr XII/123/95 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej.

7.2 Transport drogowy i drogownictwo

Bielsko-Biała stanowi ważny węzeł drogowy – w rejonie miasta przebiega:

- droga krajowa nr 1 (Gdańsk – Cieszyn), na odcinku Bielsko-Biała – Cieszyn: jako droga ekspresowa S1,
- droga krajowa nr 69 (Bielsko-Biała – Zwardoń) – docelowo droga ekspresowa S69 (w trakcie budowy),
- droga krajowa nr 52 (Bielsko-Biała – Głogoczów),
- droga wojewódzka nr 942 (Bielsko-Biała – Wisła).

W mieście znajduje się rozrząd ruchu w kierunku granicy z Czechami (E75, E462) oraz Słowacją (69, 945)².

Do podstawowych połączeń drogowych w obrębie miasta należą:

- fragment ul. Warszawskiej oraz Bohaterów Monte Cassino – ruch tranzytowy Katowice – Cieszyn,
- ul. Niepodległości, Wyzwolenia, Lwowska, Krakowska - ruch w kierunku Krakowa,
- ul. Żywiecka – główny ruch w kierunku Żywca,

² W związku z przystąpieniem Polski, Czech i Słowacji do Strefy Schengen, z dniem 21 grudnia 2007 r. wszystkie lądowe przejścia graniczne pomiędzy tymi państwami zostały zniesione – na granicach pomiędzy państwami strefy Schengen nie jest prowadzona kontrola graniczna.

- ul. Warszawska, 3 Maja, Zamkowa, Partyzantów, Bystrzańska – ruch w kierunku Szczyrku.

Mapa 6. Sieć drogowa na terenie Bielska-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Tabela 70. Pomiar ruchu kołowego na terenie Bielska-Białej w 2007 r.*

Nazwa ulicy	Liczba pojazdów przypadająca na jedną godzinę ruchu w szczycie
Bora-Komorowskiego	2834
Warszawska	2756
3 Maja	2505
Krakowska	2134
Żywiecka	1894
Piastowska	1892
Cieszyńska	1836
Partyzantów	1810
Wyzwolenia	1748
Stojałowskiego	1512
Mostowa	1409

Michałowicza	1331
PCK	806
Sobieskiego	752
Leszczyńska	506

* Ostatnie pomiary ruchu kołowego zostały wykonane w 2007 r. Obowiązek wykonywania pomiarów przypada co 5 lat. Kolejne pomiary ruchu odbędą się w 2012 r.

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela 71. Sieć drogowo – uliczna Bielska-Białej w 2010 r.

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Liczba	Długość (km)
Układ podstawowy		
Drogi krajowe	3	18,5
Drogi wojewódzkie	1	10,4
Drogi powiatowe	81	108,8
Układ obsługujący		
Drogi gminne	1146	456
Drogi wewnętrzne	30	4,1
Obiekty (mosty, wiadukty, tunele) (szt.)	117	-
Kładki dla pieszych (szt.)	25	-
Przejścia podziemne (szt.)	8	-

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Standard obsługi miasta przez komunikację drogową wyrażony jest dostępnością komunikacyjną obszaru, której parametrami są:

- gęstość sieci dróg publicznych (Bielsko-Biała: 4,78 km/km²),
- długość dróg przypadająca na 1 000 mieszkańców (Bielsko-Biała: 3,41 km).

Stan techniczny sieci drogowej w Bielsku-Białej wykazuje znaczną dekapitalizację (28% układu podstawowego oraz 23% układu obsługującego). Poziom dekapitalizacji wyraża się relacją długości dróg wymagających remontu do całkowitej ich długości.

Tabela 72. Stan techniczny sieci dróg w Bielsku-Białej w 2010 r.

Poziom dekapitalizacji w %	
Układ podstawowy	28 %
Układ obsługujący	23 %

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela 73. Sieć drogowo-uliczna Bielska-Białej w 2010 r. wymagająca remontu

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Długość (km)
Układ podstawowy	
Drogi krajowe	13,0
Drogi wojewódzkie	---
Drogi powiatowe	25,8
Układ obsługujący	
Drogi gminne	102,0
Drogi wewnętrzne	2,1

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Funkcjonowanie sieci drogowo – ulicznej Bielska-Białej powiązane jest także z możliwościami parkowania. Liczba miejsc parkingowych ma charakter szacunkowy i wynosi ok. 2000 miejsc. Administratorem parkingów w pasie drogowym jest zarządca drogi.

7.3 Miejskie inwestycje drogowe zrealizowane w 2010 r.

W 2010 r. na inwestycje zostały poniesione wydatki w kwocie 75 175 238,35 zł w tym: 18 728 674,58 zł – środki z budżetu Unii Europejskiej, 1 086 285,34 zł – środki z budżetu państwa przeznaczone na usuwanie skutków klęski żywiołowej.

Tabela 74. Liczba, długość i nośność wybudowanych i przebudowanych dróg, obiektów inżynierskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Bielsku-Białej w 2010 r.

Elementy sieci drogowo-ulicznej	długość (mb)	nośność
Drogi gminne		
ul. Kolista	250	-
ul. Lotnicza – ścieżka rowerowa	142	-
ul. Młodzieżowa i ul. Bliska	465	-
ul. Średnia	512	-
ul. Wilcza	495	-
ul. Jaśminowa	292	-
ul. Wzgórze	150	-
ul. Piotrkowska	182	-
ul. Rysia – kanalizacja	42	-
ul. Palmowa – kanalizacja	135	-

Drogi powiatowe		
ul. Lipnicka	1540	-
ul. Sobieskiego etap 1B	170	-
ul. Wyzwolenia-chodniki	965	-
ul. Piłsudskiego	98	-
Drogi krajowe		
DK 52 (część ul. Niepodległości, Wyzwolenia, Lwowskiej)	1380	-
Niepodległości	67	-
Inne obiekty		
ul. 3-go Maja – przebudowa przejścia dla pieszych	63	
ul. Borsucza – odbudowa przepustu drogowego	6,4	20t
ul. Jazowa - przebudowa mostu na potoku Kamienickim	4,8	40t
ul. Dziewanny – odbudowa przepustu drogowego	12	40t
Plac Chrobrego – przebudowa windy osobowej dla przejścia podziemnego pod ul. 3-go Maja		

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

17 września 2010 r. nastąpiło uroczyste otwarcie ruchu na zrealizowanej kluczowej inwestycji drogowej w Bielsku-Białej – przebudowie odcinka drogi krajowej nr 52 (ul. Wyzwolenia / Niepodległości). Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniósł ok. 122 mln zł. Projekt uzyskał dofinansowanie z UE w ramach RPO WSL 2007-2013 w wysokości 67 mln zł.

Drugą strategiczną dla miasta inwestycją drogową jest realizowana od 2008 r. przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad budowa Północno-Wschodniej Obwodnicy Miasta Bielska-Białej – jako odcinka drogi S1 i S69. Zakres robót obejmuje budowę i przebudowę licznych obiektów inżynierskich m.in. budowę 3 nowych węzłów: „Rosta”, „Krakowska”, „Mikuszowice”, remont węzła „Komorowice”, licznych wiaduktów, estakad, przepustów. Wartość inwestycji wynosi ok. 1,25 mld zł. Planowany termin oddania inwestycji do ruchu wyznaczono na koniec października 2011 r.

7.4 Motoryzacja

Bielsko-Biała charakteryzuje się dużą ilością zarejestrowanych pojazdów (103 691), wskaźnik motoryzacji w 2010 r. osiągnął wartość 592 pojazdów na 1000 mieszkańców.

Tabela 75. Informacje dotyczące motoryzacji na terenie Bielska-Białej, stan na 31.12.2010 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Pojazdy zarejestrowane ogółem, w tym:	103 691
- samochody osobowe	79 496
- samochody ciężarowe	15 568
- samochody specjalne	707
- autobusy	392
- motocykle i motorowery	3 832
- naczepy (ciężarowe i specjalne), przyczepy ciężarowe, specjalne i rolnicze)	2 560
- ciągniki siodłowe	704
- ciągniki rolnicze	432
Pojazdy zarejestrowane po raz pierwszy na terytorium Polski	6 890
Wydane prawa jazdy	6 397
Wskaźnik motoryzacji (pojazdów/1000 mieszkańców)	592

Źródło: Wydział Komunikacji Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

7.5 Miejski transport zbiorowy

Miejski Zakład Komunikacyjny jest zakładem budżetowym prowadzącym obsługę komunikacji zbiorowej na terenie miasta oraz na terenie gmin sąsiadujących, z którymi Bielsko-Biała podpisało porozumienia.

Sieć komunikacji zbiorowej w Bielsku-Białej obejmuje 43 linie autobusowe: 34 linie miejskie, 6 linii podmiejskich (w kierunkach: Czechowice-Dziedzice, Bestwina, Jasienica i Wilkowice) oraz 3 linie nocne. W 2010 r. zostało utworzone 1 nowe połączenia autobusowe. Łączna długość linii komunikacyjnych wynosi 467 km.

Tabela 76. Parametry sieci komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Liczba linii autobusowych	43
w tym:	
- miejskie	34
- podmiejskie	6
- nocne	3
Długość linii autobusowych	467 km
Liczba przewiezionych pasażerów	25 273 000

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

Tabela 77. Nowouruchomione połączenia autobusowe MZK w Bielsku-Białej w 2010 r.

Relacja	Nr linii autobusowej
Warszawska Dworzec – Wapienna Osiedle	Linia nr 26

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

MZK eksploatuje 135 pojazdów, w tym 63 pojazdy przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2010 r. zakupione zostały 3 nowe autobusy: marki Mercedes O 530 G Citaro. Wszystkie nowonabyte pojazdy spełniają europejskie normy ekologiczne (posiadają silniki EURO 5 + EEV).

Tabela 78. Stan taboru komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2010 r.

Elementy sieci autobusowej	Ilość
autobusy w inwentarzu	135
w tym:	
- autobusy w ruchu	110
- autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	63

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

Tabela 79. Nowe środki transportu MZK zakupione ze środków budżetu miasta w 2010 r.

Liczba	Marka
3 autobusy	Mercedes O 530 G Citaro (silnik EURO 5+EEV)

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

W 2010 r. MZK wykonał taboru autobusowym na liniach miejskich oraz podmiejskich łącznie 7 659 000 wozokilometrów. Z usług przewozowych MZK w 2010 r. skorzystało 25 273 000 pasażerów. Od kilku lat w komunikacji miejskiej obserwuje się spadkowy trend wielkości przewozów, spowodowany dynamicznym wzrostem motoryzacji indywidualnej, malejącą liczbą mieszkańców miasta oraz rosnącą grupą osób w wieku poprodukcyjnym.

7.6 Transport kolejowy

Bielsko-Biała stanowi ważny węzeł kolejowy południowej Polski – zarówno transportu osobowego, jak i towarowego. Miasto posiada bezpośrednie połączenia z większością dużych miast w kraju.

Przez miasto przebiegają trzy linie kolejowe:

- nr 139 Katowice – Skaliste Serafinów,
- nr 190 Bielsko-Biała – Czeski Cieszyn (od 10 stycznia 2009 r. kursowanie pociągów pasażerskich relacji Bielsko-Biała Główna – Cieszyn zostało zawieszone),

– nr 117 Bielsko-Biała – Kalwaria Zebrzydowska.

Tabela 80. Stacje oraz przystanki kolejowe na terenie Bielska-Białej

Stacje kolejowe (pasażerskie)	Stacje kolejowe (towarowe)	Kolejowe przystanki osobowe		Bocznic kolejowe
		Nazwa	Linia kolejowa	
Bielsko-Biała Główna Bielsko-Biała Leszczyny	Bielsko-Biała Główna	Bielsko-Biała Wapienica	nr 190 Bielsko-Biała – Czeski Cieszyń	Fiat Auto Poland S.A.
		Bielsko-Biała Aleksandrowice	nr 190 Bielsko-Biała – Czeski Cieszyń	
		Bielsko-Biała Górne	nr 190 Bielsko-Biała – Czeski Cieszyń	
		Bielsko-Biała Zachód	nr 190 Bielsko-Biała – Czeski Cieszyń	
	Bielsko-Biała Leszczyny	Bielsko-Biała Główna	nr 139 Katowice – Skalite Serafinów / nr 117 Bielsko-Biała – Kalwaria Zebrzydowska / nr 190 Bielsko-Biała – Czeski Cieszyń	Zakłady Tłuszczowe Bielmar Sp. z o.o.
		Bielsko-Biała Komorowice	nr 139 Katowice – Skalite Serafinów	
	Bielsko-Biała Wschód	Bielsko-Biała Północ	nr 139 Katowice – Skalite Serafinów	PKE Zespół Elektrociepłowni Bielsko-Biała – ECI
		Bielsko-Biała Lipnik	nr 139 Katowice – Skalite Serafinów	
		Bielsko-Biała Leszczyny	nr 139 Katowice – Skalite Serafinów	
		Bielsko-Biała Mikuszowice	nr 139 Katowice – Skalite Serafinów	
		Krzemionki	nr 117 Bielsko-Biała – Kalwaria Zebrzydowska	
		Bielsko-Biała Wschód	nr 117 Bielsko-Biała – Kalwaria Zebrzydowska	

Źródło: Opracowane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

PKP Przewozy Regionalne Sp. z o.o. Śląski Zakład Przewozów Regionalnych, PKP Intercity S.A. realizuje przewozy zbiorowe o charakterze zewnętrznym obsługiwane przez komunikację kolejową.

Tabela 81. Bezpośrednie połączenia kolejowe Bielska-Białej z wybranymi miastami

Trasa	Ilość połączeń w ciągu dnia
Bielsko-Biała – Katowice	32
Bielsko-Biała – Warszawa	7
Bielsko-Biała – Wrocław	4
Bielsko-Biała – Szczecin	1
Bielsko-Biała – Zakopane	3
Bielsko-Biała – Gdynia	6
Bielsko-Biała – Kraków	2

Źródło: Rozkład odjazdów pociągów pasażerskich ze stacji PKP Bielsko-Biała Główna. Ważny od 12.12.2010 do 10.12.2011 r.

Tabela 82. Przewóz towarów w Bielsku-Białej w 2010 r.

Nazwa stacji	Nadanie (załadunek)		Przybycie (wyładunek)	
	wagony	tony	wagony	tony
Bielsko-Biała Główna	1 183	49 790	1 813	98 560
Bielsko-Biała Wschód	0	0	570	27 901
Bielsko-Biała Leszczyny	0	0	0	0
Ogółem	1 183	49 790	2 383	126 461

Źródło: PKP CARGO S.A.Katowice

Tabela 83. Przewozy kolejowe pasażerskie w Bielsku-Białej w 2010 r.

Przewozy regionalne	1 994 313
PKP Intercity	200 000

Źródło: Przewozy Regionalne Sp. z o.o., PKP Intercity S.A.

7.7 Transport lotniczy

Bielsko-Biała posiada lotnisko sportowe w dzielnicy Aleksandrowice, którego zarządzającym terenem i głównym użytkownikiem jest Aeroklub Bielsko-Bialski. Lotnisko położone jest w odległości 4 km od centrum miasta, posiada trzy drogi startowe o nawierzchniach darniowych i obsługuje: lotnictwo sportowe, rekreacyjno – wypoczynkowe, szkoleniowe, sanitarne, komunikacji lotniczej na liniach krótkiego zasięgu, lotnictwo „dyspozycyjne”, lotnictwo gospodarczo – usługowe, umożliwia także hangarowanie oraz przechowywanie samolotów i sprzętu lotniczego.

Tabela 84. Najbliższe międzynarodowe lotniska pasażerskie dla Bielska-Białej

Wyszczególnienie	Odległość*	Orientacyjny czas przejazdu*
Międzynarodowy Port lotniczy Ostrawa – Mošnov im. Leoša Janáčka	84 km	1 h 20 min.
Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice – Pyrzowice	97 km	1 h 20 min.
Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice	108 km	1 h 20 min.

* dotyczy dojazdu transportem samochodowym

Źródło: opracowano na podstawie Geolokacyjnego Systemu Nazw – GSN.pl opartego o Mapy Google

8. Gospodarka komunalna

8.1 Gospodarka wodno – ściekowa

Na terenie Gminy Bielsko-Biała działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi „AQUA” S.A. – na podstawie zezwolenia wydanego Decyzją Prezydenta Miasta Bielsko – Biała z dnia 13 czerwca 2003 r. Zgodnie z zezwoleniem przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi:

- 1) w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę: ujmowanie, uzdatnianie i dostarczanie wody usługobiorcom, z którymi zawarto umowę, za pomocą urządzeń wodociągowych,
- 2) w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków: odprowadzanie i oczyszczanie ścieków dostarczonych przez usługobiorców, z którymi zawarto umowy, za pomocą urządzeń kanalizacyjnych.

Do najważniejszych składników majątkowych Spółki należy:

- 13 ujęć wodociągowych o dobowej zdolności produkcyjnej 147 tys. m³/d,
- 1 929 km sieci wodociągowej,
- 1 009 km sieci kanalizacyjnej,
- 2 oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 98 tys. m³/d,
- zbiorniki wodociągowe wyrównawcze o łącznej pojemności 105 tys. m³,
- zbiornik zaporowy Wapienica o pojemności całkowitej 1,1 mln m³,
- 46 pompowni wody i hydroforni oraz 29 pompowni ścieków.

AQUA S.A. uzdatnia oraz dostarcza wodę pitną dla mieszkańców: Bielska-Białej, Szczyrku, Kęt, Wilamowic, Andrychowa, Bestwiny, Buczkowic, Chybia, Czechowic-Dziedzic, Jasienicy, Jaworza, Kóz, Porąbki oraz Wilkowic. Spółka zapewnia zaopatrzenie w wodę zarówno dla odbiorców indywidualnych, jak również dla sektora przedsiębiorstw. Głównymi odbiorcami wody są gospodarstwa domowe oraz spółdzielnie mieszkaniowe, ale znaczącą liczbę stanowią również instytucje publiczne oraz zakłady przemysłowe. Na swoim obszarze działania AQUA S.A. dostarcza wodę do 83% mieszkańców. Firma rocznie sprzedaje około 16 mln m³ wody, która dostarczana jest do ponad 40 tys. punktów, z których korzysta około 225 tys. osób.

Bielsko-Biała jest zaopatrywana w wodę z wielu źródeł, największe z nich to ujęcia: w Kobiernicach na rzece Sole oraz ze zbiornika retencyjnego Wapienica. W mniejszym stopniu miasto zaopatrywane jest z lokalnych ujęć na potoku Straconka, nie licząc ujęć o bardzo małej wydajności. Woda uzdatniana jest w dwóch stacjach w Wapienicy oraz Kobiernicach.

Tabela 85. Struktura odbiorców wody w Bielsku-Białej ze względu na cel wykorzystywania wody w 2010 r.

Cel wykorzystania	Wielkość zużycia w m ³	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	6 228 454	69,7 %
Działalność gospodarcza	2 159 419	24,2 %
Inne cele	547 983	6,1 %
Razem	8 935 857	100,0 %

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2010 r. w Bielsku-Białej dobowe zużycie wody w litrach wyniosło 100 litrów/mieszkańca/dobę. Straty w sieci wodociągowej (wskaźnik liczony w stosunku do produkcji wody) wyniosły 40,5 %.

AQUA S.A. eksploatuje dwie oczyszczalnie ścieków: w Komorowicach o przepustowości 90 tys.m³/dobę oraz w Wapienicy o przepustowości 8 tys. m³/dobę. Ilość ścieków odprowadzanych dziennie z terenu Bielska-Białej w 2010 r. wynosiła 28 734 m³/dobę.

Tabela 86. Ilość odprowadzanych ścieków w Bielsku-Białej w 2010 r.

Rodzaj korzystających	Ilość ścieków w m ³	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	6 214 716	58,8%
Działalność gospodarcza	2 613 488	24,7%
Inne	1 740 254	16,5%
Razem	10 568 461	100%

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Głównym zadaniem realizowanym przez AQUA S.A. w latach 2010-2013 jest realizacja projektu „Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej w dzielnicach miasta Bielsko-Biała”, który jest współfinansowany z Funduszu Spójności Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IŚ). W ramach projektu Spółka rozbudowuje rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w następujących dzielnicach miasta Bielsko-Biała: Stare Bielsko, Komorowice Śląskie, Komorowice Krakowskie, Lipnik, Kamienica, Olszówka i Mikuszowice Śląskie, co umożliwi skierowanie ścieków bytowo-gospodarczych z tych dzielnic do oczyszczalni ścieków w Komorowicach i Wapienicy. Budowie sieci kanalizacyjnej towarzyszy w wybranych miejscach rozbudowa lub modernizacja sieci wodociągowej. Projekt jest realizowany w ramach 3 kluczowych kontraktów budowlanych o łącznej wartości 70.859 tys. zł netto. Po zrealizowaniu Projektu kanalizacją zostanie objęte 98, 3% populacji miasta Bielska-Białej.

8.2 Gospodarka odpadami

Na terenie Bielska-Białej zadania w obszarze gospodarki odpadami obejmujące: budowę, utrzymanie i eksploatację składowisk odpadów oraz obiektów służących do wykorzystywania i unieszkodliwiania odpadów realizuje Zakład Gospodarki Odpadami S.A. Aktualnie na składowisku w Bielsku-Białej składowane są odpady komunalne wytwarzane głównie na terenie Gminy Bielsko-Biała oraz gmin powiatu bielskiego: Kozy, Czechowice – Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Bestwina i Szczyrk.

Od 2008 r. w mieście realizowany jest projekt pn. „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielska-Białej i gmin powiatu bielskiego”, dla którego w dniu 31 sierpnia 2009 r. została podpisana umowa pomiędzy ZGO S.A. w Bielsku-Białej a WFOŚiGW w Katowicach o przyznaniu dofinansowania. Całkowity koszt realizacji projektu: 89 425 892,69 zł (z czego dofinansowanie z Funduszu Spójności wynosi 57 295 053,02 zł), co wynosi 64,07 %. Projekt realizowany jest w latach 2008 – 2013.

W ramach w/w projektu realizowane są następujące zadania inwestycyjne:

1. Budowa II sektora składowiska odpadów,
 2. Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej z terenu składowiska,
 3. Zamknięcie i rekultywacja starego składowiska odpadów,
 4. Projekt i budowa Zakładu Gospodarki Odpadami wraz z infrastrukturą i osprzętem.
- Zadanie to obejmuje m.in. następującą infrastrukturę:
- sortownię odpadów zmieszanych i odpadów zbieranych selektywnie o przepustowości 70.000 Mg/rok
 - instalację do biologicznej stabilizacji frakcji organicznej odpadów komunalnych wydzielonych w procesie sortowania i kompostowania selektywnie zbieranych odpadów ulegających biodegradacji o przepustowości 15.000 Mg/rok,
 - stację demontażu odpadów wielkogabarytowych o przepustowości 2.400 Mg/rok,
 - magazyn do gromadzenia i punkt przygotowania transportu różnego rodzaju odpadów niebezpiecznych o przepustowości 500 Mg/rok,
 - punkt przetwarzania odpadów budowlanych w ilości 3.700 Mg/rok.

Zbieraniem odpadów od ich wytwórców oraz ich transportem do miejsca unieszkodliwiania zajmuje się SITA Zakład Oczyszczania Miasta S.A., w zakresie znacznie mniejszym zajmują się też: Sanit Trans Sp. z o.o., A.S.A. Eko Polska sp. z o.o., ALBA ekoserwis Sp. z o.o., PHU Operatus, Remondis Sp. z o.o., Kontener Serwis Lukas, Prodreks Sp. z o.o.

Tabela 87. Struktura asortymentowa – ilościowa przyjętych odpadów przez ZGO S.A. w latach 2009-2010.

Wyszczególnienie	2009 r.		2010 r.	
	Ilość w Mg		Ilość w Mg	
Odpady ogółem w tym:	81 935,8	100%	77 861,7	100%
- odpady komunalne	68 810,9	84%	63 892,4	82,1%
- odpady budowlane	8 731,3	10,7%	9 953,1	12,8%
- odpady pozostałe	4 393,6	5,4%	4 016,2	5,2%

Źródło: Sprawozdanie z działalności gospodarczej ZGO S.A. oraz działalności Zarządu Spółki za rok obrotowy 01.01.2010 do 21.12.2010

Tabela 88. Wskaźniki dotyczące odpadów komunalnych w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Ilość mieszkańców objętych stałym wywozem odpadów	ok. 97%
Koszt wywozu ponoszony w miesiącu	ok. 8,50 zł/mieszkańca/miesiąc
Gospodarstwa objęte segregacją	ok. 45%
Ilość surowców zebranych z gniazd segregacji	1 949,00 Mg
Odzysk surowców wtórnych	1743,22 Mg

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej – dane szacunkowe

W 2010 r. ok. 75% obszaru Bielska-Białej objętych zostało selektywną zbiórką odpadów. Około 45% ogółu gospodarstw domowych zostało objętych segregacją odpadów. Z gniazd segregacji zebranych zostało 1 949 Mg odpadów, z tego w odzysku wtórnym uzyskano 1743,220 Mg (szkło: 40,2%, papier: 48%, plastik: 11,7%, metal: 0,1%).

Tabela 89. Zestawienie surowców wtórnych oddanych do recyklingu w 2010 r.

Rodzaj surowca	Ilość w Mg	Procentowy udział
szkło	700,745	40,2%
papier	836,660	48,0%
plastik	204,645	11,7%
metal	1,170	0,1%
Razem	1743,220	100%

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

8.3 Elektroenergetyka

ENION Spółka Akcyjna został wyznaczony na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego na obszarze określonym w koncesji na dystrybucję energii elektrycznej dla ENION S.A.

Enion Spółka Akcyjna Oddział w Bielsku-Białej prowadzi działalność dystrybucyjną energii elektrycznej na terenie miasta Bielska-Białej. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Enion S.A. jest Centrala w Krakowie oraz 5 oddziałów, w tym jeden z siedzibą w Bielsku-Białej. Sprzedażą energii elektrycznej zajmuje się Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. w Krakowie.

Tabela 90. Nakłady na inwestycje poniesione na terenie Bielska-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Wysokość nakładów
Budowa nowych obiektów infrastruktury technicznej	12 321,5 tys. zł

Źródło: ENION Grupa Tauron S.A.

8.4 Gazownictwo

System gazowniczy miasta Bielsko-Biała składa się z gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji gazowych I stopnia i II stopnia. Przez teren miasta przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia, na których zlokalizowane są 3 stacje gazowe I stopnia obsługiwane przez Operatora Gazociągów Przesyłowych „Gaz – System” będące źródłem zasilania systemu dystrybucyjnego gazu w eksploatacji Górnośląskiego Operatora Systemu Dystrybucyjnego Sp. z o.o. w Zabrze – Rozdzielnia Gazu w Bielsku-Białej. Miasto jest zaopatrywane w gaz z układu pierścieniowego przesyłowych gazociągów średniego ciśnienia, do którego podłączone są rozdzielcze sieci średniego ciśnienia, stacje gazowe II stopnia i gazociągi niskiego ciśnienia.

Rozdzielnia Gazu w Bielsku-Białej obsługuje 625 km sieci gazowej średnioprężnej i 373 km sieci gazowej niskoprężnej oraz 24 stacje redukcyjno-pomiarowe SRO II stopnia. Obszar miasta jest zgazyfikowany w 90% - bez prostego dostępu do sieci pozostają obecnie nowe obszary budownictwa na Sarnim Stoku, Trzech Lipkach i Malowanym Dworku oraz tereny przemysłowe w Wapienicy.

System dystrybucyjny gazu ziemnego obsługiwany przez Rozdzielnię Gazu w Bielsku-Białej zaopatruje w gaz sprzedawany przez Gazownię Zabrzeńską ok. 61 000 odbiorców, z czego 96,4% stanowią gospodarstwa domowe.

Tabela 91. Zaopatrzenie i zużycie gazu w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	2010 r.
Całkowite zużycie gazu, w tym w gospodarstwach domowych	78 483 tys. m ³ ok. 38 470 tys. m ³
Liczba odbiorców gazu, w tym w gospodarstwach domowych	60 947 58 758
Nakłady inwestycyjne	2,34 mln zł

Źródło: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Górnśląski Oddział Obrotu Gazem w Zabrze, Gazownia Zabrzeńska; Górnśląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrzu.

8.5 Ciepłownictwo

System Ciepłowniczy Bielsko-Biała zasilany jest z następujących źródeł ciepła:

1. Elektrociepłownia EC1 Bielsko-Biała – Południowy Koncern Energetyczny S.A. z Grupy TAURON (moc cieplna: 275 MW_t, moc elektryczna: 77 MW_e),
2. Elektrociepłownia EC2 Bielsko-Północ w Czechowicach Dziedzicach – Południowy Koncern Energetyczny S.A. z Grupy TAURON (moc cieplna: 172 MW_t, moc elektryczna: 55 MW_e),
3. Ciepłowni Rejonowej P.K. „Therma” Sp. z o.o. w Wapienicy (moc cieplna: 20 MW_t),
4. Kotłowni gazowo-olejowej P.K. „Therma” Sp. z o.o. (moc cieplna: 5,00 MW_t),
5. Kotłowni gazowej P.K. „Therma” Sp. z o.o. (sumaryczna moc cieplna: 1,614 MW_t).

Elektrociepłownie EC1 w Bielsku-Białej przy ul. Tuwima 2 oraz EC2 w Czechowicach-Dziedzicach przy ul. Legionów 243a stanowią Zespół Elektrociepłowni w Bielsku-Białej S.A. Źródła EC1 oraz EC2 zasilają wspólną sieć ciepłowniczą – wodną Bielska-Białej. Ciepło w nośnikach wodnym i parowym sprzedawane jest do dystrybutora zaopatrującego miasto (P.K. „Therma” Sp. z o.o.), natomiast energia elektryczna dostarczana jest do krajowego systemu elektroenergetycznego.

19 sierpnia 2010 r. w Zespole Elektrociepłowni Bielsko-Biała EC1 odbyło się wmurowanie aktu erekcyjnego pod budowę bloku ciepłowniczego o mocy elektrycznej 50 MWe i mocy cieplnej 106 MW_t – prace związane z inwestycją rozpoczęły się w grudniu 2009 r. Nowa jednostka zostanie wyposażona w kocioł fluidalny, turbinę przeciwprężną, dwa kotły szczytowe oraz akumulator ciepła o mocy 50 MW. Nowy blok ciepłowniczy będzie charakteryzował się wysokimi parametrami sprawnościowymi przy znacznie obniżonym oddziaływaniu na środowisko naturalne. W zakresie emisji dwutlenku węgla (CO₂) redukcja (w stosunku do stanu aktualnego) wyniesie 25%. Nastąpi także znaczące, bo 10 – krotne obniżenie emisji dwutlenku siarki (SO₂) z 2 000 do 200 mg/Nm³, jak również 3 – krotne

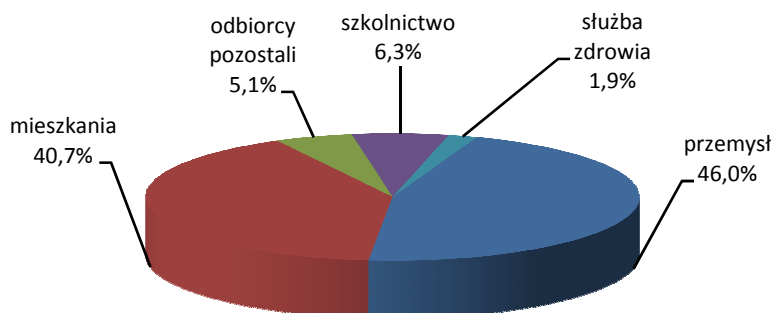
obniżenie emisji tlenków azotu (NO_x) z 600 do 200 mg/Nm³ oraz ponad 17 – krotne obniżenie emisji pyłu z 350 do 20 mg/Nm³. Zakończenie inwestycji planowane jest na połowę 2013 r. Wartość przedsięwzięcia to ok. 470 mln zł.

Przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa Komunalnego „Therma” Sp. z o.o. na terenie Bielsko-Biała jest:

- zakup, przesył i dystrybucja oraz sprzedaż ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania, wentylacji i ciepłej wody użytkowej w nośniku wodnym,
- produkcja ciepła we własnych źródłach ciepła tj. w Ciepłowni Rejonowej opalanej węglem, w kotłowni gazowo-olejowej oraz w kotłowniach gazowych,
- prowadzenie prac remontowych i inwestycyjnych w zakresie sieci, węzłów cieplnych i urządzeń ciepłowniczych,
- prowadzenie obsługi instalacji wewnętrznych oraz węzłów cieplnych w obiektach odbiorców.

Therma realizuje około 40% potrzeb cieplnych Bielska-Białej. Dostarcza ciepło na cele ogrzewania i wentylacji obiektów, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz gorącą wodę o podwyższonych parametrach na potrzeby technologiczne przemysłu.

Wykres 24. Struktura odbiorców wg zapotrzebowania mocy cieplnej – stan na koniec 2010 r.

Źródło: Sprawozdanie z działalności P.K. „Therma” Sp. z o.o. za 2010 r.

System sieci cieplnych Bielska-Białej składa się z systemu sieci wodnych obejmujących dwa podsystemy sieci wysokoparametrowych dalekiego zasięgu pracujących ze względu na różnicę poziomów terenów ponad 130 m jako rozdzielone. Układ sieci ciepłowniczych poprzez dwustronne, a niekiedy trzystronne zasilanie, daje gwarancję niezawodnego zaopatrzenia odbiorców w ciepło. Układ ten umożliwia rezerwowanie zasilania w okresach remontów i w przypadkach awarii.

W celu obniżenia kosztów dystrybucji ciepła dostarczanego do użytkowników prowadzone są prace modernizacyjne i remontowe systemu ciepłowniczego. W ramach tych działań w 2010 r. wymieniono 4,8 km sieci ciepłych. W miejsce sieci w technologii tradycyjnej w sieciach wodnych zastosowano w około 95% - rury preizolowane różnych systemów.

Na terenie miasta P.K. „Therma” Sp. z o.o. posiada 163 km sieci ciepłych, w tym 15 km sieci napowietrznych.

Tabela 92. Sprzedaż ciepła przez P.K. „Therma” Sp. z o.o. w jednostkach rzeczowych (GJ) w latach 2009-2010

Wyszczególnienie	2009 r. (GJ)	2010 r. (GJ)	Dynamika % 2010/2009
Sprzedaż ciepła	1 922 680	2 159 807	112,3 %
- w nośniku parowym	1 869	207	11,1 %
- w nośniku wodnym	1 920 811	2 159 600	112,4 %

Źródło: Sprawozdanie z działalności P.K. „Therma” Sp. z o.o. za 2010 r.

Sprzedaż ciepła P.K. „Therma” Sp. z o.o. w 2010 r. była wyższa o 12,3 % niż w 2009 r. Wpływ na zwiększenie sprzedaży ciepła miał wydłużony sezon grzewczy (o 38 dni w stosunku do 2009 r.) oraz niższa temperatura zewnętrzna odnotowana w styczniu i grudniu 2010 r. (średnio o 3,4 st. C w porównaniu do analogicznego okresu 2009 r.). W 2010 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwie wynosiły 10 635 tys. zł.

Od 2007 r. na zlecenie Urzędu Miasta w Bielsku-Białej P.K. „Therma” jest operatorem „Kompleksowego programu ochrony powietrza atmosferycznego w zakresie ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery miasta Bielska-Białej z budynków jednorodzinnych z indywidualnymi kotłami węglowymi”. W 2010 r. w celu osiągnięcia założonego w programie efektu ekologicznego, za środki finansowe zgromadzone przez organizatora programu przeprowadzono modernizację 150 kotłowni, poprzez wymianę:

- 89 starych kotłów węglowych na nowoczesne kotły ekologiczne z certyfikatami energetyczno-ekologicznymi,
- 61 starych kotłów węglowych na kotły gazowe.

Selektywna gospodarka 28 rodzajami odpadów pozwoliła P.K. „Therma” na:

- przekazanie do ponownego wykorzystania 3428,95 Mg odpadów tj. 98,46 % wytworzonych odpadów,
- utylizację 1,36 Mg odpadów tj. 0,04% wytworzonych odpadów,
- przekazanie na składowiska 52,10 Mg odpadów, tj. 1,5 % wytworzonych odpadów, w tym odpadów komunalnych 37,25 Mg (1,07 % wytworzonych odpadów).

8.6 Zarządzanie energią

Zarządzanie energią stanowi systematyczne wyznaczanie i regulowanie strumieni energii zgodnie ze ściśle określonym planem w taki sposób, aby został osiągnięty cel funkcjonowania firmy/przedsiębiorstwa/budynku przy minimalnych kosztach energii.

W myśl zapisów ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997r. (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.), do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe.

Biuro Zarządzania Energią na czele z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta do spraw Zarządzania Energią zajmuje się kształtowaniem polityki energetycznej gminy Bielsko-Biała poprzez różnorakie działania w obrębie producentów i konsumentów energii, jak również propagowaniem oszczędzania energii.

Do głównych stałych zadań Biura Zarządzania Energią w zakresie zarządzania energią należy:

- nadzór nad realizacją polityki energetycznej na obszarze gminy określonej w "Założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe",
- nadzór nad realizacją zadań wynikających z "Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe",
- współpraca z przedsiębiorstwami energetycznymi w celu zapewnienia spójności pomiędzy planami rozwojowymi przedsiębiorstw energetycznych a Założeniami i Planem zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- wspomaganie zarządzania energią i monitoring energetyczny dla gminnych obiektów,
- prowadzenie działalności informacyjnej w dziedzinie użytkowania energii i eksploatacji urządzeń energetycznych.

Od 2007 r. w Bielsku-Białej jest realizowany Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE), mający na celu wymianę starych nieekologicznych i niskosprawnych kotłów węglowych na nowoczesne i ekologiczne źródła ciepła.

Źródłami finansowania PONE są:

- pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- środki własne Urzędu Miejskiego,
- wpłata własna różnicy kosztów uczestników programu.

W 2010 r. Program zakładał dofinansowanie w wysokości 60% kosztów związanych z wymianą kotła u uczestnika programu, ale nie więcej niż 7.200,00 zł brutto. Wszystkie wydatki przekraczające graniczną wartość ustalonego zakresu robót musiały być dodatkowo pokryte przez uczestnika Programu. W ramach realizacji PONE wymienionych zostało do tej pory 600 kotłów.

Ponadto w 2010 r. Biuro Zarządzania Energią podjęło następujące projekty z zakresu zarządzania energią:

1. SEAP – stworzono dokument precyzujący strategię miasta w zakresie działań na rzecz zrównoważonej energii. Opisano w nim zarówno działania inwestycyjne jak i promocyjne oraz edukacyjne. Jest on wyznacznikiem działań pro środowiskowych miasta na okres 2010-2020.
2. Rozpoczęto pracę nad miejskim projektem ENGAGE, w ramach którego spośród bielszczan zostaną wybrani „Ambasadorzy Klimatu” – 300 osób, które swoim wizerunkiem opatrzonym hasłem-deklaracją będą przykładem konkretnych zachowań prośrodowiskowych. Celem jest zmobilizowanie pozostałych mieszkańców do zmiany przyzwyczajeń w używaniu energii w domu i w pracy tak, by zmniejszyć emisję zanieczyszczeń powietrza. Zwieńczeniem akcji będzie Dzień Energii, który odbędzie się w październiku 2011 r. Wydarzenie to prowadzone jest równocześnie w 11 miastach partnerskich projektu Engage z całej Europy. Akcja inspirowana jest przez Porozumienie Burmistrzów (Covenant of Mayors), którego sygnatariuszem jest miasto Bielsko-Biała.
3. Rozpoczęto projekt Euronet 50/50 promujący energooszczędność w szkołach.
4. W ramach popularyzacji poszanowania energii miasto brało udział w kampanii „Arka dla Ziemi” (czerwiec 2010), w projekcie polsko-ukraińskim „Dwa kraje – jeden program oszczędzania energii” oraz PAUCI, a także kontynuowano podjęty rok wcześniej projekt „Wystawa IMAGINE w Beskidach” prezentujący wystawę najlepszych europejskich praktyk w tej dziedzinie.
5. Bielsko-Biała przewodniczyło w zespole efektywności energetycznej Grupy Wymiany doświadczeń – Związku Miast Polskich ustalając samorządowe standardy oceny efektywności energetycznej.
6. Bielsko-Biała brało udział w konkursie „Liga OZE” (Polska Liga Mistrzów Energii Odnawialnej), w którym zajęło III miejsce w kategorii „biomasa” dla gmin powyżej 50 tys. mieszkańców.
7. Popularyzacja zagadnień związanych z poszanowaniem energii na wiosennych i jesiennych Targach Budownictwa.

8.7 Cmentarnictwo komunalne

Na terenie Bielska-Białej znajdują się 2 cmentarze komunalne o łącznej powierzchni ok. 19,2 ha. Administratorem cmentarzy komunalnych jest „Zieleń Miejska” Sp. z o. o., w której Gmina Bielsko-Biała posiada 100% udziałów.

Tabela 93. Cmentarnictwo komunalne w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	Stopień wypełnienia (w %)	Ilość wolnych miejsc
Cmentarz komunalny ul. Karpacka	ok. 18,5	ok. 87	ok. 1,8 tys. + ok. 3 tys. miejsc na powtórny pochówek
Cmentarz komunalny ul. Krasickiego	ok. 0,7	100	0

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

9. Ochrona środowiska

Stan czystości środowiska w Bielsku-Białej jest przedmiotem stałych badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez bielską delegaturę Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach (WIOŚ). Monitorowaniu podlega powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne, zbiorniki wodne oraz gospodarka odpadami.

9.1 Ochrona powietrza

Na poziom zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej oddziałuje przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z indywidualnych gospodarstw domowych, kotłowni miejskich i zakładowych, zakładów przemysłowo-usługowych, ciągów komunikacyjnych, a także napływ zanieczyszczeń z obszarów sąsiednich, tj. Górnego Śląska, Rybnickiego Okręgu Węglowego oraz Okręgu Ostrawsko-Karwińskiego.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej jest ruch pojazdów samochodowych. Przez centrum miasta przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, tędy prowadzony jest zarówno ruch tranzytowy o charakterze krajowym i międzynarodowym, jak również lokalny.

Tabela 94. Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych ze szczególnie uciążliwych zakładów Bielska-Białej w latach 2007 – 2009

Rodzaj zanieczyszczenia	Emisja w tonach na rok		
	2007	2008	2009
Emisja zanieczyszczeń pyłowych			
ze spalania paliw	244	261	382
krzemowe	21	20	16
węglowo-grafitowe, sadza	3	3	3
ogółem	298	317	426
Emisja zanieczyszczeń gazowych			
dwutlenek węgla	508 271	463 333	426 626
dwutlenek siarki	2 393	2 275	2 480
tlenki azotu	760	627	786
tlenek węgla	357	369	359
nie zorganizowana	4	16	20
ogółem	511 948	466 777	430 401
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji			
pyłowe	55 131	50 334	54 998
gazowe	22	20	24

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Pomimo rozbudowanej sieci ciepłowniczej zasilanej centralnie przez elektrociepłownię i ciepłownię rejonową licznie występują na terenie miasta tradycyjne rozwiązania grzewcze z indywidualnymi kotłowniami węglowymi, koksowymi czy nawet gazowymi. Powodują one pogorszenie się stanu środowiska atmosferycznego i mogą być przyczyną występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, a w konsekwencji negatywnego oddziaływania na ludzi i budowlę, w tym zabytki.

Ocena jakości powietrza została dokonana przez WIOŚ w oparciu o serię wyników z automatycznej stacji monitoringu zanieczyszczeń powietrza zlokalizowanej przy ul. Z.Kossak-Szczuckiej 19 oraz punktu pomiaru benzenu metodą pasywną zlokalizowanego przy ul. 3-ego Maja 4.

Tabela 95. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza Bielska-Białej za 2009 r.

Strefa	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃
Miasto Bielsko-Biała	A	A	C	A	A	A	A	C	A	A	-

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Jak widać w powyższych tabelach, dla większości badanych zanieczyszczeń terenu Bielska-Białej nie odnotowano przekroczeń i stwierdzono dla nich klasę wynikową „A”. Jedynie dla pyłu zawieszonego (PM₁₀) oraz benzo(α)pirenu stwierdzono niższą klasę wynikową – „C”. W przypadku pyłu zawieszonego spowodowane to było występowaniem ponadnormatywnej ilości dni z przekroczeniami dopuszczalnej jego wartości średniodobowej. Natomiast w przypadku benzo(α)pirenu klasa „C” wynikała z jego ponadnormatywnego średniorocznego stężenia zanotowanego podczas analiz. Przekroczenia te spowodowane były emisją z indywidualnego ogrzewania budynków oraz napływem zanieczyszczeń powietrza spoza granic kraju.

Natężenie hałasu

W Bielsku-Białej mamy do czynienia ze źródłami emisji hałasu związanymi z komunikacją (drogową, kolejową oraz lotniczą), przemysłem oraz pracą linii energetycznych. Najistotniejsze jest zagrożenie hałasem występującym wzdłuż ciągów komunikacyjnych, a w szczególności drogowych. Wyniki pomiarów hałasu w punktach na terenie miasta wskazują, że na głównych arteriach komunikacyjnych poziom hałasu często przekracza wartości dopuszczalne – osiągając, bądź przekraczając pułapy progowe (w szczególności:

skrzyżowanie ul. Piastowskiej i ul. 3 Maja, ul. 3 Maja – zjazd na ul. Wałową, ul. Partyzantów – rejon byłej SP Nr 5 i przychodni zdrowia).

Ochronę przed hałasem powstającym w związku z eksploatacją dróg, zapewnia się przez stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu, a w szczególności zabezpieczeń akustycznych oraz właściwą organizację ruchu, poprawiającą jego płynność, a także przebudowę nawierzchni drogowych. Jedną z dostępnych metod redukcji hałasu komunikacyjnego jest stosowanie biernych zabezpieczeń akustycznych, czyli ekranów akustycznych. Jednakże w wielu przypadkach nie ma możliwości ich zastosowania. Względy architektoniczne, zbyt bliska zabudowa wzdłuż ciągów komunikacyjnych, względy bezpieczeństwa (ograniczenie widoczności przy skrzyżowaniach) uniemożliwiają ich stosowanie. Jedyną dostępną metodą redukcji hałasu pozostaje wtedy wymiana okien na dźwiękoizolacyjne, które zapewnią warunki komfortu akustycznego wewnątrz pomieszczeń zamkniętych.

W ostatnich latach na terenie miasta Bielska-Białej przeprowadzane były działania mające chronić mieszkańców przed występującym ponadnormatywnym poziomem hałasu. W ramach tych działań przeprowadzono między innymi wymianę okien na dźwiękoszczelne w budynkach użyteczności publicznej (szkoły, szpitale), jak również w budynkach mieszkalnych. Ponadto w mieście prowadzone są prace związane z montażem ekranów akustycznych oraz nasadzeniem zieleni izolacyjnej w miejscach występowania ponadnormatywnego poziomu hałasu, w ostatnich latach wykonano:

- budowę ekranu akustycznego w sąsiedztwie ulicy Warszawskiej nieopodal ulic Jasnej i Korczaka
- budowę ekranu akustycznego przy ulicy Niepodległości
- budowę ekranów akustycznych oraz nasadzenia zieleni izolacyjnej w obrębie ulic Armii Krajowej, Cieszyńskiej, Piastowskiej oraz Konopnickiej
- budowę ekranów akustycznych w rejonie skrzyżowania al. Gen. Andersa i ulicy Michałowicza
- budowę ekranów akustycznych przy węźle drogowym „Hulanka” (odcinek południowo zachodni)
- budowę ekranów akustycznych w ciągu al. Gen. Andersa na odcinkach pomiędzy tunelem „Hulanka”, a „zielonym tunelem” oraz w rejonie ulic Twardej, Klubowej i Pirackiej.

W obrębie miasta w celu zmniejszenia uciążliwości hałasu komunikacyjnego prowadzone są również ciągłe prace modernizacyjne układu drogowego.

9.2 Monitoring wód

Ocena jakości wód powierzchniowych na terenie Bielska-Białej w 2010 r. przeprowadzona została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, który wykonuje badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Informacje i wyniki tych badań są udostępniane do publicznej wiadomości, ponadto wykorzystywane są w celach sprawozdawczych w związku z wypełnianiem przez Polskę umów międzynarodowych. Ocena jakości wód powierzchniowych Bielska-Białej przeprowadzana jest na podstawie wyników badań w ośmiu punktach kontrolno-pomiarowych, w których prowadzony jest monitoring:

- operacyjny (w pięciu punktach pomiarowo-kontrolnych),
- wód powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (w czterech punktach pomiarowo-kontrolnych).

Ogólnie rozróżnia się pięć klas czystości tych wód, z uwzględnieniem kategorii jakości wody A1, A2, A3:

I klasa – wody o bardzo dobrej jakości (kategoria A1 – woda wymagająca prostego uzdatniania fizycznego)

II klasa – wody dobrej jakości (kategoria A2 – woda wymagająca typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego)

III klasa – wody zadowalającej jakości (kategoria A2 – woda wymagająca typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego)

IV klasa – wody niezadowalającej jakości (kategoria A3 – woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego)

V klasa – woda złej jakości (nie spełniające wymagań dla wód przeznaczonych do spożycia).

Tabela 96. Zestawienie przekrojów pomiarowo - kontrolnych monitoringu diagnostycznego rzek objętych monitoringiem na terenie miasta Bielska-Białej

Nazwa JCW	Kod JCW	Nazwa ciek	Kilometr rzeki	Nazwa ppk
Wapienica	PLRW200012211289	Wapienica	11,5	Wapienica poniżej oczyszczalni w Wapienicy
Rudawka	PLRW2000122112849	Rudawka	0,0	Rudawka ujście do Wapienicy
Biała	PLRW200012211499	Starobielski	0,0	Starobielski ujście do Białej
Biała	PLRW200012211499	Krzywa	0,2	Krzywa ujście do Białej
Kromparek	PLRW20006211489	Kromparek	1,1	Kromparek ujście do Białej

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Na ogólnie badaną ilość punktów tylko jeden z nich otrzymał kategorię A_2 : na Wapienicy poniżej zbiornika. W pozostałych trzech punktach kontrolno – pomiarowych woda nie została zakwalifikowana do żadnej z trzech kategorii. Istotnym czynnikiem wpływającym na klasyfikację jakości wód były stwierdzone zanieczyszczenia bakteriologiczne oraz zanieczyszczenia fizykochemiczne.

Na terenie Bielska-Białej monitoring wód podziemnych prowadzony był w dwóch punktach, stwierdzono w nich II oraz III klasę jakości.

9.3 Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Miejskie i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały zlikwidowane z dniem 1 stycznia 2010 r.

9.4 Lasy i tereny zieleni

Ponad 27% powierzchni Bielska-Białej stanowią tereny zielone – głównie lasy (3 179,54 ha). Zieleń urządzona na terenie miasta reprezentowana jest przede wszystkim w formie zabytkowych założeń zieleni parkowej, cmentarnej i przykościelnej oraz zieleńców, parków, skwerów i bulwarów o charakterze rekreacyjnym i estetycznym. Na terenie Bielska-Białej występują również obszary zieleni towarzyszącej zabudowaniom, ogródkom działkowym oraz zieleni izolacyjnej wokół tras komunikacyjnych.

W granicach administracyjnych miast mieszczą się obszary górskie i leśne charakteryzujące się wysokim w skali regionu stopniem naturalności. Bezpośrednie sąsiedztwo pasma gór ciągnącego się wzdłuż niemal całej południowej granicy kraju warunkuje korzystny mikroklimat i atrakcyjną lokalizację pod względem możliwości uprawiania turystyki i rekreacji. W Bielsku-Białej znajduje się wiele miejsc i obszarów przyrodniczo cennych o różniącej się randze ważności oraz różnych statusach ochronnych.

Stan zachowania wyjątkowych elementów flory i fauny oraz naturalnych i półnaturalnych ekosystemów Bielska-Białej jest bardzo zróżnicowany. Na obszarze tym poza rejonami silnie przekształconymi (tereny przemysłowe, silnie zurbanizowane), występują także naturalne obszary cenne przyrodniczo, charakteryzujące się dużym udziałem przedstawicieli rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Do bezcennych pod względem przyrodniczym obszarów występujących w mieście zaliczyć należy doliny rzeczne Białej oraz Wapienicy. Obszary te obfitują w wilgotne łąki i stawy oraz nadrzeczne szuwary, ponadto są terenami najbogatszymi w gatunki związane ze środowiskiem wodnym. Znajdujące się na rzece Białej

stawy Komorowickie są miejscem gniazdowania i odpoczynku wielu gatunków ptaków wodno-błotnych i szuwarowych oraz różnych płazów (różne gatunki żab, ropuch, traszek).

Tabela 97. Naturalne lasy na terenie Bielska-Białej

Lp.	Roślinność naturalna	Tereny zgodne siedliskowo w obrębie Bielska-Białej
1.	Gąb subkontynentalny	Wapienica Komorowice Śląskie, Hałcnów, północna część Beskidu Śląskiego, obszar źródłiskowy potoku uchodzącego do Białej
2.	Kwaśna buczyna niżowa	Komorowice Krakowskie, Komorowice Śląskie
3.	Kwaśna buczyna górską	Obszar źródłiskowy potoku Barbara
4.	Jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą	Obszar źródłiskowy potoku Barbara oraz południowa części miasta
5.	Podgórski łęg jesionowy	Las Cygański, Bark, północna części Beskidu Śląskiego, źródłiskowy potok uchodzący do Białej
6.	Łęg jesionowo-olszowy	Komorowice Krakowskie oraz Nyczowe Stawy
7.	Łęg topolowo-wierzbowy	Dolina Białej

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W obrębie miasta Bielska-Białej częściowo zlokalizowane są dwa obszary należące do sieci NATURA 2000:

- Beskid Śląski PLH 240005 – południowo-zachodnia część Bielska-Białej,
- Beskid Mały PLH 240023 – południowo-wschodnia część Bielska-Białej.

Beskid Śląski

Obszar ten będący specjalnym obszarem ochrony (SOO) położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotlinie Żywieckiej. Trzon obszaru tworzą dwa pasma górskie: Stożka i Czantorii oraz Baraniej Góry, zbudowane głównie z piaskowca godulskiego. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak: progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Ostoję w większości pokrywa las głównie w formie sztucznej monokultury świerkowej. Naturalny las jodłowo-bukowo-świerkowy w wieku około 200 lat zachował się tylko na północno-zachodnich stokach Baraniej Góry. Rejony położone na Pogórzu Śląskim i w Kotlinie Żywieckiej są miejscem występowania bardzo rzadkich w regionie muraw kserotermicznych.

Tabela 98. Struktura pokrycia ostoi Beskidu Śląskiego

Rodzaj pokrycia	Powierzchnia w ha	Procentowy udział w całym obszarze (%)
grunty orne	261,59	1
las iglaste	11 771,37	45
las liściaste	3 923,78	15
las mieszane	6 278,06	24
las w stanie zmian	1 831,10	7
łąki i pastwiska	261,59	1
tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych	261,59	1
złożone systemy upraw i działek	1 569,51	6
Razem	26 158,59	100

Źródło: Standardowy formularz danych dla obszarów NATURA 2000

Obszar ten ma duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród których jednymi z cenniejszych są zachowane fragmenty lasów o charakterze naturalnym. Znacznym zróżnicowaniem wyróżnia się tu także roślinność nieleśna, w tym szczególnie interesujące są murawy kserotermiczne. Beskid Śląski charakteryzuje się również największą liczbą jaskiń i schronisk skalnych w obrębie polskich Karpat Zewnętrznych. Tutaj też znajduje się największa z tych jaskiń – jaskinia w Trzech Kopcach o długości 947,5 m. W obszarze liczne są również wychodnie skalne, na których wykształcają się zbiorowiska szczelin skalnych.

Tabela 99. Wykaz siedlisk wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa	Pokrycie [%]	Ocena znaczenia obszaru
9110	kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)	20,00%	A
9130	żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	18,00%	A
9410	górskie bory świerkowe (Piceion abietis część - zbiorowiska górskie)	15,00%	A
6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	5,00%	B
9180	jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)	2,00%	A
9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	0,40%	A
6230	górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie)	0,40%	B
91E0	łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe)	0,30%	A
91D0	bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno	0,20%	A

	girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)		
9140	górskie jaworzyny ziołoroślowe (Aceri-Fagetum)	0,15%	A
7230	górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,10%	A
3220	pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	0,10%	B
6210	murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0,10%	A
6430	ziołorośla górskie (Adenostylin alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,10%	A
8220	ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z Androsacion vandellii	0,01%	B
8310	jaskinie niedostępne do zwiedzania	-	B

Źródło: Standardowy formularz danych dla obszarów NATURA 2000

Ponadto stwierdzono tu 21 gatunków z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to ostoją fauny typowej dla puszczy karpackiej. Na obszarze tym odnaleziono też liczne stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin oraz bezkręgowców. Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej.

Tabela 100. Wykaz najcenniejszych gatunków występujących w obrębie Beskidu Śląskiego

Kod	Nazwa	Liczebność	Ocena znaczenia obszaru
Ptaki wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG			
A229	zimorodek (Alcedo atthis)	D	
A104	jarząbek (Bonasa bonasia)	D	
A215	puchacz (Bubo Bubo)	D	
A030	bocian czarny (Ciconia nigra)	D	
A239	dzięcioł białogrzbisty (Dendrocopos leucotos)	D	
A238	dzięcioł średni (Dendrocopos medius)	D	
A236	dzięcioł czarny (Dryocopus martius)	D	
A321	muchołówka białoszyja (Ficedula albicollis)	D	
A320	muchołówka mała (Ficedula parva)	D	
A217	sóweczka (Glaucidium passerinum)	D	
A338	gąsiorek (Lanius collurio)	D	
A241	dzięcioł trójpalczasty (Picoides tridactylus)	D	
A234	dzięcioł zielonosiwy (Picus canus)	D	
A220	puszczyk uralski (Strix uralensis)	D	
A409	cietrzew (Tetrao tetrix tetrix)	D	

A108	głuszc (Tetrao urogallus)	D	
Ptaki migrujące nie wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG			
A099	kobuz (Falco subbuteo)	D	
Ssaki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
1354	niedźwiedź brunatny (Ursus arctos)	D	
1324	nocek duży (Myotis myotis)	C	B
1303	podkowiec mały (Rhinolophus hipposideros)	C	B
1361	ryś (Lynx lynx)	C	C
1352	wilk (Canis lupus)	C	C
1355	wydra (Lutra Lutra)	C	C
Płazy i gady wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
1193	kumak górski (Bombina variegata)	C	B
1188	kumak nizinny (Bombina bombina)	D	
1166	traszka grzebieniasta (Triturus cristatus)	C	C
2001	traszka karpacka (Triturus montandoni)	C	B
Ryby wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
1138	brzanka (Barbus meridionalis)	C	C
1163	głowacz białopłetwy (Cottus gobio)	C	B
1096	minóg strumieniowy (Lampetra planeri)	C	C
Bezkręgowce wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
4014	biegacz urozmaicony (Carabus variolosus)	D	
1060	czerwończyk nieparek (Lycaena dispar)	D	
1088	kozioróg dębosz (Cerambyx cerdo)	C	C
1084	pachnica dębowa (Osmoderma eremita)	C	C
Rośliny wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
1902	obuwik pospolity (Cypripedium calceolus)	D	

Źródło: Standardowy formularz danych dla obszarów NATURA 2000

Główne zagrożenie dla obszaru Beskidu Śląskiego stanowi zanieczyszczenie powietrza (w tym transgraniczne pochodzące z Republiki Czeskiej); zbyt intensywny rozwój turystyki i zabudowy rekreacyjnej. Do potencjalnych zagrożeń zalicza się również między innymi obudowę potoków górskich (ewentualne niezbędne prace z zakresu ochrony

przeciwpowodziowej powinny być prowadzone zgodnie z zasadami dobrej praktyki regulacji rzek i potoków górskich).

Beskid Mały

Obszar ten również stanowi specjalny obszar ochrony (SOO), który położony jest w masywie Beskidu Małego, w paśmie Magurki Wilkowieckiej i grupie Łamanej Skały. Występujący tu układ dolin jest koncentryczny, grzbiety i szczyty zaokrąglone, a stoki dość strome. Na omawianym terenie znajduje się kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Do najcenniejszych jaskiń należą: Jaskinie Czarne Działy (w tym jaskinia Czarne Działy III o długości 115 m) i Jaskinia Komonieckiego, która jest największą jaskinią erozyjno-wietrzeniową w polskich Karpatach fliszowych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne, łąkowe są rzadsze, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślne i naskalne.

Tabela 101. Struktura pokrycia ostoi Beskidu Małego

Rodzaj pokrycia	Powierzchnia w ha	Procentowy udział w całym obszarze (%)
grunty orne	215,58	3
las iglaste	3 449,36	48
las liściaste	503,03	7
las mieszane	2 802,61	39
las w stanie zmian	71,86	1
tereny rolnicze z dużym udziałem elementów naturalnych	71,86	1
złożone systemy upraw i działek	71,86	1
Razem	7 186,16	100

Źródło: Standardowy formularz danych dla obszarów NATURA 2000

Obszar ten zajmuje największy i najlepiej wykształcony kompleks kwaśnych buczyn górskich w Karpatach. Ponadto występują tu zespoły świerczyny górnoreglowej (w piętrze regla dolnego – unikatowy fenomen synchorologiczny w Karpatach), jaworzyny miesięcznicowej oraz świerczyny na torfie. Stwierdzono tu łącznie obecność 14 siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Tabela 102. Wykaz siedlisk wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa	Pokrycie [%]	Ocena znaczenia obszaru
9110	kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)	50,00%	A
9130	żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	20,00%	B
9180	jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)	2,00%	B
9410	górskie bory świerkowe (Piceion abietis część - zbiorowiska górskie)	1,00%	C
6230	górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie)	1,00%	C
6510	niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	1,00%	C
6430	ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,50%	
91E0	łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe)	0,25%	
7230	górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,10%	C
8220	ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z Androsacion vandellii	0,10%	C
7140	torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	0,10%	
91D0	bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	0,01%	
7110	torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	0,01%	
8310	jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	-	C

Źródło: Standardowy formularz danych dla obszarów NATURA 2000

Ponadto, jest to miejsce występowania 2 gatunków mchów z załącznika II tej Dyrektywy, z tym, że stanowisko jednego z nich – bardzo rzadkiego mchu *Buxbaumia viridis* wymaga potwierdzenia. Na obszarze tym występują także 3 gatunki ssaków oraz 2 gatunki płazów wymienionych w załączniku II tej Dyrektywy.

Tabela 103. Wykaz najcenniejszych gatunków występujących na terenie Beskidu Śląskiego

Kod	Nazwa	Liczebność	Ocena znaczenia obszaru
Ssaki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
1324	nocek duży (Myotis myotis)	C	C
1352	wilk (Canis lupus)	D	
1354	niedźwiedź brunatny (Ursus arctos)	D	
Płazy wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
1193	kumak górski (Bombina variegata)	C	C

2001	traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>)	C	C
Rośliny wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG			
1381	widłoząb zielony (<i>Dicranum viride</i>)	C	B
1386	bezlist okrywkowy (<i>Buxbaumia viridis</i>)	D	

Źródło: Standardowy formularz danych dla obszarów NATURA 2000

Do głównych zagrożeń na jakie narażony jest obszar Beskidu Małego zalicza się zanieczyszczenia powietrza, ciągle wzrastającą urbanizację oraz intensywny rozwój infrastruktury turystycznej, który lokalnie powodować może nadmierną presję turystyczną.

Prawidłowe funkcjonowanie chronionych obszarów przyrodniczo cennych powinno zapewnić łączność ekologiczną z innymi obszarami, między innymi przez korytarze ekologiczne umożliwiające migracje fauny i flory. Stan taki wpłynie na zachowanie bioróżnorodności zarówno na kraju, jak również całej Unii Europejskiej.

W obrębie Bielska-Białej w ostatnich latach w ramach ochrony przyrody prowadzono liczne akcje pielęgnacyjne na pomnikach przyrody. Poza tym wykonano tablice informacyjne, które następnie zostały umieszczone na pomnikach przyrody.

9.5 Formy ochrony przyrody

Obowiązująca ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku nr 201, poz. 1237) wymienia różne formy ochrony przyrody, zarówno indywidualne jak i obszarowe:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Miasto Bielsko-Biała charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi. Cechą charakterystyczną rozkładu obszarów tworzących system obszarów chronionych w Bielsku-Białej jest ich większe nagromadzenie w jego południowej i południowo-wschodniej części miasta. W jego granicach administracyjnych znajdują się 2 rezerваты przyrody, 2 parki krajobrazowe, 4 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz 2 użytki ekologiczne. Ogólna

powierzchnia obszarów prawnie chronionych z rejonu Bielska-Białej wynosi około 5 110,2 ha.

Tabela 104. Wykaz form ochrony przyrody w Bielsku-Białej

Nazwa	Powierzchnia	Powstanie	Akty prawne
Park Krajobrazowy Beskidu Małego	480 ha* 680 ha**	1998 r.	rozporządzenie nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz.110)
Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	2 440 ha* 860 ha**	1998 r.	rozporządzenie nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz.111)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Wapienicy”	1 519,02 ha	2001 r.	uchwała nr L/755/2001 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 06.11.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 94/01 poz. 2737)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Sarni Stok”	11,19 ha	2002 r.	uchwała nr LXII/954/02 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 02.06.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 55/02 poz. 1846)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Cygański Las”	593,00 ha	2004 r.	uchwała nr XXXVII/1193/2004 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 07.12.2004 r.
Użytek ekologiczny „Żabiniec”	0,7986 ha	2006 r.	uchwała nr LX/1911/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 27.06.2006 r.
Użytek ekologiczny „Zbiornik Weldoro”	0,2131 ha	2008 r.	uchwała nr XXIII/610/2008 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 01.04.2008 r.
Rezerwat przyrody „Stok Szyndzielni”	54,96 ha	1953 r.	zarządzenie Ministra Leśnictwa z 05.11.1953 r. MP nr A-107, poz.1438
Rezerwat przyrody „Jaworzyna”	40,03 ha	2003 r.	rozporządzenie nr 85, poz. 2281 Wojewody Śląskiego z 25.08.2003 r.

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Dla obszaru miasta Bielska-Białej przeprowadzona została szczegółowa waloryzacja przyrodnicza na podstawie, której wyznaczone zostały cenne przyrodniczo tereny proponowane do objęcia ochroną prawną. Prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego uzależnione jest przede wszystkim od harmonijnie wpisanego w strukturę miasta systemu zieleni ekologicznej, który uwzględnia istniejące i potencjalne obszary żywej przyrody. Poniżej scharakteryzowano obiekty i obszary o wysokich walorach przyrodniczych zlokalizowane w obrębie miasta proponowane do objęcia ochroną prawną poprzez ustanowienie: zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych oraz stanowisk dokumentacyjnych.

9.6 Ekorozwój i edukacja ekologiczna

Warunki niezbędne do realizacji ochrony środowiska w Polsce określa polityka ekologiczna państwa, natomiast na szczeblu regionalnym program ochrony środowiska województwa śląskiego. Zgodnie z powyższymi wytycznymi została sformułowana strategia ochrony

środowiska w Bielsku-Białej – „Program ochrony środowiska miasta Bielska-Białej do roku 2012 z perspektywa do roku 2016”. Nadrzędnym celem Programu jest rozwój społeczno – gospodarczy miasta w zgodności z wymogami ochrony środowiska. Realizacja zadań zapisanych w Programie pozwala na osiągnięcie trwałego zrównoważonego wzrostu gospodarczego Bielska-Białej, umożliwiając harmonijny rozwój społeczny oraz gospodarczy połączony z ochroną walorów środowiskowych. Wyznaczony cel jest zbieżny z dokumentami strategicznymi oraz polityką zintegrowanego systemu zarządzania.

Na podstawie analizy stanu środowiska oraz poszczególne dziedziny gospodarki w kontekście ochrony środowiska sprecyzowane zostały następujące cele:

1. W zakresie zadań systemowych za priorytety uznano: rozwój edukacji ekologicznej, zarządzanie środowiskowe i doskonalenie zarządzania środowiskiem na szczeblu miasta.
2. W zakresie poprawy jakości środowiska za priorytety uznano: poprawę jakości wód, poprawę jakości powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem ze źródeł komunikacyjnych.
3. W zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody za priorytety uznano: efektywną ochronę przyrody, ochronę i wzrost bioróżnorodności, ochronę i racjonalną eksploatację ekosystemów, w tym leśnych.
4. W zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów za priorytety uznano: zabezpieczenie środowiska i człowieka przed zagrożeniami powodziowymi, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Na bazie przyjętych priorytetów sformułowano plan operacyjny – zawierający listę przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych przewidzianych do realizacji. Na liście znalazły się przedsięwzięcia proponowane do finansowania ze środków własnych oraz zewnętrznych, w tym środków europejskich.

Właściwa i skuteczna ochrona środowiska naturalnego uzależniona jest również od poziomu wiedzy społeczeństwa. Istotnym elementem jest edukacja prowadząca do upowszechniania wzorca kultury ekologicznej. W obrębie miasta prowadzone są coroczne akcje edukacyjne dotyczące ochrony zasobów wodnych. Urząd Miejski w Bielsku-Białej co roku organizuje lub współorganizuje ekologiczne akcje międzynarodowe i ogólnokrajowe takie jak: Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata, Dzień bez Samochodu, Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu itp. Na terenie miasta prowadzone były również akcje i programy edukacyjne o tematyce ekologicznej. Działania te w głównej mierze obejmowały placówki oświatowe (szkoły oraz przedszkola).

10. Budownictwo i mieszkalnictwo

Tabela 105. Budownictwo w Bielsku-Białej w 2010 r. na tle grupy porównawczej

Budynki nowe oddane do użytkowania					
Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Katowice	Częstochowa	Rybnik
ogółem	budynki	394	300	430	346
mieszkalne	budynki	320	218	263	279
niemieszkalne	budynki	74	82	167	67
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m ²	61 309	84 432	60 032	40 611
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m ²	45 481	114 250	41 664	17 436
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	630 265	915 739	571 745	299 010
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	283 713	340 630	284 055	203 170
Budownictwo indywidualne					
Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Katowice	Częstochowa	Rybnik
ogółem	budynki	329	161	281	329
mieszkalne	budynki	289	131	232	277
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	257 899	145 950	238 050	270 783
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	213 467	102 338	184 620	193 770

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

10.1 Rynek mieszkaniowy

W 2010 r. w Bielsku-Białej oddano do użytku 570 mieszkań (w tym 353 w budownictwie indywidualnym), powierzchnia użytkowa lokali wyniosła 65 832 m² (w tym budownictwo indywidualne 47 785 m²). W skali województwa śląskiego jest to wynik bardzo dobry – współczynnik mieszkań oddanych do użytku na 1 000 ludności w Bielsku-Białej wyniósł 3,26 i był to drugi najwyższy współczynnik (po Katowicach) wśród śląskich miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Oddane do użytku w Bielsku-Białej mieszkania w 2010 r. stanowiły 5,6% ogólnej ich liczby w województwie, co dało 3 najlepszy wynik w regionie (po Katowicach i Częstochowie).

Tabela 106. Zasoby mieszkaniowe Bielska-Białej w 2010 r. na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik
Mieszkania	67 415	97 151	136 626	47 966
- pow. użytkowa mieszkań (w tys. m ²)	4 503,5	5 912	8 036	3 468,4
Mieszkania oddane do użytkowania w liczbach bezwzględnych	570	581	1137	373
Powierzchnia użytkowa oddanych lokali w m ²	65 832	64 186	89 923	43 219
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,26	2,44	3,7	2,64
Mieszkania oddane do użytkowania – przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	115,5	110,5	79	115,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Blisko 100% oddanych do użytku mieszkań w Bielsku-Białej w 2010 r. pochodzi z budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem oraz indywidualnego.

Tabela 107. Mieszkania oddane do użytku w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa (m ²)
Mieszkania spółdzielcze	0	0	0
Mieszkania zakładowe	0	0	0
Mieszkania komunalne	1	6	227
Mieszkania społeczne czynszowe	0	0	0
Mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	210	648	17 141
Mieszkania indywidualne	359	1 797	48 464
Ogółem	570	2 451	65 832

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2010 r. w Bielsku-Białej dokonano 794 transakcji kupna/sprzedaży lokali mieszkalnych o łącznej wartości 138 737 tys. zł (drugi najwyższy wynik pod względem wartości w województwie śląskim). Średnia cena transakcyjna 1m² mieszkania w I kw. 2010 r. w Bielsku-Białej wynosiła 3 207 zł.

10.2 Gminna gospodarka mieszkaniowa

Realizacja zadań własnych gminy w zakresie mieszkalnictwa, wynikających z przepisów prawa, polega między innymi na prowadzeniu polityki sprzyjającej zaspokajaniu i tworzeniu warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, wspieraniu budownictwa mieszkaniowego oraz przeciwdziałaniu bezdomności.

Zasobem mieszkaniowym gminy zarządza Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM), który powstał w 1991 r. w wyniku przekształcenia Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych działającego jako przedsiębiorstwo państwowe. ZGM kontynuuje jego działalność w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Tabela 108. Liczba oraz powierzchnia zasobów komunalnych (lokalí mieszkalnych i użytkowych) w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań w m ²	Liczba lokali użytkowych	Powierzchnia lokali użytkowych
Ogółem:				
lokale zarządzane przez ZGM: - w tym lokale socjalne	7212 320	339 895,81 10 382,93	1077 -	87 660,65 -
w tym:				
w budynkach Gminy i Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu (i budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem tych jednostek)*: - w tym lokale socjalnych	7040 311	331 523,43 10 165,43	1031 -	81 128,24 -
w budynkach prywatnych: - w tym lokale socjalnych	46 5	2 129,84 112,22	5 -	181,04 -
w budynkach będących współwłasnością** - w tym lokale socjalnych	104 4	4 777,96 105,28	39 -	6 074,09 -
w budynkach Skarbu Państwa: - w tym lokale socjalnych:	22 0	1 464,28 0	2 -	276,38 -

* w przypadku wspólnot mieszkaniowych dane dot. jedynie lokali będących własnością Gminy lub Miasta Bielsko-Biała

** dotyczy współwłasności w częściach nie wydzielonych.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Posiadane zasoby mieszkaniowe ZGM charakteryzują się niekorzystną strukturą wiekowo-technologiczną – dominują budynki wybudowane do 1945 r., które stanowią ponad 73% ogólnej liczby budynków. Taki stan zasobu wiąże się ze znacznymi potrzebami remontowo-modernizacyjnymi, a tym samym wymaga ponoszenia znacznych nakładów finansowych na ich utrzymanie.

Tabela 109. Struktura zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez ZGM według okresu budowy – stan na koniec 2010 r.

Lata budowy	Liczba budynków	Proc. udziału w zasobach
do 1900	397	28,30
1900-1945	618	44,05
1946-1970	293	20,89
po 1970	95	6,77

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Prowadzona przez miasto polityka sprzyjająca sprzedaży mieszkań powoduje zwiększającą się ilość wspólnot mieszkaniowych, w których Zakład Gospodarki Mieszkaniowej sprawuje funkcje zarządcy i pełnomocnika Miasta.

Tabela 110. Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Gminy Bielsko-Biała w 2010 r.

Liczba wspólnot mieszkaniowych	Liczba lokali mieszkalnych Gminy	Powierzchnia mieszkań Gminy	Lokale użytkowe i samodzielne garaże Gminy	Powierzchnia lokali użytkowych i samodzielnych garaży Gminy
483*	4071	193 470,03m ²	383	22 575,01m ²

* dotyczy łącznie wspólnot z udziałem Gminy lub Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej

Tabela 111. Liczba osób oczekujących na lokal w Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2010 r.

Rodzaj lokalu	Liczba osób
socjalny	408
komunalny	ok. 1 229 *
zamienny	24

* - liczba osób oczekujących na przydział lokalu ulega cały czas niewielkim zmianom m. in. na skutek zgonów i urodzin

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej

Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

W 1997 r. powołane zostało w mieście Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. Bielski TBS zajmuje się budową lokali mieszkalnych na wynajem, administruje oraz zarządza tymi lokalami, jak również lokalami użytkowymi. Zasoby mieszkaniowe bielskiego TBS w 2010 r. wynosiły 296 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 15 614,69 m².

Tabela 112. Zasoby mieszkaniowe Bielsko-Bialskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w 2010 r.

Lokalizacja	Ilość mieszkań
ul. Św. Pawła	100
ul. Starzyńskiego	64
ul. Młyńska – Reymonta	57
ul. Wapienna	40
ul. Gorkiego	35
Razem	296

Źródło: Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w Bielsku-Białej

W trakcie 2010 r. zostało zamienionych w obrębie TBS 17 mieszkań w tym 8 w wyniku cesji partycypacji i wskazania nowych najemców. Do Spółki wpłynęły 4 wnioski o przydział lokalu mieszkalnego. Obecnie ilość oczekujących wynosi 199 wniosków.

W zasobach Spółki znajduje się także 6 lokali użytkowych o powierzchni 272,56 m² oraz 163 garaże o łącznej powierzchni 2 420,70 m².

11. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem Bielska-Białej czuwa wiele instytucji i służb porządkowych zawodowo zajmujących się tą problematyką. Głównym celem jest przede wszystkim ograniczenie przestępczości pospolitej, zjawisk chuligaństwa i wandalizmu oraz podjęcie skutecznych działań zmierzających do ograniczenia lub eliminacji najbardziej uciążliwych zagrożeń dla mieszkańców.

11.1 Komenda Miejska Policji

Policja, jako umundurowana i uzbrojona formacja koncentruje się przede wszystkim na ochronie bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Realizacja tego celu w mieście należy do Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej oraz czterech podległych komisariatów miejskich.

Tabela 113. Stan etatowy Policji w Bielsku-Białej w 2010 r. z podziałem na poszczególne komisariaty

Komisariat Policji	Liczba pracowników	
	funkcjonariusze Policji	pracownicy cywilni
Komisariat Policji I, ul. Składowa 2	61	4
Komisariat Policji II, ul. Kamińskiego 8	61	6
Komisariat Policji III, ul. Traugutta 2 c	65	3
Komisariat Policji IV, ul. Komorowicka 235	32	1,5
RAZEM	219	14,5

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 114. Liczba funkcjonariuszy Policji w Bielsku-Białej w 2010 r. z podziałem na poszczególne piony

Nazwa pionu	Liczba etatów	
	funkcjonariusze Policji	pracownicy cywilni
Pion prewencji	378	17,7
Pion kryminalny	199	10
W tym Wydział d/w z Przestępczością Gosp.	19	2

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Działalność KMP w Bielsku-Białej i podległych komisariatów dzieli się na: służbę prewencyjną, w skład której wchodzi Wydział Prewencji, Wydział Sztab Policji Wydział Ruchu Drogowego i Izba Dziecka oraz służbę kryminalną, w skład której wchodzi: Wydział Kryminalny, Wydział d/w z Przestępczością Przeciwko Życiu i Zdrowiu, Wydział

d/w z Przestępczością Gospodarczą, Referat d/w z Przestępczością Narkotykową, Zespół d/w z Korupcją.

Tabela 115. Przestępstwa stwierdzone na obszarach podległych poszczególnym komisariatom Policji w Bielsku-Białej w 2010 r.

Komisariat Policji	Ilość stwierdzonych przestępstw
Komisariat Policji I, ul. Składowa 2	2 425
Komisariat Policji II, ul. Kamińskiego 8	1 848
Komisariat Policji III, ul. Traugutta 2 c	3 119
Komisariat Policji IV, ul. Komorowicka 235	651
RAZEM	8 043

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 116. Przestępstwa popełnione na terenie Bielska-Białej w 2010 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw
Przestępstwa ogółem	8 043
Kryminalne ogółem	4 747
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	146
Przeciwko mieniu ogółem	4 168
Zabójstwa	4
Uszczerbek na zdrowiu	65
Bójka i pobicie	57
Zgwałcenie	8
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze - w tym rozbój z niebezpiecznym narzędziem	159 10
Kradzież cudzej rzeczy - w tym kradzież samochodu	1 183 33
Kradzież z włamaniem	911
Przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	83
Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii	273
Falszerstwo kryminalne	488
Falszerstwo gospodarcze	278
Oszustwo kryminalne	323
Oszustwo gospodarcze	359
Przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu	69
Przestępstwa drogowe w tym art. 178a § 1 i 2 kk	478 397

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 117. Wskaźnik wykrywalności przestępstw popełnionych na terenie KP I Bielsko-Biała w 2010 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	Wskaźnik wykrywalności (%)
Przestępstwa ogółem	2 425	69,6
Kryminalne ogółem	1 548	54,4
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	49	77,6
Przeciwko mieniu ogółem	1 140	45,7

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 118. Wskaźnik wykrywalności przestępstw popełnionych na terenie KP II Bielsko-Biała w 2010 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	Wskaźnik wykrywalności (%)
Przestępstwa ogółem	1 848	64,9
Kryminalne ogółem	1 155	45,9
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	43	81,4
Przeciwko mieniu ogółem	1 276	55,1

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 119. Wskaźnik wykrywalności przestępstw popełnionych na terenie KP III Bielsko-Biała w 2010 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	Wskaźnik wykrywalności (%)
Przestępstwa ogółem	3 119	70,3
Kryminalne ogółem	1 544	43,5
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	40	60
Przeciwko mieniu ogółem	1 361	42,7

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 120. Wskaźnik wykrywalności przestępstw popełnionych na terenie KP IV Bielsko-Biała w 2010 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	Wskaźnik wykrywalności (%)
przestępstwa ogółem	651	55,4
Kryminalne ogółem	500	42,2
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	14	71,4
Przeciwko mieniu ogółem	391	31,6

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 121. Liczba popełnionych przestępstw w poszczególnych dzielnicach Bielska-Białej w 2010 r.

Nazwa dzielnicy	Liczba popełnionych przestępstw
Biała	434
Stare Bielsko	122
Wapienica	96
Kamienica	94

Aleksandrowice	33
Komorowice	38
Hałcnów	51
Mikuszowice	43
Lipnik	30
Leszczyny	21
Olszówka	26
Straconka	16

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 122. Osoby nieletnie i ich czyny zabronione, zaistniałe na terenie Bielska – Białej w 2010 r.

Kategoria przestępstwa	Ilość	
	osób nieletnich	czynów nieletnich
przestępstwa ogółem	227	1 586
gospodarcze	5	1 236
kryminalne, w tym m.in.:	212	341
zabójstwa	0	0
rozbój z niebezpiecznym narzędziem	0	0
kradzież, w tym:	49	65
kradzież samochodów	0	0
kradzież z włamaniem	28	53
bójka lub pobicie	38	18
ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii	10	22
inne	10	9

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 123. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska – Białej w 2010 r.

Komisariat Policji	Rodzaj zdarzenia			
	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje drogowe
Komisariat Policji I, ul. Składowa 2	34	2	36	544
Komisariat Policji II, ul. Kamińskiego 8	37	2	48	584
Komisariat Policji III, ul. Traugutta 2 c	49	5	54	860
Komisariat Policji IV, ul. Komorowicka 235	19	2	22	420
RAZEM	139	11	160	2 408

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 124. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska – Białej w 2010 r.

Ulica	Statystyka
Warszawska	253 zdarzenia w tym 15 wypadków (1 zabity, 17 rannych)
Andersa	181 zdarzeń w tym 10 wypadków (3 zabitych, 11 rannych)
Żywiecka	152 zdarzenia w tym 6 wypadków (1 zabity, 6 rannych)
Cieszyńska	108 zdarzeń w tym 5 wypadków (6 rannych)
Partyzantów	95 zdarzeń w tym 6 wypadków (9 rannych)
Piastowska	58 zdarzeń w tym 7 wypadków (11 rannych)
Krakowska	53 zdarzenia w tym 2 wypadki (2 rannych)
Komorowicka	52 zdarzenia w tym 2 wypadki (2 rannych)
Wyzwolenia	50 zdarzeń w tym 4 wypadki (5 rannych)
3 Maja	50 zdarzeń w tym 2 wypadki (2 rannych)
Bystrzańska	47 zdarzeń w tym 4 wypadki (5 rannych)
Skrzyżowanie	Statystyka
Warszawska – Kwiatkowskiego – Sarni Stok	57 zdarzeń w tym 4 wypadki (7 rannych)
Partyzantów – Andersa – Bora Komorowskiego	30 kolizji
Warszawska – Bohaterów Monte Cassino	34 kolizje
Andersa - Francuska	26 zdarzeń w tym 1 wypadek (1 ranny)
Konopnickiej – „Hulanka”	25 kolizji
Andersa - Michałowicza	21 kolizji
Żywiecka – Bora Komorowskiego	19 kolizji
Partyzantów - Leszczyńska	18 zdarzeń w tym 1 wypadek (1 ranny)
Andersa – Bohaterów Monte Cassino	15 kolizji
Lwowska - Krakowska	15 kolizji
Piłsudskiego - Wyzwolenia	14 kolizji
3 Maja - Wałowa	14 kolizji
3 Maja - Sienkiewicza	13 kolizji
Żywiecka - Łagodna	13 kolizji

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 125. Liczba ujawnionych nietrzeźwych kierujących w Bielsku-Białej w 2010 r.

Komisariat Policji	Liczba nietrzeźwych kierujących
Komisariat Policji I, ul. Składowa 2	142
Komisariat Policji II, ul. Kamińskiego 8	146
Komisariat Policji III, ul. Traugutta 2 c	90
Komisariat Policji IV, ul. Komorowicka 235	49
RAZEM	427

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela 126. Działania prowadzone przez KMP w Bielsku – Białej w zakresie przeciwdziałania przestępczości i patologii w 2010 r.

Bezpieczeństwo w miejscach publicznych	
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta
Opis działań	– Przeznaczenie przez miasto Bielsko – Biała kwoty 450 tys. zł na pracę policjantów w wymiarze ponadnormatywnym umożliwiło wystawienie 2 813 dodatkowych służb (22 500 godzin) prewencyjnych pełnionych w najbardziej zagrożonych miejscach. Przyczyniło się to do spadku ilości przestępstw kryminalnych o 5% w stosunku do 2009 r. – W 2010 r. funkcjonariusze KMP w Bielsku – Białej odbyli 275 służb ze strażnikami miejskimi oraz 12 służb z przedstawicielami MOPS w Bielsku – Białej.
Cel do osiągnięcia	Poprawa poziomu bezpieczeństwa dzieci poprzez wykształcenie nawyków bezpiecznych zachowań
Opis działań	– W ramach programu profilaktyczno – edukacyjnego „Siódemka” przeprowadzono 76 spotkań z uczniami klas pierwszych szkół podstawowych, w trakcie których dzieci informowane były o zagrożeniach i sposobie ich unikania. W programie wzięło udział 1866 uczniów.
Cel do osiągnięcia	Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi w placówkach handlowych i gastronomicznych usytuowanych na terenie miasta
Opis działań	– Podejmowano liczne działania kontrolne w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. – Wszczęto 35 postępowań w sprawach o wykroczenie z art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, nałożono 1073 mandatów karnych oraz zastosowano 735 pouczeń. – Nie ujawniono przypadków łamania zakazu sprzedaży alkoholu. Zatrzymano do wytrzeźwienia 59 nieletnich.
Przemoc w rodzinie i patologie społeczne	
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie zagrożenia patologiami społecznymi poprzez uświadomienie młodzieży skutków społecznych i prawnych tych patologii
Opis działań	– Realizowano program prewencji kryminalnej „Świat wokół nas – zagrożenia” polegający na interaktywnych spotkaniach z młodzieżą szkół średnich w Książnicy Beskidzkiej. Zrealizowano 3 spotkania, w których wzięło udział 236 uczniów.
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie skuteczności procedury Niebieskiej Karty oraz zacieśnienie współpracy lokalnych instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie
Opis działań	– Na terenie Bielska-Białej funkcjonuje 5 zespołów interdyscyplinarnych, składających się z dzielnicowych i właściwych pracowników socjalnych MOPS. Celem działania zespołów jest diagnozowanie rodzin i środowisk z problemem przemocy, ustalenie strategii pomocy tej rodzinie w rozwiązaniu problemu. – 14 dzielnicowych - członków tych zespołów wzięło udział w szkoleniu dla członków takich zespołów zorganizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej. – Przeprowadzono 3265 interwencji domowych, w 171 przypadkach wdrożono procedurę Niebieskiej Karty.

	– Ujawniono 324 osoby doznające przemocy domowej, 174 sprawców w tym 7 kobiet. – Wszczęto 152 postępowania w sprawach o znęcanie się nad członkiem rodziny.
Bezpieczeństwo w szkole	
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań	– W 2010 r. policjanci z terenu Bielska – Białej przeprowadzili 115 spotkań z dziećmi i młodzieżą w których uczestniczyło 4 416 uczniów. Spotkania dotyczyły konsekwencji nieprzestrzegania prawa, przemocy w szkole oraz działań „Siódemka”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”. – Problematyka przemocy wśród dzieci i młodzieży była także poruszana na spotkaniach z rodzicami i nauczycielami.
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach
Opis działań	– W ramach działań profilaktycznych związanych z problemem narkotyków przeprowadzono 9 spotkań z rodzicami i nauczycielami, w których uczestniczyło 450 osób. – Łącznie na terenie Bielska – Białej stwierdzono 273 przestępstwa narkotykowe. – Na 166 ustalonych sprawców tego typu przestępstw 10 było nieletnich.
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	
Cel do osiągnięcia	Podniesienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza dzieci i młodzieży
Opis działań	Podczas prowadzonych działań profilaktycznych przeprowadzono 76 prelekcji w szkołach podstawowych i gimnazjalnych, podczas których rozdano uczniom ponad 2000 elementów odblaskowych, ponadto: – Rozwijano współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Bielsku-Białej, której efektem jest pokrycie kosztów związanych z drukowaniem plakatów i ulotek promujących zasady bezpieczeństwa w ruchu pieszego, w ramach kampanii „Ratujmy każdego - Rok pieszego - Kolejny krok”. – Przeprowadzono działania profilaktyczne „Stop agresji na drodze”, w której udział brała młodzież szkolna. – Wspólnie z Zespołem Szkół Elektrycznych w Bielsku-Białej przygotowano i przeprowadzono imprezę ogólnodostępną „Twoje życie w twoich rękach” udział wzięło 250 uczniów. – W ramach współpracy z Akademią Techniczno Humanistyczną w Bielsku-Białej uczestniczono w XI Festiwalu Nauki i Sztuki oraz specjalnie dla dzieci przygotowanym programie profilaktycznym „Akademia Młodych Talentów” pod hasłem „Ratujmy każdego - Rok pieszego - Kolejny krok”, w którym udział wzięło 350 dzieci. – Kontynuowano współpracę z Fundacją na rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Bielsku-Białej, z którą przygotowano i przeprowadzono w dniach 12-13 czerwca 2010 r. „XVII Ogólnopolskie Dni Bezpieczeństwa Kultury Ruchu i Ratownictwa Drogowego”. Po raz kolejny odbyła się ta duża impreza połączona z działaniami edukacyjnymi. W czasie jej trwania szczególnie podkreślano walory bezpiecznych zachowań pieszych na drodze. W imprezie wzięło udział około 900 osób. – W ramach prowadzonych działań „Bezpieczna Droga do Szkoły” wspólnie z CH Gemini CH Auchan przygotowano dla dzieci i młodzieży imprezę profilaktyczno edukacyjną, w których uczestniczyło około 1200 osób. – Wspólnie z Fundacją na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przeprowadzono imprezy edukacyjne dla uczniów szkół bielskich i powiatu bielskiego „Bądź i Ty Bezpieczny”, w imprezach tych uczestniczyło 1200 dzieci, które otrzymały elementy odblaskowe oraz książeczki edukacyjne. – Wspólnie ze Szkołą Podstawową 36 w Bielsku-Białej przeprowadzono imprezę edukacyjną „Światowy Dzień Misia”. W imprezie udział wzięło około 450 dzieci klas 0 do 6 szkoły podstawowej. Podczas zajęć z dziećmi promowano zasady bezpieczeństwa w ruchu pieszym. – Podczas spotkania w Domu Pielgrzyma w Hałcnowie z grupą 35 osób uprawiających Nordic Walking omawiano zasady bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym oraz promowano noszenie elementów odblaskowych. – Efektem współpracy z Kurią Biskupią diecezji Bielsko-Żywieckiej są cyklicznie ukazujące się w prasie katolickiej artykuły poświęcone bezpieczeństwu na drogach, zwłaszcza osób

	pieszych. – Uczestniczo w audycjach radiowych i telewizyjnych, podczas których szeroko omawiano zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym zwłaszcza zasady dotyczące ruchu.
Cel do osiągnięcia	Przeciwdziałanie zagrożeniom spowodowanym przez nietrzeźwych kierowców i motywacja do leczenia osób uzależnionych od alkoholu
Opis działań	– Funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego kilkanaście razy w ciągu roku realizowali zaplanowane działania na drodze typu „Trzeźwość” ukierunkowane na wzmożone kontrolowanie pojazdów w celu ujawnienia nietrzeźwych kierujących. Były to działania zarówno zlecone przez KWP, jak i podejmowane z inicjatywy KMP. Istotnym jest, iż miejsce i czas czynności wynikał z wcześniejszych analiz i stwierdzonych zagrożeń tego typu czynami. – W celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem skierowano 738 wniosków na badania lekarskie wobec uczestniczących w wypadku drogowym oraz kierujących pojazdem w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu. – W celu orzeczenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem skierowano 682 wnioski na badania psychologiczne wobec uczestniczących w wypadku drogowym oraz kierujących pojazdem w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

11.2 Straż Miejska

Istotnym uzupełnieniem działań Policji związanych z zapewnieniem porządku publicznego w mieście jest funkcjonowanie Straży Miejskiej w Bielsku-Białej. Straż została powołana na mocy Uchwały Nr XXV/348/96 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 13 lutego 1996 r. jako jednostka budżetowa. Straż jako samorządowa umundurowana formacja realizuje zadania własne miasta w zakresie porządku publicznego, a w szczególności zadania wynikające z art. 11 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 z późn. zm.). W 2010 r. liczba pracowników Straży Miejskiej wynosiła 86 osób, z czego 72 stanowili strażnicy miejscy. Funkcjonariusze obok już posiadanych kajdanek, pałek, ręcznych miotaczy gazu, zostali wyposażeni w dodatkowy środek przymusu bezpośredniego do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej Taser typ M-26.

Straż Miejska w Bielsku-Białej w roku 2010 w ramach współpracy z policją podjęła 210 wspólnych służb patrolowych.

Tabela 127. Rodzaj i liczba podjętych przez Straż Miejską interwencji w 2010 r.

Interwencje	Liczba
Wykroczenia w ruchu drogowym, w tym również nieprawidłowe parkowanie pojazdów	9 573
Spożywanie i usiłowanie spożycia alkoholu w miejscach zabronionych	1 449
Zaśmiecanie miejsc dostępnych dla publiczności	368
Handel w miejscach zabronionych lub bez zezwolenia	269
Nieutrzymanie czystości w obrębie posesji (odśnieżanie, sople, liście na chodnikach)	215
Używanie słów nieprzyzwoitych w miejscach publicznych	155
Niszczenie roślinności na terenach do użytku publicznego	119

Wyprowadzanie psów bez nadzoru	76
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	76
Spalanie odpadów i nieczystości	61
Żebranie w miejscu publicznym	60

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela 128. Liczba sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w 2010 r.

Rodzaj sankcji	Ilość
Pouczenia	5 318
Mandaty karne	7 002
Wnioski o ukaranie (do sądu)	209
mandaty	Kwota w zł
Kwoty nałożonych mandatów	633 725,00
Średnia kwota mandatu	90,51

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela 129. Naruszenia skutkujące mandatem karnym w 2010 r.

Rodzaj wykroczenia	Liczba
Z kodeksu wykroczeń przeciwko:	Bezpieczeństwu w komunikacji
	5 043
	Porządkowi
	280
	Urządzeniom publicznym
	252
	Obyczajowości
	119
	Bezpieczeństwu osób i mieniu
	54
	Zdrowiu
	4
	Instytucjom samorządowym i społecznym
	2
Z ustawy o wychowaniu w trzeźwości	1 135
Z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	105
Z innych poza kodeksowych przepisów o wykroczeniach	8
Ogółem	7 002

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela 130. Efekty programu Bezpieczne Bielsko-Biała realizowanego przez Straż Miejską w 2010 r.

Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta w najbliższych latach
Opis działań i osiągnięte efekty	– Miasto zostało objęte monitoringiem wizyjnym – 44 kamer. – Strażnicy zabezpieczali imprezy masowe i lokalne, okolice lokali rozrywkowych, centrum handlowe miasta, rejony targowisk miejskich, parki, tereny rekreacyjne, dworce PKP i PKS. – Wzmocniono kontrole na II i III zmianie sezonowo i dobowo, dostosowując je do aktualnych potrzeb. – Zintensyfikowano działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, podjęto dodatkowe działania wobec popełniających wykroczenia pieszych. – Organizowane są wspólne patrole strażników miejskich i policjantów w celu zapewnienia szybkiej reakcji na zdarzenia skutkujące zakłócaniem spokoju i porządku publicznego.

	W efekcie: – Zminimalizowano ilość zdarzeń karalnych w czasie imprez masowych. – Ujawniono zagrożenie bezpieczeństwa dzieci w związku z wadliwym, niesprawnym technicznie wyposażeniem placów zabaw-doprowadzono do usunięcia zagrożenia. – Wzrosło bezpieczeństwo rejonów monitorowanych.
Cel do osiągnięcia	Ograniczenie zagrożeń powszechnie występujących i porządkowanie zachowań w centrum miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	– Zintensyfikowane działania dotyczące ujawniania wykroczeń w ruchu drogowym w związku z gwałtownym ich wzrostem głównie w centrum handlowym miasta (dotyczy parkowania). – Współpracowano z pracownikami ochrony obiektów, w tym lokali rozrywkowych. – Dzięki monitoringowi skrócono czas dotarcia strażników do ujawnionych zdarzeń karalnych, wzrosła tym samym efektywność interwencji i wykrywalność sprawców. – Monitoring dyscyplinuje społeczeństwo w obszarze jego oddziaływania.
Cel do osiągnięcia	Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi w placówkach handlowych i gastronomicznych usytuowanych na terenie miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	– Zespół powołany do prowadzenia kontroli zasad obrotu napojami alkoholowymi przeprowadził 22 kontrole punktów sprzedaży alkoholu na terenie miasta, w tym lokali gastronomicznych, pubów, sklepów ogólnospożywczych i monopolowych. – Na wnioski (skargi) mieszkańców Bielska-Białej przeprowadzono 4 kontrole lokali gastronomicznych, na podstawie których wydano opinie na temat przestrzegania przez ich właścicieli przepisów prawnych. – Na wniosek Wydziału Ewidencji Działalności Gospodarczej UM w Bielsku-Białej przeprowadzono kontrole 5 lokali gastronomicznych, na podstawie których wydano opinie na temat przestrzegania przez ich właścicieli przepisów prawnych.
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w szkole
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań i osiągnięte efekty	– Przeprowadzono 180 spotkań z kierownictwem szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w czasie których przedstawiono prawne możliwości przeciwdziałania przemocy i innym patologiom w środowisku szkolnym. – Zwiększono ilość patroli w rejonach szkół, parków, skwerów, przeciwdziałające wagarowaniu i spożywaniu alkoholu przez młodzież szkolną oraz dewastacjom i zanieczyszczeniu terenów. – Patrolowano rejon szkół w czasie dyskotek.
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach poprzez skoordynowanie działań na terenie miasta przez zespół powołany w dniu 08.02.2001 r. przez Zarząd Miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	– Straż Miejska współpracuje z sekcją prewencji Komendy Miejskiej Policji z zespołem ds. Nieletnich i Patologii w ramach przeciwdziałania wykroczeniom nieletnich. – Prowadzono kontrole dworców, przystanków, działek pracowniczych pod kątem gromadzenia się tam bezdomnych i spożywania w tym środowisku alkoholu. – Prowadzono zdecydowane działania wobec spożywających jak i usiłujących spożywać alkohol w miejscach zabronionych. – Prowadzono kontrole klatek schodowych, piwnic, podwórek, parków, zatok autobusowych, sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
Cel do osiągnięcia	Zapewnienie właściwej reakcji na zagrożenia płynności i porządku w ruchu drogowym
Opis działań i osiągnięte efekty	– Zwiększono ilość interwencji wobec zmotoryzowanych użytkowników dróg pod kątem popełnionych wykroczeń. – Nasilono działania zmierzające do ujawniania i przeciwdziałania wykroczeniom popełnianym przez pieszych uczestników ruchu. – Prowadzono działania na rzecz udrożnienia ruchu w czasie imprez masowych, w rejonach kościołów w czasie uroczystości kościelnych oraz w rejonach targowisk w dniach handlowych. – Kontrolowano zezwolenia na niestosowanie się do oznakowania wydawane przez Wydział Komunikacji. – Ujawniono przypadki nietrzeźwych kierujących i brak OC pojazdów.

- Interweniowano w przypadkach zaniedbań porządkowych powstałych w skutek zanieczyszczenia dróg błotem przez pojazdy opuszczające place budowy (głównie Sfera II oraz droga S-69).
- Uczestnicząco w pracach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w zakresie opiniowania i zgłaszania potrzeb zmian organizacji ruchu drogowego. Ujawniono awarie w pasie drogowym, uszkodzenia w nawierzchni, braki w oznakowaniu, awarie sygnalizacji świetlnej i inne zagrożenia np. wycieki wody, paliwa czy oleju.
- Zabezpieczano kolizje i wypadki.

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

System monitoringu miejskiego

W Bielsku-Białej realizowany jest projekt systemu monitoringu miejskiego. W 2010 r. w systemie pracowały 44 kamery przekazujące obraz do stanowiska kierowania w siedzibie Straży Miejskiej. Planowany koszt realizacji projektu finansowanego ze środków budżetu miejskiego w 2010 r. wyniósł 150 tys. zł.

Tabela 131. Wykaz miejsc objętych monitoringiem w Bielsku-Białej

Lp.	Numer Kamery	Lokalizacja Kamer
1.	Kamera „A”	elewacja Zamku Sułkowskich od strony ul. Zamkowej
2.	Kamera „B”	słup na skrzyżowaniu ul. Zamkowej i Orkana obok sygnalizacji świetlnej
3.	Kamera „C”	elewacja Banku Śląskiego na Pl. Chrobrego przy skrzyżowaniu z ul. Nad Niprem
4.	Kamera „D”	elewacja budynku przy ul. 3 Maja 5 naprzeciw hotelu Prezydent
5.	Kamera „E”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 3 na skrzyżowaniu z ul. Cechową
6.	Kamera „F”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 10 obok mostu na rzece Białej
7.	Kamera „G”	elewacja budynku banku PKO S.A. przy ul. Krótkiej 1 na skrzyżowaniu z ul. 11 Listopada
8.	Kamera „H”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 40 na skrzyżowaniu z ul. Ratuszową
9.	Kamera „I”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 58 na wysokości Pl. Wolności
10.	Kamera „J”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 76 na skrzyżowaniu z ul. Wyzwolenia
11.	Kamera „K”	słup oświetleniowy na Pl. Ratuszowym obok Banku Handlowego
12.	Kamera „L”	słup przy budynku Wzgórze 5
13.	Kamera „M”	przejście podziemne pod Placem Chrobrego
14.	Kamera „37”	elewacja budynku przy Rynku róg od ul. Kościelnej
15.	Kamera „39”	słup dedykowany na chodniku przed budynkiem ul. Barlickiego 1
16.	Kamera „40”	słup dedykowany na wylocie ul. Cechowej na wysokości dawnych zakładów włókienniczych „Finex”
17.	Kamera „68”	przejście podziemne pod ul. Lwowską

18.	Kamera „72”	róg budynku przy skrzyżowaniu ul. Targowej i ul. Staszica
19.	Kamera „77”	róg budynku na skrzyżowaniu ul. Słowackiego, Podcienie od strony Rynku
20.	Kamera „82”	elewacja budynku nr 4 na Placu Św. Mikołaja
21.	Kamera „N1”	słup przy wyjściu z przejścia podziemnego przy ul. Lwowskiej
22.	Kamera „N2”	elewacja budynku nr 5 przy ul. 3 Maja od strony ul. Mickiewicza 12
23.	Kamera „N3”	dedykowany słup przy ul. Krętej róg budynku ul. Waryńskiego
24.	Kamera „N4”	elewacja budynku przy ul. Schodowej 5
25.	Kamera „N5”	elewacja budynku przy ul. Rynek 4-6
26.	Kamera „SM”	elewacja budynku przy ul. Kołłątaja 10
27.	Kamera „25”	dedykowany słup przy budkach telefonicznych TP S.A. na skrzyżowaniu ul. Lompy i Cieszyńskiej
28.	Kamera „28”	róg budynku przy ul. Komorowickiej 14
29.	Kamera „29”	dedykowany słup przy ul. Głębokiej 16 od strony skrzyżowania z ul. Wyzwolenia
30.	Kamera „30”	róg budynku przy ul. Głębokiej 2
31.	Kamera „31”	istniejący słup oświetleniowy na skrzyżowaniu ul. Konfederatów Barskich z ul. Ks. S. Stojałowskiego
32.	Kamera „32”	elewacja budynku przy ul. Szkolnej 3a
33.	Kamera „35”	istniejący słup oświetleniowy na skrzyżowaniu ul. Piastowskiej, Warszawskiej i 3 Maja
34.	Kamera „42”	istniejący słup oświetleniowy na Placu Żwirki Wigury przy budynku nr 9a
35.	Kamera „11”	elewacja bloku przy ul. Morskie Oko 21
36.	Kamera „12”	słup obok bloku przy ul. Doliny Miętusiej 3
37.	Kamera „13”	elewacja bloku przy ul. Doliny Miętusiej 21
38.	Kamera „14”	elewacja Szkoły Podstawowej nr 37
39.	Kamera „15”	elewacja bloku przy ul. Matusiaka 6
40.	Kamera „16”	elewacja bloku przy ul. Zaruskiego 9 (od strony ul. Kowalskiej)
41.	Kamera „P1”	kabina windy na pl. Chrobrego
42.	Kamera „P2”	górne wejście do windy na pl. Chrobrego
43.	Kamera „P3”	przejście podziemne pod ul. Warszawską (podjazd)
44.	Kamera „P4”	przejście podziemne pod ul. Warszawską (schody)

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Corocznie za pośrednictwem kamer monitoringu prowadzona jest obserwacja około 3.000 zdarzeń, w tym wykroczeń, z czego najczęściej występujące to wykroczenia: w ruchu

drogowym, spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym (czemu towarzyszą przypadki zakłócania porządku publicznego) i handel w miejscach zabronionych.

Analizując przydatność systemu należy podkreślić, że umożliwia on całodobową kontrolę monitorowanej części miasta i stanowi istotne zabezpieczenie prewencyjne tych rejonów. Świadomość pracy kamery na danym terenie podnosi poczucie bezpieczeństwa osób jak i dyscyplinuje osoby chcące popełnić czyn zabroniony.

11.3 Straż Pożarna

Za ochronę przeciwpożarową oraz ratownictwo techniczne, w tym drogowe i chemiczne odpowiada Państwowa Straż Pożarna. Działaniami jednostek PSP kieruje Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej, która działa na terenie dziesięciu miast i gmin powiatu bielskiego oraz samego Bielska-Białej.

Struktura jednostek Straży Pożarnej w Bielsku-Białej:

- 1) Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej, plac Ratuszowy 9.
- 2) Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP:
 - a) Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 1 PSP w Bielsku-Białej, ul. Grunwaldzka 20a,
 - b) Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 2 PSP w Bielsku-Białej, Pl. Ratuszowy 9,
 - c) Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 3 PSP w Bielsku-Białej, ul. Wapienicka 12.
- 3) Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej.

Tabela 132. Liczba pracowników i członków Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej w 2010 r.

Straż Pożarna w Bielsku-Białej	Liczba pracowników
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, w tym Strażacy	220 217
Osoby cywilne	3
Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze	184

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Tabela 133. Ilość działań ratowniczych prowadzonych przez poszczególne Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze na terenie działania Komendy w 2010 r.

Jednostki Ratowniczo- Gaśnicze	Ilość			
	Požary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
JRG-1	391	766	90	1247
JRG-2	164	288	15	467
JRG-3	97	179	12	288

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

W 2010 r. na terenie Bielska-Białej miało miejsce 408 pożarów. Głównymi przyczynami pożarów były: nieostrożność (55,9%), podpalenia (5,2%), nie ustalono (10,5%), nieprawidłowa eksploatacja urządzeń na paliwo stałe (8,6%), wady środków transportu (4,7%), wady instalacji elektrycznej (3,7%).

Tabela 134. Miejsca powstania pożarów w Bielsku-Białej w 2010 r. wg rodzaju obiektów

Rodzaj obiektów	Ilość pożarów
Budynki mieszkalne	117
Środki transportu	33
Budynki produkcyjne	9
Budynki użyteczności publicznej	8
Uprawy, rolnictwo	5
Lasy	2
Magazyny	3
Inne (nieużytki rolne, infrastruktura komunalna itp.)	231
Razem	408

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Na terenie Bielsko-Biała znajduje się 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego 5 należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. System ten, ma za zadanie ujednolicenie działań o charakterze ratowniczym podejmowanych w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska oraz prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń.

Tabela 135. Ilość wyjazdów do zdarzeń OSP w Bielsku-Białej należących do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w 2010 r.

Ochotnicza Straż Pożarna	Ilość			
	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
OSP Hałcnów, ul. Janowicka 9	9	23	0	32
OSP Komorowice Krakowskie, ul. Olimpijska 16	14	77	0	91
OSP Komorowice Śląskie, ul. Katowicka 65	6	37	0	43
OSP Lipnik, ul. Polna 7	29	52	0	81
OSP Straconka, ul. Górská 129	4	28	0	32

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Tabela 136. Ilość wyjazdów do zdarzeń OSP w Bielsku-Białej nie należących do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w 2010 r.

Ochotnicza Straż Pożarna	Ilość			
	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
OSP Mikuszowice Śląskie, ul. Bystrzańska 13	0	16	0	16
OSP Leszczyny, ul. Żywiecka 124a	4	35	1	40
OSP Mikuszowice Krakowskie, ul. Żywiecka 300	1	1	0	2
OSP Stare Bielsko, ul. Sobieskiego 307a	6	52	1	59
OSP Kamienica, ul. Karpacka 123	8	21	0	29

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

11.4 Sądownictwo

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej obejmuje obszar właściwości Sądów Rejonowych w Bielsku-Białej, Cieszynie oraz Żywcu. W 2010 r. w jego skład wchodziło siedem wydziałów: I Cywilny, II Cywilny Odwoławczy, III Karny, IV Penitencjarny, V Gospodarczy, VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, VII Karny Odwoławczy.

Tabela 137. Rodzaj i ilość spraw, którymi zajmował się Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w 2010 r.

Sprawy	Ilość wpływów	Ilość spraw załatwionych	Oczekiwanie na rozstrzygnięcie-średni czas (w miesiącach)
Karne	5 753	5 702	1,53
Cywilne	4 042	4 048	3,06
Ubezpieczeń	2 780	2 395	4,62
Pracy	192	185	2,06
Gospodarcze	580	556	2,12

Źródło: Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej

Tabela 138. Rodzaj i ilość spraw, którymi zajmował się Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej w 2010 r.

Sprawy	Ilość wpływów	Ilość spraw załatwionych	Oczekiwanie na rozstrzygnięcie-średni czas (w miesiącach)
Karne	16 196	13 876	2,99
Cywilne	36 012	34 781	1,23
Rodzinne	5 203	5 125	2,63
Pracy	770	750	3,15
Gospodarcze	6 717	6 716	1,31
Rejestry (KRS)	7 600	7 683	0,8
Księgi wieczyste	26 725	25 629	1,07
Ubezpieczenia	285	271	6,74
Razem	99 508	94 831	1,55

Źródło: Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej

12. Zdrowie i pomoc społeczna

12.1 Ochrona zdrowia

W Bielsku-Białej świadczenia zdrowotne realizowane są przez publiczne oraz niepubliczne podmioty lecznicze, w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia lub odpłatnie. Z usług tych podmiotów usytuowanych na terenie miasta Bielska-Białej, korzystają nie tylko mieszkańcy naszego miasta ale również mieszkańcy okolicznych gmin i powiatów.

Miasto Bielsko-Biała jest organem założycielskim Szpitala Ogólnego im. dr Edmunda Wojtyły w Bielsku-Białej – samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. W Szpitalu od kilku lat prowadzona jest modernizacja poszczególnych obiektów, w wyniku której większość z nich posiada już wysoki standard i dobre wyposażenie.

W roku 2010 w ramach kontynuacji inwestycji rozpoczęto modernizację pawilonu przy ul. E. Plater 17, która zostanie zakończona w roku 2011.

Tabela 139. Stacjonarne zakłady opieki zdrowotnej położone na terenie miasta Bielska-Białej wg stanu na koniec 2010 r.

Lp.	Szpitaly publiczne w Bielsku-Białej
1.	Szpital Wojewódzki, Al. Armii Krajowej 101 (organem założycielskim jest samorząd województwa śląskiego)
2.	Szpital Ogólny im. dr Edmunda Wojtyły, ul. Wyspiańskiego 26 (organem założycielskim jest miasto Bielsko-Biała)
3.	Beskidzkie Centrum Onkologii im. Jana Pawła II, ul. Wyzwolenia 18 (organem założycielskim jest powiat bielski)
4.	Szpital Pediatryczny, ul. Sobieskiego 83 (organem założycielskim jest powiat bielski)
5.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej, ul. Olszówka 102 (organem założycielskim jest powiat bielski)
Lp.	Niepubliczne podmioty medyczne świadczące usługi w zakresie leczenia stacjonarnego, w tym również w trybie jednodniowym
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital - Centrum Chirurgii Plastycznej i Zabiegowej, ul. Bystrzańska 5
2.	NZOZ Pediatryczne Centrum Zabiegowe, ul. Cyniarska 24
3.	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Chirurgia Żył”, ul. Daszyńskiego 78
4.	Klinika Chirurgii i Położnictwa Esculap, ul. Cieszyńska 472
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Beskidzkie Centrum Medyczne, ul. Dąbrowskiego 3/1
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital św. Łukasza, ul. Żółkiewskiego 40
7.	Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca, II Oddział Kardiologiczny al. Armii Krajowej 101
8.	NZOZ BIEL-MED „Szpital pod Bukami”, ul. Szara 5
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Okulus”, ul. Górska 19
10.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Specjalistyczne Usługi Medyczne „Clinica Medica”, ul. Górska 163

11.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „EUROANESTETICA”, ul. Prusa 59
12.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eurofemina”, ul. Żywiecka 71
13.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU – Podbeskidzie”, ul. Mostowa 1
14.	Katolicki Ośrodek Wychowania i Terapii Młodzieży „Nadzieja”, ul. Barkowska 167C

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Tabela 140. Ochrona zdrowia w Bielsku-Białej w 2010 r. – na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Szpitala ogólne					
łóżka ogółem	1209	1571	3514	759	25389
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	69,1	66,0	114,5	53,7	56,1
Szpitala: oddziały chorób wewnętrznych /kod 4000/					
łóżka ogółem	108	256	304	116	3918
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	6,2	10,8	9,9	8,2	8,4
Szpitala: oddziały ginekologiczno-położnicze /kod 4450-4452/					
łóżka ogółem	135	180	198	60	2216
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	7,7	7,6	6,4	4,2	4,8
Szpitala: oddziały dziecięce /kod 4401-4405/					
łóżka ogółem	91	109	20	40	1163
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	5,2	4,6	0,7	2,8	2,5
Szpitala: oddziały chirurgii ogólnej /kod 4500/					
łóżka ogółem	62	124	213	58	2106
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	3,5	5,2	6,9	4,1	4,5
Szpitala: oddziały kardiologiczne /kod 4100-4101/					
łóżka ogółem	81	51	215	30	976
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	4,6	2,1	7,0	2,1	2,1
Szpitala: oddziały neurologiczne /kod 4220-4221/					
łóżka ogółem	68	125	220	30	1298

wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	3,9	5,3	7,2	2,1	2,8
Szpital: oddziały przewlekłe chorych /kod 4170/					
łóżka ogółem	0	0	0	0	36
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	0	0	0	0	0,1
Szpital: oddziały gruźlicy i chorób płuc /kod 4270-4274/					
łóżka ogółem	0	91	88	0	1356
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	0	3,8	2,9	0	2,9
Szpital: oddziały reumatologiczne /kod 4280-4281/					
łóżka ogółem	0	21	74	0	396
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	0	0,9	2,4	0	0,9
Szpital: oddziały rehabilitacyjne /kod 4300-4308/					
łóżka ogółem	0	54	48	60	2456
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	0	2,3	1,6	4,2	5,3
Szpital: oddziały urazowo-ortopedyczne /kod 4580-4581/					
łóżka ogółem	85	73	197	58	1795
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	4,9	3,1	6,4	4,1	3,9
Szpital: oddziały okulistyczne /kod 4600-4601/					
łóżka ogółem	39	30	214	29	723
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	2,2	1,3	7,0	2,1	1,6
Szpital: oddziały otolaryngologiczne /kod 4610-4611/					
łóżka ogółem	50	21	126	48	687
wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	2,9	0,9	4,1	1,9	1,5
Stacjonarna opieka długoterminowa /kod 5160-5163,5170-5172,5180/					
liczba miejsc ogółem	30	284	281	233	3739
wskaźnik liczby miejsc na 10 000 ludności	1,7	11,9	9,2	16,5	8,1
Szpital i zakłady psychiatryczne:					

łóżka ogółem	105	40	238	745	2904
średnie wykorzystanie łóżek w %	105,9	65,0	99,6	99,0	93,5

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Tabela 141. Zakłady opieki zdrowotnej/ praktyki lekarskie – stan na koniec 2010 r.

Wyszczególnienie	Bielsko- Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
ogółem	169	177	304	54	2623
publiczne	13	10	23	5	242
niepubliczne	156	167	281	49	2381
usługi medycyny pracy	40	54	97	17	718
praktyki: lekarskie, stomatologiczne, pielęgniarek i położnych (świadczenia finansowane ze środków publicznych- NFZ)	73	43	54	36	874

Uwaga: wliczono jednostki organizacyjne, których siedziby zakładów opieki zdrowotnej znajdują się poza województwem śląskim (Bielsko-Biała: 3, Katowice: 10, woj. śląskie: 20); nie uwzględniono ZOZ-ów, które nie aktualizowały ksiąg rejestrowych po 01.12.2004 r. w liczbie: Katowice: 3, Rybnik: 5, woj. śląskie: 20; usługi medycyny pracy podano wg funkcji ochrony zdrowia, kod HC.6.5- medycyna pracy- na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 kwietnia 2008 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych dla zakładów opieki zdrowotnej oraz szczegółowych zasad ich nadawania (Dz.U. nr 77, poz. 464)

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Tabela 142. Placówki podległe samorządowi terytorialnemu – stan na koniec 2010 r.

Wyszczególnienie	Bielsko- Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
	liczba zakładów	liczba zakładów	liczba zakładów	liczba zakładów	liczba zakładów
Dostawcy świadczeń z zakresu leczenia ambulatoryjnego (HP.3)	8	6	11	3	162

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Tabela 143. Apteki – stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Bielsko- Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Apteki	55	93	100	22	1178
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w tys.	3,19	2,57	3,09	6,43	3,94

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Tabela 144. Ambulatoryjna, Specjalistyczna Opieka Zdrowotna w Bielsku-Białej w 2010 r. – na tle grupy porównawczej

Ambulatoryjna opieka zdrowotna – liczba udzielonych porad na 10 tys. mieszkańców					
Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Poradnie chorób wewnętrznych	9 164,4	6 843,7	16 492,6	5 442,8	4 924,5
Poradnie: inne specjalności zachowawcze	12 373,5	11 117,8	11 551,4	7 157,1	6 010,3
Poradnie: opieki nad matką i dzieckiem	6 510,9	4 666,2	5 443,4	4 292,9	3 215,6
Poradnie: zabiegowe	21 082,8	12 659,0	22 147,8	10 816,2	10 490,9
Poradnie stomatologiczne	7 680,0	7 310,1	5 914,9	6 180,8	6 053,2

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Tabela 145. Personel medyczny (zatrudnienie) – dane na dzień 31.12.2010 r.

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Lekarze na 10.tys. ludności	37,3	33,1	54,5	23,2	22,3
Pielęgniarki na 10 tys. ludności	70,7	76,0	130,8	77,6	55,5
Bielsko-Biała	Liczby bezwzględne za 2010 r.				
lekarze ogółem	652				
lekarze stomatolodzy	83				
pielęgniarki	1237				
położne	185				

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

12.2 Profilaktyka i promocja zdrowia

W 2010 r. w Bielsku-Białej realizowane były następujące programy profilaktyczne:

Tabela 146. Programy zdrowotne realizowane w Bielsku-Białej w 2010 r.

Nazwa programu	Zakres
Program profilaktyki chorób układu krążenia	Badanie krwi na określenie poziomu cukru, cholesterolu całkowitego, HDL, LDL, trójglicerydów, pomiar ciśnienia tętniczego, określenie indeksu masy ciała, edukacja zdrowotna w zakresie chorób układu krążenia – dla osób w wieku 30-60 lat. W 2010 r. przebadano 2600 osób.
Program badań przesiewowych w kierunku raka jajnika	Badanie krwi na określenie poziomu markera nowotworowego Ca 125 oraz edukacja zdrowotna w zakresie raka jajnika – dla kobiet w wieku powyżej 40 roku życia. W 2010 r. przebadano 2500 osób.
Program badań przesiewowych w kierunku raka prostaty	Badanie krwi na określenie poziomu markera nowotworowego PSA oraz edukacja zdrowotna w zakresie raka prostaty – dla mężczyzn powyżej 50 roku życia. W 2010 r. przebadano 1900 osób.
Program badań przesiewowych w kierunku nowotworów płuc i gruźlicy płuc	Badanie Rtg płuc oraz edukacja zdrowotna w zakresie nowotworów płuc i gruźlicy płuc – dla osób w wieku 40-65 lat. W 2010 r. przebadano 1400 osób.
„Środowiskowy program wychowania zdrowotnego w szkole”	Realizowany w szkołach z terenu Bielska-Białej. W okresie od stycznia do czerwca 2010r. program realizowano w 11 szkołach, ogółem w 115 klasach, a w okresie od września do grudnia – w 10 szkołach, ogółem w 113 klasach.

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 147. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2010 r.

Nazwa programu	Zakres
Domowa opieka hospicyjna nad osobami w terminalnym stadium choroby nowotworowej i ich rodzinami	Realizatorem zadania jest Hospicjum św. Kamila w Bielsku-Białej. W 2010 r. opieką hospicyjną zostało objętych 136 osób. Wolontariusze medyczni i niemedyczni (ogółem 61 osób) zrealizowali ok. 4.230 wizyt domowych. Oprócz zabiegów leczniczych i pielęgnacyjnych, wolontariusze udzielali wsparcia psychicznego i duchowego chorym i ich rodzinom, prowadzona była także edukacja wolontariuszy i rodzin podopiecznych.
Prowadzenie działań wspierających na rzecz osób przewlekle oraz terminalnie chorych. Realizacja świadczeń zdrowotnych w domu chorego oraz w noclegowni	Wykonawcą zadania jest Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej. W 2010 r. realizowane były następujące przedsięwzięcia: opieka pielęgniarska oraz rehabilitacja osób przewlekle i obłożnie chorych, poradnictwo i instruktaże w zakresie opieki, pielęgnacji i rehabilitacji, prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w Noclegowni w Bielsku-Białej, wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego i medycznego. Opieką pielęgniarską w domu chorego objęto w 2010 r. ogółem 110 osób przewlekle i obłożnie chorych, w wieku od 24 do 106 roku życia, a rehabilitacją 72 osoby (ogółem 875 wizyt). W noclegowni dyżury pielęgniarskie odbywały się 2 x w tygodniu (poniedziałki i czwartki, przez 1,5 godz.) W trakcie 89 dyżurów udzielono 761 porad.
Prowadzenie edukacji i działań wspierających na rzecz osób z chorobą nowotworową	Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Amazonki”, które zrzesza ok. 50 kobiet. W ramach zadania prowadzone były: gimnastyka rehabilitacyjna (zajęcia na sali gimnastycznej i na basenie), spotkania terapeutyczne i informacyjne, wykłady specjalistów (lekarze, psycholog), wizyty odpowiednio przeszkolonych wolontariuszek-ochotniczek w Beskidzkim Centrum Onkologii w Bielsku-Białej i prowadzenie rozmów wspierających z kobietami przed i po operacji raka piersi, cotygodniowy dyżur przy onkologicznym telefonie zaufania „Nadzieja”. Ponadto 4 wolontariuszki-ochotniczki uczestniczyły w specjalistycznych szkoleniach.

Prowadzenie klubu dla osób starszych od poniedziałku do piątku, przez co najmniej 5 godzin dziennie	Realizatorem zadania jest Klub Inteligencji Katolickiej w Bielsku-Białej. 25 osób starszych uczestniczyło w zajęciach aktywizujących i spotkaniach edukacyjnych, miało zapewnione wyżywienie (II śniadanie i obiad) oraz transport (na trasie: końcowy przystanek autobusowy – siedziba Klubu). W planie zajęć znalazły się m.in. pogadanki na różne tematy, zajęcia z rękodzieła, czytanie książek i gazet, zajęcia komputerowe. W słoneczne i ciepłe dni zajęcia odbywały się na świeżym powietrzu - spacer po parku, nordic walking i in. Ponadto organizowane były imprezy integracyjne, spotkania okolicznościowe, pielgrzymki i in.
--	---

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 148. Programy profilaktyczne realizowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2010 rok”

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Szkolne programy zapobiegania zjawiskom patologicznym obejmujące m.in. warsztaty profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży, programy profilaktyki uzależnień, zajęcia psychoedukacyjne, zajęcia socjoterapeutyczne – prelekcje, wykłady a także warsztaty i szkolenia dla rad pedagogicznych oraz rodziców.
2.	Program dla osób z problemem alkoholowym realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3.	Programy interwencyjne, profilaktyczne i pomocy psychologicznej dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami przebywającej w Zespole Placówek – Wychowawczych w Bielsku-Białej oraz realizowane w Środowiskowym Centrum Pomocy.
4.	Miejski Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2010-2013
5.	Program działań interwencyjnych w stosunku do osób nadużywających alkoholu w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowany przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym.
6.	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Bielsku-Białej na lata 2010-2013.

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Profilaktyka uzależnień

Tabela 149. Zestawienie dotyczące podjętych terapii w specjalistycznych placówkach służby zdrowia w Bielsku-Białej w 2010 r.

Pacjenci będący pod opieką lekarzy w jednostkach leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych z terenu miasta Bielska-Białej w 2010 r.							
Wyszczególnienie	ogółem	w tym mężczyźni	w tym kobiety	w wieku			
				0-18 lat	19 - 29 lat	30 - 64 lata	65 lat i więcej
Liczba pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi użytkowaniem alkoholu	1809	1405	404	2	173	1582	52
Liczba pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi użytkowaniem środków psychoaktywnych	228	169	59	3	82	138	5
Liczba pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	7860	3365	4495	1636	999	4295	930

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej dysponuje 31 miejscami (22 miejscami męskimi, 6 kobiecymi oraz 3 miejscami dla nieletnich). Łączna liczba osób przyjętych w 2010 r. wyniosła 6022, w tym 2679 bielszczan.

12.3 Pomoc społeczna

Obowiązek realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362 j.t. z późn. zm.).

Zgodnie z powyższym aktem prawnym, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby oraz możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast na poziomie gmin), współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W Bielsku-Białej w 2010 r. działalność w zakresie pomocy społecznej prowadziły następujące jednostki:

Tabela 150. Instytucje pomocy społecznej działające na terenie Bielska-Białej, stan na 2010 r.

Podmiot	Opis
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, ul. Karola Miarki 11	Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Formy świadczeń z pomocy społecznej: I. Świadczenia pieniężne tj: – zasiłek stały, – zasiłek okresowy, – zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, – zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, – pomoc dla rodzin zastępczych, – pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, – świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, – wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd. II. Świadczenia niepieniężne tj: – praca socjalna,

	– bilet kredytowany, – składki na ubezpieczenie zdrowotne, – składki na ubezpieczenia społeczne, – pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, – sprawienie pogrzebu, – poradnictwo specjalistyczne, – interwencja kryzysowa, – schronienie, posiłek, – niezbędne ubranie, – usługi opiekuńcze na miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, – specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania o w ośrodkach wsparcia, – mieszkania chronione, – pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, – opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej, – pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, – szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna.
Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela”, ul. Pocztowa 14a	Dom Nauczyciela przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku. Dysponuje 92 miejscami i zapewnia całodobową opiekę, pielęgnację oraz wyżywienie swoim mieszkańcom. Do dyspozycji pensjonariuszy są 1 i 2 osobowe pokoje, świetlica, sala terapii zajęciowej, biblioteka, sala rehabilitacyjna i gabinet lekarski, pralnia oraz ogród.
Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych, ul. Żywiecka 15	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych jest placówką zapewniającą wsparcie 57 osobom starszym, niepełnosprawnym, wymagającym całodobowej opieki i pielęgnacji. Do dyspozycji mieszkańców są: pokoje 1 i 2 osobowe, dwie świetlice, kawiarenka, pokój terapii zajęciowej, gabinet terapii ruchowej, jadalnia, w okresie letnim istnieje możliwość korzystania z domku rekreacyjnego oraz pracowni ceramicznej znajdujących się na terenie ogrodu DPS.
Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych, ul. Olimpijska 11	Dom zapewnia całodobową opiekę i pielęgnację osobom przewlekłe somatycznie chorym. Posiada 48 miejsc w pokojach 1, 2 i 3 osobowych. Do dyspozycji mieszkańców są: kaplica, ogród i świetlica, jadalnia, pomieszczenia do terapii zajęciowej i rehabilitacji.
Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum”, ul. Armii Krajowej 181	Dom przeznaczony jest dla 25 osób przewlekłe somatycznie chorych. Zapewnia swoim mieszkańcom całodobową opiekę i pielęgnację, zaspokojenie potrzeb bio-psycho-społecznych, podtrzymywanie aktywności psychoruchowej, rozwijanie kontaktów towarzyskich, działalność w zakresie rehabilitacji ruchowej, rekreacji.
Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa”, ul. Kołłątaja 8	Osoby korzystające z usług Domu uczestniczą w procesie własnej rehabilitacji poprzez udział w terapii zajęciowej w pracowniach: kulinarnej, rękodzieła, komputerowej, ceramicznej, stolarskiej, witrażu, papierniczej, ogrodniczej, plastycznej, sportowo-relaksacyjnej. W Domu funkcjonuje punkt konsultacyjny, który oferuje możliwość spotkań i profesjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie oraz ich rodzinom. Placówka prowadzi także mieszkanie chronione dla mężczyzn z zaburzeniami psychicznymi.
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (ZPOW): ul. Lompy 7, w skład którego wchodzi: Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Pogotowie Opiekuńcze”, ul. Lompy 7 Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Dziecka”, ul. Lompy 9 prowadzi : mieszkanie	Celem działalności ZPOW jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej oraz zaspokajanie ich potrzeb życiowych zgodnie z ustalonymi standardami usług opiekuńczo-wychowawczych. ZPOW łączy w formie wielofunkcyjnej działania interwencyjne, socjalizacyjne i terapeutyczne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka. W poszczególnych placówkach wchodzących w skład ZPOW przebywają, w zależności od specyfiki danej placówki, dzieci w wieku od 0-18 r.ż. (bądź do ukończenia nauki w szkole, którą rozpoczęły przed osiągnięciem pełnoletności). ZPOW „Pogotowie Opiekuńcze” jest placówką interwencyjną przeznaczoną dla 20 dzieci, przyjmowanych w sytuacjach kryzysowych oraz wymagających natychmiastowego rozpoczęcia sprawowania opieki nad dzieckiem. ZPOW „Dom Dziecka” przy ul. Lompy 9 jest placówką wielofunkcyjną

usamodzielnienia przy ul. Cygańskiej 12 Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dom Dziecka”, ul. Pocztowa 24	(socjalizacyjno-interwencyjną) przeznaczoną dla 30 dzieci. Placówka prowadzi również tzw. mieszkanie usamodzielnienia przeznaczone dla 12 wychowanków w wieku od 14 roku życia do usamodzielnienia. ZPOW „Dom Dziecka” przy ul. Pocztowej 24 jest placówką wielofunkcyjną (socjalizacyjno-interwencyjną) przeznaczoną dla 28 dzieci (w tym 8 miejsc dla dzieci w wieku 0-3 lat).
Podbeskidzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Piękna 2	Ośrodek udziela pomocy przez całą dobę, do Ośrodka może zgłosić się każdy, kto znalazł się w trudnej sytuacji i nie wie jak sobie z nią poradzić, np.: przeżywa kryzys, doświadczył sytuacji zagrożenia zdrowia czy życia, ma problemy rodzinne, utracił kogoś bliskiego, nie widzi sensu życia. W ostrych sytuacjach kryzysowych Ośrodek udziela doraźnie krótkoterminowego schronienia. Ponadto, Ośrodek prowadzi: interwencję kryzysową, poradnictwo psychologiczne i prawne, terapię rodzinną, konsultacje i terapię pedagogiczną, hostel, pomoc dla osób w sytuacji przemocy, a także grupę wsparcia dla ofiar przemocy.
Środowiskowe Centrum Pomocy (ŚCP), ul. Legionów 9 Świetlice Środowiskowe i Klub Młodzieżowy Dom Dziennego Pobytu, ul. Sternicza 8a, Klub Samopomocy „Klub Seniora”, ul. Komorowicka 336D Klub Samopomocy dla Osób Starszych, ul. Piastowska 86 Klub Samopomocy „Milusińscy”, ul. Milusińskich 6 Poradnia Prawno-Rodzinna, ul. Piastowska 86 Poradnia Rodzinna, ul. Stojałowskiego 19 Bank Chleba, ul. Krasińskiego 10a	W mieście funkcjonuje 15 tego typu placówek, przeznaczone są one dla dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat. Ich celem jest przede wszystkim: wyrównywanie skutków zaniedbań wychowawczych, profilaktyka i terapia zaburzeń zachowania, pomoc w nauce własnej, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań podopiecznych, promocja zdrowego stylu życia. Do świetlicy przyjmowani są podopieczni: na wniosek rodziców lub opiekunów; na wniosek pedagoga szkolnego, pracownika socjalnego, kuratora sądowego, itp.; na własną prośbę, po uzyskaniu zgody rodziców. Placówki przeznaczone są dla osób, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych a są ich pozbawione. Mają na celu: podtrzymywanie aktywności psychoruchowej, rozwijanie kontaktów towarzyskich i kulturalnych, zapobieganie osamotnieniu, propagowanie zdrowego stylu życia, propagowanie aktywnego wykorzystania czasu wolnego podopiecznych. Przyjęcia do Domu Dziennego Pobytu odbywają się na wniosek zainteresowanego. Poradnia Prawno-Rodzinna przeznaczona jest dla mieszkańców Bielska-Białej: osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, osób uzależnionych i członków ich rodzin, ofiar przemocy fizycznej i psychicznej, osób maltretowanych i wykorzystywanych seksualnie oraz osób przeżywających konflikty rodzinne i małżeńskie. Do jej zadań należy udzielanie konsultacji prawnych z zakresu spraw rodzinnych, opiekuńczych i prawa pracy oraz redagowanie pism sądowych i administracyjnych dotyczących powyższych spraw. W ramach Poradni Rodzinnej udzielane jest poradnictwo w zakresie przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnia Rodzinna przeznaczona jest dla mieszkańców Bielska-Białej: osób i rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, w których występuje przemoc fizyczna i psychiczna, osób współuzależnionych, osób i rodzin potrzebujących pomocy psychologicznej oraz rodzin, w których występują problemy wychowawcze. Do jej głównych zadań należą: diagnozowanie uzależnienia od środków psychoaktywnych i kierowanie na leczenie odwykowe, konsultacje indywidualne mające na celu rozpoznanie problemu i motywowanie do podjęcia terapii, prowadzenie grup terapeutycznych oraz grup wsparcia według potrzeb osób i rodzin korzystających z Poradni, prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej. Wydaje pieczywo przekazywane przez producentów za pośrednictwem "Caritas" Diecezji Bielsko - Żywieckiej. Osoby zainteresowane mogą zgłaszać się bezpośrednio do placówki.

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 151. Wydatki na pomoc społeczną (z podziałem na kategorie świadczeń) w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Liczba
pomoc dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków oraz pokrycie kosztów pobytu dzieci z Bielska-Białej znajdujących się w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	2 959 542,05 zł
zasiłki celowe	663 225,99 zł
usługi opiekuńcze	481 734,51 zł
zasiłki stałe	1 189 151,54 zł
posiłek ogółem, w tym: dla dzieci	2 791 966 zł 916 085 zł
pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz pokrywanie kosztów pobytu dzieci z Bielska-Białej. w placówkach na terenie innych powiatów	827 768,73 zł
schronienie (Dom dla Bezdomnych i noclegownia)	884 177 zł
zasiłki okresowe	493 067 zł
specjalistyczne usługi opiekuńcze	139 880,27 zł
składki na ubezpieczenie zdrowotne (przy zasiłkach stałych)	104 904 zł
sprawienie pogrzebu	39 810 zł
zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego	298 820,26 zł
zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	621 zł

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Głównymi przyczynami udzielania pomocy z funduszy pomocy społecznej w 2010 r. były:

- ubóstwo (niskie dochody lub ich brak),
- długotrwała choroba,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie,
- brak świadczeń z ubezpieczenia społecznego,
- zdarzenia losowe (śmierć, powódź, pożar),
- sieroctwo.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

Miasto w 2010 r. prowadziło Żłobek publiczny – zakład opieki zdrowotnej funkcjonujący w dwóch obiektach – przy ul. Pod Grodziskiem 4 oraz ul. Legionów 21. Żłobek posiada 100 miejsc (7 oddziałów), gdzie zatrudnionych jest 6 pielęgniarek, 13 opiekunek oraz 7 salowych. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Żłobku, w 2010 r., wyniósł 1 371,44 zł.

Opieka i wychowanie dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców w Bielsku-Białej w 2010 r.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie biologicznej, zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej, bądź w placówce opiekuńczo-wychowawczej (w zależności od decyzji sądu). W 2010 r. w 219 rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Bielska-Białej wychowywało się 270 dzieci, z czego 204 dzieci przebywały w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 51 dzieci w rodzinach zastępczych niespokrewnionych i 15 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych. W grupie niespokrewnionych rodzin zastępczych, w 2010 r. funkcjonowało 6 zawodowych rodzin zastępczych. Ponadto, w 2010r. w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów przebywało 68 dzieci pochodzących z terenu Miasta Bielska-Białej.

W 2010 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczono 76 dzieci, w tym: 60 dzieci w placówkach na terenie Bielska-Białej oraz 16 dzieci pochodzących z Bielska-Białej w placówkach na terenie innych powiatów.

Poradnictwo specjalistyczne, rodzinne i terapia rodzin w Bielsku-Białej w 2010 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela osobom i rodzinom konsultacji oraz informacji dotyczącej problemu uzależnienia i przemocy, edukacji oraz wsparcia. W 2010 r. Środowiskowe Centrum Pomocy udzieliło 1.308 porad prawnych dla 832 osób oraz 1.782 porad dla 334 osób w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz terapii rodzin.

Interwencja kryzysowa w Bielsku-Białej w 2010 r.

Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (POIK) w Bielsku-Białej realizuje zadania polegające na świadczeniu specjalistycznych, interdyscyplinarnych usług z zakresu interwencji kryzysowej, podejmowanych w celu przywrócenia równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego oraz w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Hostel POIK dysponuje 22 miejscami. W 2010 r. hostel udzielił schronienia ogółem 145 osobom. Łączna liczba osobodni udzielonych w hostelu przez POIK wyniosła 4.104, w tym dla mieszkańców miasta Bielska-Białej - 3.015 osobodni. Sekcja Interwencyjno-Terapeutyczna POIK podjęła ogółem 7.695 interwencji, w tym 6.605 na rzecz klientów ambulatoryjnych i 1.090 interwencji na rzecz mieszkańców Hostelu. Ogółem udzielono interwencji 2.331 osobom, w tym 1.698 mieszkańcom Bielska-Białej.

Wsparcie osób starszych w Bielsku-Białej w 2010 r.

Miasto Bielsko-Biała prowadzi cztery Domy Pomocy Społecznej: dwa przeznaczone dla osób w podeszłym wieku w których w 2010 r. umieszczono 34 mieszkańców oraz dwa dla osób przewlekłe somatycznie chorych, w których umieszczono 39 mieszkańców.

Tabela 152. Wykaz Domów Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2010 r.

Nazwa i adres domu	Typ domu	Liczba miejsc	Średni koszt utrzymania w zł	Czas oczekiwania
DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14a	osoby w podeszłym wieku	92	2.397,53	od 0 do 4 miesięcy
DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	osoby w podeszłym wieku	57	2.394,00	od 0 do 4 miesięcy
DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	osoby przewlekłe somatycznie chore	48	3.041,00	od 0 do 4 miesięcy
DPS „Hospicjum” Al. A. Krajowej 181	osoby terminalnie i przewlekłe somatycznie chore	25	3.778,43	od 0 do 4 miesięcy

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2010 r. osobom starszym oraz niepełnosprawnym, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji przyznawano pomoc w formie usług opiekuńczych realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Agencję „Pomoc dla domu”.

Tabela 153. Ilość osób objętych pomocą usługową w Bielsku-Białej w 2010 r.

Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Liczba nowych środowisk w danym roku	Usługi w formie opieki MOPS i agencji	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
435	130	360 w tym: osoby samotne: 299 osoby w rodzinie: 61	75 w tym: osoby samotne: 45 osoby w rodzinie: 30 (w tym 7 dzieci z syndromem autyzmu)

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Osoby starsze z terenu miasta korzystały w 2010 r. ze wsparcia w placówkach pobytu dziennego: z Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych (58 osób), z Klubu Samopomocy „Klub Seniora” (52 osoby), z Klubu Samopomocy dla Osób Starszych (34 osoby). Ze Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” korzystały 52 osoby u których stwierdzono zaburzenia psychiczne.

Pomoc osobom bezdomnym w Bielsku-Białej w 2010 r.

Działania skoncentrowane na pomocy osobom bezdomnym w naszym mieście opierały się na trzech podstawowych filarach:

- profilaktyce tj. zapobieganiu bezdomności,
- pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej,
- pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany był przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych tj. Domu dla Bezdomnych ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a oraz na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją ETOCH – Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej ul. Mostowa 1. Na zlecenie Gminy Bielsko-Biała fundacja ETOCH – Błękitny Krzyż zrealizowała zadanie „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielsko-Biała dotkniętych wykluczeniem społecznym” w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Traugutta 21. Działania prowadzone były wobec 9 osób (w tym bezdomnych) poprzez zapewnienie miejsc noclegowych, zapewnienie trzech posiłków dziennie, prowadzenie ergoterapii, udzielanie wsparcia psychologicznego, zawodowego, prawnego oraz socjalnego.

Pomoc osobom niepełnosprawnym w Bielsku-Białej w 2010 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił 266 osobom niepełnosprawnym pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2010r. MOPS w Bielsku-Białej otrzymał środki przekazane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w łącznej wysokości 2.282.874,00 zł. W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej udzielono dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej, uczestnictwa w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce osób niepełnosprawnych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W 2010 r. w MOPS:

- zawarto 278 umów na dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom, na kwotę 200.000,00 zł,
- 702 osobom niepełnosprawnym przyznano dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, na kwotę 628.950,00 zł,

– zawarto 101 umów na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, na kwotę 289.247,07 zł.

Ponadto, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zawarto 15 umów z organizacjami pozarządowymi na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, na kwotę 52.958,89 zł i 1 umowę na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny na kwotę 1.199,40 zł, a także dofinansowano dwa warsztaty terapii zajęciowej prowadzone przez: Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PORT”, na łączną kwotę 1.109.700,00 zł.

Inne zrealizowane zadania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- 1) Dofinansowano działalność organizacji pozarządowych, z którymi zawarto umowy na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w łącznej kwocie 132.676,00 zł.
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach prowadzonej Giełdy Wolontariatu pozyskał do pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych 55 wolontariuszy, z którymi zawarto 117 Porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na czas dłuższy niż 30 dni. Z pomocy wolontariuszy skorzystało 48 osób starszych i niepełnosprawnych.
- 3) W ramach projektu pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, funkcjonuje Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych. W 2010 r. udzielono łącznie doradztwa 762 osobom, w tym: w formie indywidualnych konsultacji – 554 osobom, telefonicznych – 200 osobom oraz internetowych – 5 osobom oraz 3 w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.
- 4) Środowiskowe Centrum Pomocy w Bielsku-Białej m. in. prowadzi Klub Samopomocy „Milusińscy” z którego w 2010 r. skorzystały 23 osoby.

W 2010 r. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 realizowała zadania z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Poradnia prowadziła terapię pedagogiczną, logopedyczną i psychologiczną, rehabilitację ruchową, terapię sensoryczną, a także konsultacje i instruktaże dla rodziców.

W ramach aktywizacji społeczno – zawodowej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2010 r., formami przeciwdziałania bezrobociu objętych zostało 898 osób.

Realizowane były następujące programy:

- 1) Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych w postaci:
 - prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin tygodniowo,
 - prac społecznie użytecznych w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym,
 - robót publicznych na okres półroczny.
- 2) Projekt systemowy pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” skierowany jest do osób bezrobotnych poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności

zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Integralną część ww. projektu stanowi Program Aktywności Lokalnej, działający na rzecz rozwoju i integracji społeczności lokalnej na terenie osiedla Wapienica oraz Śródmieście Bielsko. Projekt realizowany był m.in. poprzez zadania takie jak: aktywizację zawodową, edukacyjną i społeczną, prace socjalną, działania o charakterze środowiskowym oraz prace społecznie użyteczne. W 2010 r. z projektu skorzystały 64 osoby.

Tabela 154. Aktywizacja społeczno – zawodowa realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2010 r.

Rodzaj	Ilość osób
prace społecznie użyteczne na umowę zlecenia	631
prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 h tygodniowo	140
roboty publiczne	63
Razem	834

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Program „Rodzina +”

Program „Rodzina +” jest jednym z elementów „*Miejskiego programu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2010-2013*”, który skierowany jest do rodzin wielodzietnych oraz zastępczych zamieszkałych na terenie Miasta Bielska-Białej.

Celem Programu jest zwiększenie dostępności do dóbr kultury i sportu oferowanych przez następujące podmioty:

- jednostki i zakłady budżetowe oraz samorządowe instytucje kultury Miasta Bielska-Białej,
- jednostki prowadzące działalność z zakresu kultury i sportu nie powiązane strukturalnie i kapitałowo z samorządem Miasta i wyrażające chęć włączenia się do przedsięwzięcia,
- przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Miasta i wyrażających chęć włączenia się do przedsięwzięcia Kartę „Rodzina +” będzie otrzymywał każdy członek rodziny wielodzietnej i rodziny zastępczej.

Karta „Rodzina+” uprawnia do uzyskania ulg przy korzystaniu z usług instytucji, biorących udział w programie. W celu otrzymania takiej karty dla uprawnionych członków rodziny rodzic/opiekun prawny składa w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej wypełniony i podpisany wniosek.

W realizację programu zaangażowane były m.in. następujące jednostki: Teatr Polski, Teatr Lalek „Banialuka”, Bielskie Centrum Kultury, Galeria Bielska BWA, Miejski Dom

Kultury, Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Zakład Komunikacyjny oraz Bielski Szkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej. Wśród podmiotów niepublicznych znajdowała się m.in. szkoła języków obcych, centrum sportów górskich, kluby sportowe, miejsca zabaw dla dzieci, szkoła tańca.

13. Oświata i edukacja

13.1 System oświaty w kraju

W 1999 r. rozpoczęła się wieloletnia i kompleksowa reforma programów i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej oraz struktury szkolnictwa. Miała ona na celu poprawę jakości formalnego systemu edukacji i dostosowanie go do wymagań gospodarki opartej na wiedzy, zapewnienie całej populacji dostępu do systemów kształcenia ustawicznego, a w dalszej perspektywie zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki. Reforma oświaty, oprócz zmian programowych, wprowadziła również nowe typy szkół. Obecnie system oświaty obejmuje: przedszkole, sześciolletnią szkołę podstawową, trzyletnie gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne: trzyletnie liceum profilowane, czteroletnie technikum, szkołę zawodową o okresie nauczania 2-3 lata oraz dwuletnie liceum uzupełniające i trzyletnie technikum uzupełniające. Szkoły i placówki oświatowe w głównej mierze prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego. Zadaniem własnym gminy jest zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli (w tym przedszkoli z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi) oraz innych form wychowania przedszkolnego, szkół podstawowych i gimnazjów, w tym z oddziałami integracyjnymi (bez szkół podstawowych i gimnazjów specjalnych), szkół artystycznych oraz szkół przy zakładach karnych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Natomiast zadaniem powiatu jest zakładanie i prowadzenie szkół podstawowych i gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi (liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających), szkół sportowych i mistrzostwa sportowego, a także młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, placówek pracy pozaszkolnej oraz innych placówek oświatowo – wychowawczych. Istnieje jednak możliwość prowadzenia szkoły przez inną niż jest osobę prawną lub fizyczną.

13.2 Miejski Zarząd Oświaty

Miejski Zarząd Oświaty jest jednostką budżetową powstałą 1 lipca 2007 r. Przedmiotem działalności podstawowej Miejskiego Zarządu Oświaty w Bielsku-Białej jest organizacja, zapewnienie warunków działania oraz nadzór nad funkcjonowaniem szkół, przedszkoli i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Bielsko-Biała i Miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, jak również obsługa ekonomiczno – administracyjna tychże jednostek.

Tabela 155. Finansowanie oświaty w Bielsku-Białej w 2010 r.

Subwencja oświatowa dla gminy	66 645 325 zł	
Subwencja oświatowa dla powiatu	94 789 504 zł	
Razem subwencja	161 434 829 zł (wszyscy dysponenci)	161 434 829 zł (MZO)
Płace i pochodne	178 371 764 zł (wszyscy dysponenci)	178 362 694 zł (MZO)
Wydatki rzeczowe	91 031 567 zł (wszyscy dysponenci)	70 697 161 zł (MZO)
Razem na oświatę	269 403 331 zł (wszyscy dysponenci)	249 059 855 zł (MZO)
Różnica pokryta z dochodów własnych miasta	107 968 505 zł (wszyscy dysponenci)	87 625 026 zł (MZO)

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 156. Nauczanie integracyjne, specjalne w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011

Wyszczególnienie	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Razem
Liczba oddziałów integracyjnych	8	19	12	8	47
Liczba dzieci/młodzieży niepełnosprawnej w oddziałach integracyjnych	40	67	42	22	171
Liczba oddziałów specjalnych	5	27	33	14	79
Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	26	152	282	124	584

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

13.3 Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne to pierwszy etap kształcenia w systemie oświaty. Obejmuje ono dzieci w wieku 3-6 lat³ i realizowane jest w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego⁴. W 2009 roku Ministerstwo Edukacji Narodowej wprowadziło zmiany legislacyjne dotyczące wieku odbywania rocznego przygotowania przedszkolnego. W latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 dziecko w wieku 5 lat miało prawo do odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego. Natomiast w roku szkolnym 2011/2012 dzieci urodzone w roku 2005, które nie rozpoczęły spełniania obowiązku szkolnego, mają obowiązek odbyć roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

Tabela 157. Informacje o samorządowych przedszkolach w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011

Liczba przedszkoli	43
Liczba uczęszczających dzieci	3948
Liczba oddziałów w przedszkolach	167
Średnia liczebność oddziału w przedszkolach	23,64
Liczba osób zatrudnionych ogółem	335,64 (adm.+obsł.) 375,39 (naucz.)
Liczba etatów nauczycielskich	375,39

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2010 r. miesięczny wydatek z budżetu gminy, na jedno dziecko w publicznej placówce wychowania przedszkolnego w Bielsku-Białej wynosił: 487,11 zł.

W roku szkolnym 2010/2011 nauczyciele wychowania przedszkolnego zatrudnieni byli na 375,39 etatach.

³ Zgodnie z art. 14 ust. 1b ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku (Dz. U. z 2004 roku nr 256 poz. 2572 z późn. zmianami) w szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor przedszkola może przyjąć do przedszkola dziecko, które ukończyło 2,5 roku.

⁴ Zgodnie z art. 14a ust. 5 ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku (Dz. U. z 2004 roku nr 256 poz. 2572 z późn. zmianami) inne formy wychowania przedszkolnego mogą być organizowane dla dzieci w wieku 3-5 lat, w miejscu możliwie najbliższym miejsca ich zamieszkania.

Tabela 158. Wykaz przedszkoli publicznych prowadzonych przez jst w Bielsku-Białej, stan na 2010 r.

Przedszkole	adres	Przedszkole	adres
nr 2	ul. B.Krzywoustego 3	nr 31	ul. Grotowa 11
nr 4	ul. K.Wielkiego 12	nr 32	ul. Bystrzańska 37
nr 5	ul. Montażowa 5	nr 33	ul. Żywiecka 316
nr 6	ul. Góralska 4	nr 35	ul. Spółdzielców 17
nr 7	ul. Chopina 13	nr 36	ul. Górską 140
nr 8	ul. Dol.Miętusiej 21	nr 37	ul. Jutrzenki 5
nr 9	ul. E.Orzeszkowej 7	nr 38	ul. Grażyny 19
nr 10	ul. Ak.Umiejętności 34	nr 39	ul. Mazańcowicka 37
nr 11	ul. 1-Maja 11	nr 40	ul. Komorowicka 338
nr 12	ul. Sienkiewicza 8	nr 41	ul. Międzyrzecka 60
nr 14	ul. Radosna 2	nr 42	ul. Cieszyńska 383
nr 15	ul. Piłsudskiego 47	nr 43	ul. Wyzwolenia 319
nr 16	ul. Dmowskiego 7	nr 44	ul. Sobieskiego 171
nr 17	ul. Lipnicka 35	nr 45	ul. Sternicza 18
nr 23	ul. Pod Grodziskiem 6	Integracyjne nr 2	ul. Łagodna 16
nr 25	ul. Widok 28	nr 50	ul. Łagodna 27a
nr 26	ul. Straconki 6	nr 51	ul. Dyw.Kościuszk. 9
nr 27	ul. Krakowska 243	nr 52	ul. Morskie Oko 15
nr 29	ul. Grottgera 8	nr 54	ul. Wodna 3-5
nr 30	ul. Karpacka 115	nr 55	ul. Sternicza 4
		nr 56	ul. Kozia 11

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2010 r. wydatki miejskiego budżetu na przedszkola (w tym przedszkola specjalne), oddziały przedszkolne w 12 szkołach podstawowych prowadzonych przez jst oraz 2 szkołach podstawowych prowadzonych przez Towarzystwo Szkolne im. M. Reja, a także niepubliczne inne formy wychowania przedszkolnego wyniosły łącznie 40 607 903,01 zł. W ramach tych wydatków zawierają się dotacje w łącznej wysokości 3 190 142,49 zł, którymi objęte zostało 13 przedszkoli niepublicznych oraz 2 inne formy wychowania przedszkolnego. Do niepublicznych przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego uczęszczało 766 dzieci.

W ramach wydatkowanych środków pokryto także koszty dotacji udzielonej dla przedszkoli niepublicznych w 7 gminach w wysokości 89 963,12 zł oraz dla innych form wychowania przedszkolnego w Gminie Żywiec w wysokości 1 390,64 zł. w związku z uczęszczaniem do tych placówek dzieci będących mieszkańcami Bielska-Białej

13.4 Szkoły podstawowe

W Polsce nauka w szkole podstawowej jest obowiązkowa. Sześćioletnia szkoła podzielona jest na dwa trzyletnie etapy. Pierwszy etap obejmuje klasy od I do III gdzie zasadniczą część stanowi blok zajęć zwanych "kształceniem zintegrowanym" – zajęcia te prowadzone są przez jednego nauczyciela pełniącego również funkcję wychowawcy. Drugi etap stanowią klasy od IV – VI, gdzie przedmiotów uczą już różni nauczyciele. W ostatnim roku nauki przeprowadza się sprawdzian, uprawniający do dalszego kształcenia w gimnazjum.

W Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011 w 28 miejskich placówkach uczyło się 7 563 dzieci, w tym 1 284 uczniów rozpoczynało naukę w klasach pierwszych.

W roku szkolnym 2010/2011 nauczyciele w szkołach podstawowych zatrudnieni byli na 748,37 etatach.

Tabela 159. Informacje o samorządowych szkołach podstawowych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011

Liczba szkół podstawowych	28
Liczba uczniów	7563
Liczba oddziałów w szkole	360
Średnia liczba dzieci w klasie	21,01
Liczba dzieci rozpoczynających naukę w klasach pierwszych	1284
Liczba osób zatrudnionych ogółem	228,83 (adm.+obsł.) 748,37 (naucz.)
Liczba nauczycieli	748,37 (etaty)
Liczba szkół prowadzących świetlice	31
Liczba klas integracyjnych	19

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 160. Wykaz samorządowych placówek szkolnictwa podstawowego w Bielsku-Białej, stan na 2010 r.

szkoła podstawowa	adres	szkoła podstawowa	adres
SP Nr 1	ul. Dyw. Kościuszkowskiej 2	SP Nr 25	ul. Pocztowa 28a
SP Nr 3	ul. Osuchowskiego 8	SP Nr 26	ul. Złoty Potok 7
SP Nr 4	ul. Sikorskiego 4a/b	SP Nr 27	ul. Kossak-Szczuckiej 19
SP Nr 5	ul. Michałowicza 55	SP Nr 28	ul. Wyzwolenia 343
SP Nr 6 Integracyjna	ul. Brodzińskiego 3	SP Nr 29	ul. Czereśniowa 20
SP nr 9	ul. Piłsudskiego 47	SP Nr 31	ul. Zapłocie Duże 1
SP Nr 11 w Zespole Szkół Specjalnych przy ZPOW	ul. Lompy 7, 9	SP Nr 32	ul. Cieszyńska 393
SP nr 13	ul. Lipnicka 226	SP Nr 33	ul. Łagodna 26
SP Nr 17	ul. Bratków 6	SP Nr 34 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii	ul. Starobielska 9

SP Nr 18	ul. Norwida 30	SP Nr 35 w SOSZW nr 2	ul. Filarowa 52
SP Nr 20	ul. Lenartowicza 17	SP Nr 36 w ZSO im. AK	ul. Sternicza 4
SP Nr 22 w ZSO im. Żeromskiego	ul. Grota-Roweckiego 5	SP Nr 37	ul. Doliny Miętusiej 5
SP Nr 23 w Zespole Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych	ul. Karpacka 150	SP Nr 38 w Zespole Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	ul. Filarowa 52
SP Nr 24	ul. Żywiecka 239	SP Nr 39 w Zespole Szkół dla Dzieci Niepełnosprawnych	ul. Kamienicka 11a

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2010 r. wydatki miejskiego budżetu na 28 placówek szkół podstawowych (także szkoły podstawowe specjalne) wyniosły łącznie 65 124 602,67 zł. W ramach tych wydatków zawierają się: dotacje w wysokości 2 937 220,33 zł, którymi objęte zostało siedem podstawowych szkół niepublicznych oraz 3 512 131,35 zł na dwie szkoły publiczne prowadzone przez Towarzystwo Szkolne im. M. Reja (SP Nr 2, SP Nr 10).

W 2010 r. po raz kolejny przeprowadzony został sprawdzian dla szóstoklasistów kończących szkołę podstawową. W województwie śląskim do sprawdzianu przystąpiło 43 302 uczniów z 1 192 szkół. Bielsko-Biała znalazło się na pierwszym miejscu na Śląsku pod względem uzyskanych przez uczniów średniej punktów. Średnia w województwie wyniosła 24,37 pkt., natomiast w Bielsku-Białej 26,04 pkt. Sprawdzian pisało 1 552 bielskich szóstoklasistów.

13.5 Gimnazja

Do szkół na poziomie gimnazjalnym zalicza się gimnazja (w tym specjalne i z oddziałami integracyjnymi), gimnazja dwujęzyczne, gimnazja sportowe i gimnazja mistrzostwa sportowego. Są to szkoły kształcące młodzież w cyklu trzyletnim (w wieku 13-16 lat). Nauka w gimnazjum jest obowiązkowa, warunkiem formalnym przyjęcia do gimnazjum jest ukończenie szkoły podstawowej. W ostatnim roku nauki w gimnazjum przeprowadza się egzamin zewnętrzny, którego zdanie daje możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkoły ponadgimnazjalnej.

W roku szkolnym 2010/2011 do 23 samorządowych placówek gimnazjalnych uczęszczało 4 465 uczniów.

W roku szkolnym 2010/2011 nauczyciele w gimnazjach zatrudnieni byli na 495,20 etatach.

Tabela 161. Informacje o samorządowych gimnazjach (z gimnazjami dla dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011

Liczba gimnazjów	23
Liczba uczniów	4438
Liczba oddziałów w szkole	204
Średnia liczba uczniów w klasie	21,75
Zatrudnienie – liczba etatów ogółem	133,25 (adm.+obsł.) 495,20 (naucz.)
Liczba etatów nauczycielskich	495,20 (etaty)
Liczba klas integracyjnych	12

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 162. Wykaz samorządowych gimnazjów w Bielsku-Białej, stan na 2010 r.

Gimnazjum	adres	Gimnazjum	adres
G nr 1	ul. Straconki 25	G nr 12	ul. Filarowa 52
G nr 2 w Zespole Szkół Ogólnokształcących	ul. Jutrzenki 13	G nr 13	ul. Bratków 6
G nr 3	ul. Broniewskiego 23	G nr 14	ul. Mazańcowicka 34
G nr 4	ul. Lipnicka 226	G nr 15	ul. Cieszyńska 393
G nr 5	ul. Norwida 30	G nr 16	ul. A.Asnyka 30
G nr 6	ul. Witosa 96	G nr 17w Zespole Szkół Specjalnych im. Gałczyńskiego	ul. Wapienicka 46
G nr 7	ul. Poczтова 28a	G nr 18 w Zespole Szkół Dla Dzieci Niesłyszących	ul. Kamienicka 11
G nr 8	ul. Doliny Miętusiej 5	G nr 19 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2	ul. Filarowa 52
G nr 9 z Oddz. Integracyjnymi	ul. Sternicza 4	G nr 20 w Zespole Szkół Specjalnych przy ZPOW	ul. Lompy 7, 9
G nr 10	ul. Michałowicza 55	G nr 21 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii	ul. Starobielska 9
G nr 11	ul. E.Plater 3	nr 22 w Zespole Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych	ul. Karpacka 150
		Gimnazjum dla Dorosłych w ZSTiH	ul. Poczтова 28a

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2010 r. wydatki miejskiego budżetu na 23 samorządowe placówki gimnazjalne wyniosły łącznie 45 760 680,31 zł, w tym 3 088 185,88 zł na rzecz 10 gimnazjów niepublicznych oraz 1 539 783,73 zł na Publiczne Gimnazjum Zgromadzenia Córek Bożej Miłości.

W przeprowadzonym w 2010 r. egzaminie gimnazjalnym bielscy uczniowie osiągnęli bardzo dobre wyniki. Do części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego w województwie śląskim przystąpiło 48 385 uczniów, a do części matematyczno-przyrodniczej 48 386 uczniów z 762 śląskich placówek. W Bielsku-Białej do części humanistycznej przystąpiło 1 804 uczniów, a do części matematyczno-przyrodniczej 1 802 uczniów. Z każdej części egzaminu można było uzyskać maksymalnie 50 pkt. Średnia na Śląsku z części humanistycznej wyniosła 30,88 pkt., bielscy gimnazjaliści uzyskali trzeci średni wynik w województwie: 32,37 pkt., natomiast z części matematyczno-przyrodniczej bielscy uczniowie uzyskali najwyższy średni wynik: 26,11 pkt, przy średniej dla województwa 23,65 pkt.

13.6 Szkoły ponadgimnazjalne

Szkoły ponadgimnazjalne rozpoczęły działalność w roku szkolnym 2002/2003 w ramach wdrażania II etapu reformy ustroju szkolnego. Należą do nich: dwu-trzyletnie zasadnicze szkoły zawodowe, trzyletnie licea ogólnokształcące, trzyletnie licea profilowane i czteroletnie technika (na podbudowie programowej gimnazjum) oraz szkoły policealne. Do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również dwuletnie uzupełniające licea ogólnokształcące, trzyletnie technika uzupełniające (na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej) oraz trzyletnie specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

Zasadnicze szkoły zawodowe – szkoły dające wykształcenie zasadnicze zawodowe, umożliwiają uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu, a także dalsze kształcenie w uzupełniających liceach ogólnokształcących lub technikach uzupełniających. Do szkoły tej przyjmowani są absolwenci gimnazjum. Nauka trwa od 2 do 3 lat.

Licea ogólnokształcące – trzyletnie szkoły, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Absolwenci liceów ogólnokształcących po ukończeniu klasy programowo najwyższej uzyskują wykształcenie średnie, co daje im możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkół policealnych. Po złożeniu egzaminu maturalnego uzyskują prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe.

Uzupełniające licea ogólnokształcące – szkoły działające na podbudowie programowej ponadgimnazjalnej zasadniczej szkoły zawodowej. Nauka trwa 2 lata, ukończenie szkoły umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Licea profilowane – trzyletnie szkoły, kształcące w profilach ogólnozawodowych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Technika – czteroletnie szkoły, których ukończenie umożliwia, po zdaniu egzaminu, uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Absolwenci techników

uzyskują wykształcenie średnie, a także mają możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Technika uzupełniająca – trzyletnie szkoły działające na podbudowie programowej ponadgimnazjalnej zasadniczej szkoły zawodowej. Ukończenie tego typu szkoły umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz po przystąpieniu do egzaminu maturalnego, świadectwa dojrzałości.

Specjalne szkoły przysposabiające do pracy – trzyletnie szkoły działające na podbudowie programowej gimnazjum. Po zakończeniu nauki uczeń otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkoły i przysposobieniu do pracy. Jest to typ szkoły, po ukończeniu której nie przewiduje się kontynuowania nauki.

W roku szkolnym 2010/2011 w szkołach ponadgimnazjalnych nauczyciele zatrudnieni byli na 864,09 etatach.

W roku szkolnym 2010/2011 do samorządowych szkół ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej uczęszczało 10 343 uczniów.

Tabela 163. Informacje o samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011.

Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziałów
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	3 206	103	31,12
Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe i licea profilowane dla młodzieży	5 898	243	24,27
Razem szkoły dla młodzieży	9 104	346	-
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	644	21	30,67
Szkoły zawodowe dla dorosłych (w tym szkoły dla młodzieży na podbudowie szkoły zasadniczej i liceum)	595	26	22,88
Razem szkoły dla dorosłych	1 239	47	-
Razem	10 343	393	-

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 164. Informacje o samorządowych liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011.

Liczba jednostek	10
Liczba uczniów	3 850
Liczba oddziałów w szkołach	124
Średnia liczba uczniów w klasie	31,05
Liczba klas integracyjnych	4

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 165. Wykaz samorządowych liceów ogólnokształcących w Bielsku-Białej, stan na 2010 r.

Liceum Ogólnokształcące	adres	Liceum Ogólnokształcące	adres
I LO im. M. Kopernika	ul. Listopadowa 70	VI LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej	ul. Sternicza 4
II LO im. A. Asnyka w Zespole Szkół Ogólnokształcących	ul. Jutrzenki 13	VII LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. J. Tuwima	ul. Jaskrowa 13
III LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	ul. Bohaterów Warszawy 20	VIII LO w Zespole Szkół Medycznych i Ogólnokształcących	ul. Konopnickiej 6
IV LO im. Komisji Edukacji Narodowej	ul. J. Słowackiego 15	IX LO w Bielskiej Szkole Przemysłowej	ul. Sixta 20
V LO w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych	ul. J. Słowackiego 45	LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących dla Dorosłych	ul. Listopadowa 70

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2010 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie 11 liceów (od września 2010 r. przestało funkcjonować IX LO w Bielskiej Szkole Przemysłowej) wyniosły 28 791 976,79 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 1 170 144,48 zł na działalność 2 szkół publicznych prowadzonych przez inny niż jst organ oraz 4 725 655,05 zł 18 szkół niepublicznych. Ponadto wydatkowano z budżetu miasta kwotę 2 145 968,42 zł na prowadzenie 5 liceów profilowanych wchodzących w skład: Zespołu Szkół Budowlanych, Zespołu Szkół Ogrodniczych, Zespołu Szkół Ekonomicznych, Bielskiej Szkoły Przemysłowej oraz Zespołu Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych.

Tabela 166. Informacje o samorządowych szkołach zawodowych (dla młodzieży i dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2010/2011.

Liczba jednostek	18
Liczba uczniów	6493
Liczba oddziałów w szkole	269
Średnia liczba uczniów w klasie	24,14
Liczba klas integracyjnych	4

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 167. Wykaz samorządowych szkół zawodowych w Bielsku-Białej, stan na 2010 r.

szkoła zawodowa	adres	szkoła zawodowa	adres
Zespół Szkół Budowlanych	ul. Budowlanych 4	Zespół Szkół Technicznych i Handlowych	ul. Lompy 11
Zespół Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych	ul. Słowackiego 24	Zespół Szkół Gastronomicznych i Handlowych	ul. Wyspiańskiego 5
Zespół Szkół Ekonomicznych	ul. Komorowicka 27	Bielska Szkoła Przemysłowa	ul. Sixta 20
Zespół Szkół Ogrodniczych	ul. Akademii Umiejętności 1	Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	ul. Filarowa 52

Zespół Szkół Elektronicznych	ul. Lompy 8	Bielskie Centrum Kształcenia Ustawicznego	ul. Lipnicka 34
Zespół Szkół Medycznych i Ogólnokształcących	ul. Konopnickiej 6	Bielska Szkoła Rzemiosł	ul. Gorkiego 5
Zespół Szkół Ogólnokształcących im. J. Tuwima	ul. Jaskrowa 13	Zespół Szkół Specjalnych	ul. Wapienicka 46

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2010 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie szkół zawodowych (w tym Zespołu Szkół Specjalnych) wyniosły 50 764 119,26 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 4 284 653,23 zł jako dotacje dla 32 szkół zawodowych niepublicznych (w tym szkół policealnych). Wydatki na utrzymanie Bielskiego Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego wyniosły w 2010 r. 7 354 618,61 zł.

W przeprowadzonym w 2010 r. egzaminie maturalnym bielscy uczniowie osiągnęli bardzo dobre wyniki. Średnia na Śląsku i w kraju wyniosła 79,24%, bielscy maturzyści uzyskali drugi średni wynik w województwie: 87,1 pkt.

Bielskie szkoły jak co roku trafiają do czołówki ogólnopolskiego rankingu opublikowanego przez redakcję dziennika "Rzeczpospolita" oraz miesięcznika "Perspektywy". W 2010 r., w skali kraju, na 16 miejscu (2 w woj. śląskim) znalazło się V Liceum Ogólnokształcące, na 18 (3 w woj. śląskim) Liceum ogólnokształcące im. M. Reja prowadzone przez Towarzystwo Szkolne im. M. Reja, a na 52 (24 w woj. śląskim) miejscu III Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego.

13.7 Edukacyjna opieka wychowawcza

Świetlice szkolne

Świetlica szkolna jest placówką opiekuńczo – wychowawczą, prowadzoną przez szkołę dla zapewnienia uczniom opieki pozalekcyjnej i wychowania w przypadkach, gdy dzieci te w czasie pracy rodziców (opiekunów) są pozbawione opieki. Świetlica zapewnia przede wszystkim możliwość odrobienia lekcji i uczestnictwo w różnego rodzaju zajęciach, zgodnych z zainteresowaniami dzieci.

W 2010 r. przy placówkach oświatowych w mieście działało 31 świetlic szkolnych, w tym: 23 świetlice przy szkołach podstawowych, 6 świetlic przy gimnazjach i 2 świetlice przy placówkach specjalnych, tj. przy Zespole Szkół Specjalnych oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2. Miasto w 2010 r. wydatkowało na prowadzenie świetlic szkolnych kwotę 3 053 292,43 zł.

Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze

Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w wieku od 3 lat, wymagających stosowania specjalnej organizacji wychowania, nauki i metod pracy z nimi.

W 2010 r. w mieście znajdowały się 2 tego typu placówki:

- 1) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 2 – ul. Filarowa 52;
- 2) Ośrodek Wychowawczo – Rehabilitacyjny przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci – Plac Opatrzności Bożej 20 – działający jako placówka niepubliczna.

W 2010 r. z budżetu miasta na działanie powyższych placówek wydatkowano kwotę 2 050 800,57 zł, z czego kwota dotacji dla Ośrodka Wychowawczo – Rehabilitacyjnego przy TPD wyniosła: 299 875,06 zł. W roku szkolnym 2010/2011 w SOS-W nr 2 nauczyciele zatrudnieni byli na 21,26 etatach.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne

W 2010 r. w mieście działały 3 tego typu placówki:

- 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 – ul. Inwalidów 4;
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 – ul. Górska 94;
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3 – ul. Słowackiego 45.

W 2010 r. z budżetu miasta na działanie powyższych poradni wydatkowano kwotę 3 626 287,28 zł. W roku szkolnym 2010/2011 w poradniach psychologiczno – pedagogicznych nauczyciele zatrudnieni byli na 67,81 etatach.

Placówki wychowania pozaszkolnego

Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Do placówek wychowania pozaszkolnego zalicza się: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe oraz inne placówki o charakterze specjalistycznym. W 2010 r. w mieście działały 3 tego typu placówki:

- 1) Centrum Wychowania Estetycznego im. Wiktorii Kubisz – ul. Słowackiego 27 a;
- 2) Bielski Szkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej – ul. Lompy 7;
- 3) Ognisko Pracy Pozaszkolnej – ul. Dywizji Kościuszkowskiej 2.

W 2010 r. z budżetu miasta na działanie placówek wychowania pozaszkolnego wydatkowano kwotę 3 171 603,80 zł. W roku szkolnym 2010/2011 w placówkach wychowania pozaszkolnego nauczyciele zatrudnieni byli na 32,91 etatach.

Internaty i bursy szkolne

Internaty są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych poza stałym miejscem zamieszkania. Zadaniem internatu jest zapewnienie uczniom zakwaterowania, całodziennego wyżywienia, warunków do nauki i wypoczynku oraz stałej opieki wychowawczej. Dla uczniów, którzy uczęszczają do szkół poza miejscem stałego zamieszkania, wynajmowane są również mieszkania prywatne, tzw. stancje. Międzyszkolne placówki pełniące funkcje internatów zwane są bursami.

Na prowadzony przez Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących internat (ul. Filarowa 52), jak również prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr de Notre Dame „Bursę dla Dziewcząt” (ul. Schodowa 6) miasto wydatkowało w 2010 r. kwotę 1 788 553,28 zł

Szkolne schroniska młodzieżowe

Na wchodzące w skład Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych – Szkolne Schronisko Młodzieżowe (ul. Słowackiego 45) wydatkowano z budżetu miasta w 2010 r. kwotę 670 645,02 zł.

Ośrodki rewalidacyjno – wychowawcze

Ośrodki rehabilitacyjno – wychowawcze przeznaczone są dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim. Placówki te organizują zespołowe zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze. Udział w tych zajęciach dzieci w wieku obowiązku szkolnego uznaje się za spełnianie tego obowiązku.

Na funkcjonowanie Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego „NADZIEJA” (ul. Saperów 24), z budżetu miasta w 2010 r. przekazano dotację w wysokości 166 168,80 zł.

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii

Na działalność Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii (ul. Starobielska 9) z budżetu miasta w 2010 r. przekazano dotację w wysokości 2 650 036,83 zł. W roku szkolnym 2010/2011 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nauczyciele zatrudnieni byli na 21,41 etatach.

Pomoc materialna dla uczniów

W 2010 r. uczniowie bielskich szkół objęci zostali pomocą materialną z budżetu miasta w wysokości 701 411,83 zł. udzielone wsparcie dotyczyło w szczególności:

- wypłaty stypendiów dla dzieci i młodzieży za wyniki w nauce (zgodnie z decyzjami dyrektorów szkół),

- wypłaty stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- dofinansowania zakupu podręczników dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2010 roku,
- wypłaty zasiłków powodziowych na cele edukacyjne dla poszkodowanych uczniów,
- realizacji II edycji projektu systemowego pt. „Nauka drogą do sukcesu na Śląsku”.

13.8 Szkolnictwo wyższe

Bielsko-Biała stanowi prężnie rozwijający się ośrodek akademicki na południu Polski. Łącznie liczba studiujących na bielskich uczelniach wynosi 12 165 osób⁵.

W Bielsku-Białej działa osiem szkół wyższych – jedna publiczna (Akademia Techniczno-Humanistyczna), pięć szkół niepublicznych (Wyższa Szkoła Administracji, Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza, Wyższa Szkoła Finansów i Prawa, Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna oraz Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania), jeden zamiejscowy ośrodek dydaktyczny (Bielski Ośrodek Naukowo – Dydaktyczny Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach) oraz jedna szkoła posiadająca status kościelnej szkoły wyższej (Instytut Teologiczny im. św. J. Kantego).

Tabela 168. Liczba studentów z podziałem na dziennych i zaocznych na poszczególnych bielskich uczelniach w roku akademickim 2009/2010

Lp.	Nazwa uczelni	Liczba studentów ogółem	Liczba studentów na studiach stacjonarnych	Liczba studentów na studiach niestacjonarnych
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	7 390	4 522	2 868
2.	Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Wyższa Szkoła Administracji	1663	321	1 342
4.	Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	741	67	674
5.	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo - Dydaktyczny	750	242	508
6.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	1 049	320	729
7.	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	254	37	217
8.	Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego	318	104	214
	Razem	12 165	5 613	6 552

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

⁵ Liczba ta nie uwzględnia studentów Wyższej Szkoły Bankowości i Prawa w Bielsku-Białej (danych nie udostępniono).

Szkoły wyższe w mieście kształcą na ponad 20 kierunkach studiów (m.in. finanse i rachunkowość, zarządzanie, administracja, fizjoterapia, stosunki międzynarodowe, pedagogika, architektura krajobrazu, mechanika i budowa maszyn, zarządzanie i inżynieria produkcji, informatyka, automatyka i robotyka, włókiennictwo, inżynieria środowiska, ochrona środowiska, zarządzanie i marketing, socjologia, stosunki międzynarodowe, teologia, filologie, pielęgniarstwo).

Tabela 169. Kierunki kształcenia na uczelniach wyższych w Bielsku-Białej w roku akademickim 2009/2010

Uczelnie publiczne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Akademia Techniczno – Humanistyczna	ul. Willowa 2	automatyka i robotyka, informatyka, mechanika i budowa maszyn, zarządzanie i inżynieria produkcji, inżynieria środowiska, ochrona środowiska, włókiennictwo, socjologia, stosunki międzynarodowe, transport, zarządzanie, filologia słowiańska, angielska, hiszpańska, polska, pedagogika, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo – Dydaktyczny	ul. Dworkowa 5	finanse i rachunkowość, ekonomia, zarządzanie
Uczelnie kościelne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego	ul. Żeromskiego 5	teologia
Uczelnie niepubliczne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	ul. Nadbrzeżna 12	informatyka, zarządzanie, architektura krajobrazu, architektura wnętrz, kosmetologia
Wyższa Szkoła Administracji	ul. A. Frycza Modrzewskiego 12	administracja, stosunki międzynarodowe, fizjoterapia, pedagogika
Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	ul. Tańskiego 5	finanse i rachunkowość, politologia, informatyka, prawo
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	ul. Legionów 81	informatyka
Wyższa Szkoła Ekonomiczno- Humanistyczna	ul. Sikorskiego 4c	filologia angielska, niemiecka, politologia, zarządzanie

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

Tabela 170. Nowe kierunki kształcenia wprowadzone w bielskich uczelniach w roku akademickim 2009/2010

Lp.	Nazwa uczelni	Nazwa nowego kierunku
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	Transport
2.	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo - Dydaktyczny	Ekonomia
3.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	Kosmetologia
4.	Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	Prawo

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

W roku akademickim 2009/2010 bielskie uczelnie uczestniczyły w licznych projektach międzynarodowych, do najważniejszych zaliczyć można:

- Program LLP – Erasmus (Lifelong Learning Programme – Erasmus) - (Akademia Techniczno-Humanistyczna),
- Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy. Mobilność Studentów i Pracowników. (Akademia Techniczno-Humanistyczna),
- Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy. Rozwój polskich uczelni. „Nowoczesne narzędzia naukowo-gospodarcze w obszarze środkowoeuropejskim” (Akademia Techniczno-Humanistyczna),
- Projekt „Transgraniczna polsko-słowacka sieć innowacji i nowych technologii” (Akademia Techniczno-Humanistyczna),
- Program przygotowania zawodowego specjalistów – liderów transferu innowacji i nowoczesnych technologii do firm na pograniczu polsko-czeskim (Akademia Techniczno-Humanistyczna),
- Program Erasmus (Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna, Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza),
- Uczestnictwo w Europejskiej Sieci Terapii Zajęciowej w Szkolnictwie Wyższym – ENOTHE (Wyższa Szkoła Administracji),
- Uczestnictwo w Europejskiej Sieci Fizjoterapii w Szkolnictwie Wyższym – ENPHE (Wyższa Szkoła Administracji),
- Projekt „Rozwój źródeł ludzkich Śląska Czesko-Polskiego” (Wyższa Szkoła Administracji),
- Współpraca z Uniwersytetem w Żylinie (Wyższa Szkoła Finansów i Prawa).

Tabela 171. Działalność naukowo – badawcza bielskich uczelni w roku akademickim 2009/2010

Lp.	Nazwa uczelni	Nazwa nowego kierunku
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	Uczelnia realizowała 17 projektów naukowo-badawczych, wśród których znalazły się 3 duże projekty o specjalnym znaczeniu dla gospodarki, finansowane w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Tematyka prowadzonych w Akademii badań związana jest w zdecydowanej mierze ze specyfiką regionu, stąd część projektów realizowanych było w ścisłej współpracy z przemysłem. W 2010 roku w zakresie technologii materiałowych prowadzono m.in. badania dotyczące otrzymywania i przetwórstwa tworzyw biodegradowalnych, badania dotyczące właściwości materiałów przeznaczonych na implanty medyczne, badania dotyczące modyfikacji włókien pod kątem zastosowania w mikrozbrojeniach np. betonów, jak również badania dotyczące otrzymywania aluminiowych elementów sprzętu pożarniczego, zgodnych ze standardami Unii Europejskiej. W zakresie technologii środowiskowych prowadzono m.in. badania dotyczące usprawnienia procesów oczyszczania ścieków i gazów. W dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn prowadzono m.in. badania związane z analizą pracy silników spalinowych w aspekcie ekonomicznym i ekologicznym, badania dotyczące konstrukcji i analizy dynamiki pojazdów specjalnych, prowadzono również prace badawczo rozwojowe dotyczące nowych konstrukcji elementów elektrofiltrów, optymalizacji konstrukcji maszyn, technologii i inżynierii produkcji, krystalizacji stopów metali nieżelaznych, sterowania i dynamiki maszyn roboczych oraz programowania sterowników maszyn i linii produkcyjnych. W 2010 roku w ATH konsekwentnie kontynuowano wieloletni cykl badań z dziedzin zarządzania i socjologii związanych z trendami na rynku pracy. W ramach tej działalności naukowej w ATH zorganizowano 6 międzynarodowych i 8 krajowych konferencji naukowych, poświęconych tematyce realizowanych na uczelni badań. W specjalistycznych czasopismach naukowych notowanych w międzynarodowych bazach danych ukazało się ponadto około 270 publikacji obejmujących monografie, rozdziały w książkach, artykuły i materiały konferencyjne autorstwa pracowników Akademii opisujących wyniki prowadzonych przez nich badań naukowych.
2.	Wyższa Szkoła Administracji	Uczelnia zorganizowała 14 konferencji, seminariów, naukowych oraz szkoleniowych obejmujących następującą tematykę: terapia zajęciowa, pływanie niemowląt i małych dzieci, samorządność, wielokulturowość, edukacja artystyczna i kulturowa, starość, polska i ukraińska droga do demokracji, dziedzictwo kulturowe Żydów, edukacja dla bezpieczeństwa, kampania wrześniowa 1939 r., zarządzanie kryzysowe. Szkoła uzyskała po raz pierwszy grant ministerialny na realizację dwuletniego programu pt. „Wpływ integracji europejskiej na przemiany kulturowe i rozwój społeczno-gospodarczy Euroregionu Śląsk Cieszyński. Ponadto realizowano badania w ramach projektów dotyczących netoholizmu polskiej młodzieży oraz współczesne zagrożenia rodziny polskiej.
3.	Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	Podjęto działania badawcze w zakresie „Nowych trendów w zarządzaniu przedsiębiorstwem” oraz w zakresie „współczesnych koncepcji i strategii zarządzania”. W ramach projektu badawczego „Nowe trendy w zarządzaniu przedsiębiorstwem”. Kolegium Nauk o Zarządzaniu było organizatorem Konferencji Naukowej pt. „Współczesne koncepcje i strategie zarządzania. Teoria a praktyka”. Na kierunku filologia w roku akademickim 2009/2010 powołano dwa zespoły badawcze: zespół badawczy literatury i kultury angielskiego i niemieckiego obszaru językowego oraz zespół badawczy językoznawstwa ogólnego. Ponadto, Kolegium Nauk Humanistycznych zorganizowało międzynarodową konferencję naukową: THE SURPLUS OF CULTURE: SENSE, COMMON-SENSE, NON-SENSE.
4.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	Uczelnia zorganizowała konferencję naukową nt. wewnętrznych systemów zapewniania jakości kształcenia i budowy programów na bazie efektów uczenia się.
5.	Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	W ramach Katedry Bankowości i Finansów – główne obszary badań: bankowość w dobie kryzysu a perspektywy rozwoju regionów, finansowanie rozwoju przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego w warunkach kryzysu. W ramach Katedry Ekonomii – główne obszary badań: rozwój Euroregionu Beskidy – determinanty wzrostu ekonomicznego potencjału regionu. W ramach Katedry Informatyki i Metod Ilościowych – główne obszary badań: współczesne trendy w rozwoju technologii informatycznych a oczekiwania praktyki gospodarczej. W ramach Katedry Prawa – główne obszary badań: odpowiedzialność prawna nauczycieli, nielegalny obrót dziełami sztuki – konferencja w Opolu, prawa człowieka wczoraj i dziś.

Bielskie uczelnie w ogólnopolskich rankingach szkół wyższych

Według rankingu szkół wyższych 2011 przeprowadzonego przez „Perspektywy” oraz „Rzeczpospolitą” Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej zajęła 78 miejsce w kategorii uczelni akademickich. ATH zdołała poprawić się o 3 pozycje w stosunku do analogicznego rankingu przeprowadzonego w 2010 r. Ponadto ATH zajęła 22 miejsce wśród uczelni technicznych w Polsce.

W zestawieniu niepublicznych uczelni magisterskich w 2011 r. Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna w Bielsku Białej zajęła 7 miejsce na Śląsku i 47 w ogólnopolskim rankingu. Wyższa Szkoła Finansów i Prawa uplasowała się na 10 pozycji w województwie śląskim, a w rankingu ogólnopolskim zajęła 68 miejsce. Natomiast Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej w rankingu zajęła 11 miejsce w województwie śląskim oraz 71 miejsce w kraju.

W rankingu niepublicznych uczelni licencjackich (inżynierskich) 2011 Bielska Wyższa Szkoła im. Tyszkiewicza w Bielsku-Białej zdołała utrzymać wysoką 12 pozycję w stosunku do 2010 r.

14. Kultura i sztuka

Bielsko-Biała cieszy się w kraju opinią dynamicznie rozwijającego się ośrodka gospodarczego, co odzwierciedlają publikowane rankingi. Jednakże sukcesy miasta, to nie tylko gospodarka, ale także znaczące osiągnięcia w innych dziedzinach, wśród których pierwszoplanowe miejsce zajmuje kultura. Bielsko-Biała staje się kulturalnym centrum Polski południowej. Szczególnym zadaniem infrastruktury kulturalnej jest upowszechnianie wartości kultury, tworzenie wzorów życia kulturalnego oraz wprowadzanie kultury do życia codziennego.

Rok 2010 obfitował w liczne wydarzenia kulturalne organizowane przez miasto. W ponad 1900 różnorodnych spotkaniach kulturalnych wzięło udział ponad 380 tysięcy osób.

14.1 Miejskie instytucje kultury

Bielskie Centrum Kultury (ul. Słowackiego 27) jest samorządową instytucją kultury działającą od 1988 r. Prowadzi działalność w oparciu o dwie placówki: Dom Muzyki (ul. Słowackiego 27) oraz Dom Tańca (ul. Komorowicka 53a). BCK organizuje liczne imprezy estradowe, teatralne, koncerty muzyki poważnej, opery i operetki, recitale, koncerty organowe oraz imprezy okolicznościowe (np. wybory Miss i Mistra Beskidów).

W ramach Bielskiego Centrum Kultury działają:

- Bielska Orkiestra Kameralna,
- Bielska Orkiestra Dęta,
- Zespół Pieśni i Tańca „Bielsko”,
- Zespół Tańca i Piosenki „Jarzębinki”,
- Bielski Chór Kameralny,
- Chór „Ave Sol”.

W 2010 r. Bielskie Centrum Kultury zorganizowało lub współorganizowało 226 imprez dla 156.660 widzów. W ramach tych imprez odbyły się m.in. koncerty estradowe, opery, operetki, kabarety, recitale, spektakle teatralne.

Bielskie Centrum Kultury zorganizowało w 2010 r. 4 festiwale:

- XI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej na Podbeskidziu „Sacrum in Musica”,
- XI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jana Sebastiana Bacha,
- XV Festiwal Kompozytorów Polskich poświęcony twórczości Fryderyka Chopina w 200. rocznicę jego urodzin – Światowy Rok Chopinowski,
- 8. Jazzową Jesień w Bielsku-Białej.

W ramach w/w Festiwalu odbyły się koncerty wielkich gwiazd światowych: m.in. Ivo Pogorelić wystąpił w dwóch koncertach XV Festiwalu Kompozytorów Polskich, a podczas 8. Jazzowej Jesieni w Bielsku-Białej zagrał legendarny zespół Oregon. Również poza Festiwalami Bielskie Centrum Kultury zaprosiło do Bielska-Białej gwiazdy światowego formatu. Wystąpili m.in. znakomita amerykańska sopranistka – Gwendolyn Bradley, mistrz flamenco – gitarzysta Paco de Lucia z zespołem oraz światowej sławy gitarzysta Al di Meola. Zostały zorganizowane następujące imprezy plenerowe: Festyn Majowy, Dni Bielska - Białej, Lato z Kulturą, Pożegnanie Lata. Na uwagę zasługuje fakt, iż Koncert Inauguracyjny Dni Bielska - Białej organizowany na Placu Ratuszowym obejrzało ok. 11.000 widzów. Ogromną popularnością cieszą się także koncerty organizowane w Parku Słowackiego i na Rynku Starego Miasta w ramach akcji „Lato z Kulturą”. W 2010 r. koncerty zgromadziły w sumie 30 tysięczną widownię. W Bielskim Centrum Kultury organizowane są również koncerty edukacyjne dla dzieci i młodzieży. W 2010 r. odbyły się 24 koncerty dla około 3797 słuchaczy. Organizowany jest cykl imprez dla wszystkich „Muzyczna Ballada Europy”, po jednym koncercie w miesiącu, na które Wydział Opieki Społecznej Urzędu Miejskiego przekazuje ok. 300 miejsc dla osób bezrobotnych, pensjonariuszy domów opieki i innych.

Tabela 172. Działalność wystawiennicza Bielskiego Centrum Kultury w Bielsku-Białej w 2010 r.

Nazwa galerii	Ilość wystaw	Ilość osób odwiedzających wystawy
Galeria Środowisk Twórczych	6	2 400

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Bielskie Centrum Kultury współpracuje przy organizacji i współorganizacji imprez ze wszystkimi instytucjami kultury na terenie miasta Bielska-Białej. Podkreślić należy bardzo dobrą współpracę z instytucjami wspierającymi finansowo działalność kulturalną Bielskiego Centrum Kultury m.in. Fiat Auto Poland, Aqua, Browary Żywiec, Enersys, Philips. Przy Domu Muzyki działa Klub Mecenasa Kultury skupiający ok. 50 firm i instytucji z Bielska-Białej i okolic.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Pan Bogdan Zdrojewski uhonorował Bielskie Centrum Kultury dyplomem za wybitne dokonania na rzecz dziedzictwa wielkiego kompozytora - Fryderyka Chopina, którego dzieło stanowi fundament polskiej kultury.

Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej (ul. 1 Maja 12) został utworzony na mocy Uchwały nr XXII/324/95 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 5 grudnia 1995 r. i obejmuje swoją działalnością poniższe jednostki:

Tabela 173. Placówki Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej

Lp.	Placówka	adres
1.	Miejski Dom Kultury (Dyrekcja) – Dom Kultury Włókniarzy	ul. 1 Maja 12
2.	Dom Kultury w Kamienicy	ul. Karpacka 125
3.	Dom Kultury w Komorowicach	ul. Olimpijska 16
4.	Dom Kultury w Lipniku	ul. Podgórna 29
5.	Dom Kultury w Olszówce	ul. Olszówka 20
6.	Dom Kultury w Wapienicy	ul. Cieszyńska 398
7.	Dom Kultury w Hałcnowie	ul. S.M.Szewczyk 1
8.	Starobielski Ośrodek Edukacji Kulturalnej	ul. Zapłocie Duże 1
9.	Świetlica Bielsko-Biała Północ	ul. A.Krzywoń 17a
10.	Świetlica w Mikuszowicach Krakowskich	ul. Żywiecka 302
11.	Galeria Fotografii "B&B"	ul. 1 Maja 12

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Do zadań MDK należy w szczególności: rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych, tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego. Placówki Miejskiego Domu Kultury są głównym animatorem życia kulturalnego w poszczególnych dzielnicach miasta, pełnią również ważną rolę ośrodków aktywizacji i rozwoju dzieci i młodzieży. Placówki MDK w Bielsku-Białej organizują liczne formy aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez działalność artystyczną, edukacyjną oraz hobbystyczną.

W 2010 r. zrealizowano 902 imprezy dla 95 889 widzów i uczestników. Były to imprezy własne lub współorganizacja z innymi partnerami w placówkach Miejskiego Domu Kultury, jak i poza nimi.

Zespoły artystyczne działające przy MDK:

zespoły wokalne, wokarno – instrumentalne, instrumentalne: zespół wokalny „Niżej”, „Akademia Śpiewu”, „Kanada”, „Studio P”, „W sam Raz”, zespół wokarno-instrumentalny „Ojciec Chrzestny”, „Iris”, „Mabez”, Młodzieżowa Orkiestra Dęta, zespół „Pinokio”, Grupa Festiwalowa, Dziecięcy Chórek „Pinokio”, „Kwartet Smyczkowy”, dziecięcy zespół wokalny „Piccolo”

Tabela 174. Główne wydarzenia artystyczne organizowane przez placówki Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej w 2010 r.

Dom Kultury	Wydarzenie	Termin
DK Włókniarzy	XV Ogólnopolski Konkurs Malarstwa Nieprofesjonalnego im. Ignacego Bieńka	25 marzec
	XI Konfrontacje Plastyczne Młodych Twórców	20 maj
	Międzynarodowy Konkurs Sztuki Pięknej „BOHUNOVA PALETA”	18 listopad
	II Integracyjne Spotkania Muzyczne	25. listopad
DK w Kamienicy	XX Bielskie Spotkania Teatralne	12. kwiecień
	VI Szkolne Igraszki Teatralne	12. marzec
	Serce Kryształowe	14 czerwiec
	Wielki Otwarty Turniej Szachowy	16 październik
DK w Hałcnowie	V Międzynarodowe Jesienne Spotkania Artystyczne „TALIZMAN SUKCESU”	5-6 Listopad
	X Ogólnopolski Festiwal Piosenki Aktorskiej dla dzieci i młodzieży „Śpiewanko”	18-19 czerwiec
	VI Zimowe Impresje Taneczne – Festiwal Zespołów Tanecznych Dziecięcych i Młodzieżowych	6 luty
	IX Festiwal Kultury Przedszkolnej	12 -14 maj
DK w Komorowicach	X Przegląd Twórczych Form Pracy Dzieci i Młodzieży w Językach Obcych „POLIGLOTA 2010”	17kwiecień
	III Komorowicki Przegląd Kolęd i Pastoralek „Kolęda 2010”	8– 9 styczeń
Starobielski Ośrodek Kultury	Starobielskie Spotkania Kabaretowe „FERMENTY 2010”	12-14 listopad

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 175. Działalność wystawiennicza Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej w 2010 r.

Lp.	Nazwa galerii	Ilość wystaw	Ilość osób odwiedzających wystawy
1.	Galerii B&B	9	17 700
2.	Galeria DK. Włókniarzy	12	8 500
3.	Galeria „Spojrzenia Wybrane” DK. w Lipniku	9	2 200

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.2 Teatry

Na terenie miasta działają dwa teatry: Teatr Polski (ul. 1 Maja 1) oraz Teatr Lalek Baniałuka im. Jerzego Zitzmana (ul. Mickiewicza 20). Celem działalności teatrów jest zaspokajanie potrzeb i oczekiwań widzów przy zachowaniu dbałości o najwyższy poziom artystyczny realizowanych widowisk, rozbudzanie potrzeb uczestnictwa w kulturze wśród nowych kręgów odbiorców, kształtowanie ich gustów i wrażliwości estetycznej oraz prowadzenie edukacji kulturalnej i wychowawczej poprzez sztukę.

Teatr Polski w mieście ma swoją blisko 120-letnią historię. Pierwsze przedstawienie – „Sen nocy letniej” miało miejsce 30 września 1890 r. Burzliwe dzieje ubiegłego wieku odcisnęły się

również na historii Teatru w Bielsku, który był ważnym ośrodkiem kulturalnym dla niemieckich, żydowskich oraz polskich środowisk twórczych.

W 2010 r. Teatr Polski wystawił 362 przedstawienia, w tym 8 premier. Łączna frekwencja na wszystkich spektaklach Teatru wyniosła 69 702 widzów.

Tabela 176. Premiery Teatru Polskiego w Bielsku-Białej w 2010 r.

Lp.	Wydarzenie artystyczne
1.	„Zamknij oczy i myśl o Anglii”
2.	„Do pary?!”
3.	„Moje drzewko pomarańczowe”
4.	„Hotel Nowy świat”
5.	„Norymberga”
6.	„Nowe Wyzwolenie”
7.	„Taka fajna dziewczyna jak Ty”
8.	„Mistrz & Małgorzata Story”

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Ponadto w 2010 r. w Teatrze Polskim odbyły się:

1. Dwie gale muzyczne : „Odjazdowa Europa” oraz „120 scen na 120 lat Teatru”
2. Wieczór poezji i muzyki z inicjatywy aktorów Teatru Polskiego – wspomnienia o tych artystach, którzy odeszli (na Święto Zmarłych).
3. Kurs twórczości scenicznej (2 semestr pierwszego roku i nowy nabór w II połowie roku).
4. Cykl spotkań „Fabryka Sensacji” przygotowanych przez bielskiego historyka Jacka Proszka.
5. Zorganizowanie czwartej edycji Wiosennego Festiwalu Teatralnego „Anioł Publiczności” (5-10 czerwca 2010 r.)

Tabela 177. Nagrody i wyróżnienia Teatru Polskiego w 2010 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Wejście do finału konkursu „Teatr Polska” zorganizowanego przez Instytut Teatralny
2.	Nagroda główna – „Złamany Szlaban” Festiwalu „Bez Granic” w Cieszynie za przedstawienie „Tak wiele przeszliśmy, tak wiele przed nami”
3.	Nagroda „Anioł Publiczności” Wiosennego Festiwalu Teatralnego za przedstawienie „Tak wiele przeszliśmy, tak wiele przed nami”.
4.	Nagroda Prezydenta Miasta Bielska-Białej IKAR 2010 r. dla Anny Guzik
5.	Złota Maską dla Zbigniewa ‘Kuby’ Abrahamowicza za rolę Zeze w sztuce „Moje drzewko pomarańczowe” Jose Mauro Vasconcelosa w reżyserii Roberta Talarczyka i dla Jakuba Lewandowskiego za choreografię do spektaklu „Hotel Nowy Świat” Justyny Tomskiej w reżyserii Magdaleny Piekorz.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Teatr Polski zaproszony był do udziału w festiwalach i przeglądach teatralnych w: Katowicach, Warszawie, Częstochowie, Bydgoszczy i Rzeszowie oraz brał udział w występie gościnnym we Lwowie.

Teatr Lalek Banialuka w Bielsku-Białej im. Jerzego Zitzmana jest jednym z najstarszych teatrów lalek w Polsce, znanym w kraju i na świecie. Teatr został założony w 1947 r. przez Jerzego Zitzmana oraz Zenobiusza Zwolskiego – znamienitych artystów plastyków. Ze swoimi przedstawieniami Banialuka odwiedziła kilkadziesiąt krajów świata, uczestniczyła w najbardziej prestiżowych festiwalach teatralnych, m.in. w Edynburgu, Awinionie, Cividale, Nowym Jorku i Charleville-Mezieres, gdzie zdobyła wiele najwyższych nagród oraz wyróżnień. Od 1966 r. Teatr Banialuka jest organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek, jednego z najważniejszych przeglądów lalkarskich świata.

Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana w Bielsku-Białej w 2010 r. zorganizował 415 spektakli (w siedzibie 360, w terenie 22, festiwalowe 33) przedstawień, w tym 4 premiery. Łączna frekwencja na wszystkich przedstawieniach Teatru wyniosła 78 866 widzów.

Tabela 178. Premiery Teatru Banialuka w Bielsku-Białej w 2010 r.

Lp.	Wydarzenie artystyczne
1.	„Tristan i Izolda” (reż. Petra Nosálek),
2.	„Stój! Nie ruszaj się!” (reż. Bogusław Kierc)
3.	Spektakl plenerowy „Carpe diem” (inscenizacja Włodzimierz Pohl)
4.	„Podróże Guliwera” (reż. Marian Pecko)
5.	Wznowienie widowiska „Jaś i Małgosia” (reż. Lech Chojnacki).

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 179. Spektakle zaprezentowane w 2010 r. w repertuarze Teatru Banialuka

Lp.	Wydarzenie artystyczne
1.	„Mr. Scrooge” wg Charlesa Dickensa, reż. Marián Pecko
2.	„Koziołek Matołek 2” Kornela Makuszyńskiego, reż. Lucyna Sypniewska
3.	„Zielony Wędrowiec” Liliany Bardijewskiej, reż. Paweł Aigner
4.	„Baśń o Rycerzu bez Konia” Marty Guśniowskiej, reż. Janusz Ryl-Krystianowski
5.	„Diabelskie figle” Ewy Laue, reż. Lucyna Sypniewska
6.	„Balladyna” Juliusza Słowackiego, reż. Petr Nosálek
7.	„Czerwony Kapturek” Agaty Sowy, reż. Andrzej Łabiniec
8.	„Tomcio Paluszek” Jerzego Zaborowskiego, reż. Witold Mazurkiewicz
9.	„Ferdynand Wspaniały” Ludwika Jerzego Kerna, reż. Lucyna Sypniewska
10.	„Sklep z zabawkami” Alexandru Popescu, reż. Ewa Piotrowska
11.	„Antygona” Helmut Kajzar, reż. Bogusław Kierc
12.	„Król umiera” Eugène Ionesco, reż. François Lazaro

13.	„Przygody Sindbada Żeglarza” Bolesława Leśmiana, reż. Jacek Malinowski
14.	„Śpiąca królewna” Aleksandra Maksymiaka, reż. Aleksander Maksymiak
15.	„Przemiana” Franca Kafki, reż. Aleksander Maksymiak

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W dniach 22-26 maja 2010 r. odbył się w Bielsku-Białej XXIV Międzynarodowy Festiwal Sztuki Lalkarskiej. W ramach festiwalu zaprezentowano 24 produkcje, w sumie odbyły się 33 widowiska w wykonaniu 20 teatrów profesjonalnych i szkół teatralnych z 14 krajów świata: Czechy, Ukraina, Hongkong, Izrael, Austria, Węgry, Belgia (Walonia-Bruksela), Francja, Hiszpania, Białoruś, Słowacja, Niemcy, Holandia, Polska. W sumie zaprezentowano 14 widowisk dla dzieci i 14 dla widzów dorosłych oraz 5 widowisk plenerowych. Widowiska festiwalowe obejrzało 11 420, zaś we wszystkich wydarzeniach festiwalowych łącznie wzięło udział 14 230 osób. W trakcie festiwalu odbyło się szereg imprez towarzyszących:

Tabela 180. Nagrody i wyróżnienia Teatru Banialuka w 2010 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Nagroda Artystyczna Prezydenta Miasta Bielska-Białej IKAR 2009 dla Ryszarda Sypniewskiego za szczególne osiągnięcia w roku 2009 (styczeń 2010)
2.	Nagroda Artystyczna Marszałka Województwa Śląskiego ZŁOTA MASKA za rok 2009 w kategorii Przedstawienie Roku dla spektaklu <i>Król umiera</i> w reż. F. Lazaro (marzec 2010)
3.	Nagroda Artystyczna Bielskiego Koła ZASP Laur im. Dembowskiego w kategorii Przedstawienie Roku dla spektaklu <i>Król umiera</i> w reż. F. Lazaro (marzec 2010)
4.	Nagroda Artystyczna Bielskiego Koła ZASP Laur im. Dembowskiego w kategorii Aktorstwo – Rola Męska dla Ryszarda Sypniewskiego za rolę Króla Berengera w spektaklu <i>Król umiera</i> w reż. F. Lazaro (marzec 2010)
5.	Nagroda Prezydenta Miasta Bielska-Białej dla Radosława Sadowskiego za dokonania w sezonie 2009 / 2010 (marzec 2010)
6.	Nagroda Prezydenta Miasta Bielska-Białej dla Ziemowita Ptaszkowskiego za dokonania w sezonie 2009 / 2010 (marzec 2010)
7.	Nagroda Dyrektora Teatru Lalek Banialuka za sezon 2009/2010 dla Włodzimierza Pohla za pomysł i inscenizację przedstawienia <i>Carpe diem</i> (maj 2010)
8.	Perła Sąsiadów - nagroda V Festiwalu Teatrów Europy Środkowej Sąsiedzi w Lublinie - dla Teatru Lalek Banialuka za wizję plastyczną współtworzącą isticie szekspirowski tragizm spektaklu <i>Król umiera</i> Ionesco (czerwiec 2010)
9.	Atesty ASSITEJ (Polskiego Ośrodka Międzynarodowego Stowarzyszenia Teatrów dla Dzieci i Młodzieży) – Świadectwo Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.3 Galerie artystyczne

Galeria Bielska BWA (ul. 3 Maja 11) Galeria Bielska BWA w Bielsku-Białej jest miejską galerią promującą najciekawsze zjawiska sztuki współczesnej – od malarstwa, grafiki i rzeźby, po fotografię, performans, instalację i sztukę nowych mediów. Galeria prezentuje wystawy, festiwale i akcje w przestrzeni publicznej. Prowadzi działalność wydawniczą, edukacyjną i dokumentacyjną, gromadzi kolekcję dzieł sztuki. Realizuje program międzynarodowych rezydencji artystycznych oraz projekty finansowane z funduszy europejskich. Galeria nieprzerwanie od 1962 r. organizuje ogólnopolski konkurs malarstwa

(od 1995 r. odbywa się co dwa lata) – Biennale Malarstwa „Bielska Jesień”. Od 2006 r. – wspólnie z Wydziałem Promocji UM w Bielsku-Białej – organizuje (wznowiony po 10 latach) Konkurs Wzornictwa Przemysłowego „Projekt ARTING”. Konkurs – adresowany do polskich, słowackich i czeskich projektantów, a także lokalnych przedsiębiorstw i instytucji – ogłasza Prezydent Miasta Bielska-Białej. Ważnym elementem działalności jest edukacja, prowadzona na różnych poziomach. Są to: wykłady o wybranych problemach sztuki współczesnej, sesje, panele dyskusyjne, spotkania z artystami, projekcje filmów o sztuce, warsztaty artystyczne dla dzieci, młodzieży i nauczycieli, oprowadzanie po wystawach, prelekcje. Do każdej ekspozycji drukowana jest ulotka przybliżająca problematykę wystawy. Zachętą dla widzów są bezpłatne środy oraz symboliczna cena biletu w niedzielę – 1 zł (również dla dzieci odwiedzających pobliski Teatr Lalek „Banialuka”). Galeria uczestniczy także w programie „Rodzina +”.

W 2010 r. Galerię Bielską BWA odwiedziło 21.435 osób. Należy dodać, iż działania Galerii znacznie wykraczały poza własną siedzibę. Jednym z największych takich przedsięwzięć były Targi Sztuki „Sfera Sztuki”, zorganizowane w pasażu handlowym Galerii Sfera – współorganizatora targów – w weekend 11–13 czerwca. Ilość klientów Galerii Sfera podczas trzech dni ekspozycji targowych oraz wydarzeń towarzyszących wyniosła ok. 100 tys. osób, z czego ok. 10 proc., tj. 10.000 osób odwiedziło Targi Sztuki „Sfera Sztuki”.

Tabela 181. Główne przedsięwzięcia realizowane przez Galerię Bielską BWA w 2010 r.

Lp.	Przedsięwzięcia
1.	Kontynuacja pracy nad czteroletnim projektem „Lokomotywa – strategia rozwoju klastrów” (2008–2011), współfinansowanym przez Norweski Mechanizm Finansowy i Gminę Bielsko-Biała, w ramach którego zostały zrealizowane m.in.: Targi Sztuki „Sfera Sztuki”, Kurs dla kolekcjonerów sztuki, szkolenie dla 50 pracowników sektora publicznego, wystawy i wydarzenia z okazji jubileuszu 50-lecia Galerii oraz szereg spotkań Kręgu Przyjaciół Sztuki, a także został stworzony Punkt Informacyjno-Konsultacyjny (realny i wirtualny) informujący m.in. o szkoleniach, konkursach i grantach środowiska biznesowe, samorządowe i artystów (udzielono 722 konsultacje).
2.	Realizacja Konkursu Wzornictwa Przemysłowego „Projekt ARTING 2010” pod patronatem Prezydenta Miasta Bielska-Białej Jacka Krywulka, którego celem było zainteresowanie lokalnych przedsiębiorców nowoczesnym dizajnem, tworzonym przez artystów.
3.	Współtworzenie projektu „The Wall – sztuka na granicy” (graffiti), w którym była partnerem Liptovskiej Galerii im. Bohuna w Liptovskim Mikulaszu na Słowacji
4.	Prezentacja 23 wystawy sztuki współczesnej we własnych salach ekspozycyjnych, które obejrzało 21.168 widzów, a także 16 prezentacji indywidualnych artystów w Galerii Sfera (Targi Sztuki).
5.	Organizacja 27 wydarzeń artystycznych (w tym festiwalu), 36 wykładów i spotkań autorskich, 12 koncertów; 21 projekcji filmowych oraz ponad 100 warsztatów artystycznych (w 103 warsztatach uczestniczyło 1758 osób).
6.	Uczestnictwo w ogólnopolskiej akcji „Noc Muzeów”. Organizacja w nocy 15 maja bielskiej edycji odbywającego się w Piotrkowie Trybunalskim XII Międzynarodowego Festiwalu Sztuki „Interakcje 2010”, do której zaproszono czworo artystów performerów z Norwegii, Irlandii Północnej i Polski (frekwencja – 215 osób), oraz happening i warsztaty bębniarzy „Zjednoczeni rytmem” z udziałem znanego perkusjonisty Dominika Muszyńskiego (433 uczestników). Galeria udostępniała widzom bezpłatnie aktualne wystawy;

	w trakcie „Nocy Muzeów” Galeria przystąpiła do akcji stowarzyszenia Obywatele Kultury mającej na celu zbieranie podpisów pod apelem o przeznaczenie 1 proc. budżetu na kulturę (podpisało się 299 uczestników Nocy Muzeów w Galerii – najwięcej na Śląsku).
7.	Wydanie lub współwydanie sześciu katalogów wystaw i wydarzeń.
8.	Wzbogacenie się o 64 dzieła sztuki: malarstwo, grafika, rysunek, fotografia, za sumę 192.750 zł, z czego 45 – to dary artystów, na łączną sumę 156.000 zł.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 182. Nagrody i wyróżnienia Galerii Bielskiej BWA w 2010 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	W rankingu galerii organizowanym co dwa lata przez największy tygodnik opinii „Polityka” Galeria Bielska BWA znalazła się na piątym miejscu wśród galerii publicznych, tuż po stołecznych gigantach: Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski i Zachęcie Narodowej Galerii Sztuki, a także po Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie (działa w tymczasowej siedzibie) oraz białostockim Arsenałe („Polityka”, nr 2 / 9.01.2010, Piotr Sarzyński, „Karuzela z galeriami”).
2.	9 stycznia 2010 roku Galeria Bielska BWA otrzymała Dyplom honorowy Prezydenta Miasta Bielska-Białej w Dziedzinie Kultury i Sztuki „Ikar 2009” za kreowanie nowego wizerunku artystycznego Bielska-Białej w ramach międzynarodowych rezydencji artystycznych „Incydenty 2009”.
3.	Miesięcznik „Śląsk” – z okazji przypadającego w 2010 roku 15-lecia swojego istnienia – przyznał nagrody i wyróżnienia za wybitne dokonania dla kultury i promocji Śląska. W gronie osób nagrodzonych „Perłą Śląska” znalazła się także Agata Smalcerz – dyrektor Galerii Bielskiej BWA.
4.	Dyplom i Złota Odznaka Honorowa „Za zasługi dla Województwa Śląskiego” dla Galerii Bielskiej BWA, przyznane przez Przewodniczącego Sejmiku Województwa Śląskiego w październiku 2010 roku z okazji 50-lecia Galerii.
5.	List gratulacyjny Prezydenta Miasta Bielska-Białej Jacka Krywulcia z okazji 50-lecia Galerii, adresowany do Agaty Smalcerz, dyrektora Galerii Bielskiej BWA, wysłany 18 listopada 2010 r.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.4 Muzea

Na terenie miasta Bielska-Białej swoją działalność prowadzi osiem placówek muzealnych. Muzeum w Bielsku-Białej wraz z trzema oddziałami stanowi wojewódzką samorządową instytucję kultury o charakterze naukowo-badawczym oraz upowszechnieniowym, podlega Marszałkowi woj. śląskiego (organ założycielski) i jest nadzorowane przez Wydział Kultury Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach. W 2010 r. Muzeum w Bielsku-Białej (wraz z oddziałami) odwiedziło 24 719 zwiedzających.

Tabela 183. Nagrody i wyróżnienia Muzeum w Bielsku-Białej w 2010 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Złota „Odznaka Honorowa za Zasługi dla Województwa Śląskiego” dla Pani Iwony Purzyckiej – Dyrektor Muzeum w Bielsku-Białej.
2.	Złota „Odznaka Honorowa za Zasługi dla Województwa Śląskiego” dla Pana Wojciecha Gładys – Zastępcy Dyrektora Muzeum w Bielsku-Białej.
3.	Honorowa nagroda Pro Wikimedia w 2010 roku dla Muzeum w Bielsku-Białej w kategorii instytucje kultury za szczególnie ważny wkład w projekty Wikimedia w zakresie ułatwiania dostępu do wiedzy i upowszechnianie wolnej kultury.
4.	Certyfikat „Perła w Koronie województwa śląskiego 2010” dla Muzeum Techniki i Włókiennictwa w Bielsku-Białej (5324 głosy w plebiscycie na 10 najciekawszych spośród zabytków techniki województwa śląskiego) - nagroda Polskiego Dziennika Zachodniego.
5.	Wyróżnienie w kategorii kultura i sztuka w konkursie „Polski Internet” 2010 za stronę internetową.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 184. Samorządowe placówki muzealne działające w Bielsku-Białej.

Lp.	Samorządowe (wojewódzkie) placówki muzealne
1.	Muzeum w Bielsku-Białej – Zamek Sułkowskich, ul. Wzgórze 16 Muzeum w Bielsku-Białej z siedzibą główną w Zamku Sułkowskich, jednym oddziałem (Muzeum Techniki i Włókiennictwa) oraz dwoma ekspozycjami zewnętrznymi (Willą Juliana Fałata i Domem Tkacza). We wnętrzach zamkowych prezentowane są ekspozycje stałe dotyczące dziejów Bielska-Białej w zabytkach archeologicznych, historycznych i sztuki. Działa również galeria malarstwa oraz grafiki.
2.	Muzeum Techniki i Włókiennictwa, ul. Sukiennicza 7 Placówka jest oddziałem Muzeum w Bielsku-Białej, mieści się w dawnej fabryce Karola Buttnera. Muzeum zostało otwarte dla zwiedzających w 1996 r., prezentuje bogatą ekspozycję dotyczącą historii techniki włókienniczej oraz przemysłowej Bielska-Białej. Muzeum wchodzi w skład Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.
3.	Muzeum „Dom Tkacza”, ul. Sobieskiego 51 Placówka stanowi ekspozycję zewnętrzną Muzeum w Bielsku-Białej, mieści się w XVIII w. budynku sukienników bielskich. Dom Tkacza jest rekonstrukcją wnętrza domu oraz warsztatu sukienniczego należącego do mistrza cechowego.
4.	Muzeum Juliana Fałata, ul. J. Fałata 34 Bystra Śląska Placówka stanowi ekspozycję zewnętrzną Muzeum w Bielsku-Białej, mieści się w zabytkowej willi artysty zwanej „Fałatówką”, jest muzeum biograficzno-artystycznym.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 185. Niepubliczne placówki muzealne działające w Bielsku-Białej

Lp.	Niepubliczne placówki muzealne
1.	Ekspozycja pojazdów zabytkowych przy Automobilklubie Beskidzkim, ul. Kazimierza Wielkiego 1 Placówka stanowi bogate zbiory zabytkowych pojazdów należących do członków Automobilklubu Beskidzkiego.
2.	Prywatne Muzeum Broni Pancernej i Militariów im. Franciszka Biera ul. Pasterska 18 Placówka w trakcie organizacji. Współorganizator odbywającego się corocznie w Bielsku-Białej Międzynarodowego Zlotu Pojazdów Militarnych „Operacja Południe”.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.5 Biblioteki

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej (ul. Słowackiego 17a) jest samorządową instytucją kultury – biblioteką publiczną, której organizatorem jest miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała. Książnica działa w ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych oraz informacyjnych społeczności lokalnej poprzez popularyzację książki i czytelnictwo.

Tabela 186. Placówki Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej

Lp.	Jednostka	adres
1.	BIBLIOTEKA GŁÓWNA Dział Zbiorów Specjalnych	ul. Słowackiego 17 A ul. Podcienie 9
2.	Dzielnicowa Biblioteka Publiczna	ul. 11 listopada 40
3.	Filia Osiedle Słoneczne	ul. M. Reja 18
4.	Filia Osiedle Kopernika	ul. Jesionowa 13
5.	Filia Kamienica	ul. Karpacka 125
6.	Filia Lipnik	ul. Lipnicka 133
7.	Filia Mikuszowice Śląskie	ul. Olszówki 2
8.	Filia Hałcnów	ul. M. Szewczyk 1
9.	Filia Straconka	ul. Górska 133
10.	Filia Osiedle Złote Łany	ul. Jutrzenki 20
11.	Filia Osiedle Wojska Polskiego	ul. Stawowa 29
12.	Filia Osiedle Beskidzkie	ul. Babiogórska 11
13.	Filia Komorowice	ul. Olimpijska 16
14.	Filia Wapienica	ul. Cieszyńska 367
15.	Filia Osiedle Karpackie	ul. Doliny Miętusiej 15
16.	Filia Mikuszowice Krakowskie	ul. Żywiecka 302
17.	Filia Osiedle Stare Bielsko	ul. Sobieskiego 130
18.	Filia Osiedle Grunwaldzkie (Filia Integracyjna)	ul. Rychlińskiego 20
19.	Punkty biblioteczne: Szpital Ogólny Szpital Pediatryczny	ul. Wyspiańskiego 21 ul. Sobieskiego 83

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2010 r. Książnica Beskidzka zarejestrowała, w całej sieci, 46 536 czytelników. Najliczniejszą grupę czytelniczą stanowi ucząca się młodzież i studenci – 23 252 (51% ogółu czytelników). Czytelnicy 424 551 razy odwiedzili placówki Książnicy. Wypożyczono łącznie 1 399 631 materiałów bibliotecznych, udzielono 280 422 informacji. Aktualny księgozbiór

Książnicy Beskidzkiej wynosi 610 662 książki, 4 254 czasopisma zinwentaryzowane i 28 340 zbiorów specjalnych. Prenumerata 2010 r. zamknęła się liczbą 387 czasopism. W ciągu roku przybyło 17 824 książki oraz 971 tytułów zbiorów specjalnych.

Wg agregatowego indeksu aktywności przygotowanego przez Bibliotekę Śląską, Książnica Beskidzka w 2010 r. osiągnęła wśród grupy powiatów grodzkich I miejsce, wyprzedzając m.in. Jaworzno i Gliwice. Książnica Beskidzka uzyskała następujące wysokie wskaźniki:

- wskaźnik zasięgu czytelnictwa, tj. liczba czytelników w stosunku do mieszkańców: 27 (średnia wojewódzka: 19);
- suma wypożyczeń zbiorów na miejscu i na zewnątrz w przeliczeniu na 100 mieszkańców: 799 (średnia wojewódzka: 473).

Działalność kulturalno – edukacyjna realizowana była w Bibliotece Głównej Książnicy Beskidzkiej, jej filiach w mieście i innych placówkach. Były to w większości przypadków sprawdzone od lat formy pracy takie jak: wystawy, odczyty, prelekcje, wykłady, warsztaty, promocje książek, konkursy literackie i czytelnicze, imprezy okolicznościowe.

W Książnicy Beskidzkiej działają: Galeria Książnicy, Salonik Literacki, Piwnica Literacka, Dyskusyjne Kluby Książki, Klub Dyskusyjny Miłośników Filmu, Centrum Wiedzy o Regionie, Europe Direct.

W 2010 r. w całej sieci zorganizowano łącznie ponad 1776 różnych imprez, akcji, form pracy kulturalno-informacyjnej. Odbyło się 339 lekcji bibliotecznych, europejskich i tematycznych, przygotowano 87 wystaw, przeprowadzono 7 konkursów. W Saloniku Literackim odbyło się 25 spotkań literackich, 14 promocji książek, 14 prelekcji i wykładów. Spotkania literackie realizowane były również w ramach programu Dyskusyjnych Klubów Książek – zrealizowano 95 spotkań.

Tabela 187. Najważniejsze wydarzenia zrealizowane w Książnicy Beskidzkiej w 2010 r.

Lp.	Wydarzenia
1.	Program „Europejska Akademia Dobrej Literatury” w ramach, którego zrealizowano „Festiwal kultury węgierskiej”, „Festiwal kultury czeskiej”, „Festiwal Literatury Dziecięcej i Młodzieżowej” oraz Festiwal 4 Pory Książki – POPLIT.
2.	Ferie w Bibliotece, Wakacje w Bibliotece
3.	„Dziedzictwo Kultury-Ojcowski Dom”
4.	„Cała Polska Czyta Dzieciom”
5.	Program „Bezpieczne miasto-Życie wokół nas-zagrożenia”
6.	VII Dni Integracyjne „Zobaczmy siebie”
7.	Cykl Spotkania z X Muzą-Klubu Miłośników Filmu
8.	Organizacja międzynarodowej konferencji pt.: „Biblioteki na terenach pogranicza i ich rola w kształtowaniu społeczeństw wielokulturowych”

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 188. Nagrody i wyróżnienia Książnicy Beskidzkiej w 2010 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Książnica Beskidzka została wyróżniona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.
2.	Wyróżnienie specjalne za utrzymywanie od wielu lat wysokiego poziomu i różnorodności działań promujących czytelnictwo, w konkursie ogólnopolskim „Mistrz Promocji Czytelnictwa 2010”, organizowanym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Polską Izbę Książki pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
3.	Dyplom Mistrz Promocji Czytelnictwa za 2010 r. Specjalne wyróżnienia za utrzymywanie od wielu lat wysokiego poziomu i różnorodnych działań promujących czytelnictwo przyznany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w ramach działań Komitetu Porozumiewawczego Bibliotekarzy, Księgarzy i Wydawców.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.6 Pozostałe instytucje kultury oraz wydarzenia kulturalne

Tabela 189. Pozostałe instytucje kultury działające w Bielsku-Białej

Lp.	Placówka	Charakterystyka
1.	Regionalny Ośrodek Kultury, ul. 1 Maja 8	ROK w Bielsku-Białej jest instytucją podlegającą władzom samorządowym województwa śląskiego, która swym obszarem działania obejmuje południową część województwa. Bielski ROK koncentruje się na pracy w dziedzinie folkloru oraz sztuki ludowej, jak również na działalności edukacyjnej w tym zakresie. Bielski ROK działa już 35 lat, jest organizatorem i współorganizatorem licznych imprez folklorystycznych. Najbardziej znaną i cenioną imprezą jest Tydzień Kultury Beskidzkiej (TKB). TKB to największa i jedna z najstarszych imprez folklorystycznych w Polsce. W jej ramach odbywają się m.in.: Festiwal Folkloru Górali Polskich i Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne. W dniach 30.07–08.08.2010 r. miał miejsce 47 Tydzień Kultury Beskidzkiej, podczas jego trwania krajowe i zagraniczne zespoły folklorystyczne zaprezentowały bogactwo ludowej muzyki, tańca i śpiewu. Ludowi artyści przedstawili swoją twórczość, a organizacje i instytucje kultury osiągnięcia w zakresie ochrony, dokumentacji i popularyzowania dorobku ludowej kultury.
2.	Wojewódzkie Centrum Wychowania Estetycznego Dzieci i Młodzieży im. W. Kubisz, ul. Słowackiego 27a	W Wojewódzkim Centrum Wychowania Estetycznego Dzieci i Młodzieży im. W. Kubisz działa 45 grup zainteresowań dla dzieci i młodzieży w wieku 4 -19 lat (grupy: taneczne, muzyczne, teatralne, plastyczne, naukowe i techniczne, dla przedszkolaków). Zajęcia dostarczają wiedzy i umiejętności z poszczególnych dziedzin sztuki, nauki i techniki. Pomagają w poznaniu własnych możliwości i uzdolnień oraz rozwijaniu zainteresowań. Służą rozwojowi postawy twórczej i kreatywności. Uczą współdziałania w grupie i umiejętności kontaktowania się z innymi. Wzmacniają poczucie własnej wartości.
3.	Spółdzielcze Centrum Kultury "Best", ul. Jutrzenki 18	Spółdzielcze Centrum Kultury "Best" działa przy Spółdzielni Mieszkaniowej Złote Łany w Bielsku-Białej. Centrum organizuje liczne kursy, sekcje i koła zainteresowań, koncerty oraz imprezy.
4.	Centro Italiano di Cultura, ul. Bohaterów Warszawy 26	Instytut kultury włoskiej, którego celem jest propagowanie języka i kultury włoskiej w Polsce. Przy instytucji działa Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych ze specjalnością język włoski oraz Przedstawicielstwo Konsularne Republiki Włoskiej.
5.	Studio Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej, ul. Cieszyńska 24	Studio Filmów Rysunkowych (SFR) w Bielsku-Białej zrealizowało ponad 1 000 filmów, które uzyskały łącznie około 250 nagród na festiwalach krajowych i zagranicznych. Działalność Studia to 157 indywidualnych oraz 49 filmów seryjnych dla dzieci. Najpopularniejszymi bohaterami, którzy wyszli spod rąk bielskich animatorów był Bolek i Lolek – Studio zrealizowało w latach 1963-1986 ponad 200 filmów z ich udziałem. W 1967-1990 realizowane były filmy z kolejnym ogromnie popularnym bohaterem animowanych produkcji dla dzieci - Reksiem. Należy wspomnieć także o innych znaczących produkcjach dziecięcych, jak: „Porwanie Baltazara Gąbki”, „Pampalini Łowca Zwierząt”, „Bajki Pana Bałagana”, „Marceli Szpak dziwi się światu”. Działalność SFR to również produkcje animowane dla dorosłych: 258 filmów m.in. w reż. Jerzego Zitzmana, Bronisława Zemana, Andrzeja Czeczota, Marka Luzara.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 190. Kina działające w Bielsku-Białej w 2010 r.

Kina stałe	Charakterystyka
Helios , ul. Mostowa 5	7 klimatyzowanych sal (1587 miejsc siedzących), 2 kawiarnie (w tym internetowa z 16 stanowiskami).
Cinema City Bielsko-Biała, ul. Leszczyńska 20	Oferuje 10 klimatyzowanych sal z ergonomicznymi fotelami, zapewniającymi jak najbardziej komfortowe warunki oglądania. Do wyposażenia kina należą m.in. zaawansowane technologicznie urządzenia do projekcji i nagłośnienia - system Dolby SR i Dolby Digital. Ponad 1500 widzów jednocześnie może skorzystać z przyjemności oglądania najnowszych przebojów kinowych.
Kino Studio (przy Studiu Filmów Rysunkowych), ul. Cieszyńska 24	1 sala (67 miejsc siedzących), bufet, przy Kinie Studio działa Dyskusyjny Klub Filmowy Kogucik.
Kino 5D Extreme , ul. Warszawka 180 (CH Tesco)	Obraz 3D, dźwięk digital surround, odczucia dodatkowych efektów takich jak: wiatr, woda, ogień, zapach, dotyk, ruch.
Statystyka	
Seanse ogółem	34 825
Widzowie ogółem	817 828

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 191. Wydarzenia kulturalne 2010 r. odbywające się pod patronatem Prezydenta Miasta Bielska-Białej

Wydarzenie kulturalne	termin
Lotos Jazz Festival – 12. Bielska Zadymka Jazzowa	(01.02 – 04.02)
Tydzień z Ewangelią	(11.03 – 18.03)
VIII Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej	(02.11 – 28.11)
XII Festiwal Kompozytorów Polskich pod patronatem H.M. Góreckiego	(04.10 – 06.10)
III Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego „Beskidiana”	(10.10.)
X Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych "Operacja Południe 2010"	(27.07 – 29.07)

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2010 r. Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zorganizował ponadto cykl 10 koncertów „Muzyka na Zamku”, 55. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski – eliminacje miejskie, konkurs na recenzję teatralną, jak również liczne uroczystości państwowe i patriotyczne (kombatanckie). Wydział uczestniczył także w organizacji imprez kulturalnych przygotowywanych przez inne instytucje.

14.7 Stypendia twórcze

Stypendia Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (stypendia twórcze) przyznawane są za szczególne działania artystyczne na rzecz Bielska-Białej – bielskim twórcom i artystom, jak również bielskim studentom wyższych uczelni artystycznych lub studiów podyplomowych na kierunkach artystycznych. Decyzję o przyznaniu stypendium podejmuje

Komisja Stypendialna, której skład powołuje Prezydent Miasta. Pierwsza edycja stypendiów twórczych odbyła się w 1994 r. Do dwóch edycji stypendiów twórczych w 2010 r. wpłynęło 13 wniosków, stypendia otrzymało 6 osób. Ogólna wysokość środków finansowych na wypłatę stypendiów wyniosła 41 000 zł.

- Stypendyści Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – XXXI edycja (maj 2010 r.): Diana Rönnberg, Liwia Pawłowska oraz Joanna Rzeźnik.
- Stypendyści Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – XXXII edycja (listopad 2010 r.): Leszek Buzderewicz, Piotr Matusik oraz Mateusz Walach.

14.8 IKAR - Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki

Począwszy od 1993 r. przyznawane są Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – IKAR, w kategoriach za szczególne osiągnięcia w roku kalendarzowym oraz za wybitną dotychczasową działalność. Prezydent Miasta może także przyznać honorowy dyplom Dobrodzieja Kultury szczególnie zaangażowanym w sprawy kultury mecenasom i sponsorom.

Laureatami XVIII edycji nagrody IKAR za 2010 r. zostali:

- Anna Guzik, aktorka Teatru Polskiego – za szczególne osiągnięcia w 2010 r.;
- Piotr Jakóbiec, kierownik i dyrygent chóru „Echo” – za wybitną dotychczasową działalność;
- prof. Idzi Panic – za popularyzację historii Bielska-Białej w monografii miasta.

Dyplom honorowy otrzymała Bielska Orkiestra Dęta. Tytułem Menegera kultury został uhonorowany Andrzej Kucybała – dyrektor Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej w Bielsku-Białej, natomiast tytuł Dobrodzieja Kultury 2010 r. otrzymała firma Fiat Auto Poland S.A. w Bielsku-Białej.

15. Turystyka i sport

Bielsko-Biała dzięki niezwykle korzystnemu położeniu u stóp Beskidu Śląskiego i Małego, wyróżnia się bogatą ofertą turystyczną oraz sportową.

15.1 Miejskie Centrum Informacji Turystycznej

Miejskie Centrum Informacji Turystycznej utworzone w 2002 r. działało do maja 2010 r. jako samodzielna jednostka budżetowa. Od 1 czerwca 2010 r. MCIT działa w strukturach organizacyjnych Bielsko-Bialskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Jako ośrodek informacji o mieście, Centrum gromadzi, przetwarza oraz udziela informacji z zakresu: wydarzeń kulturalnych i sportowych, turystyki, bazy noclegowej i gastronomicznej, środków transportu i komunikacji.

System Informacji Turystycznej Bielska-Białej oraz gmin powiatu bielskiego działa na bazie 14 multimedialnych kiosków informacyjnych, które wyposażone są w prosty system wyszukiwania informacji. System stanowi źródło informacji o Bielsku-Białej, gminach powiatu bielskiego, o znajdujących się na ich terenach atrakcjach turystycznych, bazie noclegowej, gastronomicznej, wydarzeniach kulturalnych oraz imprezach sportowych. W Bielsku-Białej infokioski zlokalizowane zostały przy Miejskim Centrum Informacji Turystycznej (Pl. Ratuszowy 4), w holu głównym dworca PKP (ul. Warszawska 2), na Pl. Bolesława Chrobrego, w centrum handlowym Galeria Sfera (ul. Mostowa 5).

MCIT od lat bierze udział w realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE jako główny beneficjent lub jako partner. Wynikiem tego typu przedsięwzięć są m.in. opracowane i wydane prospekty, mapy i przewodniki po Bielsku-Białej i Euroregionie Beskidy. Materiały te są dostępne nieodpłatnie dla wszystkich osób odwiedzających siedzibę MCIT. Odwiedzający centrum turyści mogą także bezpłatnie skorzystać z internetu (hotspot).

15.2 Szlaki turystyczne

O atrakcyjności krajobrazowej oraz turystycznej Bielska-Białej stanowią otaczające miasto górskie tereny. Bielsko-Biała jako jedyne, tej wielkości miasto w Polsce, posiada w granicach administracyjnych kilkanaście górskich szczytów m.in. Klimczok (1117 m n.p.m.), Magura (1109 m n.p.m.), Szyndzielnia (1024 m n.p.m.), Kozia Góra (683 m n.p.m.), Dębowiec (525 m n.p.m.). Na terenie Bielska-Białej mają swój początek liczne szlaki turystyczne Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

Tabela 192. Wykaz szlaków turystycznych w Bielsku-Białej

Rodzaj szlaku turystycznego	Liczba szlaków ogółem
Górskie szlaki turystyczne piesze:	16 szlaków – łącznie 81,5 km
Przebieg szlaku turystycznego	
Zielony	- Cygański Las – Kozia Góra, 6 km - Olszówka Górna – Dębowiec – Szyndzielnia, 6 km - Straconka – Hańderkula – Magurka, 6 km
Niebieski	- Wapienica (PKP) – Palenica – Błatnia, 10,5 km - Olszówka Górna – Dylówki, 3 km - Grzbiet Koziej Góry – (łącznik), 1,5 km
Czerwony	- Las Cygański – Dębowiec – Szyndzielnia – Klimczok, 11 km - Las Cygański – Błonia – Bystra, 3 km - Las Cygański – Łysa Góra – Łysa Przełęcz, 4,5 km
Czarny	- Stok Klimczoka – Trzy Kopce (łącznik), 2 km - Mikuszowice „Stalownik” – Łysa Przełęcz, 2,5 km - Straconka „Zakręt” – Przełęcz Przegibek, 2,5 km
Żółty	- Klimczok – Stołów – Błatnia, 6 km - Las Cygański – Kołowrót – Szyndzielnia – Klimczok, 10 km - Wapienica (MZK) – Szyndzielnia, 5 km - Straconka – Łysa Przełęcz, 2 km
Nizinne szlaki turystyczne piesze:	Liczba szlaków ogółem
	2 szlaki – łącznie 13 km
Przebieg szlaku turystycznego	
Czarny	- Bielsko-Biała (Hulanka) – Wapienica (PKS), 5 km
Zielony	- Bielsko-Biała (dworzec PKS) – Stare Bielsko – „Wzgórze Trzy Lipki”, 8 km
Narciarskie szlaki turystyczne:	Liczba szlaków ogółem
	9 szlaków, w tym 7 w Beskidzie Śląskim i 2 w Beskidzie Małym - ogółem 36,2 km
Przebieg szlaku turystycznego	
Zielony	- Kołowrót – Kozia Góra – Cygański Las (MZK), 4,5 km
Niebieski	- Szyndzielnia – Kołowrót – Olszówka Górna (MZK), 4,3 km
Czerwony	- Klimczok – Szyndzielnia, 2 km - Szyndzielnia – Dylówki – Dębowiec – Olszówka Górna (MZK), 6,1 km - Klimczok – Trzy Kopce – Rezerwat Stok Szyndzielni, 1,7 km - Łysa Przełęcz – Mała Straconka - Straconka (MZK Leśniczówka), 1,9 km
Czarny	- Klimczok – Szyndzielnia – Kołowrót – Cygański Las (MZK), 9,1 km - Łysa Przełęcz – Mikuszowice (MZK Stalownik), 1,8 km
Żółty	- Klimczok – Stołów – Błatnia, 4,8 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W Bielsku-Białej działa Beskidzkie Towarzystwo Cyklistów, które zajmuje się organizowaniem i rozpowszechnianiem turystyki rowerowej oraz innych form aktywnego wypoczynku, jak również propagowaniem budowy ścieżek rowerowych i wytyczaniem nowych tras rowerowych.

Tabela 193. Trasy i ścieżki rowerowe w Bielsku-Białej, stan na 2010 r.

Liczba ogółem	10
Długość tras i ścieżek rowerowych ogółem	26,6 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

15.3 Zabytki miejskie

Bielsko-Biała posiada wiele zabytków architektury i techniki, tworzą one historyczne zespoły urbanistyczne w centrum miasta. Bielsko-Biała nazywane jest „Małym Wiedniem” z uwagi na swoją bogatą tkankę architektoniczną wzorowaną na stolicy dawnego Cesarstwa Austro – Węgierskiego.

Tabela 194. Zabytki architektury świeckiej w Bielsku-Białej

Lp.	Obiekt	Opis
1.	Dawny Gmach Izraelickiej Gminy Wyznaniowej, ul. Mickiewicza 22	Dawny Gmach Izraelickiej Gminy Wyznaniowej - budynek z czerwonej cegły z elementami dekoracyjnymi z piaskowca wybudowany został w 1904 r. wg projektu Ernesta Lindnera i Teodora Schreiera, mieścił biura i mieszkania. Obecnie swoją siedzibę ma w nim Sąd Rejonowy.
2.	Dom Cechowy Sukienników w Białej, Pl. Wolności 7	Dom Cechowy Sukienników w Białej - jest to masywny budynek z naczółkowym dachem zbudowany w 1812 r., nabyty przez bielski cech sukienników w 1825 r. Obecnie stanowi siedzibę Banku.
3.	Dom Kałuży w Bielsku, ul. Wzgórze 15	Dom Kałuży w Bielsku - jest to barokowa kamieniczka, jedyny tego rodzaju dom w mieście zachowany do dzisiaj. Zbudowany w 2 połowie XVIII w. Na przełomie XIX i XX wieku był własnością introligatora Karola Kałuży.
4.	Dworzec kolejowy w Bielsku, ul. Warszawska 2	Budynek powstał dzięki decyzji ówczesnej Rady Miejskiej z 1887r., a projektantem był bielski architekt Carl Schulz. Był to tak zwany „nowy budynek” dworca, który zastąpił stary z 1860 r. Historia kolei w Bielsku sięga 1853 r., kiedy to zapadła decyzja o budowie linii kolejowej z Bogumina do Oświęcimia jako połączenia Wiednia z Galicją (Kaiser Ferdynand Nordbahn), z odgałęzieniem z Czechowic -Dziedzic do Bielska.
5.	Dom Tkacza, ul. Jana III Sobieskiego 51	Parterowy, drewniany budynek z połowy XVIII w. o konstrukcji zrębowej, z galerijką od frontu, będącą przedłużeniem strychu. Początkowo był to dom i warsztat sukiennika. Później pełnił rolę domu mieszkalnego i warsztatu szewskiego. Od 1992 r. oddział Muzeum Okręgowego w Bielsku-Białej.
6.	Grodzisko w Starym Bielsku	Jest to pozostałość pierścieniowej osady rolniczo-produkcyjnej z XII - XIV w. o powierzchni ponad 3 ha. Przeprowadzone badania archeologiczne wskazują, że była to osada rolników, rzemieślników, prządek. Jest to najstarszy zabytek na terenie miasta.

7.	Hotel Pod Orłem, ul. 11 Listopada 60	Budynek w stylu secesji i neobaroku, przebudowany w 1905 r. Fasada urozmaicona jest licznymi ozdobami neobarokowymi. Wewnątrz dawna sala reutowa z pięknym plafonem i żeliwnymi arkadami. W 1915 r. gościem hotelu był Józef Piłsudski. Obecnie budynek stanowi siedzibę licznych firm i sklepów.
8.	Kamienica nadbrzeżna w Bielsku, ul. 11 Listopada 10	Jest to okazała trzypiętrowa kamienica mieszczańska, wystawiona w 1893 r. dla radcy cesarskiego Wiktora Burdy. Poniżej budynku znajduje się ujście potoku Niper do Białej. Na ścianie tablica upamiętniająca 50 rocznicę połączenia Bielska z Białą.
9.	Kamienica Pod Żabami, ul. Pl. Wojska Polskiego 12	Budynek z 1905 r., przykład architektury secesyjnej o kolorowej, bogato zdobionej elewacji z charakterystycznymi rzeźbami żab nad portalem.
10.	Kamienice tzw. Pasażu Kasy Oszczędności w Bielsku	Wzniesione zostały dla kasy Oszczędności Miasta Bielska w latach 1909-1910 wg wiedeńskich architektów Hansa Mayra i Teodora Mayera. Wraz ze stanowiącą ich przedłużenie kamienicą przy ul. Barlickiego 5 stanowią przykład wielkomiejskiej architektury z czasów monarchii austro-węgierskiej.
11.	Pocztą Główną, ul. 1 Maja 2	Neobarokowy dwuskrzydłowy gmach z kopułą w narożniku, wzniesiony w latach 1897-1898 przez miejscową firmę budowlaną Karola Korna.
12.	Ratusz w Białej, Plac Ratuszowy 1	Obecnie siedziba władz miejskich Bielska-Białej. Wybudowany w latach 1895-97 wg projektu Emanuela Rosta w stylu neorenesansowym. Początkowo był siedzibą Komunalnej Kasy Oszczędności, magistratu i Rady Miejskiej. Budynek posiada kwadratową wieżę zegarową z loggią widokową, nakrytą wielobocznym hełmem z galeryjką i iglicą. Na bogato dekorowanej fasadzie widnieją medaliony i wizerunki pszczoł symbolizujących pracowitość i zapobiegliwość.
13.	Teatr Polski, ul. 1 Maja 1	Gmach wzniesiony w latach 1889-1890 wg projektu Emila Förstera. Fasada ozdobiona motywem rzymskiego łuku triumfalnego oraz posągami Apolla, Melpomeny i Talii. Budynek teatru wzorowany jest na architekturze teatrów Wiednia i Budapesztu. Zachowała się kurtyna z 1890 r. przedstawiająca Taniec Nimf wykonana w pracowni Franciszka Rottonary.
14.	Wał na Palenicy (688 m n.p.m.)	Niski wał o konstrukcji kamienno-ziemnej, tworzący zamknięty obwód o średnicy 60-70 m, położony wśród lasu na wierzchołku góry Palenica. Datowanie jak i przeznaczenie obiektu pozostaje nieznane.
15.	Willa Schneidera, ul. Adama Mickiewicza 27	Secesyjna willa zbudowana w 1904 r. dla przemysłowca Hermana Schneidera.
16.	Willa Sixta, ul. Adama Mickiewicza 24	Monumentalna budowla wzniesiona przez Karola Korna w 1883 r. dla Teodora Sixta przemysłowca, finansisty i filantropa, który w testamencie (1897 r.) darował ją miastu.
17.	Zamek Sułkowskich, ul. Wzgórze 16	Zamek bielski – wzniesiony przez księcia cieszyńskiego Przemysława I Noszaka, na miejscu drewnianego grodu, w II poł. XIV w. Rozbudowany w XV-XVIII w. na dużą rezydencję magnacką. Spalony przez Szwedów w 1645 r., a także w pożarach miasta w XVIII i XIX w., kilkakrotnie przebudowywany. Ostateczną, eklektyczną formę nawiązującą do romanizmu, gotyku i renesansu nadał mu wiedeński budowniczy Jan Pötmelmeyer w latach 1855-1864. Był własnością Piastów Cieszyńskich, Węgierskich Sunneghów i Książąt Sułkowskich (do 1945 r.). Obecnie jest siedzibą Muzeum Okręgowego, miejscem stałych i czasowych ekspozycji oraz koncertów muzyki kameralnej.
18.	Zespół kamienic staromiejskich przy bielskim Rynku	Zespół kamienic staromiejskich przy bielskim Rynku wraz z przylegającymi ulicami z II poł. XVII i z XVIII w. - o wąskich sieniach przechodnich, ze śladami dawnych podcieni.

19.	Hotel President ul. 3 Maja 12	Budynek hotelu wybudowany w latach 1872-1893 jako „Kaiserhof” (hotel cesarski) przy drodze prowadzącej do dworca kolejowego. Wysoki, neorenesansowy budynek stoi tuż nad tunelem oddanej do użytku w 1878 r. linii kolejowej do Żywca. Fundamenty hotelu sięgają głębokości 12 m. W 1922 r. hotel zmienił nazwę na „Prezydent” na cześć Gabriela Narutowicza, pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej. Obecnie nosi nazwę „President”.
-----	---	---

Źródło: Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej

Tabela 195. Zabytki architektury sakralnej w Bielsku-Białej

Lp.	Obiekt	Opis
1.	Cmentarz ewangelicki w Bielsku , ul. Listopadowa 92	Kompleks cmentarny zaprojektowany przez wiedeńskiego architekta Hansa Mayra, oddany do użytku w 1911 r. Jeden z najpiękniejszych cmentarzy miasta, z dużą ilością zieleni. W pld.-zach. narożniku zgrupowane są budowle cmentarza z kaplicą w późnobarokowych formach.
2.	Cmentarz żydowski w Aleksandrowicach , ul. Cieszyńska 92	Założony w 1849 roku. Dom przedpogrzebowy z 1885 r. ozdobiony pięknymi polichromiami. W 1924 r. areal cmentarza podwojono. W latach 60 XX wieku umieszczono tam pomniki nagrobne z likwidowanego kirkutu w Białej. Dobrze zachowane groby wielu zasłużonych mieszkańców miasta.
3.	Katedra św. Mikołaja , pl. Św. Mikołaja 16	Katedra św. Mikołaja - wzniesiona w latach 1443 - 1447 w stylu gotyckim. Na początku XX w. gruntownie przebudowana według projektu Leopolda Bauera. Wysoka wieża (61 m), zwieńczona kilkoma kondygnacjami widokowych loggii, stała się charakterystyczną budowlą miasta. Na uwagę zasługują wspaniałe witraże z 1912 r., wykonane przez Rudolfa Harflingera z Wiednia, zdobiące wnętrze katedry. Do rangi katedry kościół podniesiony został w 1992 r., w związku z utworzeniem w Bielsku-Białej siedziby rzymskokatolickiej diecezji bielsko-żywieckiej.
4.	Kościół ewangelicko-augsburski p.w. Marcina Lutra , ul. Staszica 2	Zbudowany w latach 1782-88 w stylu klasycystycznym na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego. Był pierwszym kościołem protestanckim w Galicji dzięki patentowi cesarza Józefa II z 1781 r. Kościół zachował klasycystyczną architekturę i wystrój wnętrza w kolorze białym. Ozdobą kościoła są piękne organy z 1848 r., wykonane w znanej wytwórni Karola Kuttlera w Opawie, z 1550 r. piszczałkami i ruchomymi figurami, uznane za zabytek klasy europejskiej.
5.	Kościół ewangelicko-augsburski pw. Jana Jana Chrzciciela w Starym Bielsku , ul. Pod Grodziskiem 9	Klasyczna budowla wzniesiona w latach 1818-1827, wieża odbudowana w 1850 roku. Obok kościoła znajduje się niewielki park i zabytkowy dom parafialny, dawny dwór tzw. średniego folwarku w Starym Bielsku. W pobliżu cmentarz z zabytkowymi nagrobkami z przełomu XIX i XX wieku.
6.	Kościół ewangelicko-augsburski pw. Zbawiciela , Pl. Marcina Lutra 12	Powstał w latach 1782-1790, odbudowany po pożarze w 1808 r., następnie gruntownie przebudowany w stylu neogotyckim według projektu wiedeńskiego architekta Henryka Ferstla. W kościele znajduje się obraz Ukrzyżowanie Chrystusa autorstwa D. Pentherma z 1867 r., organy z 1881 r., neogotyckie żyrandole, a w gablottach kolekcja polskich starodruków protestanckich.
7.	Kościół rzymskokatolicki p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii w Hałcnowie - sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej , ul. Wyzwolenia 336	Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej zbudowane w latach 1777-1784 w stylu późnobarokowym. Zniszczone w czasie II wojny światowej, a w 1977 r. gruntownie odnowione. W kościele na ołtarzu jest Pieta z 1945 r. odtworzona w miejsce spalonej rzeźby z XVII w. Kościół otoczony grubym murem z kapliczkami pasyjnymi. Przed wejściem do świątyni na kolumnie z XVIII w. znajduje się polichromowana, kamienna, barokowa figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Od II poł. XVIII w. kościół znany jako sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej jest miejscem licznych pielgrzymek.
8.	Kościół rzymskokatolicki pw. Opatrzności Bożej w Białej , Pl. Opatrzności Bożej 19	Kościół zbudowany w latach 1760-69 według projektu Jana Józefa Polaczka. W latach następnych przebudowany. Reprezentuje styl późnobarokowy. Znajduje się w nim ambona

		w kształcie łodzi rybackiej, drewniany ołtarz neobarokowy i interesujące stacje drogi krzyżowej.
9.	Kościół rzymskokatolicki pw. św. Stanisława w Starym Bielsku , ul. Klubowa 6	Kościół zbudowany w II połowie XIV w. na miejscu starszego kościoła z I poł. XII w. W latach 1560-1654 był świątynią protestancką, w związku z uznaniem luteranizmu za oficjalne wyznanie Księstwa Cieszyńskiego. To typowy wiejski kościółek gotycki o skromnej architekturze. Na 25 metrowej wieży znajduje się niezwykle cenny dzwon z 1555 r. z plakietką ukrzyżowania. W kościele znajdują się kamienne gotyckie portale, sklepienia krzyżowo-żebrowe i cenna polichromia. Późnogotycki tryptyk namalowany olejem na drewnie lipowym jest najpełniejszym w sztuce polskiej cyklem dokumentującym legendę św. Stanisława.
10.	Kościół rzymskokatolicki pw. Świętej Małgorzaty w Kamienicy , ul. Karpacka 146	Kościół zbudowany został w latach 1897-1898 według projektu wiedeńskiego architekta Karola Steinhofera dla uczczenia jubileuszu 50-lecia panowania Franciszka Józefa I. Neogotycka budowla wzniesiona z cegły, przyozdobiona licznymi elementami kamiennymi.
11.	Kościół rzymskokatolicki pw. Trójcy Przenajświętszej w Bielsku , ul. Moniuszki 3	Kościół zbudowany został w latach 1604-1608 w stylu późnogotyckim przez bielskich luteranów jako kościół cmentarny, w czasach kontrreformacji przejęty został przez katolików. Przebudowywany w XIX i XX wieku, najstarsze fragmenty budowli widoczne są od strony północnej.
12.	Kościół rzymskokatolicki pw. Świętej Barbary w Mikuszowicach Krakowskich , ul. Cyprysowa 25	Drewniany kościółek św. Barbary w Mikuszowicach z 1690 r. jest jedną z ostatnich drewnianych budowli sakralnych w tej części Beskidów. Kościół ma obszerną nawę, sześciokątne prezbiterium, zakrystię i wieżę z prostokątnym przedsionkiem o konstrukcji zrębowej. Wieża posiada konstrukcję słupową, oszalowaną, o lekko pochylonych ścianach. Budowla nakryta jest mocno spadzistym dachem, pokrytym w całości gontem. W kościele znajdują się między innymi malowidła z 1723 r. wykonane przez Johanna Mentila. Atrakcją są także obrazy i rzeźby z XVII w. Na uwagę zasługuje lipowa, połączona statua Matki Boskiej z Dzieciątkiem datowana na lata 1420-1430.

Źródło: Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej

15.4 Baza turystyczna

Bielsko-Biała oferuje odwiedzającym je turystom bogatą bazę noclegowo – gastronomiczną obejmującą m.in. hotele, pensjonaty, kempingi oraz liczne restauracje.

Tabela 196. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej na tle województwa śląskiego w 2010 r.

Wyszczególnienie	jednostka	Bielsko-Biała	woj. śląskie
		ilość	ilość
Obiekty ogółem	obiekt	19	510
Miejsca noclegowe ogółem	miejsce	1 682	40 831
Miejsca noclegowe całoroczne	miejsce	1 682	38 169
Korzystający z noclegów ogółem, w tym turyści zagraniczni	osoba	78 866 17 434	1 768 477 252 375
Udzielone noclegi ogółem, w tym turystom zagranicznym	nocleg	177 054 39 833	4 583 516 596 637

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 197 . Obiekty hotelowe w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość
obiekty ogółem	obiekt	7
obiekty całoroczne	obiekt	7
miejsca noclegowe ogółem	miejsce	800
miejsca noclegowe całoroczne	miejsce	800
korzystający z noclegów ogółem	osoba	39 751
korzystający z noclegów turyści zagraniczni	osoba	14 210

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 198. Pozahotelowe obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej w 2010 r.

Wyszczególnienie	I*	II*	III*	IV*	V*	Razem
Obiekty ogółem	4	1	4	1	1	11
Obiekty całoroczne	4	1	4	1	1	11
Miejsca noclegowe ogółem	179	28	463	131	21	822
Miejsca noclegowe całoroczne	179	28	463	131	21	822
Korzystający z noclegów ogółem	12 226	115	15 774	5 911	897	34 923
Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	1 254	140	816	893	brak danych	3 103

*I – inne obiekty hotelowe, *II – schroniska młodzieżowe, *III – ośrodki szkoleniowo – wypoczynkowe,

*IV – hostele, *V – pozostałe obiekty niesklasyfikowane

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 199. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej w 2010 r. na 1000 ludności

Miejsca noclegowe		
Ogółem	miejsce	9,61
Hotele, motele, pensjonaty	miejsce	5,59
Udzielone noclegi		
Ogółem	nocleg	1 011,69
Hotele, motele, pensjonaty	nocleg	571,49
Korzystający z noclegów		
Ogółem	osoba	450,64
Hotele, motele, pensjonaty	osoba	297,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 200. Baza noclegowa Bielska-Białej w 2010 r.

Kategoria obiektu	Liczba obiektów	W tym liczba nowoutworzonych obiektów w 2010 r.
Hotele	9	2
Domy wczasowe i wypoczynkowe	2	0
Motele i zajazdy	4	0
Kempingi	2	0
Schroniska Młodzieżowe i Domy Wycieczkowe	2	0
Pozostałe	16	1

Źródło: Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej

15.5 Baza sportowo – rekreacyjna**Tabela 201. Baza sportowo – rekreacyjna w Bielsku-Białej w 2010 r.**

Hale sportowe z widownią			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Karbowa 26	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	widownia: 3053 miejsc wymiary areny: 60 m x 30 m Centrum Rehabilitacji Ortopedyczno-Sportowej sala konferencyjna, sala multimedialna
ul. Rychlińskiego 19	Biański Klub Sportowy „Stal”	Biański Klub Sportowy „Stal”	widownia: 1500 miejsc, wymiary hali: 42m x 24m, hotel „Olimp” – 49 miejsc, restauracja, gabinet odnowy biologicznej, siłownia
ul. Bratków 16	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	widownia: 500 miejsc, wymiary hali: 36m x 19m, hotel, restauracja, siłownia, przychodnia sportowa
ul. Widok 12	Sport – Widok Wojciech Borecki	Sport – Widok Wojciech Borecki	widownia: 1000 miejsc, wymiary hali: 43m x 27m, hotel „Widok” – 49 miejsc, salka gimnastyczna, restauracja, sauna, gabinet odnowy biologicznej, siłownia
ul. Startowa 13	Gmina Bielsko-Biała	Rekord SSA	widownia: 250 miejsc, wymiary hali: 46m x 24 m, mała sala 11m x 8m, hotel – 49 miejsc, restauracja, sauna
ul. Karpacka 127	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Szkoła Podstawowa nr 23	widownia: 300 miejsc, wymiary hali: 36m x 22m
ul. Filarowa 52	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	widownia: 300 miejsc, wymiary hali: 45,5m x 24m
ul. Doliny Miętusiej 5	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Szkoła Podstawowa nr 37	widownia: 300 miejsc, wymiary hali: 42m x 24m
ul. Sternicza 4	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej	widownia: 300 miejsc, wymiary hali: 45m x 30m

Sale sportowe			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Jaskrowa 13	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Zespół Szkół Ogólnokształcących im. J. Tuwima	wymiary sali: 30m x 18m
Stadiony piłkarskie			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Rychlińskiego 21	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	pojemność stadionu: 4200 miejsc siedzących, w tym 3.500 miejsc trybuny stałe, 700 miejsc trybuna tymczasowa, podgrzewana murawa, oświetlenie.
ul. Młyńska 52	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	widownia: 800 miejsc na trybunie krytej (krzeselka), boisko z nawierzchnią syntetyczną, zaplecze sanitarne i magazynowe pod trybuną krytą
ul. Startowa 13	Gmina Bielsko-Biała	Rekord SSA	widownia: 900 miejsc (w tym 700 miejsc siedzących) na trybunie otwartej, płyta główna trawiasta, boisko treningowe o wymiarach 90 m x 53 m z nawierzchnią syntetyczną, widownią na 50 miejsc i oświetleniem, boisko treningowe wielofunkcyjne o wymiarach 42 m x 21 m z nawierzchnią sztuczną, widownią na 118 miejsc i oświetleniem
Stadiony lekkoatletyczne			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Jaworzańska 120	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	bieżnia o nawierzchni tartanowej widownia: 1500 miejsc, trybuna kryta
Boiska sportowe, piłkarskie oraz wielofunkcyjne, w tym boiska przyszkolne			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Olimpijska 14	Jerzy Wolas	BBTS „Podbeskidzie”	widownia: 300 miejsc płyta główna trawiasta, boisko treningowe o wymiarach 60 m x 40 m z nawierzchnią syntetyczną,
ul. Jaworzańska 120	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	widownia: 120 miejsc płyta główna trawiasta, 4-torowa bieżnia rozgrzewkowa długości 200 metrów o nawierzchni tartanowej
ul. Słowackiego 27b	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	kompleks sportowy „Moje boisko – Orlik 2012”: boisko do gry w piłkę nożną 55 m x 27 m z nawierzchnią syntetyczną i oświetleniem, boisko o wymiarach 28 m x 15 m do gry w siatkówkę i koszykówkę, bieżnia 300 m, siłownia zewnętrzna, dwa stoły do tenisa stołowego i piłkarzyki stołowe, szatnie z sanitariatami
ul. Bratków 16	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	Boisko ze sztuczną nawierzchnią: - do piłki nożnej 5-osobowej: 23 m x 40 m - do piłki ręcznej: 20 m x 40 m - do siatkówki: 9 m x 18 m - do koszykówki: 20 m x 15 m (2 boiska) - kort tenisowy: 23,77 m x 10,97m
ul. Broniewskiego 6	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	Boisko ze sztuczną nawierzchnią: - do piłki nożnej 5-osobowej 40 m x 20 m - do mini-koszykówki 20 m x 15 m (2 boiska)

ul. Czereśniowa 20	Gmina Bielsko-Biała	MZO / SP 29	Boisko ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 44 m x 22 m (piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka, siatkówka)
ul. Emilii Plater 3	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Gimnazjum 11	Boisko z nawierzchnią poliuretanową o wymiarach 44 m x 22 m (piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka, siatkówka)
ul. Filarowa 52	Gmina Bielsko-Biała	MZO / ZSSiO	Boisko z nawierzchnią poliuretanową o wymiarach 44 m x 22 m (piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka, siatkówka, skocznia do skoku w dal, bieżnia 60-metrowa)
ul. Jutrzenki 13	Gmina Bielsko-Biała	MZO / LO 2 / Gimnazjum 2	Boisko z nawierzchnią poliuretanową o wymiarach 44 m x 22 m (piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka, siatkówka)
ul. Łagodna 26	Gmina Bielsko-Biała	MZO / SP 33	Boisko ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 44 m x 22 m (piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka, siatkówka)
Boiska osiedlowe trawiaste			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. A. Krzywoń	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
ul. Górska	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
ul. Wapienna	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
ul. Ks. Brzóska	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
Baseny kryte			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Sosnkowskiego 14	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	niecka sportowa: 25m x 12,5m, basen niecka rekreacyjna: 12m x 6m, zjeżdżalnia 45m, sauna, jacuzzi, kawiarnia
ul. Langiewicza 26	AQUA S.A.	AQUA S.A.	basen: 25m x 12,5m, sauna, siłownia, kawiarnia
ul. Sternicza 4	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Szkoła Podstawowa nr 36	basen: 24,9m x 7,8m brodzik: 12,5m x 6m
ul. Lompy 7	Gmina Bielsko-Biała	Szkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej	basen: 15m x 10m
ul. Lipnicka 226	Gmina Bielsko-Biała	MZO / Szkoła Podstawowa nr 13	basen: 15m x 8m jacuzzi, siłownia
ul. Listopadowa 70	Gmina Bielsko-Biała	MZO / I LO im. M. Kopernika	basen: 14,5m x 5,5m
Kąpieliska			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Konopnickiej 5	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	niecka sportowa 50 m na 25 m, niecka rekreacyjna 50 m x 50 m, zjeżdżalnia, 2 boiska do piłki siatkowej plażowej, 2 stoły do gry w tenisa stołowego oraz gry w szachy, plac zabaw, taras widokowy z gastronomią, zaplecze szatniowe
ul. Startowa 6	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	basen sportowy 50 m x 20 m, niecka rekreacyjna 57,5 m x 36,3 m, kanał rwącej rzeki, zespół masażu wodno-powietrznych, brodzik, dwie zjeżdżalnie, amfiteatr, 2 boiska do siatkówki plażowej, 2 korty, boisko do streetballa, ścianka wspinaczkowa o wysokości 9 m, sala konferencyjna, zaplecze sanitarne,

			zaplecze gastronomiczne, zaplecze szatniowo-administracyjne.	
Korty tenisowe oraz boska do squasha				
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe	
ul. Partyzantów 59	Gmina Bielsko-Biała	Kolejowy Klub Sportowy	7 kortów o nawierzchni ziemnej	
ul. Tenisowa 1	CECH-POL Marcin Cecherz	CECH-POL Marcin Cecherz	4 korty o nawierzchni ziemnej	
ul. Ceramiczna 20	Fundacja Rozwoju Miasta	Fundacja Rozwoju Miasta	4 korty o nawierzchni sztucznej – pod zadaszeniem	
ul. Powstańców Śl. 6	„Relaks-Plus” s.c.	„Relaks-Plus” s.c.	2 boiska do squasha, siłownia, solarium, sauna	
ul. Oświęcimska 19	Centrum Tenisowe Solar	Centrum Tenisowe Solar	5 kortów o nawierzchni sztucznej, w tym 3 pod zadaszeniem, siłownia, restauracja, boisko do piłki plażowej	
ul. Rejtana 3	Centrum Sportowe „Modelarnia”	Centrum Sportowe „Modelarnia”	4 korty do squasha, rowery i bieżnie stacjonarne, siłownia	
Tereny zielone (rekreacyjne)				
Obiekt	Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
Błonia (teren ogrodzony)	ul. Pocztowa 43	Gmina Bielsko-Biała	TKKF „Błonia”	miasteczko ruchu drogowego, camping, kawiarnia, basen rekreacyjny (5m x 2m)
Błonia (teren nieogrodzony)	ul. Pocztowa 32	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	plac zabaw dla dzieci, boiska sportowe, rolkowisko, punkty gastronomiczne, tereny rekreacyjne, linarium
Tereny rekreacyjne w Wapienicy	ul. Leśników 14	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	plac zabaw dla dzieci, boisko do piłki siatkowej, ścieżka zdrowia, punkt gastronomiczny
Bulwary Młodości	ul. Górska	Gmina Bielsko-Biała	Wydział Gospodarki Miejskiej	boisko trawiaste do piłki nożnej
Pozostałe obiekty sportowo-rekreacyjne i turystyczne				
Obiekt	Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
Sztuczne lodowisko	ul. Słowackiego 27b	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	lodowisko: 44m x 22m, wypożyczalnia łyżew
Lotnisko sportowe	ul. Cieszyńska 321	Aeroklub Bielsko-Bialski	Aeroklub Bielsko-Bialski	działalność Aeroklubu: szkolenie samolotowe do licencji pilota samolotowego, szkolenie podstawowe do III klasy szybowcowej, sekcja spadochronowa, sekcja modelarska
Kolej linowo-gondolowa na Szyndzielnię	ul. Armii Krajowej 366	Gmina Bielsko-Biała	ZIAD Bielsko-Biała	długość trasy: 1810 m różnica wysokości: 449,13 m czas jazdy: 6,05 min. prędkość jazdy do 5m/sek. zdolność przewozowa: 850 osób/h

Tor saneczkowy (stok Dębowca)	ul. Skalna 58	Turystyka Beskidzka „Słoneczna Polana”	Turystyka Beskidzka „Słoneczna Polana”	rynna toru dł. 410m (całoroczny)
Wyciąg orczykowy na stoku Klimczoka	ul. Armii Krajowej	Gmina Bielsko-Biała	ZIAD Bielsko-Biała	długość trasy: 420 m, różnica wzniesień 105 m, zdolność przewozowa 200 osób/h
Park linowy „Granda”	Bielskie Błonia	Firma „DABO” Damian Klimczak	Firma „DABO” Damian Klimczak	„wysokościowy” tor przeszkód rozpięty między drzewami

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.6 Inwestycje sportowe w 2010 r.

W ramach zadań związanych z kulturą fizyczną i sportem w 2010 r. wykonano m.in.:

- 1) U podnóża Szyndzielni i Dębowca oddana została do użytku hala widowiskowo-sportowa, w której organizowane są imprezy targowe, wystawiennicze i sportowe.
- 2) Zakończona została przebudowa kąpieliska „Start” przy ul. Startowej 6. Obiekt jest wyposażony w 2 niecki ze stali nierdzewnej: sportową i rekreacyjną o nieregularnym kształcie oraz bogato wyposażoną bazę rekreacyjno-sportową i zaplecze szatniowo-sanitarne oraz techniczno-socjalne, a także gastronomiczne.
- 3) Obok stadionu lekkoatletycznego, przy boisku piłkarskim, przy ul. Jaworzańskiej 120 wybudowano 200-metrową tartanową bieżnię rozgrzewkową, a na stadionie lekkoatletycznym zamontowano klatkę do rzutu młotem i dyskiem, zmodernizowano trybuny oraz przeprowadzono remont budynku, zaplecza technicznego, ogrodzenia i ciągów pieszych.
- 4) W ramach programu budowy boisk sportowych ze sztuczną nawierzchnią oddano do eksploatacji boisko przy Liceum Ogólnokształcącym nr 2/Gimnazjum nr 2, przy ul. Jutrzenki.
- 5) Na terenach rekreacyjnych „Błonia” zmodernizowano i rozbudowano skatepark.

Łączna powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w 2010 r. wyniosła ok. 35 000 m².

15.7 Organizacje sportowe

W mieście funkcjonuje 99 organizacji sportowych, w tym 60 klubów sportowych, 20 uczniowskich klubów sportowych, 5 parafialnych klubów sportowych, 2 towarzystwa krzewienia kultury fizycznej, 5 stowarzyszeń oraz 7 związków sportowych.

Szkoleniem sportowym w 2010 r. objętych było ok. 5 tysięcy zawodniczek oraz zawodników, którzy brali udział w zorganizowanych zajęciach treningowych oraz zawodach, obejmujących ponad 20 dyscyplin sportowych. Największą popularnością cieszyły się:

- piłka nożna (1150 sportowców),
- piłka siatkowa (700 sportowców),
- sporty walki (550 sportowców).

Tabela 202. Wykaz zarejestrowanych klubów i związków sportowych w Bielsku-Białej

Lp.	Nazwa klubu sportowego/związku sportowego	Siedziba Zarządu
1.	Beskidzka Rada Olimpijska	ul. Słowackiego 45
2.	Beskidzki Okręgowy Związek Piłki Nożnej	ul. 1-go Maja 47
3.	Beskidzki Okręgowy Związek Żeglarski	ul. Szkolna 15
4.	Beskidzkie Stowarzyszenie Brydża Sportowego	ul. Matusiaka 9/42
5.	Beskidzkie Stowarzyszenie Pływackie	ul. Krasińskiego 11
6.	Beskidzkie Stowarzyszenie Snowboardu	ul. Nadbrzeżna 12
7.	Beskidzkie Towarzystwo Sportowe „Rekord”	ul. Startowa 13
8.	Beskidzkie Towarzystwo Sportów Rowerowych – Start Bielsko	ul. Cybulskiego 12
9.	Beskidzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	ul. 1-go Maja 47
10.	Beskidzkie Zrzeszenie Sportowo-Rehabilitacyjne „Start”	ul. K. Miarki 15
11.	Bialski Klub Sportowy „Stal”	ul. Rychlińskiego 19
12.	Bielska Liga Koszykówki	ul. Golezowska 16/159
13.	Bielski Klub Alpinistyczny	ul. 3-go Maja 1
14.	Bielski Klub Jeździecki „Hubertus”	ul. Startowa 9
15.	Bielski Klub „Oyama Karate”	ul. Doliny Miętusiej 33/1
16.	Bielskie Stowarzyszenie Radioorientacji Sportowej	ul. Asnyka 30
17.	Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe „Podbeskidzie”	ul. Rychlińskiego 21
18.	Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe „Włókniarz”	ul. Widok 12
19.	Grodzki Szkolny Związek Sportowy	ul. Słowackiego 27b

20.	Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „Szusujemy Razem”	ul. Żółkiewskiego 6/42
21.	Klub Rekreacyjno-Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Błonia”	ul. Pocztowa 43
22.	Klub Sportowo-Rekreacyjny Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Beskidek”	ul. Skoczowska 4
23.	Klub Sportowy „Amatorska Liga Siatkówki”	ul. Armii Krajowej 58
24.	Klub Sportowy „As”	ul. Kossaka 6/4
25.	Klub Sportowy „Bushī”	ul. Partyzantów 62
26.	Klub Sportowy „Gwardia”	ul. Doliny Miętusiej 17
27.	Klub Sportowy „Live”	ul. Lipnicka 123
28.	Klub Sportowy „Sprint”	ul. Jaworzańska 120
29.	Klub Sportowy „Start”	ul. K. Miarki 15
30.	Klub Sportowy „Stricto – Akademia Sportu”	ul. Kustosza 17A
31.	Klub Sportowy „Totem”	ul. Powstańców Śl. 6
32.	Klub Sportów Azjatyckich „Atemi”	ul. Piastów Śl. 4/4
33.	Klub Sportów Saneczkowych „Beskidy”	ul. Bratków 18
34.	Klub Sportu i Rekreacji Niewidomych i Słabo Widzących „Pionek”	ul. Wyzwolenia 45
35.	Klub Strzelecki „Skaut”	ul. Komorowicka 47
36.	Klub Taternictwa Jaskiniowego „Speleoklub”	ul. 1-go Maja 45
37.	Klub Wysokogórski	ul. Barlickiego 3
38.	Klub Żeglarski „Halny”	ul. Grota Roweckiego 4
39.	Kolejowy Klub Sportowy	ul. Partyzantów 59
40.	Międzypowiatowy Związek Parafialnych Klubów Sportowych	ul. Żeromskiego 5/7
41.	Międzyszkolny Klub Narciarski „Zryw”	ul. Słowackiego 27b
42.	Młodzieżowy Klub Sportowy „Śródmieście”	ul. Broniewskiego 4/23
43.	Narciarski Klub Sportowy „Rafa”	ul. Szeroka 5
44.	Okręgowy Związek Sportów Saneczkowych	ul. 3-go Maja 31
45.	Powiatowy Szkolny Związek Sportowy	ul. Piastowska 40
46.	Stowarzyszenie Gimnastyki Artystycznej	ul. Grażyny 17/8
47.	Stowarzyszenie Kick Boxing Beskid Dragon	ul. Gen. Boruty Spiechowicza 24
48.	Stowarzyszenie Przyjaciół Sportu Szkolnego „Szesnastka”	ul. Asnyka 30
49.	Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe „Elektron” przy Enion S.A. Oddział w Bielsku-Białej Beskidzka Energetyka	ul. Batorego 17A
50.	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Saneczkarstwa	ul. Olszówka 24

51.	Śląski Okręgowy Związek Snowboardu	ul. Srebrna 2D
52.	Towarzystwo Sportowe BBTS Bielsko-Biała	ul. Bratków 16
53.	Towarzystwo Sportowe „Bielskie Orły”	ul. Rychlińskiego 19
54.	Towarzystwo Sportowe „Podbeskidzie”	ul. Rychlińskiego 21
55.	Yacht Klub Polski Bielsko	ul. Szkolna 15

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 203. Ewidencja klubów sportowych w Bielsku-Białej

Lp.	Nazwa klubu sportowego	Siedziba Zarządu
1.	Uczniowski Klub Sportowy „The Powers”	ul. Norwida 30
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Top-Jedynka”	ul. Dywizji Kościuszkowskiej 2
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Smyk”	ul. Starobielska 9
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Śmig”	ul. Broniewskiego 23
5.	Uczniowski Klub Sportowy „9”	ul. Piłsudskiego 47
6.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Groniczek”	ul. Złoty Potok 7
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Test”	ul. 1-go Maja 6
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Beskid”	ul. Kosynierów 20
9.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedenastka”	ul. E. Plater 3
10.	Uczniowski Klub Sportowy „SMS”	ul. Gen. Boruty Spiechowicza 24
11.	Parafialny Klub Sportowy „Leszczyny”	ul. Straconki 12
12.	Parafialno-Szkolny Klub Sportowy „Beskidy”	ul. Wyzwolenia 334
13.	Uczniowski Klub Sportowy „Czternastka”	ul. Mazańcowicka 34
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Lipnik”	ul. Lipnicka 226
15.	Uczniowski Klub Sportowy „Szesnastka”	ul. Asnyka 30
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Karpaty”	ul. Doliny Miętusiej 5
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimp”	ul. Doliny Miętusiej 5
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Trampik”	ul. Karpacka 150
19.	Uczniowski Klub Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Ondraszek”	ul. Pocztowa 43
20.	Bielski Klub Kyokushin Karate	ul. Klonowa 11
21.	Międzyszkolny Klub Siatkarski Bielsko-Biała	ul. Bratków 16
22.	Towarzystwo Sportowe „Domena”	ul. Kustronia 39
23.	Wędkarskie Towarzystwo Sportowe	ul. Krańcowa 3

24.	Parafialno-Szkolny Klub Sportowy „Biała”	pl. Opatrzności Bożej 19
25.	Uczniowski Klub Sportowy „EDU-SPORT”	pl. Wolności 10
26.	Parafialny Klub Sportowy „Lipnik”	ul. Ks. Brzóska 3
27.	Klub Sportowy „BB Klub”	ul. Gen. Maczka 9
28.	Ludowy Klub Sportowy „Zapora” Wapienica	ul. Cieszyńska 388
29.	Międzyszkolny Klub Sportowy „Start”	ul. Cieszyńska 388
30.	Uczniowski Klub Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Tęcza”	ul. Pocztowa 45
31.	Śląskie Zrzeszenie Muay Thai	ul. Wajdeloty 48/4
32.	Parafialny Młodzieżowy Klub Sportowy „Arka”	ul. Karpacka 146
33.	Beskidzkie Integracyjne Stowarzyszenie Tenisa Stołowego	ul. Bratków 16
34.	Stowarzyszenie Strzelectwa Sportowego „Magnum”	ul. Wyzwolenia 33/12
35.	Beskidzkie Bractwo Strzeleckie	ul. Żywiecka 199
36.	Klub Sportowy „1080 Bielsko-Biała”	ul. Srebrna 2d
37.	Klub Sportowy „Eco Power Bielsko-Biała”	ul. Golezowska 4/170
38.	Stowarzyszenie Tradycyjnych Chińskich Sztuk Walki „Kung Fu Jow Ga”	ul. 1-go Maja 24
39.	Akademicki Związek Sportowy Klub Uczelniany Akademii Techniczno-Humanistycznej	ul. Willowa 2
40.	„ATV BIELSKO”	ul. Andrychowska 3/96
41.	Klub Żeglarski Charter.pl	ul. Piłsudskiego 42/2
42.	Beskidzki Klub Tenisowy „Advantage”	ul. Wielkopolska 27/2
43.	Bielski Klub Karate „KIME”	ul. Skośna 11/48
44.	Uczniowski Klub Sportowy „Ondraszek”	ul. Morskie Oko 2/13

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.8 Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne

W Bielsku-Białej organizowane są liczne imprezy sportowe umożliwiające mieszkańcom aktywny wypoczynek. Od kilku lat w mieście odbywają się rozgrywki: Amatorskiej Ligi Siatkówki, Bielskiej Ligi Koszykówki, Bielskiej Ligi Futsalu, Bielsko-Bialskiej Amatorskiej Ligi Piłki Nożnej Orlik oraz Bielsko-Bialskiej Amatorskiej Ligi Tenisa Stołowego, w których czynny udział bierze ponad 1500 uczestników. W okresie letnich wakacji oraz ferii zimowych, dla dzieci i młodzieży pozostających w mieście, organizowany jest cykl imprez sportowo – rekreacyjnych. Ponadto organizowane są zawody, które już na stałe wpisały się

do kalendarza imprez, są to m.in.: turniej piłki nożnej "Szukamy piłkarskich talentów" (400 uczestników), turniej koszykówki ulicznej "Koszykówka na Błoniach" (200 uczestników), Grand Prix amatorów w tenisie ziemnym, turnieje tenisa stołowego oraz cykliczne zabawy rekreacyjno-sportowe organizowane przez Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji (BBOSiR).

Tabela 204. Kalendarz imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych w Bielsku-Białej w 2010 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Termin
1.	Finały XXVI edycji Bielskiej Ligi Koszykówki	styczeń
2.	Otwarte Mistrzostwa B-B Amatorów w narciarstwie alpejskim	styczeń
3.	Noworoczne spotkanie Prezydenta Miasta ze środowiskiem sportowym	luty
4.	XI Halowy turniej piłki nożnej oldbojów – Memoriał M. Nalepy	luty
5.	Akcja „Zima w mieście 2010”	luty
6.	Puchar Wiosny – halowy turniej piłki nożnej	marzec
7.	Freestyleowy Dzień Kobiet	marzec
8.	Mistrzostwa szkół w narciarstwie alpejskim	marzec
9.	XVI zawody spadochronowo-narciarskie o Puchar Polski „Para Ski”	marzec
10.	Mistrzostwa Województwa Śląskiego w karate kyokushin	marzec
11.	Mistrzostwa Polski Południowej w kick-boxingu	marzec
12.	Finały Amatorskiej Ligi Siatkówki	kwiecień
13.	VI Ogólnopolski Turniej Beskidów w Gimnastyce Artystycznej	kwiecień
14.	XXVIII Bielski Rodzinny Rajd Rowerowy	kwiecień
15.	Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików w karate WKF	maj
16.	XIV Bieg górski „Magurki”	maj
17.	Mistrzostwa Polski juniorów i kadetów w kick-boxingu	maj
18.	„Śląska Liga Orlików”	maj-czerwiec
19.	18 Bieg Fiata	maj
20.	X Turniej koszykówki ulicznej „Koszykówka na Błoniach”	czerwiec
21.	Mistrzostwa Polski w biegu górskim	czerwiec
22.	V Bieg Uliczny „Ku Słońcu”	czerwiec
23.	Finały Amatorskiej Halowej Ligi Piłki Nożnej	czerwiec
24.	Sportowy Turniej Miast i Gmin	czerwiec

25.	Międzynarodowy Rajd Rowerowy Bielsko-Biała – Frydek-Mistek – Bielsko-Biała	czerwiec
26.	Festiwal Miast Partnerskich	czerwiec
27.	Międzynarodowy mityng lekkoatletyczny kadetów i juniorów „Beskidian Athletic”	czerwiec
28.	Grand Prix amatorów w tenisie ziemnym	maj-wrzesień
29.	Grand Prix Bielska-Białej szkół w pływaniu	czerwiec
30.	Finały XXVII edycji Bielskiej Ligi Koszykówki	czerwiec
31.	Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Bielska-Białej	czerwiec
32.	Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce	lipiec
33.	Akcja „Lato w mieście 2010”	czerwiec-sierpień
34.	Rajd Pojazdów Zabytkowych	lipiec
35.	Beskidy Futsal Cup	sierpień
36.	Puchar Polski w klasie Omega - Memoriał A. Banaszka	sierpień
37.	Grand Prix amatorów w tenisie stołowym	luty-grudzień
38.	Otwarcie hali wielofunkcyjnej sportowo-widowiskowo-wystawienniczej	wrzesień
39.	Jesienny piknik rowerowy	wrzesień
40.	XXIII Bieg „Ondraszka”	wrzesień
41.	Międzynarodowy turniej piłki siatkowej mężczyzn „Beskidy 2010”	wrzesień
42.	XVIII Puchar Beskidów w Biegach na Orientację	październik
43.	Międzynarodowy turniej piłki siatkowej kobiet o Puchar Prezydenta Miasta Bielska-Białej	październik
44.	Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików w gimnastyce artystycznej	październik
45.	Mecz kadry narodowej juniorów w karate: Polska -Ukraina	październik
46.	IV Międzynarodowe Grand Prix Bielska-Białej w karate WKF	październik
47.	Mistrzostwa Polski karate shotokan – kadet, junior, senior	październik
48.	Młodzieżowy turniej brydża sportowego	listopad
49.	Międzynarodowy młodzieżowy halowy turniej piłki nożnej	listopad
50.	Turniej piłki siatkowej służb mundurowych	listopad
51.	Międzynarodowy turniej gwiazdkowy w gimnastyce artystycznej	grudzień
52.	Turniej siatkówki „Bielsko-Biała Cup 2010”	grudzień
53.	Halowy turniej piłki nożnej młodzików „Piłkarska Gwiazdka”	grudzień

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.9 Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2010 r.

W zawodach krajowych i międzynarodowych bielscy sportowcy odnieśli w 2010 r. wiele sukcesów, które przyczyniły się do promocji miasta, jak również kraju. Znakomitymi osiągnięciami mogą pochwalić się:

- Sebastian Kawa – reprezentant bielskiego Aeroklubu. Mistrz świata w wyścigach szybowcowych w Santiago de Chile oraz Mistrz świata w klasie Standard w Previdzy.
- Anna Werblińska – reprezentantka BKS „Aluprof”: Mistrzyni Polski w sezonie 2009/2010, zdobywczyni Superpucharu Polski, reprezentantka Polski na Mistrzostwach Świata w piłce siatkowej kobiet, na których to zawodach Polska zajęła 9 miejsce, najwyższe jak do tej pory w historii występów na mistrzostwach świata.
- Berenika Okuniewska – reprezentantka BKS „Aluprof”: Mistrzyni Polski w sezonie 2009/2010, zdobywczyni Superpucharu Polski. Reprezentantka Polski na mistrzostwach świata w piłce siatkowej kobiet, na których to zawodach Polska zajęła 9 miejsce, najwyższe jak do tej pory w historii występów na mistrzostwach świata.
- Tomasz Hamerlak – reprezentant Beskidzkiego Zrzeszenia Sportowo Rehabilitacyjnego "Start" Mistrz Europy w wyścigach na wózkach na dystansie 1500 m oraz wicemistrz Europy na dystansie 800 i 5000 metrów, Mistrz Polski na wózkach w wyścigach na dystansie 100, 400 i 5000 metrów. Uczestnik i medalista wielu mityngów lekkoatletycznych i maratonów.
- Judyta Czyż – reprezentantka bielskiego aeroklubu: złota medalistka mistrzostw Polski w szybownictwie.
- Karolina Ścieszka – reprezentantka KSA „Atemi”: brązowa medalistka Mistrzostw Europy seniorów i srebrna medalistka Mistrzostw Europy juniorów w karate shotokan.
- Maja Rasińska – reprezentantka KS „Gwardia”: brązowa medalistka Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży. Jako reprezentantka Polski uczestniczyła w Młodzieżowych Igrzyskach Olimpijskich w Singapurze, gdzie zajęła 5 miejsce. Zdobywczyni 5 miejsca w młodzieżowym Pucharze Europy.
- Adam Cieśliński – reprezentant TS „Podbeskidzie”: czołowy zawodnik pierwszoligowego zespołu piłkarskiego, zdobywca 10 bramek w rundzie jesiennej sezonu 2010/2011. Wybrany przez redakcję „Piłki nożnej” pierwszoligowcem roku 2010.
- Piotr Szymura – reprezentant BTS „Rekord”: wyróżniający się zawodnik i kapitan drużyny futsalowej, która w sezonie 2009/2010 zdobyła 4 miejsce w Ekstraklasie Futsalu. Członek reprezentacji Polski seniorów w futsalu.

- Paweł Budniak – reprezentant BTS „Rekord”: wyróżniający się zawodnik drużyny fiutسالowej, która w sezonie 2009/2010 zdobyła 4 miejsce w Ekstraklasie Futsalu. Członek reprezentacji Polski seniorów w futsalu.

15.10 Gry zespołowe sezon 2009/2010

- siatkówka kobiet I liga – BKS „Aluprof” Bielsko-Biała. W sezonie 2009/2010 bielszczanki 8 raz w historii klubu zajęły w rozgrywkach PlusLigi Kobiet 1 miejsce i zdobyły Superpuchar Polski oraz uczestniczyły z rozgrywkach CEV Champions League w sezonie 2010/2011.
- piłka nożna I liga – TS „Podbeskidzie” Bielsko-Biała. W sezonie 2009/2010 bielszczanie zajęli 12 miejsce w I-szej lidze. W rundzie jesiennej sezonu 2010/2011 uplasowali się na 2 miejscu, którego utrzymanie w rundzie wiosennej dało pierwszy w dziejach Bielska-Białej awans do Ekstraklasy. W Pucharze Polski w rundzie jesiennej sezonu 2010/2011 awansowali do fazy ćwierćfinału – ostatecznie w rundzie wiosennej dotarli do półfinału. Drużyna rezerw TS „Podbeskidzie” II w sezonie 2009/2010 zajęła 1 miejsce w klasie okręgowej i awansowała do IV ligi.
- futsal (halowa piłka nożna), piłka nożna – BTS „Rekord” Bielsko-Biała. W sezonie 2009/2010 bielszczanie zajęli 4 miejsce w Ekstraklasie Futsalu. W rozgrywkach młodzieżowych w 2010 roku zdobyli tytuł Mistrza Polski Juniorów do lat 16. W piłce nożnej w sezonie 2009/2010 uplasowali się na 8 miejscu.
- siatkówka mężczyzn I liga - TS BBTS Bielsko-Biała. W sezonie 2009/2010 bielszczanie zajęli 7 miejsce w I-szej lidze.
- piłka nożna III liga - BKS Stal Bielsko-Biała. Piłkarze z Białej w sezonie 2009/2010 zajęli 2 miejsce w rozgrywkach III ligi.
- tenis stołowy I liga – Beskidzkie Integracyjne Stowarzyszenie Tenisa Stołowego „Polsport”. Bielszczanie w rozgrywkach I ligi w sezonie 2009/2010 zajęli 4 miejsce.

15.11 Nagrody sportowe – Harnasie

W Bielsku-Białej corocznie przyznawane są nagrody za osiągnięcia sportowe. Statuetki Harnasia otrzymują bielscy sportowcy, którzy swoją doskonałą postawą reprezentowali Bielsko-Białą na krajowych i zagranicznych arenach.

Tytuł sportowca roku 2010 otrzymał szybownik Sebastian Kawa – Mistrz świata w wyścigach szybówcowych w Santiago de Chile oraz Mistrz świata w klasie Standard w Previdzy. Tytuł trenera roku 2010 otrzymał: Robert Kasperczyk – trener piłkarzy TS Podbeskidzie. Tytuł drużyna roku 2010 otrzymała: BKS Aluprof Bielsko-Biała za zajęcie

1 miejsca w Mistrzostwach Polski i zdobycie Superpucharu Polski. Tytuł „Dobrodzieja roku 2010” otrzymała firma PPH „Prefabet” Bielsko-Biała Spółka z o.o.

Zachętą dla bielskich sportowców są przyznawane przez Prezydenta Miasta stypendia sportowe. W 2010 roku otrzymało je 95 zawodniczek i zawodników. Za wysokie osiągnięcia sportowe bielscy reprezentanci otrzymali nagrody pieniężne. W 2010 roku Prezydent Miasta przyznał nagrody dwóm zawodnikom bielskich klubów za osiągnięcia sportowe w dyscyplinach indywidualnych: szybownikowi Sebastianowi Kawie z bielskiego Aeroklubu oraz tenisiście Markowi Mrozkowi z Kolejowego Klubu Sportowego. Nagrody otrzymały również zawodniczki BKS „Aluprof” za zdobycie mistrzostwa Polski w siatkówce.

16. Promocja oraz współpraca zagraniczna

Głównym celem działań promocyjnych jest przedstawienie oferty miasta Bielska-Białej dla partnerów krajowych oraz zagranicznych. Podejmowane przedsięwzięcia promocyjne obejmują w szczególności prowadzenie miejskich kampanii promocyjnych, organizację i uczestnictwo w lokalnych, krajowych oraz zagranicznych imprezach promocyjnych (targi, wystawy, konferencje, konkursy, pokazy, sympozja), współuczestnictwo w przygotowywaniu wydarzeń o charakterze oficjalnym, jak również podtrzymywania związków oraz wymianę informacji z miastami bliźniaczymi, zaprzyjaźnionymi i partnerskimi.

16.1 Przedsięwzięcia promocyjne

Kampanie promocyjne Bielska-Białej w środkach masowego przekazu w 2010 r.

W 2010 r. przeprowadzono 12 kampanii w prasie codziennej oraz turystycznych i samorządowych pismach branżowych: „Wizz Air Magazine”, „Wspólnota Małopolska”, „Beskidy”, „Newsweek”, „Dziennik Zachodni”, „Region Śląski”, „Good Live Poland”, „Fakt”, „Rynek Podróży”, „Gazeta Wyborcza”, „Kronika Beskidzka”, „Gazeta Skrzynkowa”, „Przegląd Lotniczy”. Zrealizowano jedną kampanię w lokalnej telewizji Bielsko oraz jedną kampanię w trzech telewizjach lokalnych.

Wydawnictwa i materiały promocyjne Bielska-Białej w 2010 r. :

- „Bielsko-Biała - Kultura” – folder,
- „Bielsko-Biała przeżyjesz dwa razy więcej” – kalendarium imprez – folder,
- „Bielsko-Biała” – mapa,
- „Wirtualny spacer po mieście” – panoramy wirtualne,
- „Bielsko-Biała – przeżyjesz dwa razy więcej” – film promocyjny.

Organizacja imprez promocyjnych przez Miasto Bielsko-Biała w 2010 r.

- Festiwal Miast Partnerskich – POZNAJMY SIĘ – program artystyczny dla mieszkańców, wizyta przedstawicieli miast partnerskich,
- „Cała naprzód, czyli...Ustka w Bielsku-Białej” – program artystyczny, promocja turystyczna,
- „Bielsko-Biała i Beskidy w Ustce” – program artystyczny, turnieje sportowe, promocja turystyczna,
- Kiermasz Świąteczny – występy artystyczne, warsztaty artystyczne dla dzieci, kiermasz wyrobów świątecznych, projekcja filmów „Bolek i Lolek” oraz „Reksio”.

16.2 Współpraca krajowa

Współpraca wraz z Ustką przy organizacji imprez promocyjnych „Cała naprzód, czyli Ustka w Bielsku-Białej” oraz „Bielsko-Biała i Beskidy w Ustce”.

Współpraca przy organizacji następujących imprez odbywających się w Bielsku-Białej:

LOTOS Jazz Festiwal – Bielska Zadymka Jazzowa – ze Stowarzyszeniem „Sztuka - Teatr”;

Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych – Operacja Południe – z FPHU Beskidy 4x4;

Festiwal Ulicy 11-Listopada – z Biurem Promocji i Wystaw „Astra”;

Piknik Lotniczy Euroregionu Beskidy – z Aeroklubem Bielsko-Bialskim;

Konkurs na najlepsze przedsiębiorstwo roku – „Firma Roku” – z Regionalną Izbą Handlu i Przemysłu.

Tabela 205. Krajowe oraz zagraniczne targi turystyczne, w których uczestniczyło Bielsko-Biała w 2010 r.

Nazwa imprezy	Miejsce	Termin
Międzynarodowe Targi Turystyczne FERIE MESSE	Wiedeń	14.01-17.01
Międzynarodowe Targi Turystyczne VAKANTIEBEURS	Utrecht	13.01-17.01
XIII Międzynarodowe Targi ITF Slovakia tour	Bratysława	14.01-17.01
Międzynarodowe Targi Turystyczne SALON DES VACANCES	Bruksela	04.02-08.02
Międzynarodowe Targi Turystyczne HOLIDAY WORLD	Praga	04.02-07.02
Międzynarodowe Targi Turystyki, Rekreacji i Wypoczynku INTOUREX	Sosnowiec	19.02-21.02
Międzynarodowe Targi- regiony Turystyczne „Na styku kultur”	Łódź	26.02-28.02
Międzynarodowe Targi Turystyczne UTAZAS	Budapeszt	04.03-07.03
Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB	Berlin	10.03-14.03
Międzynarodowe Targi URLOP i REGION	Ostrawa	12.03-14.03
Salon Turystyczny MAP	Paryż	18.03-21.03
XII Targi Turystyki i Wypoczynku LATO	Warszawa	24.04-25.04
Międzynarodowe Targi Turystyczne TOUR SALON	Poznań	20.10-23.10
Międzynarodowy Salon Turystyki i Podróży SITV	Colmar	11.11-.11

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Promocja miasta Bielska-Białej oraz regionu odbywała się również we współpracy ze stowarzyszeniem „Region Beskidy”, powiatami: bielskim, żywieckim, cieszyńskim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego oraz Śląską Organizacją Turystyczną. Istotny wkład w promocję Bielska-Białej oraz regionu wnoszony jest także dzięki działalności Polsko – Austriackiego Stowarzyszenia Kulturalno – Informacyjnego "ipolen.at" z Wiednia.

16.3 Współpraca międzynarodowa

Kontakty zagraniczne oraz współpraca międzynarodowa Bielska-Białej z licznymi partnerami stanowi ważny element promocji miasta. Umowy o partnerstwie między miastami zakładają współpracę w szerokim zakresie. Do najistotniejszych aspektów kooperacji można zaliczyć:

- zapewnienie optymalnych warunków dla współpracy na szczeblu miast, organizacji społecznych oraz przedsiębiorstw,
- wymianę doświadczeń dotyczących rozwoju i zarządzania miastami,
- wspieranie bezpośrednich kontaktów między mieszkańcami miast-partnerów,
- rozwój współpracy w zakresie oświaty, edukacji, kultury oraz sztuki,
- rozwój współpracy w dziedzinie gospodarki, sportu oraz turystyki,
- międzynarodowe zbliżenie i integracja, wspólne uczestnictwo w europejskich programach regionalnych.

Dotychczas Bielsko-Biała podpisała umowy o partnerstwie i współpracy z dwudziestoma miastami, w tym z dwoma miastami polskimi.

Tabela 206. Umowy o partnerstwie i współpracy podpisane przez Gminę Bielsko-Biała

Lp.	miasto-partner (państwo)	data podpisania umowy o partnerstwie	Lp.	miasto-partner (państwo)	data podpisania umowy o partnerstwie
1.	Tienen (Belgia)	02.02.1991 r.	11.	Frydek-Mistek (Czechy)	14.07.1999 r.
2.	Grand Rapids (USA)	22.10.1991 r.	12.	Trzyniec (Czechy)	15.12.1999 r.
3.	Rancagua (Chile)	29.03.1993 r.	13.	Besançon (Francja)	25.05.2000 r.
4.	Stadskanaal (Holandia)	04.06.1993 r.	14.	Bierdiańsk (Ukraina)	17.09.2000 r.
5.	Lilienthal (Niemcy)	04.06.1993 r.	15.	Shijiazhuang (Chiny)	20.12.2000 r.
6.	Szolnok (Węgry)	23.09.1995 r.	16.	Baia More (Rumunia)	19.05.2001 r.
7.	Wolfsburg (Niemcy)	08.03.1996 r.	17.	Monreale (Włochy)	07.09.2001 r.
8.	Acco (Izrael)	30.05.1997 r.	18.	Kragujevac (Serbia)	18.05.2002 r.
9.	Kirklees (Wielka Brytania)	13.10.1997 r.	19.	Ustka (Polska)	20.07.2002 r.
10.	Žyľina (Słowacja)	13.10.1997 r.	20.	Olsztyn (Polska)	15.03.2005 r.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 207. Współpraca międzynarodowa Bielska-Białej w 2010 r.

Miasto (państwo)	Wydarzenia
Žylina (Słowacja)	- udział przedstawicieli Bielska-Białej w „Międzynarodowym Festiwalu Kultury i Twórczości Miast Partnerskich Miasta Żyliny” (19.08-20.08), - udział przedstawicieli Żyliny w „Festiwalu Miast Partnerskich”.
Szolnok (Węgry)	- udział przedstawicieli Bielska-Białej w „Festiwalu Gulaszu” (10.09-12.09), - udział przedstawicieli Szolnoka w „Festiwalu Miast Partnerskich”.
Kirklees (Wielka Brytania)	- udział reprezentacji Bielska-Białej w młodzieżowym turnieju piłki nożnej YORKSHIRE CUP w Huddersfield (07.07 – 11.07), - udział przedstawicieli Kirklees w „Festiwalu Miast Partnerskich”.
Besançon (Francja)	- udział przedstawicieli Bielska-Białej w Kiermaszu Świątecznym (02.12 – 23.12). - udział przedstawicieli Besancon w „Festiwalu Miast Partnerskich”.
Wiedeń (Austria)	- promocja Bielska-Białej przez Stowarzyszenie Kulturalno-informacyjne „ipolen.at”, - koncert trio „Mały Wiedeń” w Wiedniu
Bierdiańsk (Ukraina)	- udział przedstawicieli Bielska-Białej w uroczystościach 67 rocznicy wyzwolenia Bierdiańska - udział przedstawicieli Bierdiańska w „Festiwalu Miast Partnerskich”.
Wolfsburg (Niemcy)	- udział sportowców z Wolfsburga w Biegu Fiata oraz Międzynarodowym Meetingu Lekkoatletycznym „Beskidian Athletic”, - udział sportowców z Bielska-Białej w zawodach lekkoatletycznych „Sport Fest” VFI Wolfsburg oraz maratonie wolfsburgskim, - udział przedstawicieli Wolfsburga w „Festiwalu Miast Partnerskich”.
Baia Mare (Rumunia)	- udział przedstawicieli Baia Mare w „Festiwalu Miast Partnerskich”.
Kragujevac (Serbia)	- uczestnictwo w obchodach Dni Miasta Kragujevca, - otwarcie w Bielsku-Białej wystawy Salonu Karykatury Antywojennej, - udział przedstawicieli Kragujevca w „Festiwalu Miast Partnerskich”.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 208. Związki i stowarzyszenia, do których należy Bielsko-Biała

Związek / Stowarzyszenie	Profil działalności	Data przystąpienia do związku/stowarzyszenia
Związek Miast Polskich	Organizacja samorządów miejskich powołana do opracowywania wspólnego stanowiska wobec rządu i promocji miast członkowskich w Polsce i za granicą.	uchwała nr XXXVIII/381/1993 z 21 stycznia 1993 r.
Stowarzyszenie Gmin "Polska Sieć Energie-Cites"	Działalność Stowarzyszenia jest ukierunkowana na małe i średniej wielkości miasta, w których występuje zapotrzebowanie na edukację ekologiczną, przepływ informacji oraz kooperację.	uchwała nr LI/639/1994 z 20 stycznia 1994 r.
Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich	Stowarzyszenie stawia sobie za cel poprawę stanu środowiska naturalnego w gminach, jak również poprawę stanu zdrowia mieszkańców gmin.	uchwała nr XL/482/1997 z 14 stycznia 1997 r.
Stowarzyszenie "Energie Cities - Association de Municipalites Europeennes"	Stowarzyszenie skupia ponad 150 członków z ponad 24 krajów Europy reprezentując ponad 500 miast i miasteczek. Energie Cities jest stowarzyszeniem lokalnych samorządów miejskich w Europie dla prowadzenie zrównoważonej lokalnej polityki energetycznej.	uchwała nr XLI/497/1997 z 11 lutego 1997 r.
Stowarzyszenie "Region Beskidy"	Stowarzyszenie podejmuje działania mające na celu uaktywnienie współpracy w ramach Euroregionu Beskidy, poprzez realizację programów i projektów na terenach przygranicznych Polski, Czech i Słowacji.	uchwała nr XIV/144/1999 z 8 czerwca 1999 r.

Śląski Związek Gmin i Powiatów	Stowarzyszenie, którego misją jest służba na rzecz społeczności lokalnych i samorządów terytorialnych województwa śląskiego. W ramach Związku zrzeszonych jest obecnie 112 gmin (w tym wszystkie 19 miast na prawach powiatu) i 10 powiatów regionu śląskiego.	uchwała nr XXI/245/1999 z 7 grudnia 1999 r.
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów "Śląsk-Beskidy"	Stowarzyszenia Gmin i Powiatów „Śląsk-Beskidy”, powołane zostało do organizacji IX Zimowego Olimpijskiego Festiwalu Młodzieży Europy „Śląsk-Beskidy 2009”	uchwała nr LI/1648/2005 z 6 grudnia 2005 r.
Fundacja Muzyczna Międzynarodowego Konkursu Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach	Współdziałanie w organizacji Konkursu oraz w innych formach działalności i akcji artystycznych, stanowiących rozwinięcie formuły Konkursu, propagujących polską sztukę muzyczną w świecie oraz dokonania śląskiego środowiska muzycznego.	uchwała nr XLV/1419/2005 z 14 czerwca 2005 r.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Euroregion Beskidy

Euroregion Beskidy powstał na bazie porozumienia "Beskidy bez granic" - inicjatywy władz lokalnych miast i gmin beskidzkich polsko-słowacko-czeskiego pogranicza. Obejmuje przygraniczną część terenu województwa śląskiego i małopolskiego po stronie polskiej, województwa żylińskiego po stronie słowackiej oraz gmin wokół miasta Frydek-Mistek w Republice Czeskiej.

Euroregion zajmuje obszar prawie 6 tys. km² i jest zamieszkiwany przez 1,1 mln ludzi. Do koordynacji działań w Euroregionie zostały powołane stowarzyszenia:

1. Stowarzyszenie „Region Beskidy”, którego siedziba znajduje się w Bielsku-Białej.
2. Sdrużeni „Region Beskydy” w czeskim Frydku-Mistku.
3. Zdrużenie „Region Beskydy” w słowackiej Żilinie.

Głównym celem działania Euroregionu Beskidy jest rozwój współpracy między podmiotami, instytucjami oraz ludnością terenów transgranicznych w zakresie m.in. kultury, rekreacji, sportu, turystyki, ochrony środowiska, gospodarki i nauki.

W 2010 r. miały miejsce obchody 10-lecia Euroregionu Beskidy, którym towarzyszył szereg imprez kulturalno- rekreacyjno- sportowych.

Tabela 209. Imprezy organizowane przez Euroregion Beskidy w 2010 r.

Lp.	Wydarzenie	Termin
1.	Uroczysta konferencja z okazji 10-lecia Euroregionu Beskidy	10 czerwca
2.	III Mistrzostwa Polski w Wyścigach Szybowcowych o Puchar Euroregionu Beskidy	1 maj
3.	Beskidzki Festiwal Nauki i sztuki	28-29 maj

4.	VIII Międzynarodowy Turniej Siatkówki Piłkowej o Puchar Przewodniczącego Euroregionu Beskidy	17 lipca
5.	X Międzynarodowy Piknik Modelarski	16-18 lipca
6.	Wystawa „10 lat z Euroregionem Beskidy”	sierpień-wrzesień
7.	VII Międzynarodowy Piknik Lotniczy Euroregionu Beskidy	4-5 września
8.	Międzynarodowe Zawody Lekkoatletyczne Dzieci i Młodzieży Euroregionu Beskidy 2010	22 września
9.	Turniej Samorządowców Euroregionu Beskidy (siatkówki i futsalu)	30 września

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2010 r. Euroregion Beskidy otrzymał następujące nagrody i wyróżnienia:

1. Dyplom Marszałka Województwa Śląskiego za zasługi dla rozwoju turystyki w Województwie Śląskim w 2010 roku.
2. Złota Odznaka za Zasługi dla Województwa Śląskiego przyznana przez Sejmik Województwa Śląskiego.
3. Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji w kategorii: „Pro Publico Bono” 2010.

Euroregion zakończył realizację trzech projektów własnych:

1. „Dom Beskidzki na pograniczu polsko-słowacki”.
2. „Poznajemy wspólnie Euroregion Beskidy i jego główne miasta”.
3. „10 lat z Euroregionem Beskidy”.

Ponadto w 2010 r. miały miejsce następujące inicjatywy:

1. Akcja „Beskidzka Kropla Krwi” (17 sierpnia) – po raz pierwszy Euroregion Beskidy zaangażował się w akcję krwiodawstwa. Zbiórka krwi stała się także okazją do przybliżenia mieszkańcom działalności stowarzyszenia.
2. Międzynarodowa konferencja pt. „Współpraca terytorialna 2014-2020? Jaka przyszłość?” (8 listopada) – jako local event w Bielsku-Białej.

17. Komunikacja społeczna

17.1 Społeczeństwo informacyjne

Proces kształtowania się cywilizacji informacyjnej stanowi najważniejsze wyzwanie współczesności. Aktualne tendencje światowej gospodarki wskazują, iż warunkiem poprawnego rozwoju społeczno – gospodarczego jest zapewnienie powszechnego dostępu do informacji. Rozwój społeczeństwa informacyjnego obejmuje w szczególności:

- gospodarkę opartą na wiedzy,
- wysoko rozwinięty sektor usług,
- rozległą infrastrukturę telekomunikacyjną,
- publiczny dostęp do informacji,
- szeroki oraz tani dostęp do Internetu.

W celu sprostania powyższym wyzwaniom potrzebna jest budowa zintegrowanej infrastruktury informatycznej o zaawansowanych możliwościach usługowych. Miasto Bielsko-Biała dla umożliwienia powszechnego dostępu do technologii komunikacyjno-informacyjnych ujęło pożądaną kierunek działań w zapisach „Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2020 r.”.

Usługi publiczne dostępne drogą elektroniczną w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej w 2010 r.:

- witryna internetowa (możliwość pobrania druków/wniosków),
- Telewizyjny Magazyn Ratuszowy oraz Magazyn Rady Miejskiej,
- serwisy informacyjne (plan miasta, plany zagospodarowania przestrzennego),
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Elektroniczna Skrzynka Podawcza,
- Wydawanie certyfikatów podpisu elektronicznego CC SEKAP.

W 2007 r. złożony został wniosek o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013 pn. "Budowa Platformy Integracji Usług Publicznych". Przedsięwzięcie to ma za zadanie umożliwić integrację systemów informatycznych jednostek miejskich. Projekt ten otrzymał dofinansowanie i jego rzeczowa realizacja zakończyła się w kwietniu 2011 roku. W pierwszym etapie objął ono swoim zasięgiem 8 różnych systemów informatycznych z kilku różnych wydziałów i jednostek samorządowych. Aktualnie stanowi on uniwersalną platformę wymiany danych dla różnych systemów informatycznych, które będą sukcesywnie dołączane do tej platformy.

Kontynuowane jest zadanie budowy Sieci Szerokopasmowej w Bielsku-Białej, która obejmie jednostki miejskie, szkoły, system monitoringu wizyjnego miasta oraz punkty dostępne typu Hot-Spot dla mieszkańców. Sieć będzie miała charakter otwarty

i w przyszłości umożliwi mieszkańcom miasta korzystanie z usług typu triple-play. Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach RPO WSL na lata 2007-2013 i obecnie jest w fazie procedury przetargowej na pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu dla tego zadania. Rzeczowe zakończenie inwestycji przewidziane jest na 19.11.2013 r.

Planowana Bielska Miejska Sieć Szerokopasmowa – eBB to z założenia sieć o zasięgu lokalnym (ogranicza się do terenu Miasta Bielska-Białej) i niekomercyjnym charakterze, mająca stanowić podstawę budowy nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego.

Budowa infrastruktury dostępu szerokopasmowego podniesie również atrakcyjność inwestycyjną miasta. W kontekście tendencji globalnych przenoszenia produkcji i centrów usługowych do krajów o niższych kosztach pracy, umożliwiającą jednocześnie korzystanie z usług świadczonych w sieci globalnej (usługi obliczeniowe dla przemysłu on-line, dostęp do szerokopasmowego Internetu dla Call Center lub systemów zarządzania dostawami i produkcją) istotnym czynnikiem wpływającym na poziom inwestycji jest profesjonalny dostęp do sieci globalnej.

Tabela 210. Miejska sieć światłowodowa w Bielsku-Białej, stan na 2010 r.

Wyszczególnienie	Długość	Właściciel
Kanalizacja teletechniczna	12 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej
Światłowody	0,3 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Zintegrowana Platforma Obsługi Interesanta

Celem budowy platformy jest utworzenie systemu, który skróci obsługę interesanta oraz w radykalny sposób poprawi komunikację pomiędzy jednostkami budżetowymi Urzędu Miejskiego. Dzięki zastosowaniu nowoczesnej platformy głosowej możliwe będzie stworzenie zintegrowanego centrum obsługi interesantów. W tym celu wybudowany zostanie jednolity system głosowy umożliwiający bezpłatną komunikację pomiędzy jednostkami budżetowymi. System dodatkowo będzie zapewniał elektroniczną dystrybucję faksów. Dla poprawy efektywności pracy grupowej pracowników urzędu zostaną udostępnione systemy telekonferencyjne i telekonferencyjne. Zbudowanie jednolitej platformy umożliwi skoncentrowanie telefonicznego ruchu wychodzącego w jednym punkcie co pozwoli na wynegocjowanie z operatorem korzystniejszych stawek opłat za rozmowy telefoniczne dla wszystkich jednostek budżetowych. Utworzenie Zintegrowanej Platformy Obsługi Interesanta pozwoli na świadczenie usług na rzecz obywateli za pomocą różnych kanałów komunikacji, w tym telefonu, poczty elektronicznej, WWW, faxu, oraz w drodze kontaktu bezpośredniego.

Projekt otrzymał dofinansowanie, jego rzeczowa realizacja przewidziana jest na pierwszą połowę 2012 r.

W Urzędzie Miejskim oraz w Miejskim Centrum Informacji Turystycznej umiejscowione są dwa punkty Hotspot, w których bezpłatnie każdy może bezprzewodowo podłączyć się do Internetu w technologii WLAN.

17.2 Rynek mediów

Tabela 211. Rynek mediów w Bielsku-Białej w 2010 r.

Prasa lokalna			
Wyszczególnienie	Opis	Wyszczególnienie	Opis
Gazeta Bielska	lokalny dodatek do dziennika Gazeta Wyborcza	Pełna kultura! Bielski Magazyn Aktualności	miesięcznik informacyjno-kulturalny wydawany przez Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej
Polska - Dziennik Zachodni	bielska redakcja Dziennika Zachodniego	Kurier Bielski	miesięcznik
Kronika Beskidzka	tygodnik regionalny		
W Bielsku-Białej. Magazyn Samorządowy	dwutygodnik informacyjny wydawany przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej	Jarmark	tygodnik ogłoszeniowy
Gazeta Beskidzka	dwutygodnik		
Stacje radiowe			
Wyszczególnienie	Pasmo nadawania	Wyszczególnienie	Pasmo nadawania
Radio Bielsko	106,7 MHz	Radio Planeta (dawniej Radio Delta)	87,9 MHz
Radio Katowice (studio lokalne)	103 MHz	Anioł Beskidów (rozgłośnia radiowa diecezji bielsko-żywieckiej)	90,2 Mhz
Redakcje telewizyjne			
Wyszczególnienie	Opis	Wyszczególnienie	Opis
TVP 3 Katowice	redakcja w Bielsku-Białej	BTI Bielska Telewizja Internetowa	Bielska Telewizja Internetowa została stworzona przez Telewizję Bielsko i redakcję portalu www.bielsko.biala.pl . Wydawcą BTI jest WizjaNet s.c.
Telewizyjny Magazyn Ratuszowy	serwis telewizyjny Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej	BTV Studio (TV Bielsko)	Bielska Telewizja Miejska Marcin Szendoł, Adam Budkiewicz
podbeskidzie.tv	telewizja internetowa		

Portale internetowe			
Wyszczególnienie	Opis	Wyszczególnienie	Opis
www.bielsko.biala.pl	Portal informacyjny o mieście i regionie	www.bb365.info	Portal kultury i life'stylu
www.dziennikzachodni.pl	Lokalny portal informacyjny Polska Dziennik Zachodni	www.radiobielsko.pl	Portal Radia Bielsko
www.bielskobiała.gazeta.pl	Lokalny portal informacyjny Gazety Wyborczej	www.super-nowa.pl	Portal informacyjny o mieście i regionie
portal.podbeskidzie.tv	portal informacyjny o mieście i regionie	www.infomaza.bielsko.pl	Serwis informacyjny o mieście

Źródło: Opracowane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

18. Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku – profile

Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku określa cztery dziedziny priorytetowe rozwoju miasta, uszczegółowione celami oraz kierunkami strategicznymi. W dokumencie tym zostały przedstawione profile tematyczne odpowiadające przyjętym priorytetom.

Niniejszy raport stanowiący narzędzie monitoringu dokumentów strategicznych, odnosząc się do przyjętych założeń, przedstawia wskaźniki profili za 2007 i 2010 r.

Dziedzina priorytetowa A:

„Rozwój przedsiębiorczości, usług i turystyki”

Profil ekonomiczny miasta

Charakterystyka	2007 r.	2010 r.
Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON	23 368	24 937
Liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 ludności	1 330	1 425
Spółki handlowe ogółem	2 110	2 483
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	464	521
Pracujący	63 693	68 598
Pracujący w sektorze przedsiębiorstw	48 830	63 505
Stopa bezrobocia rejestrowanego	5,4%	6,0%
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (w mln zł)	1 102,8	1 144,1*
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (w mln zł)	9 428,4	10 758,9*
Wartość brutto środków trwałych na 1 mieszkańca (w zł)	53 666	61 340*
Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (w zł)	118 778	158 463*
Liczba turystycznych obiektów noclegowych	14	19
Miejsca noclegowe ogółem	1 407	1 682
Liczba korzystających z noclegów ogółem	75 800	78 866
Udzielone noclegi ogółem	159 631	177 054
Turyści zagraniczni korzystający z obiektów noclegowych	22 455	17 434
Noclegi udzielone turystom zagranicznym	51 308	39 833

* dane za 2009 r.

Dziedzina priorytetowa B:
„Przyjazność miejsca zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni publicznych”

Profil warunków życia w mieście

Charakterystyka	2007 r.	2010 r.
Mieszkania (w tys.)	65,2	67,4
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	370,87	385,21
Liczba osób na jedno mieszkanie	2,70	2,60
Liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych stanowiących własność gminy	7 946	7 212
Mieszkania oddane do użytku	856	570
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	91,91%	90,2%*
Zużycie gazu w m ³	34 376,40	37 590,40*
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w kWh	743,6	779,4*
Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w m ³	36,1	36,2*
Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem w tonach	298	335
Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem w tys. ton	511,9	329,2
Odpady wytworzone w tys. ton	154,1	117,9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2 781,24	3 379,20
Łóżka w szpitalach ogólnych (oddziałach) na 10 000 ludności	62,8	69,1
Mieszkańcy domów i zakładów pomocy społecznej	510	535
Powierzchnia lasów w ha	3 061,2	3 059,2
Liczba zarejestrowanych samochodów osobowych na 1000 mieszkańców	502	592

* dane za 2009 r.

Dziedzina priorytetowa C:
„Kultura wysoka oraz rozwój oparty na wiedzy i umiejętnościach”

Profil edukacyjno – kulturalny miasta

Charakterystyka	2007 r.	2010 r.
Liczba uczniów w szkołach dla dorosłych	1 576	1 239
Ilość uczelni wyższych	8	8
Liczba studentów	15 175	12 165
Szkoły policealne	49	33
Liczba zasadniczych szkół zawodowych	7	9
Liczba samorządowych gimnazjów	23	23
Liczba samorządowych szkół podstawowych	28	28
Liczba uczniów na jednego nauczyciela w samorządowych szkołach podstawowych	10,34	10,10
Liczba uczniów na jednego nauczyciela w samorządowych gimnazjach	10,32	18,96
Liczba samorządowych (wojewódzkich) placówek muzealnych	4	3

Liczba zwiedzających samorządowe (wojewódzkie) placówki muzealne w tys. osób	26,5	22,6
Liczba bibliotek	18	19
Księgozbiór bibliotek (w tys. woluminów)	605,9	610,7
Czytelnicy	47 812	46 536
Wypożyczenia księgozbioru w woluminach na jednego czytelnika	32,02	22,0
Wydatki budżetu miasta na oświatę i wychowanie (w mln zł)	189,219	250,150
Wydatki budżetu miasta na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (w mln zł)	26,217	25,500

**Dziedzina priorytetowa D:
„Rozwój Bielskiego Obszaru Metropolitalnego”**

Profil powiązań ekonomiczno-transportowych z otoczeniem

Charakterystyka	2007 r.	2010 r.
Ludność podregionu bielsko-bialskiego	649 695	656 775
Powierzchnia podregionu bielsko-bialskiego w km ²	2 354	2 354
Długość dróg krajowych w Bielsku-Białej w km	19,3	18,5
Długość dróg wojewódzkich w Bielsku-Białej w km	9,4	10,4
Długość dróg powiatowych w Bielsku-Białej w km	104,8	108,8
Długość dróg gminnych w Bielsku-Białej w km	438,8	456